

Προς
ΥΠΕΧΩΔΕ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
Τρικάλων 36
11526 Αθήνα

Υπόψη: Σ. Μαρκοπούλου
Ρ. Σπυροπούλου
Ε. Τρύφων

Θεσσαλονίκη, 31/12/1998
Αρ. Πρωτ.: 4027

Θέμα: Παραδοτέα του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα

Σας αποστέλλουμε, εις διπλούν, το παραδοτέο "Π 5.5. Έκθεση" του Τομέας 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, του Προγράμματος Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ - ΕΚΒΥ 1997-1998.

Με τιμή

Ελένη Φυτώκα

Προς
ΥΠΕΧΩΔΕ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
Τρικάλων 36
11526 Αθήνα
Υπόψη: Σ. Μαρκοπούλου
Ρ. Σπυροπούλου
Ε. Τρύφων

Θεσσαλονίκη, 30/12/1998

Αρ. Πρωτ.: 4021

Θέμα: Παραδοτέα του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα

Σας αποστέλλουμε, εις διπλούν, τα παρακάτω παραδοτέα του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, του Προγράμματος Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ - ΕΚΒΥ 1997-1998.

Συγκεκριμένα τα παραδοτέα που εσωκλείουμε είναι:

1) Ενέργεια 5.1:

Π 5.1.1. Κατάλογος των φορέων που ασχολούνται με την συλλογή δεδομένων και πληροφοριών για το φυσικό περιβάλλον και των κατηγοριών των δεδομένων και πληροφοριών που συλλέγουν.

Π 5.1.2. Έκθεση

2) Ενέργεια 5.1:

Πληροφορίες και οδηγίες χρήσης για την ηλεκτρονική βάση δεδομένων "Απογραφή των βάσεων δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας" (στο οπισθόφυλλο υπάρχει CD)

3) Ενέργεια 5.1:

Π 5.1.3. Έκθεση για την κατάσταση διατήρησης της χλωρίδας στην Ελλάδα

4) Ενέργεια 5.3.:

Π 5.3.1. Έκθεση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης σε περιοχές του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000" (ΤΟΜΟΣ 1)

Π 5.3.2 Ενημερωτικές εκθέσεις για δράσεις και διαδικασίες που απειλούν με υποβάθμιση τα φυσικά και συναφή οικοσυστήματα στις περιοχές του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000" (ΤΟΜΟΣ 1)

5) Ενέργεια 5.3.:

Π 5.3.2. Ερωτηματολόγια (ΤΟΜΟΣ 2)

6) Ενέργεια 5.4.

Π 5.4.2. Έκθεση για τη δράση πανελληνίων και τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων

Με τιμή

Ελένη Φυτόκα

Προς
ΥΠΕΧΩΔΕ
Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού
Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος
Τρικόλων 36
11526 Αθήνα

Υπόψη: Σ. Μαρκοπούλου, Ρ. Σπυροπούλου, Ε. Τρύφων

Θεσσαλονίκη, 29/12/1998
Αρ. Πρωτ.: 4012

Θέμα: Παραδοτέα του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα

Σας αποστέλλουμε, εις διπλούν, τα παρακάτω παραδοτέα του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, του Προγράμματος Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ - ΕΚΒΥ 1997-1998.

Συγκεκριμένα τα παραδοτέα που εσωκλείουμε είναι:

Α) Ενέργεια 5.1:

Π 5.1.3. Έκθεση για την κατάσταση διατήρησης των ζώων στην Ελλάδα

Β) Ενέργεια 5.2:

Π 5.2. Κατάλογος έργων και ομαδοποίηση αυτών σύμφωνα με τις προαναφερθείσες κατηγορίες

Π. 5.2.1. Κατάλογος έργων ανάδειξης σε αντιστοιχία με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000

Γ) Ενέργεια 5.4.

Π 5.4.1. Συνοπτική ανασκόπηση των θεμάτων που απασχόλησαν τον τύπο

Δ) Ενέργεια 5.4.

Π 5.4.3. Κατάλογος ερευνητικών έργων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου (Α.Π.Θ.), σχετικών με είδη και οικοτόπους της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Με τιμή

Ελένη Φυτώκα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΕΧΩΔΕ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ - ΕΚΒΥ 1997-1998

ΤΟΜΕΑΣ 5:

**ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Π 5.5 Έκθεση

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΥΠΕΧΩΔΕ:

Ρ. Σπυροπούλου: Σχεδιασμός

ΕΚΒΥ

Ελένη Ν. Φυτώκα και Π.Α. Γεράκης: Συντονισμός - Επιμέλεια

Μαρία Κατσακιώρη: Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση, Μη κρατικές Οργανώσεις

Εύα Παπαστεργιάδου: Χλωρίδα, Προστατευόμενα είδη και περιοχές

Δημήτρης Παπαδήμος: Αγροτική Πολιτική

Ελενα Χατζηχαλαράμους: Πανίδα

**ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ	9
1.1. Χλωρίδα	9
1.2. Πανίδα	16
1.2.1. Πουλιά	21
2. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ, ΠΑΡΑΚΤΙΑ, ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	25
2.1. Παράκτια οικοσυστήματα	25
2.2. Υγροτοπικά οικοσυστήματα	30
2.3. Χερσαία οικοσυστήματα	35
2.4. Παρακολούθηση απειλών	37
Παράρτημα	45
3. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΕΙΔΗ	49
4. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	115
5. ΦΥΣΗ 2000	168
6. ΔΙΚΤΥΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	185
6.1. Δίκτυο Ινστιτούτων και Υπηρεσιών	185
6.2. Νομικό Πλαίσιο	191
7. ΕΡΕΥΝΑ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	201
7.1. Έρευνα	201
7.2. Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση	221
7.3. Μη Κρατικές Οργανώσεις	225
8. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ	231
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	235

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα έκθεση συντάσσεται στα πλαίσια του Τομέα 5: Παρακολούθηση της κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος της Ελλάδας, του Συμφώνου Συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ (1997-1998).

Η έκθεση αποσκοπεί να παρουσιάσει με συνοπτικό τρόπο: α) την παρούσα κατάσταση και τις πιέσεις που δέχονται τα φυσικά οικοσυστήματα και τα είδη, β) τα προστατευόμενα είδη και περιοχές της Ελλάδας, καθώς και το Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000, γ) το δίκτυο ινστιτούτων και υπηρεσιών που λειτουργούν στη χώρα καθώς και το ισχύον νομικό πλαίσιο που είναι σχετικό με την προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, δ) το επίπεδο έρευνας σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος, ε) τις ενέργειες που έχουν γίνει στα πλαίσια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, στ) τη δράση των μη κρατικών οργανώσεων, και τέλος ζ) θέματα της αγροτικής πολιτικής της χώρας σχετικά με τη διαχείριση της βιοποικιλότητας και της φύσης.

Για τη συγγραφή της παρούσας έκθεσης χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία και πληροφορίες που βρίσκονται δημοσιευμένα στις ακόλουθες εκδόσεις:

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ / ΕΚΒΥ (1997-1998)

- Κατσακιώρη, Μαρία (σύνταξη). 1998. Δράση πανελληνίων και τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 7 σελ.
- Παπαστεργιάδου, Εύα. 1998. Έκθεση για την κατάσταση διατήρησης της χλωρίδας στην Ελλάδα. (1997-1998) ΥΠΕΧΩΔΕ- ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη 95σελ. + 70σελ. Παραρτήματα (I, II, III).
- Φυτώκα, Ν. Ελένη και Π. Α. Γεράκης (Συντονιστές έκδοσης). 1998α. Απογραφή των βάσεων δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 7 σελ. + 53 σελ. παραρτήματα.
- Φυτώκα, Ν. Ελένη και Π. Α. Γεράκης (Συντονιστές Έκδοσης). 1998β. Παρακολούθηση απειλών σε 10 περιοχές του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. ΤΟΜΟΣ Ι. 276 σελ.
- Χατζηχαράλαμπος, Έλενα (συντάκτης). 1998. Κατάσταση διατήρησης των ζώων στην Ελλάδα. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 10 σελ. + 116 σελ. παραρτήματα.

ΦΥΣΗ 2000

Ντάφης, Σ., Εύα Παπαστεργιάδου, Κ. Γεωργίου, Δ. Μπαμπαλώνας, Θ. Γεωργιάδης, Μαρία Παπαγεωργίου, Θάλεια Λαζαρίδου και Βασιλική Τσιαούση. 1997. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Το έργο οικοτόπων στην Ελλάδα: Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000. Συμβόλαιο αριθμός B4-3200/84/756, Γεν. Διεύθυνση XI Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων. 932 σελ.

FLORA HELLENICA

Strid, A. 1996: Flora Hellenica bibliography. A critical survey of floristic, taxonomic and phytogeographical literature relevant to the vascular plants of Greece, 1753-1994. -*Fragm. Florist. Geobot., Suppl.* 4.
Strid, A. (ed) 1997. Flora Hellenica. Vol. I Koeltz Scient. Books, 547 p.

RED DATA BOOK FOR PLANTS

Phitos, D. A., Strid, S. Snogerup, and W. Greuter (eds). 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Athens. 527 p.

ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΝΔΗΜΙΚΑ ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

Λεγάκις και συνεργάτες. 1997.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΝ

Τελικό κείμενο ομάδας ερασίας "ΦΥΣΗ". 1997.

ΥΠΕΧΩΔΕ και

Πανεπιστήμιο Αιγαίου/Εργαστήριο Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού/ Ειδική Μονάδα Ακτών

ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ.

Λεγάκις και συνεργάτες. 1998.

ΥΠΕΧΩΔΕ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

ΥΠΕΧΩΔΕ - ΕΚΒΥ. 1998.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΩΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Ζαλίδης Χ. Γ. και Α. Λ. Μαντζαβέλας (Συντονιστές έκδοσης). 1994. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). xviii + 587 σελ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Γενική δομή και Παραδείγματα (Πρώτη Προσέγγιση). 1996.

Μαρία Κατσακιώρη (Συντονίστρια έκδοσης)

ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ΥΠΕΧΩΔΕ- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. 1997.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα καταλαμβάνει το νότιο άκρο της Βαλκανικής χερσονήσου και αποτελεί τμήμα της Ευρωπαϊκής Ανατολικής Μεσογείου. Η έκτασή της ανέρχεται περίπου σε 132.000 km², ενώ οι ακτές της έχουν μήκος περίπου 15.000 km.

Η Ελλάδα παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία γεωλογικών σχηματισμών και πετρωμάτων. Από γεωλογική-πετρολογική άποψη τα πετρώματα της Ελλάδας μπορούν να διακριθούν σε προαλπικούς, αλπικούς και μεταλπικούς σχηματισμούς. Στους προαλπικούς σχηματισμούς ανήκουν κυρίως τα κρυσταλλοσχιστώδη πετρώματα των κρυσταλλοπαγών μαζών της Ελλάδας καθώς και μερικά, μικρής εξάπλωσης ιζηματογενή και πυριγενή πετρώματα. Οι αλπικοί και μετααλπικοί σχηματισμοί καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του ιζηματογενούς καλύμματος του ελληνικού χώρου καθώς και μερικές, σημαντικής έκτασης, πυριγενείς εμφανίσεις.

Στα βουνά της Κρήτης, στο μεγαλύτερο τμήμα των Κυκλάδων, της νότιας Αττικής, της νότιας Εύβοιας, και σχεδόν σε όλη τη βόρεια κεντρική και βόρεια ανατολική Ελλάδα, υπάρχουν μεγάλες περιοχές με παλαιά κρυσταλλικά πετρώματα (π.χ. γνεύσιο, αμφιβολίτη, μάρμαρο). Η υπόλοιπη Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της Πίνδου, του μεγαλύτερου μέρους της Στερεάς Ελλάδας, των Ιονίων νησιών, της Πελοποννήσου και μέρους της Κρήτης αποτελείται από νεότερα πετρώματα (Τριαδικής έως Τριτογενούς Περιόδου). Μία μεγάλη περιοχή οφιολίθου (οφιοειδούς σερπεντίνη) συναντάται σε μεγάλα και μεσαία υψόμετρα στη βόρεια Πίνδο, με διάσπαρτες, μικρότερες εμφανίσεις στη βόρεια κεντρική Ελλάδα (Βούρινος), στη Στερεά Ελλάδα και στην Εύβοια. Η κύρια οφιολιθική περιοχή στη βορειοδυτική Ελλάδα συνεχίζεται διακεκομμένα μέσα από την Αλβανία έως τη Βοσνία, και μικρές περιοχές οφιολιθικών πετρωμάτων συναντώνται διάσπαρτες σε όλη τη χώρα. Ο Φλύσχης, ένα μη ασβεστολιθικό ίζημα της πρώιμης Τριτογενούς Περιόδου, είναι χαρακτηριστικό σε περιοχές της βορειοδυτικής και κεντρικής Ελλάδας· διαβρώνεται εύκολα και σχηματίζει ένα χαρακτηριστικό ανάγλυφο τοπίο. Αλλουβιακά ιζήματα του Ολόκαινου απαντούν κυρίως σε παράκτιες περιοχές της βορειοδυτικής Πελοποννήσου, της ανατολικής κεντρικής και της βορειοανατολικής Ελλάδας. Ο διακοπτόμενος σχηματισμός διαφόρων ειδών ιζημάτων με επακόλουθη πτύχωση και διάβρωση των μαλακών υλικών δημιούργησαν κατά τόπους ψηλούς απόκρημνους πέτρινους όγκους, από τους οποίους οι πιο γνωστοί βρίσκονται στα Μετέωρα στα δυτικά της θεσσαλικής πεδιάδας. Τα καρστικά φαινόμενα είναι συνήθη σε ασβεστολιθικές περιοχές της δυτικής και νότιας Ελλάδας, συμπεριλαμβανομένης της δυτικής Κρήτης, όπου υπάρχουν διάφορα εκτεταμένα συστήματα σπηλαίων.

Χαρακτηριστικό της ορογραφικής διαμόρφωσης της χώρας είναι το έντονο ανάγλυφο, με απότομες, πολλές φορές απόκρημνες πλαγιές, καθώς και η παρουσία περίπου 42 κορυφών με ύψος πάνω από 2000 m και η δημιουργία πολλών κοιλάδων, η καθεμία από τις οποίες, σε συνδυασμό και με την ποικιλία των πετρωμάτων, δημιουργεί ένα ξεχωριστό τοπικό κλιματικό περιβάλλον. Έτσι, δημιουργούνται συνθήκες απομόνωσης και συνεπώς ενδημισμού, ο οποίος είναι έντονος στη χώρα μας. Σ' αυτό συντελεί επίσης και η ύπαρξη πολλών νησιών και νησίδων κυρίως στο Αιγαίο πέλαγος.

Στο μεγαλύτερο μέρος της Ελλάδας επικρατεί το τυπικό μεσογειακό κλίμα με ψυχρούς, υγρούς χειμώνες και θερμά, ξηρά καλοκαίρια, παρόλο που υπάρχουν

μεγάλες διαφορές κατά περιοχές και κατά τόπους οι οποίες οφείλονται στην πολύπλοκη τοπογραφία. Στη βόρεια ενδοχώρα, το κλίμα έχει μάλλον κεντροευρωπαϊκό χαρακτήρα· βροχοπτώσεις σημειώνονται καθόλη τη διάρκεια του έτους, οι περισσότερες μάλιστα το καλοκαίρι, ενώ οι χειμώνες είναι ψυχροί και με έντονες χιονοπτώσεις. Η κυριότερη οροσειρά, οι Ελληνίδες, διαιρεί την Ελλάδα σε ένα δυτικό κυρίως θαλάσσιο τμήμα και ένα ανατολικό κυρίως ηπειρωτικό τμήμα. Το δυτικό τμήμα είναι πιο πράσινο και δασώδες από το ανατολικό, όπως μπορεί να γίνει αντιληπτό, συγκρίνοντας, για παράδειγμα, τα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου Πελάγους.

Η Ελλάδα συνεπώς, διακρίνεται από μεγάλη ποικιλία κλιματικών τύπων, οι οποίοι εκτείνονται από τον καθαρά μεσογειακό (θαλάσσιο και χερσαίο) μέχρι τον μεταβατικό μεσευρωπαϊκό και ηπειρωτικό. Μέσα στις παραπάνω κλιματικές περιοχές και ανάλογα με το υπερθαλάσσιο ύψος, το ανάγλυφο και τον τύπο του εδάφους και τη φύση του πετρώματος, διαμορφώνονται πολλές τοπικές παραλλαγές, οι οποίες απεικονίζονται και στην εξάπλωση της βλάστησης.

Η ποικιλία των βιοκλιμάτων που διαμορφώνονται, σε συνδυασμό με τους παραπάνω παράγοντες, αντικατοπτρίζεται στην ποικιλία και στο μωσαϊκό της βλάστησης, καθώς και στον μεγάλο αριθμό ειδών φυτών και ζώων. Η ποικιλία της βλάστησης, και η ποικιλότητα της χλωρίδας και της πανίδας αντικατοπτρίζεται επίσης στη μεγάλη ποικιλία των εμφανιζόμενων οικοσυστημάτων, από τους ημιερημικούς του φοινικοδάσους του Βάι στην Κρήτη μέχρι τα ψυχρόβια δάση της σημύδας, της δασικής πεύκης και της ερυθρελάτης.

Μεγάλη είναι επίσης η ποικιλία των αζωνικών υγροτοπικών οικοσυστημάτων (παράκτιων, λιμνοθαλασσών, λιμνών, ελών, ποταμών, δελταϊκών σχηματισμών, τεχνητών λιμνών, αλυκών κ.λπ.). Τα οικοσυστήματα αυτά επηρεάζονται κυρίως από τα υδρολογικά γνωρίσματά τους και λιγότερο από το κλίμα, γι' αυτό και κατατάσσονται στα λεγόμενα αζωνικά.

Χαρακτηριστικό τόσο των χερσαίων όσο και των υγροτοπικών οικοσυστημάτων είναι ότι παρά τις έντονες ανθρώπινες επιδράσεις- διατηρούν σε μεγάλο βαθμό τη φυσικότητα τους, δηλαδή στοιχεία της αρχέγονης σύνθεσής τους. Σε καμιά άλλη μεσογειακή χώρα και πολύ περισσότερο σε καμιά άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν έχει διατηρηθεί μια τόσο μεγάλη βιοποικιλότητα, η οποία να βρίσκεται τόσο κοντά στις φυσικές συνθήκες. Ακόμη και τα υποβαθμισμένα δάση και οι υποβαθμισμένοι θαμνότοποι και τα φρύγανα, διατηρούν, τουλάχιστον ποιοτικά, τη φυσική τους σύνθεση.

Ο μεγάλος βιολογικός πλούτος της Ελλάδας, είναι αποτέλεσμα κυρίως των ακόλουθων κύριων παραγόντων:

- **Η βιογεωγραφική θέση της Ελλάδας στα όρια τριών ηπείρων:** Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής. Ο ευρωπαϊκός χαρακτήρας επικρατεί στα περισσότερα τάξα, αλλά υπό την έννοια μιας Μεσογειακής και Βαλκανικής Ευρωπαϊκής υποδιαίρεσης. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα της βιοτικής επίδρασης των άλλων δύο ηπείρων στην πανίδα και τη χλωρίδα της Ελλάδας. Τα Ασιατικά στοιχεία είναι κοινά, ιδίως στην πανίδα και τη χλωρίδα των νησιών του ανατολικού Αιγαίου. Πολλά τάξα έχουν τα δυτικά όρια εξάπλωσής τους στην Ελλάδα.

- **Η μεγάλη τοπογραφική ποικιλότητα της Ελλάδας.** Αυτή οφείλεται στο μεγάλο αριθμό νησιών, την απότομη μεταβολή του τοπίου από θαλάσσιο σε αλπικό μέσα σε ευθεία απόσταση λίγων χιλιομέτρων, τον εκτεταμένο κατακερματισμό της Ελλάδας από πολυάριθμους ποταμούς, ρέματα, χαράδρες, κοιλάδες, χερσονήσους κλπ., και το μεγάλο αριθμό σπηλαίων και άλλων υπόγειων περιβαλλόντων. Η ποικιλότητα αυτή έχει οδηγήσει στη γεωγραφική απομόνωση των πληθυσμών και έχει ωθήσει την αύξηση της ποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα (γενετικό, πληθυσμιακό, ειδών, ενδιαιτημάτων, βιοκοινοτήτων, οικοσυστημάτων).
- **Η σύνθετη γεωλογική και οικολογική ιστορία της Ελλάδας** καθώς και η διαρκής παρουσία ανθρώπινων δραστηριοτήτων για περισσότερα από 8.000 χρόνια, έχει διαμορφώσει ένα εξαιρετικά ποικίλο περιβάλλον. Όλα αυτά έχουν προωθήσει τη διαφοροποίηση των βιοκοινοτήτων, αυξάνοντας τη βιοποικιλότητα.
- **Οι σχετικά ήπιες ανθρώπινες επεμβάσεις.** Η ανθρώπινη δραστηριότητα, παρότι εκτεταμένη, δεν ήταν σε γενικές γραμμές καταστρεπτική, μέχρι πολύ πρόσφατα. Στην πράξη, πολλές πρακτικές, ιδιαίτερα γεωργικές, έχουν οδηγήσει σε αύξηση της βιοποικιλότητας. Επίσης, η ανθρώπινη δραστηριότητα έχει αυξήσει την ετερογένεια των ενδιαιτημάτων, αυξάνοντας έτσι τη βιοποικιλότητα. Οι τάσεις αυτές άλλαξαν σημαντικά μόνο κατά τις πρόσφατες δεκαετίες.

Από χλωριδική άποψη στην Ελλάδα, απαντούν τρεις βασικές χλωριδικές μονάδες: η μεσογειακή, η ευρωπαϊκή (ευρασιατική) και η ιρανοκασπική (ποντιακή).

Η μεσογειακή χλωρίδα εμφανίζεται σε μια ευρύτερη ή στενότερη λωρίδα κατά μήκος των ακτών και στα νησιά του Ιονίου και Αιγαίου πελάγους. Το πλάτος, οριζόντια, και το υπερθαλάσσιο ύψος, κατακόρυφα, της λωρίδας αυτής μειώνονται με την αύξηση του γεωγραφικού πλάτους.

Η μεσοευρωπαϊκή χλωρίδα κυριαρχεί στις ορεινές περιοχές της κεντρικής και βόρειας Ελλάδας, χάνοντας έδαφος προς τα νότια.

Στοιχεία της ιρανοκασπικής χλωρίδας όπως π.χ. η ανατολική οξυά κ.ά., συναντώνται στη βορειοανατολική Ελλάδα (Θράκη) και στα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου.

Στην Κρήτη απαντούν επίσης ορισμένα στοιχεία της βορειοαφρικάνικης χλωρίδας.

Εξαιτίας της γεωγραφικής θέσης και της συνύπαρξης των παραπάνω χλωριδικών περιοχών, η χλωρίδα της Ελλάδας είναι, αναλογικά με την έκτασή της, από τις πλουσιότερες της Ευρώπης με πάνω από 6.000 είδη φανερόγαμων φυτών. Επίσης, εξαιτίας του ορεινού χαρακτήρα της χώρας και του μεγάλου πλήθους των νησιών, δημιουργούνται συνθήκες απομόνωσης και ενδημισμού, με αποτέλεσμα ένα σημαντικό ποσοστό των ειδών και υποειδών των φυτών να είναι ενδημικά.

Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι από τα περίπου 6.000 είδη και υποείδη φυτών, τα 263 θεωρούνται ως σπάνια και απειλούμενα, σύμφωνα με το πρόσφατα δημοσιευμένο Κόκκινο Βιβλίο των Σπάνιων και Απειλούμενων Ειδών Φυτών.

Με την επίδραση και συνεπίδραση όλων των παραγόντων που αναφέρθηκαν

παραπάνω διαμορφώνονται στον ελλαδικό χώρο πέντε κυρίως ζώνες βλάστησης, οι οποίες διακρίνονται σαφώς οικολογικά, φυσιολογικά, χλωριδικά και ιστορικά. Τα όρια των ζωνών αυτών συμπλέκονται πολλές φορές και αλληλοσυγχέονται, με τρόπο που να καθίστανται ασαφή, η δε απεικόνισή τους σε χάρτη γίνεται δυνατή μόνο με μια μικρότερη ή μεγαλύτερη αφαίρεση και όχι χωρίς κάποια δόση αυθαιρεσίας.

Οι ζώνες αυτές είναι:

- (1) Παραλιακή, λοφώδης και υποορεινή περιοχή με ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia ilicis*).
- (2) Υπομεσογειακή-Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης. Λοφώδης, υποορεινή, ορεινή *Quercetalia pubescentis-petraeae (dalechampii)*.
 - α) Υποζώνη *Ostryo-Carpinion* (υπομεσογειακή).
 - β) Υποζώνη ξηρόφιλων φυλλοβόλων δασών (υποορεινή περιοχή) (*Quercion frainetto-cerris*).
- (3) Ζώνη δασών οξυάς, οξυάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων (*Fagetalia*). Ορεινή-υπαλπική.
- (4) Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων (*Vaccinio-Picetalia*). Ορεινή-υπαλπική.
- (5) Εξωδασική ζώνη υψηλών ορέων ορο-μεσογειακή, υπαλπική και αλπική (*Astragalo-Acantholimonetalia, Daphno-Festucetalia*).

Επίσης τα θερμά ξηρά καλοκαίρια και οι ήπιοι υγροί χειμώνες έχουν έντονη επίδραση στη βλάστηση των παράκτιων πεδινών περιοχών και των λόφων. Τέσσερα κύρια είδη ζωής συνθέτουν τα βασικά χαρακτηριστικά της μεσογειακής βλάστησης:

- (1) Αειθαλή δέντρα και θάμνοι, με γενικώς σκληρά και ανθεκτικά φύλλα.
- (2) Μικροί, συχνά αρωματικοί, ακανθώδεις ή με γκρι φύλλα θάμνοι, ορισμένες φορές βατόμορφοι και γενικά αειθαλείς.
- (3) Βολβώδη φυτά (γεώφυτα), τα περισσότερα από τα οποία ανθοφορούν την άνοιξη και πεθαίνουν το καλοκαίρι, παρόλο που ορισμένα ανθοφορούν το φθινόπωρο και παραμένουν πράσινα ολόκληρο το χειμώνα.
- (4) Μονοετή φυτά, τα οποία, μαζί με τα γεώφυτα, δημιουργούν έναν ολόχρωμο χείμαρρο λουλουδιών την άνοιξη.

Συγκριτικά με άλλες περιοχές του κόσμου που έχουν κλίμα μεσογειακού τύπου, η Ελλάδα και άλλες χώρες της λεκάνης της Μεσογείου διαθέτουν υψηλό ποσοστό μονοετών ειδών, σε πολλές κοινότητες μεγαλύτερο από 50%. Σε μεγαλύτερα υψόμετρα, οι τύποι μεσογειακής βλάστησης αντικαθίστανται γενικά από ξηρά πυκνόφυλλα δάση και θάμνους, στη συνέχεια από άλλους τύπους δασών κωνοφόρων και πυκνόφυλλων δασών, και τέλος από αλπικές και υποαλπικές κοινότητες.

Οι άνθρωποι και τα κατοικίδια ζώα είχαν βαθύτατη επίδραση στη βλάστηση της Ελλάδας από την αρχαιότητα, και η εικόνα που έχουμε σήμερα είναι ένα πολύπλοκο μωσαϊκό φυσικών, ημιφυσικών και τεχνητών ενδιαιτημάτων. Παρόλο που η βόσκηση και το κορφολόγημα από άγρια φυτοφάγα θα πρέπει έως ένα σημείο να θεωρηθεί φυσικός οικολογικός παράγοντας, η επίδραση της υλοτόμησης των δασών και η εισαγωγή των κατοικίδιων ζώων γινόταν ολοένα και εντονότερη ήδη από τη Νεολιθική Εποχή.

Σε ότι αφορά την πανίδα της Ελλάδας είναι γενικά γνωστό ότι είναι πολύ πλούσια. Αυτό οφείλεται κυρίως στη γεωγραφική θέση της χώρας (βρίσκεται στο σταυροδρόμι ανάμεσα στην Ευρώπη, Ασία και Αφρική), στην ύπαρξη μεγάλου αριθμού νησιών,

στην αυξομείωση της στάθμης της θάλασσας, στην καρστική φύση του γεωλογικού υποστρώματος που έχει ως αποτέλεσμα η Ελλάδα να έχει τον μεγαλύτερο αριθμό σπηλιών στην Ευρώπη μετά την πρώην Γιουγκοσλαβία, και τέλος στο γεγονός ότι οι παγετώνες δεν έφτασαν μέχρι την Ελλάδα, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πολλά καταφύγια ειδών στα ορεινά. Όμως, η μακρόχρονη παρουσία του ανθρώπου επέφερε πιέσεις σε πολλούς πληθυσμούς και οδήγησε αρκετά είδη και υποείδη σε εξαφάνιση.

Η Ελλάδα φιλοξενεί πολλά ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα είδη και υποείδη ζώων. Εκτιμάται ότι στην Ελλάδα πρέπει να υπάρχουν περίπου 25.000 είδη ασπόνδυλων. Από αυτά, τουλάχιστον 2.000 είναι ενδημικά της Ελλάδας και μερικά είναι πολύ στενά ενδημικά. Για παράδειγμα, πολλά είδη έχουν αναφερθεί από μία μόνο τοποθεσία. Εκτός από τα ενδημικά, ένας σημαντικός αριθμός ειδών έχουν πολύ μικρούς πληθυσμούς ή απειλούνται με εξαφάνιση.

1. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ

1.1. ΧΛΩΡΙΔΑ

Ποικιλότητα των ειδών της ελληνικής χλωρίδας

Ο Ελληνικός χώρος φιλοξενεί ένα από τα μεγαλύτερα και πιο ενδιαφέροντα τμήματα της βιοποικιλότητας του Ευρωπαϊκού χώρου. Στον κόσμο των φυτών η Ελλάδα έχει μία από τις πιο πλούσιες χλωρίδες της Ευρώπης. Αυτό οφείλεται στη γεωλογική ιστορία της, στις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες και κυρίως στη γεωγραφική της διαμόρφωση και θέση, που δημιουργεί μεγάλη ποικιλότητα φυτών από τη Μεσόγειο, την Ευρώπη, την Ασία, αλλά και την Β. Αφρική. Ακόμη η πολυσχιδής διαμόρφωσή της σε όρη, χαράδρες, ρέματα, ποταμούς, λίμνες, υγροτόπους και νησιά, δημιουργεί ξεχωριστούς βιότοπους με ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες.

Η διαπίστωση ότι ο ελληνικός χώρος φιλοξενεί πολύ πλούσια και ενδιαφέρουσα χλωρίδα είχε γίνει από πολύ παλιά, με αποτέλεσμα η ελληνική χλωρίδα να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης από μεγάλο αριθμό ερευνητών και πόλος έλξης φυσιολογών και φυσιολατρών από άλλες χώρες. Αρκετές δε δημοσιεύσεις που σχετίζονται τόσο με την εξερεύνηση της ελληνικής χλωρίδας, όσο και με την κατανόηση των εξελικτικών μηχανισμών της δημιουργίας της, έχουν χαρακτηριστεί μνημειώδεις. Στον πρώτο τόμο της Flora Hellenica (1997), περιλαμβάνεται μια ιστορική αναδρομή της Βοτανικής εξερεύνησης της Ελλάδας από την αρχαιότητα, (εποχή του Θεόφραστου 372-287 π.χ. που θεωρείται ως ο πατέρας της Βοτανικής επιστήμης), ως τις μέρες μας. Συνολικά έχουν δημοσιευθεί περισσότερες από 10.000 εργασίες για τα φυτά της Ελλάδας την περίοδο 1785 - 1994.

Παρόλο που το Ελληνικό περιβάλλον δέχτηκε για χιλιάδες έτη την ανθρώπινη επίδραση, πάνω από 6000 είδη φυτών κατάφεραν να επιζήσουν μέχρι σήμερα, δημιουργώντας μία από τις πλουσιότερες χλωρίδες της Ευρώπης. Εκείνο όμως που αποτελεί το ιδιαίτερο γνώρισμα της ελληνικής χλωρίδας είναι ο υψηλός αριθμός ενδημικών ειδών, δηλαδή φυτών που αναπτύσσονται μόνο στην Ελλάδα.

Ο αριθμός των γνωστών Ελληνικών ειδών χλωρίδας υπολογίζεται σε περίπου 6300 είδη και υποείδη ανώτερων φυτών. Είναι ένας από τους μεγαλύτερους σε σύγκριση με τον αριθμό των ειδών των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών της ίδιας ή ακόμη και μεγαλύτερης έκτασης (π.χ. Δανία 1.300 τάξα και Μ. Βρετανία 1.800 τάξα) και είναι συγκρίσιμος με μερικών τροπικών χωρών. (Strid & Kit-Tan 1992). Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι η Ελληνική χλωρίδα περιέχει σχεδόν το μισό του αριθμού των ειδών, από τον συνολικό αριθμό ειδών ολόκληρης της Ευρώπης (IUCN-WWF 1998).

Η χλωρίδα της Ελλάδας δεν έχει μόνο πολλά τάξα (ταξινομικές μονάδες, είδη και υποείδη) χλωρίδας, αλλά πολλά από τα είδη είναι ενδημικά και υπάρχουν σε μικρότερες ή μεγαλύτερες περιοχές στην Ελλάδα. Ο ακριβής αριθμός των ενδημικών ειδών της Ελλάδας δεν είναι απόλυτα γνωστός, κυμαίνεται δε, ανάλογα με τον συγγραφέα, από 750 έως 1300 είδη (ποσοστό περίπου 20%), ενώ απαντούν πολύ λιγότερα στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (Iatrou 1986). Μόνο η Ιβηρική χερσόνησος μπορεί να συγκριθεί με την Ελλάδα στον αριθμό των ενδημικών ειδών.

Οι Strid & Kit-Tan (1992) αναφέρουν 742 είδη ως ενδημικά της Ελλάδας (που αντιπροσωπεύουν το 15% της ελληνικής χλωρίδας), ενώ σύμφωνα με τον Ιατρού (1986), ο αριθμός των ενδημικών τάξεων (είδη και υποείδη) ανέρχεται σε 1.225. Σήμερα, αυτός ο αριθμός έχει αυξηθεί σε 1.275 τάξα (Ιατρού, αδημοσίευτα στοιχεία), αντιπροσωπεύοντας το 20,21% του συνόλου της ελληνικής χλωρίδας και είναι ο μεγαλύτερος αριθμός για οποιαδήποτε χώρα ή περιοχή συγκρίσιμου μεγέθους στην Ευρώπη ή στη Μεσόγειο (π.χ. η ηπειρωτική Ισπανία έχει 501 ενδημικά είδη και το Μαρόκο 536). Ακόμη περιλαμβάνονται και πολλά είδη ενδημικά της Βαλκανικής χερσονήσου. Φυσικά, δεν είναι απειλούμενα όλα τα παραπάνω ενδημικά φυτά της Ελλάδας ενώ λίγα από αυτά θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως κινδυνεύοντα και ακόμη λιγότερα υπό άμεση απειλή εξαφάνισης.

Πρέπει να σημειωθεί ακόμη ότι η χλωρίδα των κατώτερων φυτών (Βρυοφύτων και Πτεριδοφύτων) της Ελλάδας ελάχιστα έχει μελετηθεί συστηματικά. Επιπλέον, περίπου 2.000 είδη μυκήτων έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα, αριθμός που δεν είναι παρά ένα μικρό κλάσμα του συνολικού πλούτου αυτών των οργανισμών.

Σύμφωνα με τον Ιατρού κ.ά. (1997), ο μεγάλος πλούτος και η μεγάλη ποικιλότητα της ελληνικής χλωρίδας, ιδιαίτερα σε ενδημικά τάξα θα μπορούσε να αποδοθεί στους παρακάτω λόγους:

- στην περιπετειώδη γεωλογική ιστορία της Ελλάδας (Κίσκουρας 1959, Greutzburg 1963, 1966), που είχε ως αποτέλεσμα τον κατακερματισμό της χέρσου και τη δημιουργία πολυάριθμων απομονωμένων περιοχών και ειδικών βιοτόπων και στη λειτουργία τους ως καταφυγίων κατά τις πλειστοκαινικές παγετώδεις περιόδους. Οι βιότοποι αυτοί συνέβαλαν αφενός στην επιβίωση υπολειμματικών τάξα, αφετέρου στη δημιουργία ή τη διατήρηση νέων ενδημικών τάξα μέσα από διεργασίες όπως η πολυπλοειδία, η γενετική απόκλιση και η προσαρμοστική ακτινοβολία.
- στον εμπλουτισμό της αυτοφυούς ελληνικής χλωρίδας με:
 - α) παλιά χλωριδικά στοιχεία, που είχαν τους πλησιέστερους συγγενείς τους (συχνά προγόνους) στην Ανατολία (Μικρά Ασία), μέσω δύο κυρίως μεταναστευτικών οδών, αυτής του “κεντρικού Αιγαίου” και αυτής του “νότιου Αιγαίου”. Η επίδραση αυτή είχε κατεύθυνση από τα ανατολικά προς τα δυτικά και πραγματοποιήθηκε σε παλαιότερες γεωλογικές περιόδους (αρχές Μειόκαινου), όταν η ελληνική ξηρά και η Μικρά Ασία ήταν ακόμη ενωμένες από την ξηρά που ονομαζόταν Αιγαίς (Turrill 1929, αναφερόμενος από τον Ιατρού 1986)
 - και
 - β) με χλωριδικά στοιχεία από την κεντρική και τη βόρεια Ευρώπη μέσω του “Αλπικού” δρόμου μετανάστευσης των φυτών. Αυτή η μετανάστευση είχε διεύθυνση από βορρά προς νότο και έγινε αργότερα από την προηγούμενη (Turrill 1929).

Πολλά ενδημικά είδη έχουν πολύ περιορισμένη εξάπλωση (π.χ. σε μια μόνο νησίδα) και, συνεπώς, είναι πολύ ευαίσθητα σε διαταραχές. Ένα επιπλέον ενδιαφέρον στοιχείο του ενδημισμού είναι και η γενετική διαφοροποίηση των πληθυσμών, η οποία στην Ελλάδα είναι επίσης υψηλή.

Στην Ελλάδα και γενικότερα στη Μεσογειακή περιοχή της οποίας η βιοποικιλότητα σε επίπεδο είδους είναι συγκρίσιμη με αυτή των υποτροπικών δασών, παρατηρείται

θετική συσχέτιση μεταξύ της βιοποικιλότητας και του ενδημισμού, καθώς και μεταξύ της βιοποικιλότητας και της σπανιότητας των ειδών. Ο μεγαλύτερος αριθμός των ενδημικών φυτών δημιουργήθηκε με πολύπλοκες διαδικασίες που διήρκησαν πολλά εκατομμύρια έτη, είναι στενοενδημικά, απαντούν σε πολύ περιορισμένες περιοχές και αποτελούνται συνήθως από ολιγομελείς πληθυσμούς. Έτσι είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα σε πιθανές διαταράξεις του περιβάλλοντος.

Στους επιστήμονες που ερευνούν την Ελληνική χλωρίδα είναι γνωστές περιπτώσεις φυτικών ειδών τα οποία είχαν ανακαλυφθεί και περιγραφεί από διάφορες περιοχές της Ελλάδας (δείγματα υπάρχουν σε διάφορα ερμάρια) και τα οποία για 100 και πλέον έτη δεν ξαναβρέθηκαν (Strid 1991).

Όσον αφορά στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, στην Ελλάδα έχουν αναφερθεί 40 φυτικά τάξα (είδη και υποείδη) του Παραρτήματος II αυτής (Πίνακας 3.3. βλέπε κεφάλαιο Προστατευόμενα είδη). Αυτά περιλαμβάνουν 1 βρυόφυτο, 3 πτεριδόφυτα και 36 σπερματόφυτα.

Τα 40 αυτά τάξα αντιπροσωπεύουν το 9% του συνόλου των 433 τάξα που αναφέρονται στον κατάλογο του Παραρτήματος II, ενώ 26 από αυτά θεωρούνται τάξα προτεραιότητας και αντιπροσωπεύουν το 16 % του συνόλου των 164 ειδών προτεραιότητας της Οδηγίας. Τα υπόλοιπα 14 τάξα αντιπροσωπεύουν το 5,2% των 269 τάξα που αναφέρονται στην Οδηγία και δεν είναι προτεραιότητας.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα 31 από τα 40 τάξα είναι ελληνικά ενδημικά φυτά, κατά το μεγαλύτερο μέρος τοπικά ενδημικά, 3 είναι υποενδημικά, ενώ τα υπόλοιπα 6 είναι πολύ σπάνια στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με το καθεστώς προστασίας, 22 τάξα θεωρούνται ως κινδυνεύοντα (E), 15 απειλούμενα (V) και για τα υπόλοιπα 3 το καθεστώς προστασίας τους δεν έχει καθορισθεί επακριβώς. Η έκφραση “θεωρούνται” χρησιμοποιείται, για να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι πρέπει να συγκεντρωθούν πιο πρόσφατα στοιχεία για τους πληθυσμούς αυτών των τάξα, ώστε να προσδιοριστεί ο βαθμός του κινδύνου που διατρέχουν και να τεθούν τα καθεστώτα προστασίας τους.

Καταλήγοντας, πρέπει να τονισθεί ότι ο αριθμός των 40 ελληνικών τάξα του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δεν εκφράζει με κανέναν τρόπο τον πλούτο και τη χλωριδική ποικιλότητα της Ελλάδας ούτε και την ανάγκη προστασίας των σπάνιων, απειλούμενων και κινδυνευόντων φυτικών της ειδών και υποειδών.

Πιέσεις που δέχεται η ελληνική χλωρίδα

Στον ελληνικό χώρο ο οποίος χαρακτηρίζεται από σημαντική ποικιλότητα σε αριθμό ειδών, τύπων οικοτόπων και τοπίων, τα προβλήματα που σχετίζονται με τη μείωση της βιοποικιλότητας και την εξαφάνιση βιοτόπων και ειδών, εντείνονται συνεχώς. Η ανθρώπινη παρουσία στον ελληνικό χώρο για λόγους γεωπολιτικούς είναι μακράιωνη και έντονη, με ποικίλες δραστηριότητες, καθώς ο παράγων άνθρωπος επενέβαινε και συνεχίζει να επεμβαίνει στη δομή και στη λειτουργία των φυσικών οικοσυστημάτων.

Η ελληνική χλωρίδα, στις μέρες μας απειλείται και η διατήρησή της πρέπει να θεωρηθεί ως πρώτη προτεραιότητα. Η απώλεια των ειδών, όταν πρόκειται για

ενδημικά και στενόοικα είδη, είναι μη αναστρέψιμη και οριστική. Η εξαφάνιση ενός είδους δεν είναι μία απώλεια μόνο για τους ειδικούς επιστήμονες και τους φυσιολάτρες, αλλά σημαίνει και μείωση της προσαρμοστικής ικανότητας του έμβιου κόσμου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ενδημισμός του ελληνικού χώρου είναι υψηλός και ότι αρκετά από τα ελληνικά είδη χαρακτηρίζονται από μικρούς πληθυσμούς που είναι γεωγραφικά εντοπισμένοι σε μικρής έκτασης περιοχές, πολλά από αυτά τα είδη βρίσκονται θεωρητικώς, αλλά και πρακτικώς σε κίνδυνο από τυχόν οικολογικές διαταραχές στις περιοχές αυτές. Τα τελευταία έτη, πολλά από τα σπάνια ενδημικά είδη της ελληνικής χλωρίδας θεωρούνται απειλούμενα. Ένα ποσοστό 12-15% του συνόλου των ενδημικών φυτών της Ελλάδας (περίπου 200 τάξα), θεωρείται απειλούμενο από διάφορες αιτίες. Ο αριθμός αυτός, είναι κατά πολύ μεγαλύτερος του αριθμού των ειδών που περιλαμβάνεται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για την Ελλάδα (40 τάξα) (Ιατρού κ.α. 1997). Σύμφωνα δε με τα στοιχεία που προέρχονται από την ελληνική βάση δεδομένων Chlovis (Γεωργίου και συνεργάτες 1996) σε σύνολο 1291 ειδών που καταγράφηκαν η εικόνα είναι η ακόλουθη (Πίνακας 1.1.1):

Πίνακας 1.1.1. Ενδημικά, απειλούμενα και προστατευόμενα τάξα της ελληνικής χλωρίδας (Γεωργίου κ.α. 1996).

	Ενδημικά	Αμφίβολα ενδημικά	Μη ενδημικά
Μη απειλούμενα* και Μη προστατευόμενα	538	35	
Προστατευόμενα	92	5	161
Απειλούμενα	150	3	107
Απειλούμενα και Προστατευόμενα	441	8	206

* Είδη τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μη απειλούμενα ή είδη των οποίων το καθεστώς διατήρησης δεν είναι γνωστό.

Σύμφωνα με τις κοινοτικές Οδηγίες και τις διεθνείς Συμβάσεις (κυρίως Σύμβαση Βέρνης και Βιοποικιλότητας) θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την προστασία των ειδών από διάφορες απειλές. Πρέπει να τονιστεί όμως ότι κανένα απειλούμενο είδος δεν προστατεύεται αποτελεσματικά αν δεν προστατευθεί ο ζωτικός του χώρος (ενδιαίτημα) στον οποίο απαντά και εάν δεν υπάρξει ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.

Η ισχύουσα εθνική και διεθνής νομοθεσία καλύπτει αρκετά είδη φυτών της Ελλάδας, τα οποία ωστόσο εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα, καθώς αυτή δεν εφαρμόζεται επαρκώς. Επιπλέον, παρά τις όποιες προόδους έχουν σημειωθεί σε θέματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τη χλωρίδα της Ελλάδας, αλλά και για την ελληνική φύση γενικότερα, εντούτοις φαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα που σχετίζονται με οικονομικά ή και άλλα συμφέροντα και τα οποία είναι αντιμέτωπα με την προστασία των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους.

Μέχρι σήμερα ο κύριος τρόπος αντιμετώπισης της καταστροφής των οικοτόπων και ειδών ήταν η δημιουργία προστατευόμενων περιοχών όπως οι εθνικοί δρυμοί, τα αισθητικά δάση, οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας, τα θαλάσσια πάρκα, κλπ. Ένας σπουδαίος παράγοντας για τη διατήρηση των ειδών στη φύση είναι η δυναμικότητα του πληθυσμού τους και η γενετική τους ποικιλότητα. Για τον λόγο αυτό, τα

τελευταία έτη και κυρίως μετά τη διάσκεψη κορυφής στο Ρίο για τη βιοποικιλότητα, κυριάρχησε το πνεύμα ότι αποτελεσματικότερη οδός προστασίας των ειδών και των βιοτόπων τους είναι η ανάπτυξη προγραμμάτων και έργων μέσα από τα οποία θα προβάλλεται η ανάγκη διατήρησής τους όχι μόνο ως μνημείων της φύσης, αλλά και ως φυσικών πόρων δηλ. η διαχειριστική αντίληψη αντί της μουσειακής. Σύμφωνα με αυτή την αντίληψη η βιοποικιλότητα αποτελεί φυσικό πόρο για την ανθρωπότητα και τις τοπικές κοινωνίες και ως τέτοιος πρέπει να αντιμετωπίζεται.

Οι κυριότερες απειλές για τα είδη φυτών και τα ενδιαιτήματά τους στη Μεσογειακή ζώνη, προέρχονται κυρίως από:

- την οικιστική ανάπτυξη κατά μήκος των ακτών
- τη ρύπανση (σημειακή και μη σημειακή)
- την αύξηση του τουρισμού
- την υπερβόσκηση σε ορεινές περιοχές
- την εντατική καλλιέργεια
- την έλλειψη νερού
- τις πυρκαγιές
- την είσοδο ξενικών ειδών

Γενικότερα, αν ομαδοποιήσουμε τους κινδύνους που απειλούν τα φυτά ανά ζώνη, ο τουρισμός είναι η απειλή στις αμμόδεις παραλίες, η αποξήρανση και η καταπάτηση στις υγροτοπικές περιοχές, ενώ η υπερβόσκηση είναι ο κυριότερος παράγοντας υποβάθμισης στις ορεινές περιοχές.

Επιπλέον ορισμένα ευαίσθητα είδη, με μικρούς πληθυσμούς απειλούνται ακόμη από τη διάνοιξη δρόμων, από τη συλλογή, ιδιαίτερα δε αν έχουν εντυπωσιακά άνθη (για Ερμπάρια, συλλογές, εκθέσεις κ.λπ.) και από την επέκταση των οικισμών όπως π.χ. τα ενδημικά είδη της Αττικής.

Συγκεντρωτικές εργασίες που να αναφέρονται σε απειλές και σε αριθμούς ειδών που απειλούνται στην Ελλάδα δεν υπάρχουν, εκτός συγκεκριμένων χλωριδικών ή οικολογικών διδακτορικών διατριβών που αναφέρονται σε μεμονωμένες περιοχές. Σύμφωνα με την πρόσφατη έκδοση της IUCN/ SSC (Species Survival Committee), Mediterranean Islands Plant Specialist Group (1996), ‘‘Conservation of Mediterranean Island Plants. 1. Strategy for Action’’, οι γνώσεις μας για την οικολογική κατάσταση διατήρησης των φυτών και για τις απειλές στα μεγάλα νησιά της Ελλάδας για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, έχουν ως ακολούθως:

α) Σε ότι αφορά την Κρήτη ο αριθμός των τάξα ανέρχεται σε 1820, των ενδημικών σε 180 (10%), με ικανοποιητική γνώση της ταξινόμησης και εξάπλωσης των ειδών. Οι κυριότεροι κίνδυνοι για τα φυτά προέρχονται κυρίως από την οικιστική ανάπτυξη κατά μήκος των ακτών, την αύξηση του τουρισμού, την υπερβόσκηση σε ορεινές περιοχές και την εντατική καλλιέργεια. Ο συνολικός αριθμός των κινδυνευόντων ειδών της Κρήτης σε παγκόσμιο επίπεδο ανέρχεται σε 193 (11%) και σε τοπικό επίπεδο σε 238 (13%)(WCMC, 1993).

β) Σε ότι αφορά τα νησιά του Αιγαίου ο συνολικός αριθμός των τάξα και των ενδημικών ειδών δεν είναι πλήρως καταγεγραμμένος, οι γνώσεις μας σε ότι αφορά την ταξινόμηση είναι ικανοποιητική, ενώ υπάρχουν πολλά κενά σε ότι αφορά την εξάπλωση, την κοινωνικοποίηση των φυτών κ.λπ. Οι κυριότεροι

κίνδυνοι για τα φυτά αυτής της περιοχής προέρχονται κυρίως από την αύξηση του τουρισμού και από την υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Προτάσεις

Από την καταγραφή και αξιολόγηση των δημοσιευμένων στοιχείων για την χλωρίδα της Ελλάδας, είναι εμφανής η ανάγκη για την εκπόνηση βασικής έρευνας, η οποία θα αφορά τα είδη της ελληνικής χλωρίδας και θα αποσκοπεί στη διατήρηση της γενετικής βιοποικιλότητας των ειδών που προήρθε κυρίως από την απομόνωση.

Συγκεκριμένα, υπάρχει άμεση ανάγκη για περαιτέρω έρευνα κυρίως των ενδημικών, των σπάνιων και των απειλούμενων ειδών της ελληνικής χλωρίδας, σε τομείς όπως, η κατάσταση διατήρησης των πληθυσμών τους, η εξάπλωση τους στην Ελλάδα, η δυναμική τους εξέλιξη, η φύση και η ένταση των απειλών που δέχεται κάθε είδος, μέτρα προστασίας, ex- situ διατήρηση των σπάνιων και απειλούμενων ειδών σε τράπεζες σπερμάτων και σε βοτανικούς κήπους, ειδικά μέτρα διαχείρισης των ενδιαιτημάτων τους για τα περισσότερα απειλούμενα είδη, κ.λπ.

Στις πρώτες ενέργειες που πρέπει να γίνουν, περιλαμβάνονται:

Ο εντοπισμός ειδών για τα οποία απαιτείται άμεση λήψη μέτρων προστασίας.

- Η δημιουργία εθνικών καταλόγων με στοιχεία χωροδιάταξής τους στην Ελλάδα.
- Η ένταξη των ειδών σε κατηγορία απειλής με βάση τα κριτήρια της IUCN του 1994.
- Λήψη μέτρων για την εκτός προστατευόμενων φυσικών περιοχών διατήρηση των ειδών.
- Υιοθέτηση μέτρων για την αποκατάσταση, αναβάθμιση και επανεισαγωγή ειδών στα ενδιαιτήματά τους

Ένα μελλοντικό σχέδιο δράσης (Action Plan), για τη διατήρηση της χλωρίδας της Ελλάδας, πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα αντικείμενα:

- Εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης της χλωρίδας και των τύπων οικοτόπων της Ελλάδας
- Βελτίωση και ενσωμάτωση όλης της υπάρχουσας γνώσης για τη χλωρίδα, τα ενδιαιτήματα των ειδών, τις απειλές, τα προτεινόμενα μέτρα, τις προστατευόμενες περιοχές, κ.λπ. σε ενιαία τράπεζα δεδομένων
- Ανάπτυξη τρόπων διατήρησης: α) in situ διατήρηση (δημιουργία προστατευόμενων περιοχών, χρησιμοποίηση νομικών εργαλείων, αναπτυξιακά μέτρα διατήρησης, δοκιμή νέων πειραματικών τεχνικών διατήρησης, κ.λπ. β) ex situ διατήρηση (τράπεζες σπερμάτων, in vitro καλλιέργεια, καλλιέργεια σε βοτανικούς κήπους, κ.λπ.)
- Καθορισμός των προτεραιοτήτων διατήρησης και ανάπτυξη και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων δράσης, καθώς και επιλογή των συμμετεχόντων φορέων για την εφαρμογή των σχεδίων δράσης
- Σχεδιασμός, προώθηση και εφαρμογή των σχεδίων για τη διατήρηση των ειδών (υπάρχουσα κατάσταση, διαχείριση, παρακολούθηση, εφαρμοσμένη έρευνα, κ.λπ.)
- Δημιουργία δικτύων παρακολούθησης της βιοποικιλότητας των ειδών
- Δημιουργία και λειτουργία δικτύου Προστατευόμενων Περιοχών για τα φυτά στην Ευρώπη (Planta Europa- Important Plant Areas), με σκοπό τη μακροχρόνια διατήρηση της Βιοποικιλότητας

- Έμφαση στην σπουδαιότητα των οικοσυστημάτων και των ειδών για την οικονομική ανάπτυξη και ενσωμάτωση της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας σε τοπικά και περιφερειακά αναπτυξιακά σχέδια
- Αειφορική ανάπτυξη της γεωργίας και του τουρισμού
- Εφαρμογή στην πράξη των διεθνών και ευρωπαϊκών κανονισμών, συμβάσεων, οδηγιών, κ.λπ. για τις οποίες έχει δεσμευτεί η χώρα
- Σύνθεση και ευρύτερη διάδοση της γνώσης και της πληροφορίας
- Ενημέρωση του κοινού και κυρίως των υπευθύνων στη λήψη αποφάσεων και των τοπικών πληθυσμών
- Συντονισμός των δράσεων σε τοπικό επίπεδο και κατάρτιση των υπευθύνων διαχείρισης.

Οι προτεραιότητες άλλωστε που έχουν τεθεί και δημοσιεύονται στην ελληνική έκθεση για τη Βιοποικιλότητα (Λεγάκις και συνεργάτες 1998) έρχονται σε πλήρη συμφωνία με τις προτεραιότητες για τη διατήρηση των ειδών της χλωρίδας.

Ακόμη θα έπρεπε να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες των κοινοτικών προγραμμάτων για την προστασία του περιβάλλοντος, και να προβληθεί η Ελληνική Βιοποικιλότητα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, να δημιουργηθεί δίκτυο οικολογικών σταθμών σε όλη τη χώρα με σκοπό την παρακολούθηση της οικολογικής κατάστασης ειδών και οικοτόπων και επίσης να οργανωθούν δίκτυα μεταξύ των Πανεπιστημίων, ερευνητικών ιδρυμάτων, περιβαλλοντικών οργανώσεων και άλλων φορέων με σκοπό το συντονισμό και την ενεργοποίηση τους σε διεπιστημονικά έργα που αφορούν την έρευνα, τη διατήρηση και τη διαχείριση της φύσης.

Επίσης θα πρέπει να ενθαρρύνονται μέτρα όπως, η μη εγκατάλειψη της υπαίθρου και η διατήρηση των παραδοσιακών τρόπων ζωής, η ενθάρρυνση των συνήθων χρήσεων των φυσικών πόρων σύμφωνα με τις παραδοσιακές πρακτικές που είναι συμβατές με την διατήρηση και αειφορική χρήση αυτών των πόρων, η οικονομική ανάπτυξη κάποιων περιοχών (οικοτουρισμός, καλλιέργειες αρωματικών ή φαρμακευτικών φυτών, κ.λπ.) και η αξιοποίηση ειδών με την ένταξη τους σε παραγωγικές διαδικασίες.

1.2. ΠΑΝΙΔΑ

Ποικιλότητα των ειδών της ελληνικής πανίδας

Ο συνολικός πλούτος της ελληνικής πανίδας απαρτίζεται από 30.000 έως 50.000 είδη. Ο αριθμός των ειδών που έχουν περιγραφεί μέχρι σήμερα, όσον αφορά στα περισσότερα γνωστά τάξα, δίνεται στον Πίνακα 1.2.1.

Παρά το γεγονός ότι η γνώση μας για τα ζώα της Ελλάδας έχει τις ρίζες της στην Αρχαία Ελλάδα, με περιγραφές ειδών από τον Αριστοτέλη, εντούτοις η συστηματική μελέτη της ελληνικής πανίδας ξεκίνησε μόλις τον 19^ο αιώνα, με ξένες επιστημονικές αποστολές και περιηγητές να συγκεντρώνουν τα πρώτα στοιχεία. Τα πρώτα ολοκληρωμένα αποτελέσματα προέρχονται από τη γαλλική επιστημονική αποστολή στην Πελοπόννησο, κατά την περίοδο 1832-1836. Με την πάροδο των ετών, το ενδιαφέρον των ξένων ερευνητών παρέμεινε αμείωτο ενώ παράλληλα η ελληνική πανίδα άρχισε να αποτελεί αντικείμενο έρευνας και των ελλήνων ερευνητών.

Μέχρι σήμερα έχει δημοσιευτεί πλήθος εργασιών για την πανίδα της Ελλάδας, τόσο από ξένους όσο και από έλληνες επιστήμονες, η πλειονότητα των οποίων αναφέρεται κυρίως σε θέματα ταξινομικής και εξάπλωσης των διαφόρων ειδών. Μέσα από τις εργασίες αυτές είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε περίπου το 80% των ειδών που ανήκουν στα διάφορα τάξα. Ωστόσο, η μέχρι στιγμής γνώση μας για το συνολικό πλούτο ειδών της ελληνικής πανίδας, αν και ικανοποιητική δεν είναι πλήρης, καθώς υπάρχουν ακόμη τάξα τα οποία έχουν μελετηθεί ελάχιστα ή καθόλου.

Σε θέματα προστασίας και διαχείρισης, είναι πρωταρχικής σημασίας το να έχει απαντήσει κανείς στο ερώτημα «τι υπάρχει;». Ωστόσο, για να προχωρήσει κανείς σε εφαρμογές, απαιτείται εξειδικευμένη γνώση σε τομείς επίσης «βασικής έρευνας», η οποία ξεφεύγοντας από τα στενά όρια του «τι υπάρχει» δίνει απαντήσεις στο «γιατί υπάρχει εκεί», «πώς ζει ένα είδος», «ποιες είναι οι απαιτήσεις του», «ποιο είναι το μέγεθος του πληθυσμού του», «πώς εξελίσσεται ένας πληθυσμός», «πώς θα εξασφαλιστεί η επιβίωση ενός είδους», κλπ. Η γνώση αυτή προέρχεται από τη μελέτη του βιολογικού κύκλου των διαφόρων ειδών, όπως και από τη μελέτη διαφόρων παραμέτρων των πληθυσμών τους.

Στην Ελλάδα, τα πεδία αυτά αποτελούν αντικείμενο έρευνας των τελευταίων δεκαετιών. Θα πρέπει μάλιστα να σημειωθεί ότι μέχρι σχετικά πρόσφατα, η έρευνα στους ανωτέρω τομείς δεν ετύγχανε οικονομικής ενίσχυσης, με εξαίρεση, ενδεχομένως, την έρευνα που αφορούσε σε είδη οικονομικού ενδιαφέροντος (πχ ψάρια, μαλάκια κλπ). Η έρευνα που αφορούσε σε είδη μη οικονομικού ενδιαφέροντος (σπάνια είδη, απειλούμενα, ενδημικά, κλπ), γινόταν κυρίως μέσα από τις ερευνητικές δραστηριότητες των πανεπιστημιακών, την εκπόνηση μη χρηματοδοτούμενων διδακτορικών διατριβών και την αφιλοκερδή εργασία μελών περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η οικονομική ενίσχυση της έρευνας σε τομείς που θα μας εφοδιάσουν με την απαραίτητη γνώση για να προστατεύσουμε και να διαχειριστούμε αειφορικά την ελληνική πανίδα, επιτεύχθηκε μόλις τα τελευταία έτη. Το γεγονός αυτό, είναι σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα της ευρύτερης ευρωπαϊκής πολιτικής για το περιβάλλον, αλλά και της αναγκαιότητας να εκπληρώσει η Ελλάδα τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της, όπως αυτές προκύπτουν μέσα από τις οικείες κοινοτικές οδηγίες και διεθνείς συμβάσεις. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι, η μέχρι στιγμής διατεθείσες πιστώσεις δεν αρκούν για να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες, διότι τα είδη που

πρέπει να μελετηθούν είναι πολλά και τα περισσότερα χρηματοδοτικά μέσα δεν καλύπτουν τομείς βασικής έρευνας.

Πίνακας 1.2.1: Ο πλούτος ειδών των περισσότερο γνωστών τάξα της ελληνικής πανίδας και το κατά προσέγγιση ποσοστό πληρότητας της γνώσης κάθε τάξου.

ΤΑΞΑ	ΕΙΔΗ	+ΥΠΟΕΙΔΗ	%ΠΟΣΟΣΤΟ ΓΝΩΣΗΣ
ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ	116	Περ. 50	>90
ΠΤΗΝΑ	422	+85	>95
ΕΡΠΕΤΑ	59		>95
ΑΜΦΙΒΙΑ	20		>90
ΨΑΡΙΑ γλυκού νερού	110	+21	80
ΨΑΡΙΑ θαλάσσια	447		80
ΕΧΙΝΟΔΕΡΜΑ	107		80
ΟΡΘΟΠΤΕΡΑ	317	+19	90
ΤΡΙΧΟΠΤΕΡΑ	255		70
ΕΤΕΡΟΠΤΕΡΑ	811		80
ΨΩΚΟΠΤΕΡΑ	75		?
ΔΙΚΤΥΟΠΤΕΡΑ	40?		?
ΣΙΦΩΝΑΠΤΕΡΑ	57	+11	80
ΜΑΛΑΚΙΑ(Δίθυρα)	293		80
>> (λοιπά θαλάσσια)	~700		80
ΣΚΟΡΠΙΟΙ	6		>90
ΔΙΠΛΟΠΟΔΑ	130		70
ΧΕΙΛΟΠΟΔΑ	~100		70
ΙΣΟΠΟΔΑ (χερσαία)	195		70
ΔΕΚΑΠΟΔΑ	231		80
ΒΡΥΟΖΩΑ	200		?
ΚΝΙΔΟΖΩΑ	91		80
ΣΠΟΓΓΟΙ	132		?

Πιέσεις που δέχεται η ελληνική πανίδα

Η εκτίμηση της παρούσας κατάστασης διατήρησης των ζωικών ειδών στην Ελλάδα, που επιχειρείται θα περιοριστεί στα είδη ζώων τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Οι λόγοι οι οποίοι επέβαλαν την επιλογή αυτή είναι, αφενός ο χαρακτήρας «προτεραιότητας» που έχουν αποκτήσει τα συγκεκριμένα είδη από το γεγονός ότι περιλαμβάνονται στην ανωτέρω οδηγία, και αφετέρου το ότι η γνώση μας για αυτά είναι «πληρέστερη», αφού αποτέλεσαν και ένα από τα αντικείμενα του προγράμματος «Καταγραφή, ταυτοποίηση, εκτίμηση και χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας στην Ελλάδα (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ)», (1994–1996, ΜΓΦΙ-ΕΚΒΥ, ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπουργείο Γεωργίας).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του 2^{ου} Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου για την Μεσογειακή Περιοχή, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη τον Φεβρουάριο 1998, από τα 221 είδη ζώων τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, στην Ελλάδα απαντούν 72 (ποσοστό 33%).

Συγκεκριμένα, στις 264 περιοχές του εθνικού καταλόγου καταγράφηκαν 13 είδη ασπόνδυλων, 5 είδη αμφιβίων, 10 είδη ερπετών, 22 είδη ψαριών και 22 είδη θηλαστικών (Πίνακας 1.2.2.).

Από την ανάλυση του αριθμού των περιοχών στις οποίες απαντά το καθένα από τα 72 είδη προκύπτει ότι περίπου το 33% αυτών καταγράφηκε σε 1 έως 5 περιοχές (Πίνακας 1.2.2.). Πιο αναλυτικά, τα περισσότερα από τα είδη που καταγράφηκαν σε 1 έως 5 περιοχές ανήκουν στα ασπόνδυλα και στα ψάρια, ενώ άξιο προσοχής είναι το γεγονός ότι η πλειονότητα των ερπετών και θηλαστικών καταγράφηκε σε περισσότερες από 20 περιοχές του εθνικού καταλόγου των προτεινόμενων προς ένταξη περιοχών στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 (Πίνακας 1.2.2.).

Πίνακας 1.2.2: Ομαδοποίηση του αριθμού των ειδών, ανά ομάδα οργανισμών, που απαντούν στις περιοχές του εθνικού καταλόγου.

	Ασπόνδυλα	Αμφίβια	Ερπετά	Ψάρια	Θηλαστικά	Σύνολο ειδών
1 έως 5 περιοχές	8	2	1	8	5	24
6 έως 10 περιοχές	2		1	5	4	12
11 έως 20 περιοχές	1			2	4	7
> 20 περιοχές	2	1	8	3	9	23
Σύνολο ειδών	13	3*	10	18**	22	

Σημειώσεις:

* για 2 είδη θα πρέπει να επαναπροσδιοριστούν οι περιοχές στις οποίες απαντούν

** για 4 είδη θα πρέπει να επαναπροσδιοριστούν οι περιοχές στις οποίες απαντούν

Στον Πίνακα 1.2.3. παρουσιάζονται τα είδη ζώων με «μοναδική παρουσία» στην Ελλάδα. Ως μοναδική παρουσία θεωρείται η καταγραφή ενός είδους μόνο σε μία ή δύο περιοχές του εθνικού καταλόγου. Παρατηρούμε ότι κανένα είδος ερπετού δεν παρουσιάζει μοναδικότητα στην Ελλάδα, καθώς όλα απαντούν σε περισσότερες από δύο περιοχές. Ένα αμφίβιο απαντά σε δύο περιοχές, ένα θηλαστικό σε μία περιοχή, ενώ από τα 13 είδη ασπόνδυλων τα τέσσερα (ποσοστό 31%) έχουν μοναδική παρουσία στην Ελλάδα. Μοναδική παρουσία στην Ελλάδα εμφανίζουν επίσης 5 από τα 22 είδη ψαριών (ποσοστό 23%), αφού 4 από αυτά καταγράφηκαν μόνο σε μία περιοχή και ένα σε δύο περιοχές.

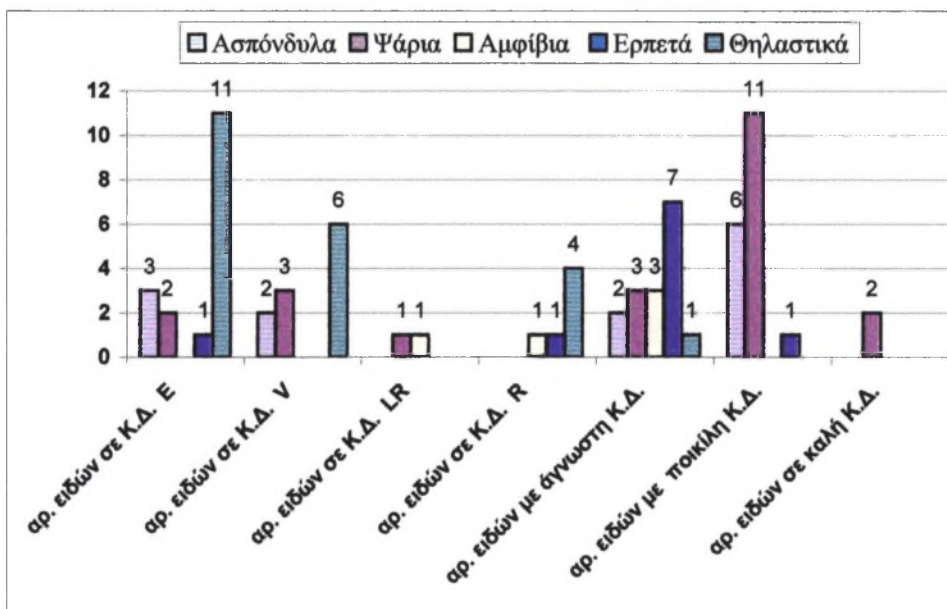
Τα περισσότερα είδη απειλούνται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και πρωτίστως από αυτές που, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν, υποβαθμίζουν ή καταστρέφουν τα ενδιαιτήματά τους. Η πλειονότητα των ασπόνδυλων υποφέρει κυρίως από την ξύλευση και τις φωτιές, και δευτερευόντως από την υποβάθμιση και καταστροφή των ενδιαιτημάτων τους. Τα αμφίβια απειλούνται κυρίως από την αποξήρανση και ρύπανση των ενδιαιτημάτων τους. Τα ερπετά μαστίζονται επίσης από την καταστροφή των ενδιαιτημάτων, ενώ αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι απειλούνται και από την συλλογή ατόμων για διάφορους σκοπούς. Τα ψάρια, απειλούνται κυρίως από τη ρύπανση και την εκτέλεση τεχνικών έργων. Όσον αφορά στα θηλαστικά, η πλειονότητά τους υποφέρει επίσης από την υποβάθμιση και την καταστροφή των ενδιαιτημάτων, και από το κυνήγι.

Πίνακας 1.2.3: Είδη με μοναδική παρουσία στην Ελλάδα (εμφάνιση σε 1 ή 2 περιοχές μόνο)

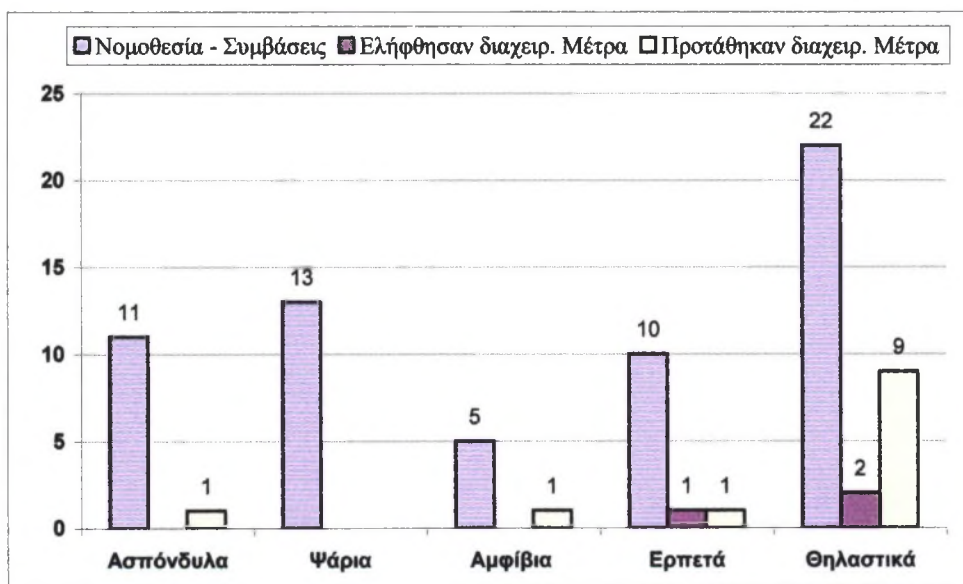
	Εμφάνιση σε 1 περιοχή	Εμφάνιση σε 2 περιοχές
Ασπόνδυλα		
<i>Eriogaster catax</i>		+
<i>Buprestis splendens</i>		+
<i>Osmoderma eremita</i>	+	
<i>Lindenia tetraphylla</i>		+
Αμφίβια		
<i>Bombina bombina</i>		+
Ερπετά		
Ψάρια		
<i>Acipenser sturio</i>	+	
<i>Eudontomyzon hellenicus</i>	+	
<i>Knipowitschia panizzae</i>	+	
<i>Ladigesocypris ghigii</i>		+
<i>Zingel streber</i>	+	
Θηλαστικά		
<i>Phocaena phocaena</i>	+	

Η κατάσταση διατήρησης των περισσότερων από τα 72 είδη του παραρτήματος II (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), τα οποία απαντούν στην Ελλάδα, αναφέρεται στην υπάρχουσα σχετική βιβλιογραφία (Χατζηχαλαράμπους 1998). Για 16 είδη, από όλες τις ζωικές ομάδες, η κατάσταση διατήρησής τους παραμένει άγνωστη στην Ελλάδα (Σχήμα 1.2.1). Στο σχήμα 1.2.1. δίνεται ο αριθμός των ειδών, κάθε ομάδας ζώων, που εντάσσεται σε κάθε κατηγορία κατάστασης διατήρησης. Σύμφωνα με τα βιβλιογραφικά δεδομένα, η κατάσταση διατήρησης της πλειονότητας των 13 ειδών ασπόνδυλων (ποσοστό 46%) ποικίλλει τοπικά και έτσι, μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει ένας γενικός χαρακτηρισμός για τα είδη αυτά. Τρία είδη χαρακτηρίζονται ως “κινδυνεύοντα”, δύο ως “τρωτά”, ενώ για δύο είδη η κατάσταση διατήρησής τους είναι παντελώς άγνωστη. Η πλειονότητα των θηλαστικών εντάσσεται στην κατηγορία “κινδυνεύοντα” (ποσοστό 50%), 6 είδη χαρακτηρίζονται ως “τρωτά”, ενώ για ένα είδος είναι άγνωστη η κατάσταση διατήρησής του (Σχήμα 1.2.1.). Η κατάσταση διατήρησης των περισσότερων ψαριών ποικίλλει τοπικά (ποσοστό 50%), ενώ δύο είδη θεωρούνται ότι βρίσκονται σε καλή κατάσταση διατήρησης. Τέλος, για την πλειονότητα των αμφιβίων και ερπετών (ποσοστά 60% και 70% αντίστοιχα), η κατάσταση διατήρησής τους παραμένει άγνωστη μέχρι σήμερα.

Στο Σχήμα 1.2.2 δίνεται ο αριθμός των ειδών, από κάθε ομάδα ζώων, τα οποία προστατεύονται από την εθνική και/ή την διεθνή νομοθεσία, καθώς επίσης και αυτών

Σχήμα 1.2.1.: Ο αριθμός των ειδών, ανά ομάδα οργανισμών, σε κάθε κατάσταση διατήρησης (Κ.Δ.)

Σχήμα 1.2.2: Ο αριθμός των ειδών, ανά ομάδα οργανισμών, τα οποία προστατεύονται από την εθνική ή διεθνή νομοθεσία ή περιλαμβάνονται σε διάφορες συμβάσεις, καθώς επίσης και αυτών για τα οποία έχουν ληφθεί ή προταθεί κάποια διαχειριστικά μέτρα.

για τα οποία έχουν ληφθεί ή προταθεί κάποια διαχειριστικά μέτρα. Η πλειονότητα των ζωικών ειδών (61 από τα 72 είδη - ποσοστό 85%) θεωρητικά προστατεύεται από την υπάρχουσα νομοθεσία και τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, ενώ μέχρι στιγμής, στην πραγματικότητα έχουν ληφθεί διαχειριστικά μέτρα, μόνο για 3 είδη (2 θηλαστικά και 1 ερπετό).

Συμπερασματικά από την ανάλυση των ανωτέρω προκύπτει ότι, ενώ η ελληνική πανίδα τυγχάνει το ενδιαφέρον τόσο των ερευνητών όσο και της πολιτείας, εντούτοις υπάρχουν ακόμη αρκετά κενά, κυρίως όσον αφορά στη μελέτη των πληθυσμών και των κύκλων ζωής των ειδών αλλά και στην προστασία και διαχείρισή τους. Η ορνιθοπανίδα, για την οποία γίνεται ιδιαίτερη αναφορά παρακάτω, αποτελεί σήμερα την περισσότερο καλά μελετημένη ζωική ομάδα στην Ελλάδα. Πολύ καλό επίπεδο γνώσης και πληροφορίας έχει ήδη αποκτηθεί για δύο θηλαστικά και ένα ερπετό (*Ursus arctos*, *Monachus monachus* και *Caretta caretta*), ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη οι μελέτες δύο ακόμα ειδών, ενός θηλαστικού (λύκος - *Canis lupus*) και ενός ερπετού (οχιά της Μήλου - *Macrovipera schweizeri*). Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι μέσα στο 1999 θα ξεκινήσει η μελέτη ενός επιπλέον είδους, του ψαριού *Ladigesocypris ghigii*. Θα πρέπει ωστόσο να λάβουμε υπόψη ότι αυτά αποτελούν μόλις το 8% των 72 ειδών της ελληνικής πανίδας που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς επίσης και ότι εκτός από τα συγκεκριμένα 72 είδη, η ελληνική πανίδα αριθμεί πολλά ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα είδη τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο ανωτέρω παράρτημα και τα οποία επίσης θα πρέπει να τύχουν ενδιαφέροντος. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι για αρκετές ομάδες ζώων (σχεδόν για όλα τα είδη ψαριών, ερπετών και αμφιβίων και για αρκετά είδη θηλαστικών και ασπόνδυλων, ανεξάρτητα από το εάν αυτά περιλαμβάνονται στα παραρτήματα της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) έχουμε αποκτήσει πολύ καλή γνώση της κατανομής τους στην Ελλάδα. Είναι επίσης σημαντικό να αναφερθεί ότι μεγάλο ποσοστό της γνώσης αυτής αποκτήθηκε μέσα από το ζωηρό ενδιαφέρον κάποιων ατόμων παρά την απουσία οικονομικής ενίσχυσης.

Προτάσεις

Υπάρχει ανάγκη για εκπόνηση βασικής έρευνας, η οποία θα αφορά περισσότερα είδη της ελληνικής πανίδας. Συγκεκριμένα φαίνεται να υπάρχει ανάγκη για πληθυσμιακές μελέτες και για μελέτες του βιολογικού κύκλου, των ενδημικών, των σπάνιων και των απειλούμενων ειδών, αξιολογώντας και ιεραρχώντας τις ανάγκες για διατήρηση και διαχείριση της ελληνικής πανίδας.

1.2.1. Πουλιά

Ποικιλότητα των ειδών της ελληνικής ορνιθοπανίδας

Η ορνιθοπανίδα της Ελλάδας είναι από τις πλουσιότερες της Ευρώπης. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες έρευνες, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 420 είδη πουλιών, αριθμός που υπερβαίνει κατά πολύ τον αριθμό ειδών που έχουν καταγραφεί σε γειτονικές χώρες. Η πλειονότητα των ειδών αυτών (περίπου 60%) αναπαράγεται στην Ελλάδα, ενώ τα υπόλοιπα είναι μεταναστευτικά είδη που διαχειμάζουν στη χώρα ή απαντούν κατά τη διάρκεια των μεταναστευτικών περιόδων. Οι κυριότεροι λόγοι αναφέρονται στη συνέχεια:

- α) Η Ελλάδα είναι μία σημαντική περιοχή διαχείμασης για μεγάλους πληθυσμούς πουλιών που αναπαράγονται στην πρώην ΕΣΣΔ, στη Σκανδιναβία κ.α. Χιλιάδες

πάπιες και φαλαρίδες (*Anatidae* και *Fulica atra*) διαχειμάζουν στους ελληνικούς υγροτόπους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μεσοχειμωνιάτικων μετρήσεων που διεξάγει το Διεθνές Γραφείο Έρευνας για την Υδρόβια Ορνιθοπανίδα και τους Υγροτόπους (IWRB, μετονομασθέν σε Wetlands International), περίπου 500.000 πάπιες και φαλαρίδες διαχειμάζουν στην Ελλάδα. Αξιοσημείωτοι αριθμοί στρουθιόμορφων πουλιών, ερωδιών και παρυδάτιων πουλιών διαχειμάζουν επίσης εδώ, ενώ διεθνώς απειλούμενα είδη όπως η νανόχηνα *Anser erythropus*, η κοκκινόχηνα *Branta ruficollis*, κ.ά. απαντούν στη χώρα κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

- β) Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας βρίσκεται στο σταυροδρόμι των μεταναστευτικών οδών των πουλιών.
- γ) Η μεγάλη ποικιλία βιοτόπων (νησιά, ακτές, υγρότοποι, όρη, κ.ά.) προσφέρουν κατάλληλες συνθήκες για πολλά είδη.
- δ) Αν και συγκεκριμένοι βιότοποι υφίστανται σοβαρή υποβάθμιση κατά τα τελευταία έτη, εξακολουθούν να είναι σημαντικοί σε σχέση με παρόμοια οικοσυστήματα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αρκετά είδη που δεν αναπαράγονται σε καμία άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αργυροπελεκάνος *Pelecanus crispus*, ροδοπελεκάνος *Pelecanus onocrotalus*, κ.ά.) βρίσκουν εδώ κατάλληλες συνθήκες για να φωλιάσουν.
- ε) Η εγγύτητα της Ελλάδας με την Τουρκία, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική είναι οι κύριοι λόγοι παρουσίας ειδών που δεν παρατηρούνται στην υπόλοιπη Ευρώπη, καθώς η περιοχή εξάπλωσής τους είναι η Ασία ή η Αφρική.

Πιέσεις που δέχονται τα είδη πουλιών

Οι πιέσεις που δέχονται και οι κίνδυνοι που απειλούν τα είδη που αναφέρονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ και στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδας ως κινδυνεύοντα (κατηγορία E1: είδη που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν άμεσα) επιγραμματικά είναι:

- Καταστροφή ενδιαιτημάτων (κυρίως εξαιτίας της αποξήρανσης των υγροτόπων)
- Υποβάθμιση των υγροτόπων
- Εντατικό και παράνομο κυνήγι
- Ενόχληση αποικιών από επισκέπτες, φωτογράφους, κ.άλ.
- Περιορισμός της λείας τους εξαιτίας της ρύπανσης, μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας κ.ά.
- Δηλητηριασμένα δολώματα (που προορίζονται για αλεπούδες και λύκους)
- Εκχερσώσεις παρόχθιων δασών
- Μείωση των πηγών διατροφής, λόγω αλλαγής του τρόπου άσκησης της κτηνοτροφίας
- Όχληση κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγής από γεωργικές εργασίες (πρώρος θερισμός, όργωμα)

Προτάσεις

Αν και το επίπεδο της γνώσης σχετικά με τα πουλιά της Ελλάδας θεωρείται γενικά επαρκές, υπάρχουν ακόμη αρκετά κενά που χρειάζεται να καλυφθούν. Για παράδειγμα, η πληροφόρηση για τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς ή για τη χρονική και χωρική εξάπλωση αρκετών ειδών είναι σχετικά περιορισμένη, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για την ορνιθοπανίδα μικρών και απομακρυσμένων υγροτόπων, μικρών νησιών κ.ά. Επιπλέον, απαιτούνται μακροχρόνιες έρευνες για συγκεκριμένες ομάδες πουλιών (π.χ. αρπακτικά, παρυδάτια, κ.ά.), ώστε να κατανοηθούν οι φυσικοί και ανθρωπογενείς παράγοντες που επηρεάζουν τις πληθυσμιακές αλλαγές αυτών των

ομάδων καθώς οι ανθρώπινες δραστηριότητες είναι συνήθως υπεύθυνες για την υποβάθμιση των βιοτόπων τους. Η παρακολούθηση συγκεκριμένων ειδών σε σχέση με τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι απαραίτητη, για να διευκρινιστούν οι αιτίες της μείωσης του πληθυσμού πολλών ειδών.

2. ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΚΤΙΑ, ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΑ, ΚΑΙ ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

2.1 ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Ποικιλότητα παράκτιων οικοσυστημάτων

Στις παράκτιες ζώνες απαντά ένας μεγάλος αριθμός οικοτόπων, χερσαίων και θαλάσσιων. Το πλάτος του χερσαίου τμήματος της παράκτιας ζώνης ποικίλλει ανάλογα με τη διαμόρφωση του τοπίου, ενώ του θαλάσσιου καλύπτει το τμήμα έως την ισοβαθή των 50 μέτρων. Στο θαλάσσιο τμήμα των παράκτιων ζωνών στην Ελλάδα διακρίνονται περίπου 80 θαλάσσιοι τύποι οικοτόπων. Στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ στο Παράρτημα Ι διακρίνονται 35 παράκτιοι τύποι οικοτόπων (χερσαίοι και θαλάσσιοι) (Πίνακας 2.1.1.).

Πίνακας 2.1.1. Παράκτιοι τύποι οικοτόπων και κατηγοριοποίησή τους

Οικότοπος	Ποσοστό οικοτόπου μέσα στο Δίκτυο*	Κατηγορία
Λιβάδια Ποσειδωνίας	~30%	A
Εκβολές	100%	A
Λασπώδεις και αμμώδεις εκτάσεις	50%	A
Λιμνοθάλασσες	100%	A
Απόκρημνες βραχώδεις ακτές	πολύ μικρό	A
Πρωτογενής μονοετής βλάστηση με <i>Salicornia</i>	50%	A
Μεσογειακά αλίπεδα	100%	A
Ασβεστολιθικοί βράχοι του Αιγαίου	(-)*	A
Αλατούχες στέπες	(-)	A
Γυψούχες στέπες	100%	A
Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	50%	A
Κινούμενες θίνες της ακτογραμμής με <i>Ammophila arenaria</i>	50%	A
Σταθερές θίνες με ποώδη βλάστηση	50%	A
Υγρές κοιλότητες μεταξύ θινών	50%	A
Θίνες με <i>Eurphorbia teranica</i>	50%	A
Εκτάσεις θινών με <i>Malcometalia</i>	50%	A
Θίνες με βλάστηση σκληρόφυλλων θάμνων	50%	A
Θίνες με δάση κουκουναριάς	100%	A
Λόχμες με αρκεύθους	50%	A
Ασβεστούχοι βάλτοι με <i>Cladium mariscus</i> & <i>Carex davalliana</i>	(-)	A
Δάση φράξου	50%	A
Υπολειμματικά αλλουβιακά δάση	50%	A
Δάση στοές με <i>Salix alba</i> και <i>Populus alba</i>	50%	A
Δάση πλάτανου	50%	A
Παρόχθια δάση της θερμής Μεσογείου	50%	A
Φοινικοδάση με <i>Phoenix</i>	100%	A

Πίνακας 2.1.1. (συνέχεια)

Αμμοσύρτες	50%	B
Αβαθείς κοιλίσκοι και κόλποι	πολύ μικρό	B
Ύφαλοι	πολύ μικρό	B
Μονοετής βλάστηση πλημμυρίδας - αμπωτίδας	πολύ μικρό	B
Μεσογειακές και θερμοαντλαντικές αλόφιλες λόγχμες	(-)	B
Θαλάσσια σπήλαια εξολοκλήρου ή κατ ήμισυ κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας	πολύ μικρό	B
Φυτοκοινωνίες με <i>Euphorbia dendroides</i>	50%	B
Φρύγανα <i>Sarcopoterium spinosum</i>	50%	B
Μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες και βούρλα	(-)	B
* Ποσοστό του οικοτόπου το οποίο περιλαμβάνεται μέσα στις προτεινόμενες για ένταξη στο Δίκτυο "Natura 2000"		
(-) : άγνωστο		
Σημείωση: Για την ένταξη στην Α και Β κατηγορία δεν ελήφθη υπόψη το ποσοστό της έκτασης του οικοτόπου μέσα στο δίκτυο		

Στα πλαίσια του προγράμματος "Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ελληνικών Ακτών και Νησιών" πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση της παρούσας κατάστασης των παράκτιων οικοτόπων. Η εργασία αυτή βασίστηκε στα παρακάτω 5 κριτήρια:

1. τη σπανιότητα τους σε εθνικό επίπεδο
2. το ποσοστό της έκτασης του οικοτόπου που περιλαμβάνεται μέσα στις προτεινόμενες για ένταξη περιοχές στο Δίκτυο "Natura 2000"
3. την ύπαρξη κοινοτικών και διεθνών υποχρεώσεων σχετικά με τους οικοτόπους
4. την πιθανότητα να αποτελούν ενδιαίτημα για απειλούμενα είδη χλωρίδας και πανίδας
5. την ευαισθησία τους και τις δραστηριότητες από τις οποίες απειλούνται

Με τον συνδυασμό των παραπάνω 5 κριτηρίων, και κυρίως αυτών που αφορούν την ποιότητα και γενικά την κατάσταση του οικοτόπου (σπανιότητα, υποχρεώσεις, πιθανότητα να αποτελεί ενδιαίτημα, και ευαισθησία) διακρίθηκαν οι κατηγορίες Α και Β (Πίνακας 2.1.1.). Το ποσοστό του οικοτόπου που περιλαμβάνεται στις περιοχές που έχουν επιλεγεί για ένταξη στο Δίκτυο "Natura 2000" δεν θεωρείται ότι καθορίζει τόσο την ποιότητα του οικοτόπου, αλλά ότι δίνει μία συνολικότερη εικόνα που αφορά κυρίως στη δυνατότητα προστασίας του στο μέλλον. Στην κατηγορία Α περιλαμβάνονται οικοτόποι οι οποίοι είτε είναι προτεραιότητας σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, είτε έχουν πολύ μικρή εξάπλωση στον ελληνικό χώρο, είτε φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ειδών χλωρίδας και πανίδας, είτε δεν έχουν τόσο μεγάλο βαθμό ευαισθησίας σε δραστηριότητες που ασκούνται. Στην κατηγορία Β περιλαμβάνονται οικοτόποι οι οποίοι είτε δεν είναι προτεραιότητας, είτε έχουν σχετικά μεγάλη εξάπλωση στον ελληνικό χώρο, είτε δεν φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ειδών χλωρίδας και πανίδας, είτε δεν έχουν τόσο μεγάλο βαθμό ευαισθησίας.

Σύμφωνα με την παραπάνω μελέτη, στις περιπτώσεις που ένας οικότοπος της κατηγορίας Β, φιλοξενεί απειλούμενα είδη χλωρίδας ή πανίδας, θα μεταφέρεται στην Κατηγορία Α για συγκεκριμένες περιοχές. Αυτό όμως δεν είναι δυνατό να γίνει σε ικανοποιητικό βαθμό με τις υπάρχουσες πληροφορίες. Η παραπάνω κατηγοριοποίηση, προτείνεται χωρίς να είναι οριστική με σκοπό να υποδειχθούν οικότοποι που χρήζουν την ανάγκη λήψης ειδικών μέτρων διαφορετικών για την κάθε

κατηγορία. Επιπλέον, η κατηγοριοποίηση αυτή, έχει βασιστεί σε μια σειρά κριτηρίων που είναι πιθανό να μεταβάλλονται στον χρόνο. Έτσι, λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες μεταβολές. Με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η αναθεώρησή της με σκοπό την προσαρμογή της στις υφιστάμενες συνθήκες όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί.

Πιέσεις που δέχονται τα παράκτια οικοσυστήματα

Οι κύριες αιτίες υποβάθμισης των παράκτιων οικοσυστημάτων που παρουσιάζονται παρακάτω προκύπτουν από ποιοτική ανάλυση καθώς υπάρχει έλλειψη στοιχείων από τα οποία θα μπορούσε να γίνει ποσοτική προσέγγιση σχετικά με το μέγεθος και την ένταση της απειλής που προκαλούν οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες.

- 1) Η ρύπανση των νερών από διάφορες δραστηριότητες είναι σοβαρή αιτία υποβάθμισης των τύπων οικοτόπων του υγρού στοιχείου, κυρίως όσων βρίσκονται κοντά στην παράκτια ζώνη, και γι αυτό είναι απαραίτητος ο έλεγχος της.
- 2) Υπάρχουν δραστηριότητες όπως ο τουρισμός, η κατασκευή υποδομών, και η δόμηση οι οποίες έχουν άμεση επίδραση στους χερσαίους τύπους καθώς και στη ζώνη του αιγιαλού.
- 3) Η αλιεία είναι μία δραστηριότητα η οποία ασκείται μερικές φορές με τέτοιο τρόπο (π.χ. με μηχανότραπεzes) ώστε προκαλείται σοβαρή υποβάθμιση τόσο στους βιότοπους όσο και στους πληθυσμούς χωρίς να αποφέρει ανάλογα έσοδα στους επαγγελματίες.
- 4) Υπάρχει μία σειρά δραστηριοτήτων, οι οποίες ως ένα βαθμό είναι ανεξέλεγκτες όπως η γεωργία (επέκταση των καλλιεργειών σε παρακειμένους φυσικούς βιότοπους), η κτηνοτροφία (υπερβόσκηση), καθώς και διάφορες αυθαιρεσίες (π.χ.εναπόθεση απορριμάτων) οι οποίες σε τοπικό επίπεδο μπορεί να αποτελέσουν κρίσιμο παράγοντα για την κατάσταση ενός οικοτόπου.
- 5) Τέλος δραστηριότητες όπως η βιομηχανική δραστηριότητα, οι εξορύξεις, και οι εκβραχισμοί, οι οποίοι είναι μεν περιορισμένοι σε έκταση (π.χ. η βιομηχανική δραστηριότητα απαντά κυρίως σε Αθήνα - Θεσσαλονίκη) αλλά προκαλούν μεγάλη επιβάρυνση τοπικά. Επίσης η λειτουργία μεμονωμένων εγκαταστάσεων μπορεί να αποδειχθεί κρίσιμη σε τοπικό επίπεδο.

Οι τύποι οικοτόπων στους οποίους παρατηρούνται οι περισσότερες απειλές είναι οι:

α) εκβολές ποταμών, β) λιμνοθάλασσες, γ) φυτοκοινωνίες με *Euphorbia dendroides* (όχι αποκλειστικά παράκτιοι), δ) φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (όχι αποκλειστικά παράκτιοι), και ε) λιβάδια *Posidonia oceanica*.

Οι δραστηριότητες που απειλούν περισσότερους τύπους οικοτόπων είναι συνήθως αυτές που δεν μπορούν εύκολα να ελεγχθούν, και είναι οι:

- δόμηση
- χρήση του αιγιαλού (χρήσεις που παραχωρούνται σε τοπικό επίπεδο).
- τουρισμός (δραστηριότητες που συνδέονται με τη χρήση της παραλίας εγκαταστάσεις που συνδέονται με την αναψυχή, κ.λπ.)
- διανοίξεις δρόμων κυρίως σε κοινοτικό επίπεδο.
- ανεξέλεγκτη διάθεση απορριμμάτων και αποβλήτων

- επιχωμάτωση ρεμάτων
- υπερβόσκηση
- γενικά καταπατήσεις - αυθαιρεσίες

Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά καταγράφηκαν 67 απειλούμενα είδη χλωρίδας τα οποία απαντούν στις παράκτιες περιοχές της χώρας από τα 263 που έχουν καταγραφεί από τους Phitos, D. et. al. (1995) “The red data book of rare and threatened plants of Greece” (συμπεριλαμβάνονται και αυτά που δεν απαντώνται αποκλειστικά σε παράκτιους οικοτόπους). Τα 27 από αυτά τα είδη προστατεύονται και από το Προεδρικό Διάταγμα 67/81. Επιπλέον υπάρχουν και άλλα είδη τα οποία πιθανόν να πρέπει να ενταχθούν σε μια από τις κατηγορίες της IUNC αλλά τα σχετικά δεδομένα δεν έχουν δημοσιευθεί προς το παρόν. Ενδεικτικά αναφέρονται τα *Pancratium maritimum*, *Juniperus oxycedrus*, κ.λπ.

Τα περισσότερα είδη που απαντούν στον χερσαίο παράκτιο χώρο είναι ενδημικά, και απειλούνται κυρίως από την άσκηση τουριστικών δραστηριοτήτων (δόμηση, συλλογή φυτών) και δευτερευόντως από άλλες δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται τοπικά, όπως για παράδειγμα η λατόμευση. Άλλες αιτίες είναι η διάνοιξη δρόμων, οι φωτιές, κ.λπ.

Με περισσότερη λεπτομέρεια θα γίνει αναφορά σε δύο πολύ σημαντικούς τύπους παράκτιων οικοσυστημάτων που χρήζουν ιδιαίτερης μελέτης και προστασίας: α) αμμοθίνες, και β) λιβάδια ποσειδωνίας.

α) Αμμοθίνες

Οι αμμοθίνες (ή απλώς θίνες) αναπτύσσονται όπου υπάρχει το κατάλληλο ίζημα το οποίο μεταφέρεται στην ακτή από το κύμα και εσωτερικά από τη δράση του ανέμου, σχηματίζοντας συσσωματώματα πάχους μερικών εκατοστών έως 40 μέτρων. Οι αμμοθίνες αποτελούν σημαντικούς οικοτόπους για οργανισμούς που ζουν στη ζώνη του κύματος όσο και για αυτούς που προτιμούν τις συνθήκες της χέρσου. Η μορφή των θινών έχει αλλάξει πολύ από τις ανθρώπινες δραστηριότητες που ασκούνται στον παράκτιο χώρο από πολύ παλιά. Στη Μεσόγειο οι πιέσεις για εγκαταστάσεις τουριστικές και αναψυχής γενικά, έχει προκαλέσει την καταστροφή των θινών. Τα κύρια αίτια υποβάθμισης που έχουν παρατηρηθεί σε όλη την Ευρώπη είναι η δόμηση, η κατασκευή λιμανιών, οι χώροι στάθμευσης, οι κατασκηνώσεις, τα γήπεδα γκολφ, οι αεροδιάδρομοι, τα έργα ύδρευσης που προκαλούν την πτώση του υδροφόρου στρώματος, η αποψίλωση αυτοχθόνων ειδών, οι αμμοληψίες, ή φύτευση ξενικών ειδών, η βόσκηση, η διέλευση οχημάτων, κ.λπ.

Μέχρι σήμερα σε πολύ λίγες χώρες οι θίνες περιλαμβάνονται σε καθεστώς προστασίας. Νομοθετικά αυτό γίνεται μόνο στην Ισπανία και στη Δανία. Επίσης στη Βουλγαρία προστατεύονται οι κυριότερες θίνες (περίπου 45%) γιατί περιλαμβάνονται στις ακτές που έχουν δηλωθεί ως προστατευόμενες.

β) Λιβάδια ποσειδωνίας

Η *Posidinia oceanica* (ποσειδωνία) είναι ένα θαλάσσιο φυτό το οποίο αναπτύσσεται από την επιφάνεια του νερού μέχρι σε βάθος 25 - 40 μ. Τα λιβάδια ποσειδωνίας φιλοξενούν μία εξαιρετικά πλούσια χλωρίδα, και ιδιαίτερα πανίδα και αποτελούν δείκτη για τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο. Τα λιβάδια ποσειδωνίας παίζουν σπουδαίο ρόλο στην κίνηση των ιζημάτων, και μειώνουν τη δυναμική των

υδραυλικών φαινομένων (π.χ. των κυμάτων) συμβάλλοντας στην προστασία των ακτών από διάβρωση. Επίσης προσφέρουν κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη γόνου εμπορικών ειδών ψαριών. Αν και υπάρχουν ακόμα αρκετές τοποθεσίες στη Μεσόγειο όπου αναπτύσσεται η ποσειδωνία, έχουν καταγραφεί πολλές απειλές που προκαλούν μείωση των λιβαδιών του είδους και αυτές είναι:

- η ρύπανση και ιδίως αυτή που προκαλείται από θρεπτικά στοιχεία και απορρυπαντικά, στην οποία τα είδη είναι πολύ ευαίσθητα
- η μείωση της διαπερατότητας του νερού γιατί ανεβάζει το κατώτερο όριο όπου αναπτύσσεται
- τα συρόμενα αλιευτικά εργαλεία βυθού όπως η μηχανότρατα που προκαλεί απογύμνωση των ριζωμάτων της
- η κατασκευή τεχνικών έργων τόσο στις ακτές όσο και στους ποταμούς (όπως τείχη, λιμάνια, φράγματα, κ.λπ.)
- η χρήση εκρηκτικών υλικών από ορισμένους ψαράδες
- η αλλαγή στην κυκλοφορία του ιζήματος που προκαλείται από διάφορα έργα
- το αγκυροβόλημα σκαφών

Η Ποσειδωνία προστατεύεται με νόμο στη Γαλλία και στην Καταλονία. Σε μερικές περιοχές (όπως Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία & Τυνησία) το ψάρεμα με μηχανότρατες έχει απαγορευθεί μέχρι βάθους 50 m ή σε απόσταση 3 μιλίων από την ακτή. Οι περιορισμοί αυτοί όμως για να είναι αποτελεσματικοί θα πρέπει να εφαρμοστούν σε όλες τις Μεσογειακές χώρες.

2.2. ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Ποικιλότητα υγροτοπικών οικοσυστημάτων

Η ποικιλότητα των υγροτοπικών οικοσυστημάτων στην Ελλάδα είναι μεγάλη. Οι φυσικοί υγρότοποι μπορεί να είναι παράκτιοι ή εσωτερικοί.

Ως παράκτιοι υγρότοποι θεωρούνται τα ρηχά θαλασσινά νερά, τα δέλτα και οι εκβολές των ποταμών, τα αλμυρά έλη, οι κλειστές ή ανοιχτές λιμνοθάλασσες, οι αμμονησίδες, οι παράκτιοι θαμνώνες κ.λπ., δηλαδή πρόκειται για παράκτια οικοσυστήματα, για τα οποία έγινε ήδη αναφορά παραπάνω. Στο παρόν υποκεφάλαιο οι παράκτιοι υγρότοποι εξετάζονται ως ενιαία ενότητα μαζί με τους εσωτερικούς υγροτόπους.

Στους εσωτερικούς υγροτόπους περιλαμβάνονται οι ποταμοί και τα ρυάκια, οι λίμνες με γλυκό νερό ή αλμυρό νερό, τα έλη, τα υγρά λιβάδια, τους καλαμώνες καθώς και τα παρόχθια ή παραποτάμια δάση και θαμνώνες.

Στον Πίνακα 2.2.1. παρουσιάζεται το εμβαδόν ανά τύπο υγροτόπου, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή των ελληνικών υγροτόπων.

Πιέσεις που δέχονται τα υγροτοπικά οικοσυστήματα

Στις μέρες μας οι ελληνικοί υγρότοποι δεν απειλούνται πια τόσο από αποξηράνσεις, όσο από επιταχυνόμενες αλλοιώσεις εξαιτίας ασύνετων χρήσεων, οι οποίες είναι το αποτέλεσμα εσφαλμένων μέτρων αναπτυξιακής πολιτικής. Οι υγρότοποι είναι συλλογικά κοινωνικά αγαθά, άρα ο τρόπος που χρησιμοποιούνται δεν μπορεί να είναι αποκλειστική υπόθεση του ιδιοκτήτη τους, ακόμη και αν αυτός είναι το ίδιο το Κράτος.

Πίνακας 2.2.1. Τύπος, αριθμός ανά τύπο και εμβαδόν των υγροτόπων της Ελλάδος

Τύπος υγροτόπου	Αριθμός ανά Τύπο	% συνολικού αριθμού	Εμβαδόν (στρ.)	% συνολικού εμβαδού	Μήκος (km)
Δέλτα	12	3,2	680.300	33,58	-
Έλη	75	19,8	58.326	2,88	-
Λίμνες	56	14,8	597.673	29,50	-
Λιμνοθάλασσες	60	15,9	287.665	14,20	-
Πηγές	17	4,5	1331	0,06	-
Εκβολές	42	11,1	42.646	2,10	-
Τεχνητές Λίμνες	25	6,6	358.235	17,68	-
Ποταμοί	91	24,1	-	-	4.268
ΣΥΝΟΛΟ	378	100,0	2.026.17	100,0	4.268

Πηγή: Ζαλίδης Χ. Γ. και Α. Α. Μαντζαβέλας (Συντονιστές Έκδοσης). 1994. *Απογραφή των ελληνικών υγροτόπων ως φυσικών πόρων (Πρώτη προσέγγιση). Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ). Χviii + 587 σελ.*

Η σπουδαιότερη αιτία που επέφερε και επιφέρει δραστικές αλλαγές στους υγροτόπους είναι η ανάγκη παραγωγής περισσότερων γεωργικών προϊόντων.

Τεράστιες εκτάσεις ελών και εποχικώς κατακλυζόμενων εδαφών αποξηράνθηκαν για να μετατραπούν σε αγρούς και σε φυτείες δασοπονικών ειδών, πολλές φορές ξενικών. Εκτός από τους υδροτόπους που χάθηκαν οριστικά, πολλοί άλλοι υποβαθμίστηκαν εξαιτίας της κατασκευής αρδευτικών έργων και της εισροής ρύπων από σημειακές και μη σημειακές πηγές γεωργικής ρύπανσης (π.χ. απόβλητα στάβλων και κονσερβοποιείων, γεωργικές χημικές ουσίες).

Η ανάγκη για περισσότερη ενέργεια οδήγησε σε κατασκευή υδροηλεκτρικών έργων με ριζικές επεμβάσεις σε ποταμούς, οι οποίες αλλοίωσαν το φυσικό περιβάλλον των δέλτα και των εκβολών και σε πολλές περιπτώσεις την υδρογεωλογική ισορροπία μεγάλων περιοχών. Ατυχήματα κατά τη θαλάσσια μεταφορά υγρών καυσίμων έπληξαν πολύτιμα παράκτια και εκβολικά οικοσυστήματα.

Οι υγρότοποι ήταν ανέκαθεν η πιο πρόχειρη και “αδάπανη” λύση για τη διάθεση υγρών και στερεών αποβλήτων από βιομηχανίες και οικισμούς. Πέρα από τη ρύπανση αυτή, η βιομηχανία και οι πόλεις επεκτάθηκαν σε υγροτοπικές περιοχές προκαλώντας την τελική αποξήρανσή τους. Το ίδιο καταστροφικά έδρασαν και τουριστικές και εξοχικές οικιστικές μονάδες, οι οποίες μάλιστα δεν αρκέστηκαν στην κάλυψη υγροτοπικών εκτάσεων για πρόσκτηση οικοπέδων, αλλά ζήτησαν από τις κυβερνήσεις την αποξήρανση και άλλων γειτονικών τους υγροτόπων με το αιτιολογικό ότι οι υγρότοποι αυτοί αποτελούν εστίες οχλήσεως από κουνούπια. Αρκετές αλλοιώσεις έχουν επίσης παρατηρηθεί από την κατασκευή, χωρίς επαρκή μελέτη, έργων υδρεύσεως για βιομηχανίες, πόλεις και τουριστικές δραστηριότητες.

Οι αλιευτικές-υδατοκαλλιεργητικές δραστηριότητες και το κυνήγι, ουδεμία μείωση των υγροτοπικών εκτάσεων έχουν προκαλέσει. Αντίθετα, οι ψαράδες και οι κυνηγοί αγωνίζονται πάντα εναντίον εκείνων που αποξηραίνουν, εκχερσώνουν και ρυπαίνουν τους υγροτόπους. Όσον αφορά τους ψαράδες, η άγνοια και καμία φορά η ανάγκη για επιβίωση προκαλούν αλλοιώσεις. Παραδείγματα ασύνετων ενεργειών είναι η χρήση ακατάλληλων τεχνικών ψαρέματος, η υπεραλίευση, ή άκριτη εισαγωγή ξενικών ειδών και η εγκατάσταση σε ακατάλληλες τοποθεσίες εντατικών υδατοκαλλιεργειών. Το κυνήγι, όπως και το ψάρεμα, όταν ασκείται λελογισμένα (από άποψη εποχής, ειδών και ποσότητας θηραμάτων, αριθμού κυνηγών και μέσων κυνηγίου κ.λπ.) δεν αλλοιώνει τα υγροτοπικά οικοσυστήματα. Σε μερικές χώρες όπου υπάρχει υψηλή συνείδηση προστασίας του περιβάλλοντος, οι κυνηγετικοί σύλλογοι έχουν αναλάβει θετικές πρωτοβουλίες υπέρ της διατηρήσεως των υγροτόπων και όλης της άγριας υγροτοπικής πανίδας, ακόμη και εκείνης που δεν έχει θηραματική αξία. Όμως, στις περισσότερες χώρες αυτό δεν συμβαίνει. Το παράνομο κυνήγι προκαλεί καταστροφές της υγροτοπικής πανίδας και συχνά και της βλάστησης.

Η απόδοση των απωλειών και υποβαθμίσεων των υγροτόπων στη γεωργία, εξηλεκτρισμό, βιομηχανία, οικισμούς, τουρισμό (καθώς και στην αλιεία-υδατοκαλλιέργειες και το κυνήγι) δεν σημαίνει ότι τα αίτια αυτά είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους. Αντίθετα, υπάρχουν ποικίλες και πολύπλοκες αλληλεξαρτήσεις, τόσο θετικές όσο και αρνητικές. Πρωταρχικό αίτιο της καταστροφής των υγροτόπων αλλά και γενικά του περιβάλλοντος, είναι η άγνοια και η προσπάθεια για βραχυπρόθεσμα μόνο οφέλη. Ειδικά για τους υγροτόπους η πριν από τη δεκαετία του 1960 άγνοια ήταν λογική δικαιολογία. Σήμερα δεν υπάρχει επιστημονική άγνοια αλλά ανεπαρκής ενημέρωση του ευρύτερου κοινού και φυσικά, η ίδια τάση να παραβλέπονται τα μακροπρόθεσμα οφέλη.

Στα πλαίσια του προγράμματος απογραφής των υδροτόπων της Ελλάδας, που ξεκίνησε το ΕΚΒΥ το Νοέμβριο του 1991, μεταξύ άλλων παραμέτρων απογράφηκαν τα σπουδαιότερα αίτια τα οποία επέφεραν ή επιφέρουν δραστικές αλλαγές στους υδροτόπους, κυρίως όσον αφορά στα χαρακτηριστικά (αβιοτικά και βιοτικά) και τις λειτουργίες τους και έγινε ενδεικτική αξιολόγηση του μεγέθους της επίδρασής τους σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

1 = μικρή 2 = μέση 3 = μεγάλη

Ως αιτία αλλοιώσεων αναφέρονται τα ακόλουθα: 1) Στραγγίσεις, 2) Αμμοληψίες, 3) Εκχερσώσεις, 4) Επιχωματώσεις, 5) Υπεραντλήσεις, 6) Κατασκευή έργων διευθέτησης της ροής των υδάτων, 7) Κατασκευή φραγμάτων ή άλλων εγκαταστάσεων συγκράτησης ή αποθήκευσης υδάτων, 8) Κατασκευή υδραυλικών έργων (αρδευτικά δίκτυα κ.λπ.), 9) Κατασκευή επέκταση οδικού δικτύου, 10) Κατασκευή ή επέκταση σιδηροδρομικού δικτύου, 11) Κατασκευή ή επέκταση αεροδρομίου, 12) Κατασκευή υποδρομίου ή πίστας αγώνων τροχοφόρων, 13) Ίδρυση νέων οικισμών ή επέκταση παλαιών, 14) Ίδρυση νέων βιοτεχνιών - μεταποιητικών επιχειρήσεων ή επέκταση παλαιών, 15) Ίδρυση νέων τουριστικών εγκαταστάσεων ή επέκταση παλαιών, 16) Επέκταση αγροτικών καλλιεργειών, 17) Εγκατάσταση ή επέκταση μονάδων γεωργικής εκμετάλλευσης, 19) Αλόγιστη εγκατάσταση υδρογεωτρήσεων, 20) Αλόγιστη λειτουργία ιχθυοτροφείων ή άλλων υδατοκαλλιεργειών, 21) Αλόγιστη κατασκευή έργων αναψυχής, 22) Αλόγιστη κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων, 23) Παράνομο ή αλόγιστο κυνήγι, 24) Παράνομη αλόγιστη υλοτομία, 25) Υπεραλίευση, 26) Υπερβόσκηση, 27) Προσχώσεις, 28) Μεταβολή αλατότητας νερού, 29) Εισαγωγή ξενικών ειδών χλωρίδας-πανίδας, 30) Πτώση στάθμης επιφανειακού νερού (εκτός από αυτή που οφείλεται σε φυσικά αίτια). Όσον αφορά στους ρύπους που δέχεται ο υγρότοπος αναφέρονται οι σημαντικότεροι και γίνεται ενδεικτική αξιολόγηση του μεγέθους της ρυπαντικής φόρτισης σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

1 = μικρή 2 = μέση 3 = μεγάλη

Ως ρύποι αναφέρονται οι ακόλουθοι: 1) Υγρά απόβλητα οικισμών, 2) Στερεά απόβλητα οικισμών, 3) Υγρά απόβλητα βιοτεχνιών-μεταποιητικών επιχειρήσεων, 4) Στερεά απόβλητα βιοτεχνιών - μεταποιητικών επιχειρήσεων, 5) Υγρά απόβλητα τουριστικών εγκαταστάσεων, 6) Απόβλητα στάβλων εκτροφείων, 7) Μη σημειακή ρύπανση από γεωργικές δραστηριότητες, 8) Εισερχόμενη ρύπανση από άλλη χώρα.

Από επεξεργασία των δεδομένων του προγράμματος απογραφής των ελληνικών υδροτόπων του ΕΚΒΥ προκύπτουν τα σημαντικότερα αίτια υποβάθμισής τους (Πίνακας 2.2.2.). Τα στοιχεία του πίνακα αυτού αναφέρονται σε ένα σύνολο 378 απογεγραμμένων υδροτόπων.

Από όλους τους τύπους υδροτόπων (δέλτα, εκβολικά συστήματα, έλη, λίμνες, λιμνοθάλασσες, πηγές, ταμειυτήρες νερού, ποταμοί), ένα υψηλό ποσοστό (23% - 43%) πλήττεται από οικιστική και βιομηχανική ρύπανση (στερεά ή υγρά απόβλητα).

Η ρύπανση που προέρχεται από γεωργικά φάρμακα, λιπάσματα ή απόβλητα κτηνοτροφικών μονάδων επιβαρύνει επίσης μεγάλο ποσοστό όλων των τύπων υδροτόπων, ιδίως δε τις λίμνες (24,7%), τα έλη και τα δέλτα (περίπου 22,5%).

Πίνακας 2.2.2.: Περιβαλλοντικές επιπτώσεις στους ελληνικούς υδροτόπους.

	Ρύπανση από λύματα στερεά & απόβλητα	Γεωργική ρύπανση	Αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς	Μη αιφορική εκμετάλλευση	Απώλεια έκτασης
Δέλτα	25,6 %	22,2%	13,0%	20,6%	18,6%
Εκβολικά συστήματα	31,7%	20,6%	8,8%	16,5%	22,4%
Έλη	25,9%	22,5%	2,5%	17,5%	31,6%
Λίμνες	23,2%	24,7%	10,3%	25,9%	15,9%
Λιμνοθάλασσες	32,2%	18,9%	2,6%	20,5%	25,8%
Πηγές	43,1%	14,3%	19,1%	17,2%	6,3%
Ταμιευτήρες	30,6%	18,1%	16,1%	29,0%	6,2%
Ποταμοί	30,1%	18,6	26,8%	21,0%	3,5%

Οι αλλαγές του υδρολογικού καθεστώτος εξαιτίας εκτροπών, φραγμάτων, συστημάτων άρδευσης ή άλλων έργων κατακράτησης και αποθήκευσης νερού πλήττουν κυρίως τους ποταμούς (26,8%) και τις πηγές (19%), ενώ αμέσως ακολουθούν οι ταμιευτήρες νερού και τα δέλτα.

Η μη αιφορική εκμετάλλευση (εδώ ομαδοποιούνται η υπεράντληση υπόγειου νερού, η στράγγιση, οι ανεξέλεγκτες αμμοληψίες, η παράνομη θήρα, η παράνομη υλοτομία και η υπεραλίευση) πρωταρχικά απειλεί τους ταμιευτήρες νερού (29%), τις λίμνες (26%) καθώς επίσης και τα δέλτα και τις λιμνοθάλασσες (20,5%).

Η απώλεια υδροτοπικών εκτάσεων (εξαιτίας κατασκευής ή επέκτασης οδικών δικτύων, εγκατάστασης ή επέκτασης οικισμών, βιομηχανικών μονάδων ή τουριστικών εγκαταστάσεων, επέκτασης γεωργικής γης, εγκατάστασης ή επέκτασης γεωργικών επιχειρήσεων) συμβαίνει κυρίως στα έλη (31,6%), στις λιμνοθάλασσες (25,8%), στα εκβολικά συστήματα (22,4%) και στα δέλτα (18,6%).

Εάν αναγάγουμε τα αίτια υποβάθμισης συνολικά σε όλους τους υδροτόπους μαζί, αυτά που συναντώνται συχνότερα είναι κατά φθίνουσα σειρά:

- η στράγγιση (70%)
- η επιβάρυνση από γεωργικά φάρμακα και λιπάσματα (57,2%)
- η ρύπανση από στερεά οικιστικά απορρίμματα (51,4%)
- η ρύπανση από οικιστικά λύματα (48,6%)
- η υπεραλίευση (44,6%)
- η ρύπανση από απόβλητα βιομηχανιών ή μικρών μονάδων (38,5%)
- η εγκατάσταση ή επέκταση οικισμών (37,4%)
- η ρύπανση από κτηνοτροφικά απόβλητα (34,5%)

Στα παραπάνω μπορούν να προστεθούν τα προβλήματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της διαχείρισης υδροτόπων, δηλαδή:

- η έλλειψη σχεδίων διαχείρισης
- η ανομοιογένεια στη δομή των σχεδίων διαχείρισης
- η αρνητική στάση τοπικών φορέων και κατοίκων προς τα μέτρα διαχείρισης, τα οποία προτείνονται από τις μελέτες και κατοχυρώνονται νομοθετικά, εξ αιτίας

- ελλιπούς ή ανύπαρκτης συμμετοχής των τοπικών παραγόντων στον σχεδιασμό διαχείρισης
- η δυσκολία στον σχεδιασμό και στη εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης των υγροτόπων

2.3 ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Ποικιλότητα χερσαίων οικοσυστημάτων

Στα χερσαία οικοσυστήματα περιλαμβάνονται:

Φρύγανα και Μακί

Οι οικοτόποι αυτοί, χαρακτηριστικοί των Μεσογειακών οικοσυστημάτων, καλύπτουν μεγάλο μέρος της βλάστησης της Ελλάδας. Τα φρυγανικά οικοσυστήματα καλύπτουν το 13-15% της Ελλάδας και αποτελούν την τυπική βλάστηση των περιοχών με ξηρό μεσογειακό κλίμα, περιορισμένο διαθέσιμο νερό και φτωχά εδάφη, κυρίως στη Ν. Ελλάδα και στο Αιγαίο, σε χαμηλά υψόμετρα. Σε περιοχές με ημίξηρο κλίμα η διατήρηση των φρυγάνων μπορεί να οφείλεται στη δράση της φωτιάς και της βόσκησης ή μπορεί τα φρύγανα να έχουν εποίκισει εγκαταλειμμένες καλλιέργειες ή καμμένες εκτάσεις.

Τα οικοσυστήματα των Μεσογειακών μακί καλύπτουν το 26% της Ελλάδας και αναπτύσσονται στη θερμο- και μεσομεσογειακή ζώνη, σε υψόμετρο συνήθως μέχρι 800 m. Η βλάστηση των μακί, με θάμνους μέχρι 2 m, θεωρείται ότι αποτελεί προστάδιο της δασικής βλάστησης ή υποβάθμιση του δασικού οικοσυστήματος, αποτελούν ωστόσο την άριστη δυνητική βλάστηση σε περιοχές με ξηρότερο κλίμα.

Δασικά οικοσυστήματα

Στη δασική βλάστηση υπάγεται η βλάστηση των αειφύλλων σκληροφύλλων που κατέχουν επιφάνεια περίπου 315.000 εκτάρια, δηλ. τα 13,5% της συνολικής δασικής επιφάνειας της χώρας. Χαρακτηριστικά Μεσογειακά οικοσυστήματα είναι αυτά με *Pistacia lentiscus*, αυτοί με *Quercus coccifera* και αυτοί με *Quercus ilex*.

Οι φυλλοβόλες δρύες έχουν μεγάλη εξάπλωση στην ηπειρωτική Ελλάδα, καθώς η έκτασή τους εκτιμάται σε 750.000 εκτάρια περίπου, δηλ. 30% της δασικής επιφάνειας. Χαρακτηριστικά τέτοια οικοσυστήματα είναι αυτά με *Quercus aegilops* (*Q. macrolepis*), αυτά με *Quercus pubescens* και αυτά με *Quercus sessiliflora*.

Στα ορεινά οικοσυστήματα διακρίνονται δύο χωρολογικοί τύποι: της Ν.Ελλάδας (Πελοποννήσου και Ν.Κεντρικής Ελλάδας) μπορεί να θεωρηθεί ως ξηρός ορεινός βιότοπος, ή μεσογειακός που χαρακτηρίζεται από τις τυπικές μορφές της κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cephalonica*) και την απουσία της οξυάς, ενώ της Β.Ελλάδας, που εκτείνεται βόρεια της προηγούμενης περιοχής, χαρακτηρίζεται βασικά από την παρουσία της οξυάς, που η σημασία της αυξάνει από νότο προς βορρά, καθώς και από τις μορφές υβριδογενούς ελάτης.

Πευκοδάση με *Pinus sylvestris* βρίσκονται στις βόρειες πλαγιές των Πιερίων, το Βέρμιο και στις βουνοκορφές κατά μήκος των συνόρων με την πρώην Γιουγκοσλαβία, κυρίως σε ηφαιστειακό υπόστρωμα. Υπάρχουν επίσης και μερικά εντοπισμένα δάση *Pinus heldreichii* σε μεγάλα υψόμετρα και *Pinus nigra* ssp. *palassiana* σε ορισμένα βουνά.

Επίσης υπάρχουν παρόχθια τα οικοσυστήματα των *Nerium oleander* και *Vitex agnus-castus*, τα παρόχθια του *Platanus orientalis*, τα παρόχθια του *Fraxinus oxyphylla*, εκείνα του *Alnus glutinosa*, εκείνα του *Populus alba* και τέλος τα παρόχθια οικοσυστήματα του *Populus*. Οι δύο πρώτοι τύποι παρόχθιων οικοσυστημάτων είναι πολύ εξαπλωμένοι στον ελληνικό χώρο κατά μήκος ρευμάτων μόνιμης ή εποχιακής ροής. Ο τρίτος τύπος του *Fraxinus oxyphylla* είναι πολύ σπάνιος στην Ελλάδα.

Λιβάδια και λειμώνες

Τα λιβάδια και οι λειμώνες, διακρίνονται σε ξηρά λιβάδια, σε ασβεστολιθικά ή πυριτικά εδάφη, σε υγρά λιβάδια, και σε υπο-αλπικά και αλπικά λιβάδια. Σε χαμηλότερα υψόμετρα (μέχρι και 600 m στη Β Ελλάδα), στη θερμο- και Μεσομεσογειακή ζώνη, τόσο στην ηπειρωτική Ελλάδα όσο και στα νησιά,

αναπτύσσονται ξηρόφιλες θεροφυτικές κοινότητες με μονοετή αγρωστώδη και συχνά μεγάλο αριθμό μονοετών ειδών τα οποία συνοδεύονται από πολυετή αγρωστώδη, αρωματικά Labiatae και από γεώφυτα. Σε εδάφη περισσότερο εμπλουτισμένα σε άζωτο, κυρίως μετά από καλλιέργεια, αναπτύσσονται υπο-νιτρόφιλες κοινότητες με αγρωστώδη, σταυροφόρα και ψυχανθή. Στην παραμεσογειακή ζώνη επικρατούν τα πολυετή αγρωστώδη. Στην ορεινή ζώνη, σε πυριτιούχα υποστρώματα αναπτύσσονται λιβάδια με *Nardus stricta* (*Trifolion parnassi*).

Βραχώδη ενδιαιτήματα

Τα εσωτερικά βραχώδη ενδιαιτήματα, οι βράχοι και οι σάρες (λιθώνες), εξαπλώνονται σε όλη την Ελλάδα και χαρακτηρίζονται από φυτοκοινότητες που εποικίζουν τις σχισμές των βράχων, τις πεζούλες ή τις σάρες και παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλότητα και μεγάλο βαθμό ενδημισμού. Οι φυτοκοινότητες διακρίνονται ανάλογα με τη γεωγραφική θέση (βόρεια, κεντρική και νότια Ελλάδα και Αιγαίο), το υψόμετρο (από την ευμεσογειακή ως την αλπική ζώνη) και το υπόστρωμα (ασβεστολιθικό κυρίως, και σερπεντινικό). Η χασμοφυτική βλάστηση χαρακτηρίζεται από το υψηλό ποσοστό ενδημικών ειδών.

Πιέσεις που δέχονται τα χερσαία οικοσυστήματα

Οι κυριότερες πιέσεις στα χερσαία οικοσυστήματα ασκούνται κυρίως από ανθρωπογενείς δραστηριότητες όπως:

- Δασικές πυρκαγιές, ιδιαίτερα στην ευμεσογειακή ζώνη των αείφυλλων πλατύφυλλων.
- Καταπατήσεις και εκχερσώσεις για την απόκτηση γεωργικής και κυρίως οικοδομήσιμης γης, ιδιαίτερα στην παραθαλάσσια ζώνη στην οποία η αξία της γης έχει αυξηθεί πάρα πολύ αλλά και σε τουριστικές περιοχές της ορεινής ζώνης.
- Βόσκηση, ιδιαίτερα η αιγοβοσκή, η οποία προκαλεί μεγάλη ζημία στην αναγέννηση του δάσους και προκαλεί την υποβάθμιση των δασικών οικοσυστημάτων.
- Ο ορεινός τουρισμός με την ανεξέλεγκτη προσπέλαση των δασών, χάρη στους δασικούς δρόμους από επισκέπτες χωρίς περιβαλλοντική αγωγή, η δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων, καθώς και άλλες δραστηριότητες αναψυχής (αναρρίχηση, ορειβασία κλπ).
- Εγκαταστάσεις ορειβατικών συλλόγων.
- ντληση των υπογείων υδάτων, κυρίως σε παράκτιες περιοχές.
- Η χρησιμοποίηση μη συμβατών μεθόδων συγκομιδής του ξύλου με ακατάλληλα βαριά μηχανήματα (ελκυστήρες, Unimoc, ακόμη και προωθητήρες) τα οποία προκαλούν ζημιές στην αναγέννηση, στο έδαφος και στους κορμούς της εναπομένουσας συστάδας.
- Άλλες δασικές εργασίες, όπως διανοίξεις δασικών δρόμων, βελτίωση υφιστάμενου δασικού οδικού δικτύου, ποτίστρες, βρύσες, στέγαστρα, πρόχειρα καταλύματα για τα ζώα, είναι δυνατόν να προκαλέσουν διατάραξη της φυσικής βλάστησης.
- Το κυνήγι.
- Οι λαθροϋλοτομίες, λαθροκαυσοξυλεύσεις και η κλαδονομή που αποτελούσαν παλαιότερα μάλιστα για τα δασικά οικοσυστήματα έχουν περιορισθεί πολύ ή και εξαλειφθεί από αρκετές περιοχές της Ελλάδας.

2.4 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ

Σε συνέχεια των ανωτέρω υποκεφαλαίων, όπου παρουσιάστηκε η γενική εικόνα των πιέσεων που δέχονται τα φυσικά οικοσυστήματα, κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστεί η πρόσφατη ενέργεια (Φυτώκα και Γεράκης 1998) που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του συμφώνου συνεργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ κατά τα έτη 1997-1998, και αφορά την παρακολούθηση απειλών σε 10 επιλεγμένες περιοχές του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000.

Η εν λόγω ενέργεια, αποτελεί συνέχεια παρόμοιων προσπαθειών που πραγματοποιήθηκαν κατά το παρελθόν. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο προβληματισμός στην Ελλάδα για το ειδικό θέμα της παρακολούθησης των απειλών που ενέχουν οι ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα έχει αρχίσει στις αρχές της δεκαετίας του 1990 με τις προσπάθειες του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (Χρυσούλα Αθανασίου 1997, προσωπική επικοινωνία) και του ΕΚΒΥ (Αναγνωστοπούλου και Π.Α. Γεράκης 1994, Καζαντζίδης κ.α. 1995). Ενώ, συγκριτικά, λίγο έχει απασχολήσει τους ξένους ερευνητές (Finlayson 1994, Rowell και Alexander 1996).

Οι 10 περιοχές του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (Πίνακας 2.4.1) στις οποίες πραγματοποιήθηκε η παρακολούθηση απειλών, επιλέχθηκαν με τρόπο ώστε να αντιπροσωπευθούν τρεις κατηγορίες οικοσυστημάτων ήτοι παράκτια, υγροτοπικά, και χερσαία καθώς επίσης να αντιπροσωπευθούν τύποι οικοτόπων προτεραιότητας ή τύποι οικοτόπων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ελλάδα και που ανήκουν στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (Πίνακας 2.4.2). Επίσης, οι περιοχές επιλέχθηκαν ώστε οι τύποι οικοτόπων που απαντούν σε αυτές να εμφανίζονται σε περισσότερες από μια περιοχές ώστε να διευκολύνονται συγκρίσεις των αποτελεσμάτων. Τέλος, προτιμήθηκαν περιοχές στις οποίες δεν εκτελούνταν δράσεις προστασίας ή διαχείρισης από άλλα χρηματοδοτικά μέσα (π.χ. LIFE, ΕΠΠΕΡ, ΕΤΕΡΠΣ).

Για την καταγραφή των απειλών χρησιμοποιήθηκε ο κατάλογος "Επιπτώσεις και Δράσεις που επηρεάζουν το καθεστώς διατήρησης των περιοχών" (βλ. Παράρτημα Α) όπως αυτός περιλαμβάνεται στο "Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων - ΦΥΣΗ 2000". Στον κατάλογο αυτό αναφέρονται οι κατάλληλοι κωδικοί από το 100 ως το 990, οι οποίοι αντιστοιχούν στις ανθρώπινες δραστηριότητες και φυσικές διεργασίες που ενδέχεται να επηρεάζουν είτε θετικά είτε αρνητικά, τη διατήρηση και διαχείριση της περιοχής.

Πίνακας 2.4.1: Περιοχές που επιλέχθηκαν για παρακολούθηση

-
1. GR1110005 Βουνά Έβρου
 2. GR1210001 Όρος Βέρμιο
 3. GR1220004 Λιμνοθάλασσα Επανωμής
 4. GR1230002 Υδροχαρές Δάσος Μουριών
 5. GR1270008 Παλιούρι
 6. GR1340003 Όρη Βαρνούντα
 7. GR1440004 Στενά Καλαμακίου
 8. GR2310008 Λίμνη Οζερός
 9. GR2310009 Λίμνες Τριχωνίδα και Λυσιμαχία
 10. GR2530002 Λίμνη Στυμφαλία
-

Πίνακας 2.4.2: Τύποι οικοτόπων προς παρακολούθηση

1120*	Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδωνίες)
3150	Εύτροφες λίμνες με βλάστηση τύπου <i>Magnopotamion</i> - <i>Hydrocharition</i>
5420	Φρύγανα <i>Sarcopoterium spinosum</i>
6211*	Υποηπειρωτικοί στεπόμορφοι λειμώνες
6230*	Χλοώδεις διαπλάσεις με <i>Nardus</i> , ποικίλων ειδών, σε πυριτούχο υπόστρωμα των ορεινών ζωνών
7210*	Ασβεστούχοι βάλτοι με <i>Cladium mariscus</i> και <i>Carex davalliana</i>
7230	Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες
91E0*	Υπολειμματικά αλλουβιακά δάση
91F0	Μικτά δάση δρυός, φτελιάς και φράξου κατά μήκος μεγάλων ποταμών
92A0	Δάση - στοές με <i>Salix alba</i> και <i>Populus alba</i>
92C0	Δάση Πλατάνου της ανατολής (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Παρόχθια δάση - στοές της θερμής Μεσογείου (<i>Nerio-Tamaricetea</i>)
9536*	Δάση ορεινών κωνοφόρων με πευκοδάση <i>Pinus nigra</i> spp. <i>Pallasiana</i>

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι έχουν καταγραφεί συνολικά 33 "επιπτώσεις - δράσεις" βάσει του αντίστοιχου καταλόγου (βλ. Παράρτημα Α), οι οποίες σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των επιστημόνων που διεκπεραίωσαν την καταγραφή, απειλούν την κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων για τους οποίους επιλέχθηκαν οι περιοχές. Αυτές οι "επιπτώσεις - δράσεις" κατανέμονται σε 8 ομάδες, και στο εξής θα καλούνται απειλές:

1. "Γεωργία, δάση": ανήκουν 9 "επιπτώσεις-δράσεις"
2. "Αλιεία, θήρα και συγκομιδή": ανήκουν 6 "επιπτώσεις-δράσεις"
3. "Εξόρυξη και απόσπαση υλικών": ανήκει 1 "επίπτωση - δράση"
4. "Αστικοποίηση, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες": ανήκουν 2 "επιπτώσεις-δράσεις"
5. "Μεταφορές και επικοινωνία": ανήκουν 2 "επιπτώσεις-δράσεις"
6. "Ψυχαγωγία και τουρισμός": ανήκουν 5 "επιπτώσεις-δράσεις"
7. "Ρύπανση και άλλες ανθρώπινες επιπτώσεις / δραστηριότητες": ανήκουν 6 "επιπτώσεις-δράσεις"
8. "Ανθρώπινες Δραστηριότητες που προκαλούν αλλαγές στις υδρολογικές συνθήκες": ανήκουν 2 "επιπτώσεις-δράσεις".

Οι περισσότερες "επιπτώσεις - δράσεις" (9) που απειλούν την κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων αναφέρονται στην ομάδα "Γεωργία-δάση", ενώ έπονται οι ομάδες "Αλιεία, θήρα και συγκομιδή" και "Ρύπανση και άλλες ανθρώπινες επιπτώσεις / δραστηριότητες" με 6 δραστηριότητες, και η ομάδα "Ψυχαγωγία και τουρισμός" με 5 (Σχήμα 2.4.1).

Η δραστηριότητα που εντοπίστηκε στους περισσότερους τύπους οικοτόπων (7) ως απειλή, ανήκει στην ομάδα "Γεωργία - δάση" και είναι η "140 Βοσκή". Σε πλήθος 6 τύπων οικοτόπων αναγνωρίστηκε ως απειλή η "709 Ρύπανση", η οποία ανήκει στην ομάδα "Ρύπανση και άλλες ανθρώπινες επιπτώσεις / δραστηριότητες". Επίσης, σε 5 τύπους οικοτόπων αναγνωρίστηκαν ως απειλές οι: "160 Δασική διαχείριση" και "180 Κάψιμο (καλαμιών κ.λ.π.)", από την ομάδα "Γεωργία-δάση", "230 Θήρα", "243 Παγίδευση, δηλητηρίαση, λαθροθήρια, πανίδας" και "251 Λεηλασία περιοχών με άνθη", από την ομάδα "Αλιεία, θήρα και συγκομιδή", και "301 Λατομεία" από την ομάδα "Εξόρυξη και απόσπαση υλικών" (Σχήμα 2.4.1).

Οι τύποι οικοτόπων στους οποίους εντοπίστηκαν οι περισσότερες απειλές (12) είναι οι: "92Α0 Δάση πλατάνου της ανατολής (*Platanion orientalis*)", "9536* Δάση ορεινών κωνοφόρων με πευκοδάση *Pinus nigra* ssp. *Pallasiana*", και "6211* Υποηπειρωτικοί στεπόμορφοι λειμώνες". Έπεται ο "3150 Εύτροφες φυσικές λίμνες με βλάστηση τύπου *Magnopotamion* - *Hydrocharition*", όπου εντοπίστηκαν 11 απειλές, ο "6230* Χλοώδεις διαπλάσεις με *Nardus* ποικίλων ειδών, σε πυριτούχο υπόστρωμα των ορεινών ζωνών" όπου εντοπίστηκαν 10 απειλές, και οι "7230 Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες", "91F0 Μικτά δάση δρυός, φτελιάς και φράξου κατά μήκος μεγάλων ποταμών", όπου εντοπίστηκαν 9 απειλές (Σχήμα 2.4.2). Τέλος, στον Πίνακα 2.4.3 παρουσιάζονται οι τύποι οικοτόπων, οι απειλές που εντοπίζονται σε αυτούς και σε ποιες από τις 10 περιοχές που παρακολουθήθηκαν συμβαίνει αυτό.

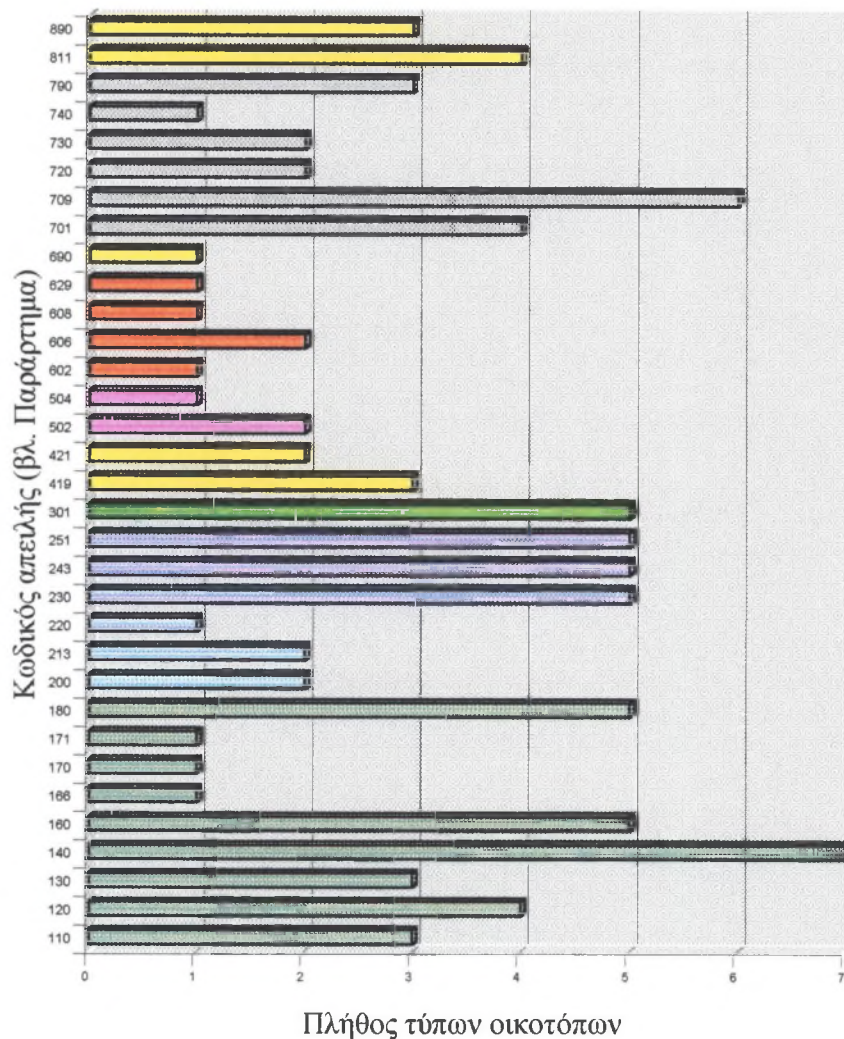
Πίνακας 2.4.3: Περιοχές που παρακολουθήθηκαν, ανά τύπο οικοτόπου και ανά απειλή που εντοπίστηκε σε αυτόν

Κ.ΑΠ.	ΚΩΔΙΚΟΙ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ												
A/A	1120*	5420	6211*	6230*	9536*	3150	7210*	7230	91E0 *	91F0	92A0	92C0	92D0
110		8,9				8,9,10					10		
120		8,9	1			8,9,10					10		
130						10			4	4			
140			2	2	2			2		4	4	2	
160			2	2	2			2				2	
166										4			
170						9							
171						9							
180			1,2	2	1,2			2				2	
200									4	4			
213	3,5					4							
220						4							
230			2	2	2			2				2	
243			2	2	2			2				2	
251			2	2	2			2				2	
301			2	2	2			2				2	
419						4			4	4			
421			1		1								
502				6									9
504	5												
602					2								
606							9				9		
608										4			
629												7	
690												7	
701	5	8,9				4,8,9,10					10		
709	3		2	2	2			2				2	
720										4		7	
730			1		1								
740										4			
790		10	2			10							
811				2			9	2	4				
890						4				4	8		

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- 1: GR 1110005 Βουνά Έβρου
- 2: GR 1210001 Όρος Βέρμιο
- 3: GR 1220004 Λιμνοθάλασσα Επανομής
- 4: GR 1230002 Υδροχαρές δάσος Μουριών
- 5: GR 1230008 Λίμνη Οζερός
- 6: GR 1270008 Παλιούρι
- 7: GR 1340003 Όρη Βαρνούντα
- 8: GR 1440004 Στενά Καλαμακίου
- 9: GR 2310009 Λίμνες Τριχωνίδα και Λυσιμαχία
- 10: GR 2530002 Λίμνη Στυμφαλία

Κ.ΑΠ.: Κωδικός Απειλής (βλ. Παράρτημα)

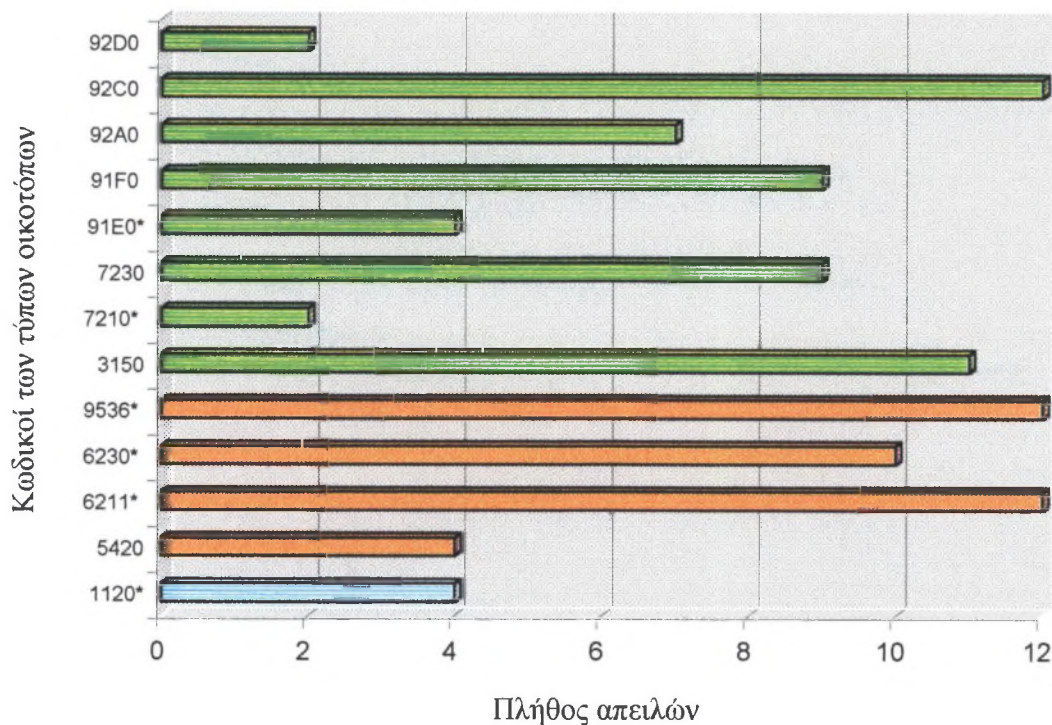
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΕΙΛΩΝ

Γεωργία, δάση
 Αλιεία, θήρα και συγκομιδή
 Εξόρυξη και απόσπαση υλικών
 Αστικοποίηση, βιομηχανικές και συναφείς δραστηριότητες
 Μεταφορές και επικοινωνία
 Ψυχαγωγία και τουρισμός
 Ρύπανση και άλλες ανθρώπινες επιπτώσεις / δραστηριότητες
 Ανθρ. δραστηριότητες που προκαλούν αλλαγές στις υδρολογικές συνθήκες

Σχήμα 2.4.1: Πλήθος τύπων οικотόπων στους οποίους αναφέρεται κάθε απειλή

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ

Παράκτιοι

Χερσαίοι

Υγροτοπικοί

ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΠΙΛΕΧΤΗΚΑΝ ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

1120* Εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση (Ποσειδωνίες)

5420 Φρύγανα *Sarcopoterium spinosum*

6211* Υποηπειρωτικοί στεπόμορφοι λειμώνες

6230* Χλοώδεις διαπλασεις με *Nardus*, ποικιλων ειδων, σε πυριτουχο υπόστρωμα των ορεινών ζωνών

9536* Δάση ορεινών κωνοφόρων με πευκοδάση *Pinus nigra* ssp. *Pallasiana*

3150 Ευτροφικές φυσικές λίμνες με βλάστηση τύπου *Magnopotamion* - *Hydrocharition*

7210* Ασβεστούχοι βάλτοι με *Cladium mariscus* και *Carex davaliana*

7230 Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες

91E0* Υπολειμματικά αλλουβιακά δάση

91F0 Μικτά δάση δρυός, φτελιάς και φράξου κατά μήκος μεγάλων ποταμών

92A0 Δάση - στοές με *Salix alba* και *Populus alba*

92C0 Δάση Πλάτανου της Ανατολής (*Platanion orientalis*)

92D0 Παρόχθια δάση-στοές της θερμής Μεσογείου (*Nerio-Tamariceteae*)

Σχήμα 2.4.2: Πλήθος απειλών που εντοπίστηκαν σε κάθε τύπο οικοτόπου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
"ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ"

(από το Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων ΦΥΣΗ 2000)

ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΗ
100	Καλλιέργεια
101	τροποποίηση των μεθόδων καλλιέργειας
102	θερισμός / κοπή
110	Χρήση γεωργικών φαρμάκων
120	Λίπανση
130	Άρδευση
140	Βοσκή
141	εγκατάλειψη των μεθόδων
150	Αναδασμός
151	αφαίρεση των φρακτών και συνδενδριών
160	Δασική διαχείριση
161	δασική-φυτεία
162	τεχνητή φύτευση
163	αναδάσωση
164	αραίωση
165	αφαίρεση του υπορόφου
166	αφαίρεση των νεκρών ή των νεκρουμένων δένδρων
167	εκμετάλλευση χωρίς αναδάσωση
170	Κτηνοτροφία
171	εκτροφή ζώων
180	Κάψιμο (καλαμιών κ.λ.π.)
90	Άλλες γεωργικές και δασικές εργασίες που δεν αναφέρονται παραπάνω

	ΑΛΙΕΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ
200	Αλιεία, ιχθυοτροφεία, υδατοκαλλιέργειες
210	Επαγγελματική αλιεία
211	αλιεία σε σταθερό σημείο
212	υπερπόντιος αλιεία
213	αλιεία με συρόμενα εργαλεία
220	Ερασιτεχνική αλιεία
221	σκάψιμο για δολώματα
230	Θήρα
240	Σύλληψη πανίδας
241	σύλληψη (εντόμων, ερπετών, αμφιβίων)
242	σύλληψη (αρπακτικών)
243	παγίδευση, δηλητηρίαση, λαθροθηρία
244	άλλες δειγματοληψίες πανίδας
250	Συγκομιδή χλωρίδας
251	ληηλασία περιοχών με άνθη
290	Άλλες δραστηριότητες αλιείας, θήρας και συγκομιδής

	ΕΞΟΡΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΥΛΙΚΩΝ
300	Αμμοληψία και απόληψη χαλικιών
301	λατομεία
302	αφαίρεση υλικών από παραλίες
310	Απόληψη τύρφης
311	χειρωνακτική απόληψη τύρφης
312	μηχανική απόληψη τύρφης
313	έρευνα και εξόρυξη πετρελαίου
320	Εκμετάλλευση και εξόρυξη πετρελαίου ή φυσικού αερίου
330	Ορυχεία
331	ανοικτή εξόρυξη
332	υπόγεια εξόρυξη
340	Αλυκές

390	Άλλες εξορυκτικές δράσεις και δράσεις απόσπασης	
	ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
400	Αστικές ζώνες, κατοικίες	
401	συνεχής αστικοποίηση	
402	ασυνεχής αστικοποίηση	
403	διασκορπισμένη αστικοποίηση	
409	άλλες μορφές κατοίκησης	
410	Βιομηχανικές ή εμπορικές ζώνες	
411	εργοστάσια	
412	βιομηχανικές αποθήκες	
419	άλλες βιομηχανικές ή εμπορικές ζώνες	
420	Αποθέσεις	
421	εναποθέσεις οικιακών απορριμμάτων	
422	εναποθέσεις βιομηχανικών απορριμμάτων	
423	εναποθέσεις αδρανών υλικών	
424	άλλες εναποθέσεις	
430	Γεωργικός εξοπλισμός	
440	Αποθήκευση υλικών	
490	Άλλες αστικές, βιομηχανικές ή συναφείς δραστηριότητες	
	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
500	Δίκτυο επικοινωνίας	
501	μονοπάτι, δρόμος, ποδηλατόδρομος	
502	αμαξωτός, αυτοκινητόδρομος	
503	σιδηρόδρομος, σιδηρόδρομος ταχείας κυκλοφορίας	
504	λιμενικές ζώνες	
505	αεροδρόμιο	
506	διεθνές αεροδρόμιο, ελικοδρόμιο	
507	γέφυρα, οδογέφυρα	
508	σήραγγα	
509	άλλα δίκτυα επικοινωνίας	
510	Μεταφορά ενέργειας	
511	ηλεκτρικές γραμμές	
512	πετρελαιοαγωγός	
513	άλλες μορφές μεταφοράς ενέργειας	
520	Ναυσιπλοΐα	
530	Βελτίωση προσπέλασης του τόπου	
590	Άλλες μορφές μεταφοράς και επικοινωνίας	
	ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	
(ορισμένες δραστηριότητες περιλαμβάνονται σε διάφορα προηγούμενα κεφάλαια)		
600	Αθλητικός εξοπλισμός και ψυχαγωγία	
601	γκολφ	
602	χιονοδρομικές εγκαταστάσεις	
603	στάδιο	
604	πίστα, τροχιοδρόμος	
605	ιππόδρομος	
606	πάρκο διασκέδασης	
607	γήπεδο αθλοπαιδιών	
608	κατασκήνωση, τροχόσπιτο	
609	άλλα συμπλέγματα αθλημάτων	
610	Κέντρα ενημερώσεως επισκεπτών	
620	Αθλήματα και ψυχαγωγία στη φύση	
621	ναυταθλητισμός	
622	πεζοπορία, ιππασία και μη μηχανοκίνητα οχήματα	
623	μηχανοκίνητα οχήματα	
624	αναρρίχηση, σπηλαιολογία	
625	ανεμοπορία, αεροπτερισμός, αλεξίπτωτο, αερόστατο	
626	σκι, σκι εκτός πίστας	

- 629 άλλα αθλήματα υπαίθρου και ψυχαγωγικές δραστηριότητες
690 Άλλες ψυχαγωγικές και τουριστικές δραστηριότητες

ΡΥΠΑΝΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 700 Ρυπάνσεις
701 ρύπανση νερού
702 ρύπανση αέρα
703 ρύπανση εδάφους
709 άλλες μορφές ή συνδυασμοί ρύπανσης
710 Ηχητικές οχλήσεις
720 Ποδοπάτημα, υπέρχρηση
730 Στρατιωτικές ασκήσεις
740 Βανδαλισμός
790 Άλλες ρυπάνσεις ή επιπτώσεις από τις ανθρώπινες δραστηριότητες

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ

ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ (υδροτοπικά και θαλάσσια περιβάλλοντα)

- 800 Επιχωματώσεις - εγγειες βελτιώσεις, γενικά
801 διαδικασία αποξήρανσης παράκτιων περιοχών
802 ανάκτηση γης από θαλάσσιες περιοχές, εκβολές ή έλη
803 πλήρωση τάφρων, τεχνητών λιμνών, τελμάτων, ελών ή τυρφώνων και
κοιλωμάτων
810 Αποστράγγιση
811 διαχείριση της υδρόβιας βλάστησης και των ακτών με σκοπό την αποστράγγιση
820 Αφαίρεση ιζημάτων (λάσπη ...)
830 Εγκιβωτισμός
840 Κατάκλυση
850 Τροποποιήσεις στην υδρολογική λειτουργία
851 τροποποίηση των θαλάσσιων ρευμάτων
852 τροποποίηση των δομών των υδάτινων ρευμάτων
853 διαχείριση της στάθμης του νερού
860 Απόρριψη, εναπόθεση προϊόντων εκβάθυνσης
870 Τάφροι, αναχώματα, τεχνητές παραλίες
871 προστασία από τη θάλασσα, έργα προστασίας των ακτών
890 Άλλες αλλαγές των υδρολογικών χαρακτηριστικών που προκαλούνται από τον άνθρωπο

ΦΥΣΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ (ΒΙΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΒΙΟΤΙΚΕΣ)

- 900 Διάβρωση
910 Πλήρωση με λάσπη
920 Αποξήρανση
930 Καταβύθιση
940 Φυσικές καταστροφές
941 πλημμύρα
942 χιονοστιβάδα
943 καθίζηση, κατολίσθηση
944 θύελλα, κυκλώνας
945 ηφαιστειακή δράση
946 σεισμός
947 παλιρροιακό κύμα
948 πυρκαγιά από φυσικά αίτια
949 άλλες φυσικές καταστροφές
950 Εξέλιξη βιοκοινωνίας
951 συσσώρευση οργανικού υλικού
952 ευτροφισμός
953 οξύνιση
954 εισβολή ενός είδους
960 Διαειδικές σχέσεις πανίδας
961 ανταγωνισμός
962 παρασιτισμός
963 φορέας ασθένειας

964	γενετική ρύπανση
965	θήρευση
966	ανταγωνισμός με ξενικά είδη
967	ανταγωνισμός με ήμερα ζώα
969	άλλες μορφές ή συνδυαζόμενες μορφές διαειδικού ανταγωνισμού μεταξύ ειδών πανίδας
970	Διαειδικές σχέσεις χλωρίδας
971	ανταγωνισμός
972	παρασιτισμός
973	φορέας ασθένειας
974	γενετική ρύπανση
975	έλλειψη επικοινωνιών
976	καταστροφές από την άγρια πανίδα
979	άλλες μορφές ή συνδυαζόμενες μορφές διαειδικού ανταγωνισμού χλωρίδας
990	Άλλες φυσικές διεργασίες

3. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΕΙΔΗ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνονται πίνακες με καταλόγους ειδών χλωρίδας και πανίδας τα οποία προστατεύονται από Διεθνείς Συμβάσεις ή είναι απειλούμενα ή κινδυνεύοντα και περιλαμβάνονται σε “Κόκκινους Καταλόγους”.

Τα στοιχεία που αφορούν τα προστατευόμενα και απειλούμενα είδη της χλωρίδας προέρχονται από το Κόκκινο Βιβλίο για τα σπάνια και απειλούμενα φυτά της Ελλάδας (Phitos et. al. 1995) και δίνονται στον Πίνακα 3.1, ενώ τα είδη φυτών που περιλαμβάνονται στους καταλόγους του κόκκινου βιβλίου, της Σύμβασης της Βέρνης, της Σύμβασης CITES, του WCMC, του ΠΔ του 1981, και απαντούν στις περιοχές του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 προέρχονται από την προσαρμογή του αντίστοιχου Πίνακα της έκδοσης των Οικοτόπων (Ντάφης κ. ά.. 1997) και δίνονται στον Πίνακα 3.2. Τέλος στον Πίνακα 3.3. αναφέρονται τα φυτικά είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα οποία απαντούν στην Ελλάδα, μετά την οριστικοποίηση του καταλόγου αναφοράς για τα είδη που προέκυψαν από το 1ο Βιογεωγραφικό Σεμινάριο.

Τα στοιχεία που αφορούν τα απειλούμενα, προστατευόμενα και ενδημικά είδη πανίδας της Ελλάδας, προέρχονται από την έκδοση της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας (Λεγάκις, 1997) και δίνονται για μεν τα σπονδυλωτά στον Πίνακα 3.4, για δε τα ασπόνδυλα στον Πίνακα 3.5.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1. Είδη και υποείδη φυτών του Κόκκινου Βιβλίου (Phitos et.al. 1995)
τα οποία δεν απαντούν σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ 2000.

ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΥΠΟΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
<i>Achillea barbeviana</i>	Vardosia, massiv peak of Korax
<i>Alkana sartoriana</i>	Navplion Village Tolon
<i>Alium calamarophylon</i>	Kimi (Evia)
<i>Alvssum fallacinum</i>	?
<i>Alvssum tenium</i>	?
<i>Androcymbium rechingeri</i>	Elaphonisos NW Kriti
<i>Anthylis splendens</i>	Anaphi, Amorgow, Kithnos, Folegandros, E.Kriti
<i>Asperula baenitzii</i>	Mt. Attiki, mt.Pateras
<i>Asperula saxicola</i>	c. Peloponnisos Arkadia
<i>Biarum fraasianum</i>	Lake Kopais
<i>Biebersteinia orphanidis</i>	N. Peloponisos
<i>Bongardia chrysogonum</i>	Achladea, Selinous Pteri
<i>Bupleurum greuteri</i>	Mani, Maleas, Kithira
<i>Campanula cymaea</i>	East Evia, Kimi
<i>Cambanula cymbalaria</i>	East Aegean islands, Chios, mt. Pilineon
<i>Centaurea charelii</i>	Edessa
<i>Centaurea cithaeronea</i>	Mt. Kitheron, mt. Elikon
<i>Centaurea heldrechii</i>	Mt. Varasova
<i>Centaurea incompleta</i>	Mt. Olympos
<i>Cenaturea princeps</i>	Mt. Timfristos
<i>Centaurea tuntasia</i>	N. Attikis
<i>Cirsium steirolepis</i>	Chios
<i>Consolida samia</i>	SW mt. Kerkis
<i>Convolvulus argyrothamnus</i>	Prov. Ierapetras, E Kriti
<i>Cotoneaster parnassicus</i>	Mountains
<i>Crepis crocipholia</i>	Mt. Taigetos
<i>Crocus biflorus</i> spp. <i>stridii</i>	Mt. Chortiatis near Xanthi
<i>Crocus robertianus</i>	N. Pinthos 9Ioannina-Trikala) between Nafpaktos and Lidoriki
<i>Cynoglossum stamineum</i>	Chelmos, Killini, Giona
<i>Dactyloriza graeca</i>	Ori Vronodus
<i>Dianthus xylorizus</i>	NW Kriti
<i>Eriolobus trilobatus</i>	S. Evrou
<i>Erithronium dens-canis</i>	Mt. Falakron, Orvilos, Rodopi
<i>Fritillaria conica</i>	Pilos, Methoni
<i>Fritillaria epirotica</i>	N. Pindos
<i>Fritillaria pelinea</i>	Chios, Mt. Pelineon
<i>Geocarum bornmuelleri</i>	Thassos
<i>Gymnospermium altaicum</i>	Mt. Panachaikon
<i>Hvacinthella atchevi</i>	Mt. Kitheron, Sterea Ellas, Mt. Vourinos
<i>Leontodon hellenicus</i>	Kaliakouda, Chelidona
<i>Lesquereuxia syrica</i>	Florinis, Magnisias, mt. Olympos
<i>Limonium damboltianum</i>	Kefallinia
<i>Limonium densiflorum</i>	Levkada, Gira
<i>Limonium ithacense</i>	Kefallinia, Ithaki
<i>Linaria tenuis</i>	SE Peloponisos, Elaphonisos
<i>Lomelosia minoana</i> spp. <i>asterusica</i>	Mt. Kofinas, Kriti
<i>Malosorbus florentina</i>	
<i>Minuartia reuteriana</i>	
<i>Nepeta spaciatica</i>	Kriti, Mt.Zourichti Levka Ori
<i>Onosma stridii</i>	C. Sterea Ellas
<i>Ophrys helenae</i>	W. Greece
<i>Orhis militaris</i>	N. Greece. Stara Planina

<i>Orchis punctulata</i>	Rodos, S. Evros
<i>Origanum symes</i>	Simi
<i>Paronychia bornmueileri</i>	Theologos, Thassos
<i>Peucedanum achaium</i>	Vouraikos ravine
<i>Poligonum papillosum</i>	Stereia Ellas, Fokidos-Fthiotidos
<i>Potentilla kioneae</i>	Stereia Ellas
<i>Pseudorchis frivaldii</i>	N.W. Greece
<i>Salix xanthioli</i>	Xanthi Rodopi Evros
<i>Satureja acropolitana</i>	Akropolis
<i>Scutellaria rupestris</i>	Mt. Vourinos
<i>Serapias ionica</i>	Ionian isia
<i>Silene flavescent</i>	Kriti Dikti Lazaros Spathi Afentis Christos
<i>Sorbus baldacii</i>	Mt. Vourinos
<i>Stachys swainsonii</i> ssp. <i>scyronica</i>	Mt. Gerania
<i>Symphandra wanneri</i>	Serres Drama
<i>Teucrium francisci-wernerii</i>	Kithira E. Peloponissos
<i>Teucrium monbretii</i>	Karpathos Simi SW Anatolian Marmaris
<i>Wolffia arriza</i>	N. Grece Nestos Rentina

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2. Άλλα σημαντικά είδη φυτών (Προσαρμογή από «Έκδοση Οικοτόπων» 1997) τα οποία προστατεύονται από διάφορες συμβάσεις.

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Abies borisii-regis ssp. Pseudolicica		+						
Abies borisii-regis								+
Abies cephalonica		+						
Acantholimon echinus ssp. Creticum		+						
Acantholimon echinus ssp. Echinus								+
Acantholimon echinus ssp. Lycaonicum								+
Acer heldreichii								+
Acer opalus ssp. Hyrcanum		+						
Aceras anthropophorum				+				
Acetabularia acetabulosum								+
Achillea abrotanoides								+
Achillea absinthoides		+						
Achillea ageratifolia ssp. Ageratifolia								+
Achillea ageratifolia ssp. Aizoon								+
Achillea ambrosiaca	+	+						
Achillea chrysocoma								+
Achillea clusiana								+
Achillea cretica								+
Achillea distans								+
Achillea fraasii								+
Achillea holosericea								+
Achillea lingulata								+
Achillea pindicola ssp. Integrifolia		+						
Achillea pindicola ssp. Pindicola		+						
Achillea taygetea		+						
Achillea umbellata		+						
Achillea umbellata ssp. Monocephala		+						
Acinos alpinus ssp. Nomismophyllus		+						
Acontium lamarkii								+
Adonis cyllenea	+	+						
Aesculus hippocastanum						+		+
Aethionema carlsbergi	+	+						
Aethionema cordatum					+	+	+	
Aethionema orbiculatum		+						
Aethionema retsina	+	+						
Aethionema saxatile ssp. Creticum					+	+		
Aethionema saxatile ssp. Graecum		+						
Aethionema saxatile ssp. Oreophilum								+
Ajuga bombycina					+			
Ajuga orientalis ssp. Aenesia		+						
Alchemilla aroanica	+	+						
Alchemilla bulgarica								+
Alchemilla gorcensis								+
Alchemilla gracilis								+
Alchemilla heterotricha								+
Alchemilla incisa								+
Alchemilla indivisa								+
Alchemilla lanuginosa								+
Alchemilla serbica								+
Alchemilla viridiflora								+
Alkanna corcyrensis		+						
Alkanna graeca		+						
Alkanna graeca ssp. Baeotica		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Alkanna graeca ssp. Graeca		+						
Alkanna methanaea		+						
Alkanna noneiformis								+
Alkanna orientalis								+
Alkanna pelia		+						
Alkanna sieberi		+						
Allium achalum		+						
Allium bourgeau ssp. bourgeau		+						
Allium bourgeau ssp. creticum		+						
Allium bourgeau ssp. cycladicum		+						
Allium callimischon ssp. callimischon		+						
Allium callimischon ssp. haemostictum								+
Allium candargyi		+						
Allium chamaespathum						+		+
Allium circinnatum ssp. circinnatum		+						
Allium circinnatum ssp. peloponnesiacum		+						
Allium dilatatum		+						
Allium dodekanesi		+						
Allium frigidum					+	+	+	
Allium gomphrenoides		+						
Allium heldreichii		+						
Allium hymettium		+						
Allium ionicum		+						
Allium junceum ssp. junceum					+		+	
Allium lagarophyllum		+						
Allium longanum					+		+	
Allium luteolum		+						
Allium macedonicum		+						
Allium maniatium		+						
Allium melanatherum								+
Allium meteoricum								+
Allium olympicum					+		+	
Allium parnassicum		+						
Allium phthioticum					+	+	+	
Allium pilosum		+						
Allium platakisii		+						
Allium proponticum								+
Allium rhodiaceum		+						
Allium rubrovittatum		+						
Allium schoenoprasum								+
Allium sipyleum					+	+		
Allium staticiforme		+						
Allium tardans		+						
Alnus glutinosa								+
Alopecurus creticus								+
Alyssoides cretica		+						
Alyssum chalcidicum		+						
Alyssum chlorocarpum		+						
Alyssum degenianum		+						
Alyssum densistellatum		+						
Alyssum doerfleri					+	+	+	
Alyssum euboicum		+						
Alyssum fragillimum	+	+						
Alyssum gustavssonii		+						
Alyssum handelii	+	+						
Alyssum heldreichii		+			+	+	+	

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Alyssum idaeum		+						
Alyssum lassiticum		+						
Alyssum lesbiacum		+						
Alyssum pichleri								+
Alyssum pulvinare								+
Alyssum samium		+						
Alyssum siculum								+
Alyssum smolikanum					+	+	+	
Alyssum sphacioticum	+	+						
Alyssum taygeteum		+						
Amelanchier chelmea	+	+						
Amelanchier cretica								+
Amelanchier ovalis ssp. cretica								+
Amelanchier ovalis ssp. integrifolia								+
Anacamptis pyramidalis				+				
Anchusa caespitosa	+	+						
Anchusa sartorii		+						
Anchusa spruneri		+						
Anchusa undulata ssp. undulata								+
Anchusa variegata		+						
Andrachne telephioides ssp. oreocretensis		+						
Androsace villosa						+		+
Anemone hortensis ssp. heldreichii		+						
Anthemis abrotanifolia		+						
Anthemis ammanthus		+						
Anthemis ammanthus ssp. ammanthus		+						
Anthemis ammanthus ssp. paleacea		+						
Anthemis arvensis ssp. cyllenea								+
Anthemis brachmannii		+						
Anthemis chia								+
Anthemis cretica ssp. columnae					+	+	+	
Anthemis cretica ssp. cretica					+	+	+	
Anthemis filicaulis		+						
Anthemis flexicaulis		+						
Anthemis laconica		+						
Anthemis peregrina ssp. guicciardii		+						
Anthemis rhodensis	+	+						
Anthemis rosea ssp. rosea	+	+						
Anthemis scopulorum		+						
Anthemis sibthorpii	+	+						
Anthemis spruneri		+						
Anthemis tinctoria ssp. parnassica								+
Anthemis tomentella		+						
Anthemis wernerii		+						
Anthemis wernerii ssp. insularis		+						
Anthemis wernerii ssp. wernerii		+						
Anthyllis aegaea		+						
Anthyllis aurea								+
Anthyllis vulneraria ssp. bulgarica								+
Anthyllis vulneraria ssp. hispidissima								+
Anthyllis vulneraria ssp. pindicola								+
Apium inundatum								+
Aquilegia ottonis ssp. amaliae	+				+	+	+	
Aquilegia ottonis ssp. ottonis	+				+		+	
Aquilegia ottonis ssp. taygetea	+	+						
Aquilegia vulgaris							+	+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Arabis bryoides								+
Arabis cretica		+						
Arabis subflava		+						
Arctostaphylos uva-ursi						+		+
Arenaria aegaea		+						
Arenaria conferta ssp. conferta								+
Arenaria conferta ssp. serpentina								+
Arenaria cretica								+
Arenaria filicaulis ssp. graeca								+
Arenaria filicaulis ssp. teddii		+						
Arenaria fragillima		+						
Arenaria gionae	+	+						
Arenaria guicciardii		+						
Arenaria leucadia	+	+						
Arenaria litoralis		+						
Arenaria muralis		+						
Arenaria peloponnesiaca		+						
Arenaria phitosiana	+	+						
Arenaria saponarioides					+	+		
Aristolochia cretica		+						
Aristolochia microstoma		+						
Armeria cariensis					+	+		
Armeria johnsenii		+						
Armeria maritima ssp. smolikana		+						
Armeria sancta		+						
Arnebia densiflora	+				+	+	+	
Artemisia herba-alba	+							+
Arum creticum								+
Arum elongatum								+
Arum idaeum		+						
Arum purpureospathum	+	+						
Asperula abbreviata		+						
Asperula arcadiensis		+						
Asperula aristata ssp. condensata								+
Asperula aristata ssp. nestia								+
Asperula aristata ssp. thessala		+						
Asperula boissieri		+						
Asperula boryana		+						
Asperula crassula	+	+						
Asperula doerfleri								+
Asperula elonea	+	+						
Asperula idaea		+						
Asperula lilaciflora ssp. runemarkii		+						
Asperula lutea		+						
Asperula malevonensis		+						
Asperula mungieri		+						
Asperula muscosa	+	+						
Asperula oetaea		+						
Asperula pinifolia		+						
Asperula pubescens		+						
Asperula pulvinaris		+						
Asperula purpurea ssp. apiculata								+
Asperula rigida		+						
Asperula rigidula		+						
Asperula samia		+						
Asperula suberosa		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Asperula suffruticosa		+						
Asperula taygetea		+						
Asperula tournefortii		+						
Asphodeline taurica								+
Asplenium bourgaei					+	+		
Asplenium creticum		+						
Aster alpinus						+		+
Astracantha rumelica ssp. taygetea		+						
Astracantha thracica ssp. cyllenea		+						
Astragalus agraniotii	+	+						
Astragalus apollineus		+						
Astragalus austroaegaeus		+						
Astragalus creticus ssp. rumelicus								+
Astragalus drupaceus	+	+			+	+	+	
Astragalus hellenicus		+						
Astragalus idaeus	+	+						
Astragalus lacteus					+	+	+	
Astragalus mayeri								+
Astragalus nummularius		+						
Astragalus peregrinus ssp. peregrinus					+	+		
Astragalus ptilodes					+	+		
Astragalus pubiflorus								+
Astragalus sempervirens ssp. cephalonicus		+						
Astragalus spruneri								+
Astragalus taygeteus		+						
Astragalus thracicus ssp. monachorum		+						
Astragalus thracicus ssp. parnassi							+	
Athamanta albanica								+
Athamanta arachnoidea		+						
Athamanta densa					+	+	+	
Atraphaxis billardieri								+
Atriplex recurva		+						
Atropa bella-donna						+		+
Aubrieta thessala		+						
Aubrieta erubescens	+	+						
Aubrieta glabrescens	+	+						
Aubrieta gracilis		+						
Aubrieta scardica								+
Aubrieta scyria	+	+						
Aurinia corymbosa								+
Aurinia gionae		+						
Aurinia moreana		+						
Aurinia saxatilis								+
Aurinia saxatilis ssp. megalocarpa								+
Avenula cycladum		+						
Azolla filiculoides								+
Ballota grandulosissima								+
Ballota hispanica ssp. macedonica								+
Ballota pseudodictamnus ssp. pseudodictamnus		+						
Barbarea conferta		+						
Barbarea icarica		+						
Barbarea sicula					+	+	+	
Barlia robertiana				+				
Bellevalia brevipedicellata	+	+						
Bellevalia hyacinthoides		+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Bellis longifolia		+						
Beta nana	+	+						
Biarum davisii ssp. davisii	+	+						
Biarum spruneri		+						
Biarum tenuifolium ssp. abbreviatum		+						
Biarum tenuifolium ssp. idomenaeum		+						
Bolanthus chelmicus		+						
Bolanthus creutzburgii		+						
Bolanthus fruticosus		+						
Bolanthus graecus		+						
Bolanthus intermedius		+						
Bolanthus laconicus		+						
Bolanthus thessalus		+						
Bolanthus thymifolius		+						
Bongardia chrysogonum	+				+			
Bornmuellera baldaccii ssp. baldaccii								+
Bornmuellera baldaccii ssp. rechingeri		+						
Bornmuellera tymphaea		+						
Brachypodium sylvaticum ssp. creticum		+						
Brassica cretica ssp. aegaea								+
Brassica cretica ssp. cretica								+
Brassica cretica ssp. laconica		+						
Bromus cappadocicus ssp. lacmonicus								+
Bruckenthalia spiculifolia								+
Bufonia euboica	+	+						
Bufonia stricta		+						
Bufonia stricta ssp. cecconiana		+						
Bufonia stricta ssp. stricta		+						
Bunium tenerum		+						
Bupleurum aira	+	+						
Bupleurum gaudianum	+	+						
Bupleurum karglii								+
Calamintha cretica		+						
Callitriche brutia								+
Callitriche leniscula								+
Callitriche pulchra	+				+	+	+	
Campanula aizoon ssp. aizoides	+	+						
Campanula aizoon ssp. aizoon	+	+						
Campanula albanica ssp. sancta		+						
Campanula andrewsii ssp. andrewsii		+						
Campanula andrewsii ssp. hirsutula		+						
Campanula asperuloides ssp. asperuloides	+	+						
Campanula asperuloides ssp. taygetea	+	+						
Campanula calaminthifolia		+						
Campanula carpatha		+						
Campanula celsii		+						
Campanula celsii ssp. carystea		+						
Campanula celsii ssp. parnesia		+						
Campanula chalcidica								+
Campanula columnaris	+	+						
Campanula constantini		+						
Campanula cretica		+						
Campanula creutzburgii		+						
Campanula delicatula					+	+		
Campanula drabifolia		+						
Campanula euboica		+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Campanula foliosa								+
Campanula formanekiana								+
Campanula garganica ssp. acarnanica		+						
Campanula garganica ssp. cephallenica		+						
Campanula goulimyi		+						
Campanula hagielia					+	+	+	
Campanula hawkinsiana								+
Campanula heterophylla		+						
Campanula hierapetrae	+	+						
Campanula incurva	+	+						
Campanula jacquinii		+						
Campanula laciniata	+	+						
Campanula lavrensis		+						
Campanula lyrata ssp. icarica		+						
Campanula lyrata ssp. lyrata								+
Campanula merxmulleri	+	+						
Campanula nisyria		+						
Campanula oreadum		+						
Campanula orphanidea								+
Campanula papillosa		+						
Campanula pelviformis		+						
Campanula pinatzii		+						
Campanula radicata		+						
Campanula rechingeri		+						
Campanula reiseri	+	+						
Campanula rhodensis								+
Campanula rupestris	+	+						
Campanula rupicola		+						
Campanula sartorii	+	+						
Campanula saxatilis ssp. cytherea	+	+						
Campanula saxatilis ssp. saxatilis	+	+						
Campanula scopelia		+						
Campanula spatulata ssp. filicaulis		+						
Campanula spatulata ssp. spatulata								+
Campanula spatulata ssp. spruneriana		+						
Campanula stenosiphon		+						
Campanula thessala		+						
Campanula topaliana ssp. cordifolia		+						
Campanula topaliana ssp. delphica		+						
Campanula topaliana ssp. topaliana		+						
Campanula trichocalycina								+
Campanula tubulosa		+						
Campanula tymphaea								+
Cardamine carnosa								+
Carduus macrocephalus ssp. sporadum		+						
Carex cretica		+						
Carex ferruginea								+
Carex idaea		+						
Carex kitaibeliana ssp. capillata		+						
Carex lasiocarpa								+
Carlina acaulis ssp. simplex								+
Carlina barnebiana		+						
Carlina corymbosa ssp. curetum		+						
Carlina diae	+	+						
Carlina frigida								+
Carlina sitiensis		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Carthamus leucocaulos		+						
Carthamus rechingeri		+						
Carthamus tenuis ssp. gracillimus		+						
Carum graecum ssp. graecum								+
Carum graecum ssp. serpentinicum								+
Carum heldreichii		+						
Carum rigidulum ssp. bulgaricum								+
Carum rigidulum ssp. palmatum								+
Carum rupestre								+
Carum strictum								+
Celtis tournefortii						+		+
Cenchrus incertus								+
Centaurea achaia ssp. achaia		+						
Centaurea aegialophila					+	+	+	
Centaurea aetolica	+	+						
Centaurea affinis ssp. affinis		+						
Centaurea affinis ssp. laconiae		+						
Centaurea affinis ssp. pallidior		+						
Centaurea alba ssp. subciliaris		+						
Centaurea albanica		+						
Centaurea amplifolia	+					+		+
Centaurea argentea		+						
Centaurea athoa ssp. athoa								+
Centaurea attica		+						
Centaurea attica ssp. asperula		+						
Centaurea attica ssp. drakiensis		+						
Centaurea attica ssp. pentelica		+						
Centaurea baldaccii	+	+						
Centaurea chalcidicaea		+						
Centaurea chrysocephala	+	+						
Centaurea cytherea		+						
Centaurea deustiformis								+
Centaurea ebenoides		+						
Centaurea epirota								+
Centaurea euboica ssp. euboica		+						
Centaurea euboica ssp. intermedia		+						
Centaurea grbavacensis					+		+	
Centaurea grisebachii ssp. occidentalis		+						
Centaurea grisebachii ssp. orientalis		+						
Centaurea huljakii		+						
Centaurea idaea		+						
Centaurea ipsaria		+						
Centaurea lacerata		+						
Centaurea laconica ssp. laconica		+						
Centaurea laconica ssp. lineariloba		+						
Centaurea lactucifolia	+	+						
Centaurea lancifolia	+	+						
Centaurea laureotica		+						
Centaurea lithochorea		+						
Centaurea mantoudii		+						
Centaurea marmorea								+
Centaurea musarum	+	+						
Centaurea napulifera ssp. napulifera								+
Centaurea napulifera ssp. velenovskyi								+
Centaurea nervosa ssp. nervosa								+
Centaurea nervosa ssp. promota								+

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Centaurea oliverana		+						
Centaurea orphanidea		+						
Centaurea ossaea		+						
Centaurea pangaea		+						
Centaurea pannosa		+						
Centaurea parilica								+
Centaurea pawlowskii					+	+	+	
Centaurea paxorum		+						
Centaurea pelia		+						
Centaurea pindicola								+
Centaurea poculatoris	+	+						
Centaurea prespana					+		+	
Centaurea psilacantha		+						
Centaurea ptarmicifolia		+						
Centaurea pumilio					+	+	+	
Centaurea raphanina ssp. mixta		+						
Centaurea raphanina ssp. raphanina		+						
Centaurea rechingeri		+						
Centaurea redempta		+						
Centaurea rupestris ssp. parnonia		+						
Centaurea sibthorpii		+						
Centaurea solstitialis ssp. schouwii								+
Centaurea spinosa		+						
Centaurea spinosa ssp. cycladum		+						
Centaurea spruneri					+		+	
Centaurea subciliaris		+						
Centaurea subciliaris ssp. acarnanica		+						
Centaurea triamularia		+						
Centaurea vlachorum	+	+						
Centaurea xylobasis	+	+						
Centaureum erythraea ssp. limoniiforme		+						
Centaureum illyricum ssp. brachiatum		+						
Centaureum maritimum								+
Centranthus juncus		+						
Centranthus sieberi		+						
Cephalanthera damasonium				+				
Cephalanthera epipactoides	+			+				
Cephalanthera longifolia				+				
Cephalaria flava ssp. flava								+
Cephalaria flava ssp. setulifera		+						
Cephalaria squamiflora		+						
Cephalaria squamiflora ssp. squamiflora		+						
Cephalaria tenuiloba	+	+						
Cerastium banaticum ssp. speciosum								+
Cerastium brachiatum		+						
Cerastium brachypetalum ssp. doerfleri		+						
Cerastium brachypetalum ssp. pindigenum		+						
Cerastium candidissimum		+						
Cerastium decalvans								+
Cerastium decrescens		+						
Cerastium illyricum ssp. brachiatum		+						
Cerastium illyricum ssp. decrescens		+						
Cerastium pedunculare		+						
Cerastium rectum								+
Cerastium runemarkii		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Cerastium scaposum		+						
Cerastium smolikanum		+						
Cerastium theophrasti		+						
Cerastium vourinense		+						
Chaenorhinum idaeum		+						
Chaerophyllum creticum	+	+						
Chaerophyllum heldreichii		+						
Chamaecytisus creticus		+						
Chenorhinum origanifolium								+
Chlamydophora tridentata					+			
Chondilla urumoffii								+
Chondrilla ramosissima		+						
Christella dentata					+		+	
Cicer graecum	+	+						
Cirsium appendiculatum								+
Cirsium arvense ssp. vestitum								+
Cirsium creticum ssp. dictaeum		+						
Cirsium heldreichii		+						
Cirsium hypopsilum		+						
Cirsium mairei		+						
Cirsium morinifolium		+						
Cirsium tymphaeum								+
Cistanche phelypaea	+							+
Clematis elisabethae-carolae	+	+						
Coeloglossum viride								+
Coincya nivalis	+	+						
Colchicum boissieri		+						
Colchicum cousturieri		+						
Colchicum cretense		+						
Colchicum doerfleri								+
Colchicum graecum		+						
Colchicum macrophyllum						+		+
Colchicum parlatoris		+						
Colchicum parnassicum		+						
Colchicum pulchellum		+						
Colchicum sphicasianum		+						
Colchicum stevenii					+		+	
Colchicum triphyllum						+		+
Colutea insularis	+	+						
Comperla comperiana	+		+					
Consolida arenaria	+	+						
Consolida tenuissima		+						
Consolida tuntasiana	+	+						
Convallaria majalis								+
Convolvulus boissieri ssp. parnassicus								+
Convolvulus colesyriacus					+			
Convolvulus libanoticus					+	+		
Convolvulus scammonia						+	+	
Convolvus boissieri ssp. suendermannii								+
Corallina elongata								+
Corallorhiza trifida								+
Coris monspeliensis								+
Corydalis integra					+	+		
Corydalis parnassica		+						
Corydalis rutifolia ssp. uniflora		+						
Corydalis thasia		+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Corylus colurna</i>								+
<i>Cotoneaster nummularia</i>					+	+	+	
<i>Cotula coronopifolia</i>								+
<i>Crassula vaillantii</i>					+			
<i>Crataegus heldreichii</i>								+
<i>Crataegus pycnoloba</i>		+						
<i>Crepis arcuata</i>	+	+						
<i>Crepis aethoa</i>		+						
<i>Crepis auriculifolia</i>	+	+						
<i>Crepis baldacci</i>					+	+	+	
<i>Crepis conyzifolia</i>								+
<i>Crepis cretica</i>		+						
<i>Crepis guioliana</i>		+						
<i>Crepis heldreichiana</i>	+	+						
<i>Crepis hellenica</i> ssp. <i>hellenica</i>		+						
<i>Crepis hellenica</i> ssp. <i>insularis</i>		+						
<i>Crepis incana</i>		+						
<i>Crepis pawlowskii</i>					+		+	
<i>Crepis pusilla</i>					+	+		
<i>Crepis sibthorpiana</i>	+	+						
<i>Crepis tybakiensis</i>		+						
<i>Crepis viscidula</i> ssp. <i>geracioides</i>								+
<i>Crocus biflorus</i>	+	+						
<i>Crocus biflorus</i> ssp. <i>melantherus</i>		+						
<i>Crocus biflorus</i> ssp. <i>nubigena</i>								+
<i>Crocus boryi</i>		+						
<i>Crocus cartwrightianus</i>		+						
<i>Crocus cvijicii</i>	+							+
<i>Crocus goulimyi</i>		+						
<i>Crocus hadriaticus</i>		+						
<i>Crocus laevigatus</i>		+						
<i>Crocus niveus</i>		+						
<i>Crocus olivieri</i>								+
<i>Crocus olivieri</i> ssp. <i>balsanae</i>								+
<i>Crocus oreocreticus</i>		+						
<i>Crocus pelistericus</i>	+							+
<i>Crocus sieberi</i>								+
<i>Crocus sieberi</i> ssp. <i>atticus</i>		+						
<i>Crocus sieberi</i> ssp. <i>nivalis</i>		+						
<i>Crocus sieberi</i> ssp. <i>sieberi</i>		+						
<i>Crocus sieberi</i> ssp. <i>sublimis</i>								+
<i>Crocus tournefortii</i>		+						
<i>Crocus veluchensis</i>								+
<i>Cruciata taurica</i> ssp. <i>euboea</i>		+						
<i>Cruciata taurica</i> ssp. <i>occidentalis</i>								+
<i>Crypsis aculeata</i>								+
<i>Cuscuta atrans</i>		+						
<i>Cyathophylla chlorifolia</i>	+				+		+	
<i>Cyclamen creticum</i>		+						
<i>Cyclamen persicum</i>	+			+				
<i>Cyclamen repandum</i> ssp. <i>peloponnesiacum</i>		+						
<i>Cymbalaria longipes</i>		+						
<i>Cymbalaria microcalyx</i> ssp. <i>dodekanesi</i>		+						
<i>Cymbalaria microcalyx</i> ssp. <i>microcalyx</i>		+						
<i>Cymbalaria microcalyx</i> ssp. <i>minor</i>		+						
<i>Cymodocea nodosa</i>								+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Cynara cornigera</i>								+
<i>Cynoglossum graecum</i>		+						
<i>Cynoglossum sphacioticum</i>	+	+						
<i>Cynoglottis barrelieri</i> ssp. <i>phocidica</i>		+						
<i>Cynoglottis barrelieri</i> ssp. <i>serpentinicola</i>					+	+	+	
<i>Cyperus michelianus</i> ssp. <i>michelianus</i>								+
<i>Cyperus michelianus</i> ssp. <i>pygmaeus</i>								+
<i>Cystoseira barbata</i>								+
<i>Cystoseira crinata</i>								+
<i>Cystoseira discors</i>								+
<i>Cystoseira spinosa</i>								+
<i>Cytisus agnipilus</i>								+
<i>Dactylorhiza baumanniana</i>		+						
<i>Dactylorhiza cordigera</i>								+
<i>Dactylorhiza incarnata</i>								+
<i>Dactylorhiza kalopissii</i>	+				+		+	
<i>Dactylorhiza saccifera</i>								+
<i>Dactylorhiza sambucina</i>								+
<i>Dactylorhiza sulphurea</i> ssp. <i>pseudosambucina</i>				+				
<i>Damasonium alisma</i>	+				+			
<i>Daphne gnidioides</i>								+
<i>Daphne jasminea</i>					+	+	+	
<i>Dasycladus vermicularis</i>								+
<i>Dasypyrum hordeaceum</i>								+
<i>Datisca cannabina</i>	+				+	+	+	
<i>Daucus conchitae</i>		+						
<i>Delphinium albiflorum</i>					+	+		
<i>Delphinium hellenicum</i>		+						
<i>Delphinium hirschfeldianum</i>		+						
<i>Dianthus androsaceus</i>	+	+						
<i>Dianthus arpadianus</i>					+	+		
<i>Dianthus biflorus</i>		+						
<i>Dianthus cinnamomeus</i>								+
<i>Dianthus cruentus</i>								+
<i>Dianthus deltoides</i> ssp. <i>degenii</i>								+
<i>Dianthus elegans</i>								+
<i>Dianthus formanekii</i>								+
<i>Dianthus fruticosus</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>amorginus</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>carpathus</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>creticus</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>occidentalis</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>rhodius</i>		+						
<i>Dianthus fruticosus</i> ssp. <i>sitiacus</i>		+						
<i>Dianthus gracilis</i> ssp. <i>drenowskianus</i>								+
<i>Dianthus gracilis</i> ssp. <i>gracilis</i>								+
<i>Dianthus haematocalyx</i> ssp. <i>haematocalyx</i>								+
<i>Dianthus haematocalyx</i> ssp. <i>pindicola</i>								+
<i>Dianthus haematocalyx</i> ssp. <i>pruinus</i>		+						
<i>Dianthus haematocalyx</i> ssp. <i>ventricosus</i>		+						
<i>Dianthus integer</i> ssp. <i>minutiflorus</i>								+
<i>Dianthus juniperinus</i> ssp. <i>aciphyllus</i>		+						
<i>Dianthus juniperinus</i> ssp. <i>bauhinerum</i>		+						
<i>Dianthus juniperinus</i> ssp. <i>heldreichii</i>		+						
<i>Dianthus juniperinus</i> ssp. <i>idaeus</i>		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Dianthus juniperinus ssp. juniperinus		+						
Dianthus juniperinus ssp. kavusicus		+						
Dianthus mercurii		+						
Dianthus myrtinervius ssp. caespitosus								+
Dianthus myrtinervius ssp. myrtinervius								+
Dianthus noeanus								+
Dianthus petraeus ssp. orbelicus						+		+
Dianthus pinifolius ssp. lilacinus								+
Dianthus pulviniformis		+						
Dianthus serratifolius ssp. abbreviatus		+						
Dianthus serratifolius ssp. serratifolius								+
Dianthus simulans	+	+						
Dianthus sphacioticus		+						
Dianthus stenopetalus								+
Dianthus tristis								+
Dianthus tymphresteus		+						
Dianthus viscidus								+
Didesmus aegyptius								+
Digitalis cariensis								+
Digitalis ferruginea ssp. ferruginea								+
Digitalis laevigata								+
Digitalis leucophaea		+						
Digitalis viridiflora								+
Draba cretica		+						
Draba heterocoma ssp. archipelagi					+		+	
Draba lacaitae		+						
Draba lasiocarpa ssp. dolichostyla								+
Draba parnassica		+						
Draba strasseri		+						
Ebenus cretica		+						
Ebenus sibthorpii		+						
Echinops graecus		+						
Echinops ritro ssp. sartorianus		+						
Echinops sphaerocephalus ssp. taygeteus		+						
Edraianthus parnassicus		+						
Elymus farctus ssp. rechingeri		+						
Elymus striatulus		+						
Ephedra major ssp. procera								+
Epilobium collinum								+
Epilobium palustre								+
Epilobium vernonicum	+	+						
Epipactis atrorubens				+				
Epipactis cretica	+	+						
Epipactis greuteri	+	+						
Epipactis helleborine				+				
Epipactis microphylla				+				
Erigeron atticus								+
Erigeron epiroticus								+
Erodium chrysanthum		+						
Erodium crassifolium					+	+		
Erodium guicciardii					+	+	+	
Erodium sibthorpiatum ssp. vetteri		+						
Eryngium amorginum	+	+						
Eryngium falcatum					+			
Eryngium ternatum	+	+						
Erysimum calcynum								+

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Erysimum candicum</i> ssp. <i>candicum</i>		+						
<i>Erysimum candicum</i> ssp. <i>carpathum</i>		+						
<i>Erysimum cephalonicum</i>								+
<i>Erysimum corinthium</i>		+						
<i>Erysimum creticum</i>		+						
<i>Erysimum drenowskii</i>								+
<i>Erysimum graecum</i>		+						
<i>Erysimum horizontale</i>								+
<i>Erysimum microstylum</i>								+
<i>Erysimum mutabile</i>		+						
<i>Erysimum naxense</i>	+	+						
<i>Erysimum olympicum</i>		+						
<i>Erysimum parnassi</i>		+						
<i>Erysimum pectinatum</i>		+						
<i>Erysimum pusillum</i>		+						
<i>Erysimum pusillum</i> ssp. <i>hayekii</i>		+						
<i>Erysimum raulinii</i>		+						
<i>Erysimum rhodium</i>					+	+	+	
<i>Erysimum senoneri</i> ssp. <i>amarginum</i>	+	+						
<i>Erysimum senoneri</i> ssp. <i>icaricum</i>	+	+						
<i>Erysimum senoneri</i> ssp. <i>senoneri</i>		+						
<i>Euphorbia amygdaloides</i> ssp. <i>heldreichii</i>								+
<i>Euphorbia capitulata</i>								+
<i>Euphorbia deflexa</i>		+						
<i>Euphorbia dimorphocaulon</i>								+
<i>Euphorbia glabriflora</i>								+
<i>Euphorbia hierosolymitana</i>					+		+	
<i>Euphorbia orphanidis</i>		+						
<i>Euphorbia rechingeri</i>		+						
<i>Euphorbia sultan-hassei</i>		+						
<i>Evax contracta</i>								+
<i>Fagonia cretica</i>								+
<i>Ferula tingitana</i>								+
<i>Ferulago serpentinica</i>		+						
<i>Ferulago thyrsiflora</i>		+						
<i>Festuca horvatiana</i>								+
<i>Festuca jeanpertii</i> ssp. <i>achaica</i>		+						
<i>Festuca koritnicensis</i>					+		+	
<i>Festuca olympica</i>		+						
<i>Festuca oviniformis</i>		+						
<i>Festuca peristerea</i>								+
<i>Festuca pirinica</i>								+
<i>Festuca polita</i>		+						
<i>Festuca pseudosupina</i>	+	+						
<i>Festuca stygia</i>		+						
<i>Festucopsis sancta</i>								+
<i>Fibigia lunarioides</i>		+						
<i>Filago aegaea</i> ssp. <i>aegaea</i>		+						
<i>Filago aegaea</i> ssp. <i>aristata</i>								+
<i>Filago cretensis</i> ssp. <i>cretensis</i>		+						
<i>Filago cretensis</i> ssp. <i>cycladum</i>		+						
<i>Fraxinus angustifolia</i>								+
<i>Fritillaria bithynica</i>					+	+	+	
<i>Fritillaria carica</i>					+		+	
<i>Fritillaria davisii</i>		+						
<i>Fritillaria drenovskii</i>			+					

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Fritillaria ehrhartii</i>		+						
<i>Fritillaria elwesii</i>					+		+	
<i>Fritillaria epirotica</i>		+						
<i>Fritillaria euboica</i>	+	+						
<i>Fritillaria graeca</i>		+						
<i>Fritillaria graeca</i> ssp. <i>guicciardii</i>		+						
<i>Fritillaria gussichiae</i>			+					
<i>Fritillaria mutabilis</i>		+						
<i>Fritillaria obliqua</i>	+	+						
<i>Fritillaria pontica</i>						+		+
<i>Fritillaria rhodia</i>	+	+						
<i>Fritillaria rhodocanakis</i> ssp. <i>argolica</i>	+	+						
<i>Fritillaria speciotica</i>	+	+						
<i>Fritillaria sporadum</i>		+						
<i>Fritillaria thessala</i> ssp. <i>ionica</i>		+						
<i>Fritillaria thessala</i> ssp. <i>reiseri</i>	+	+						
<i>Fritillaria thessala</i> ssp. <i>thessala</i>		+						
<i>Fritillaria tuntasia</i>		+						
<i>Fumana bonapartei</i>								+
<i>Fumana pinatzii</i>		+						
<i>Fumaria flabellata</i>								+
<i>Fumaria judaica</i> ssp. <i>amarysia</i>		+						
<i>Galanthus elwesii</i>				+				
<i>Galanthus ikariae</i> ssp. <i>ikariae</i>	+	+						
<i>Galanthus ikariae</i> ssp. <i>snogerupii</i>	+			+				
<i>Galanthus nivalis</i> ssp. <i>nivalis</i>	+			+				
<i>Galanthus reginae-olgae</i> ssp. <i>reginae-olgae</i>	+	+						
<i>Galium absurdum</i>		+						
<i>Galium advenum</i>		+						
<i>Galium aegaeum</i>								+
<i>Galium amorginum</i>		+						
<i>Galium anisophyllum</i> ssp. <i>plebeium</i>								+
<i>Galium asparagifolium</i>					+			
<i>Galium breviramosum</i>								+
<i>Galium canum</i> ssp. <i>ovatum</i>								+
<i>Galium capitatum</i>		+						
<i>Galium capreum</i>		+						
<i>Galium circae</i>		+						
<i>Galium citraceum</i>		+						
<i>Galium conforme</i>		+						
<i>Galium cyllenium</i>		+						
<i>Galium decorum</i>		+						
<i>Galium degenii</i>					+	+	+	
<i>Galium demissum</i>								+
<i>Galium dumosum</i>					+	+		
<i>Galium extensum</i>		+						
<i>Galium fruticosum</i>		+						
<i>Galium graecum</i> ssp. <i>graecum</i>		+						
<i>Galium graecum</i> ssp. <i>pseudocanum</i>		+						
<i>Galium hellenicum</i>								+
<i>Galium incanum</i> ssp. <i>creticum</i>		+						
<i>Galium incanum</i> ssp. <i>incanum</i>								+
<i>Galium incurvum</i>		+						
<i>Galium insulare</i>		+						
<i>Galium intricatum</i>								+
<i>Galium laconicum</i>								+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Galium macedonicum								+
Galium melanantherum		+						
Galium monachinii		+						
Galium monasterium		+						
Galium ophioloticum		+						
Galium oreophilum								+
Galium parisiense								+
Galium pastorale		+						
Galium peloponnesiacum		+						
Galium pisoderium		+						
Galium pseudaristatum								+
Galium recurvum					+	+		
Galium reiseri		+						
Galium samium		+						
Galium samothracicum		+						
Galium speciosum								+
Galium taygeteum		+						
Galium thasium		+						
Galium thymifolium		+						
Galium violaceum		+						
Garidella nigellastrum					+		+	
Genista halacsyi		+						
Genista hassertiana								+
Genista millii		+						
Genista parnassica		+						
Genista sakellariadis		+						
Genista subcapitata								+
Genista tinctoria								+
Gentiana asclepiadea								+
Gentiana cruciata								+
Gentiana lutea						+		
Gentiana punctata								+
Gentiana symphyandra								+
Gentiana verna ssp. balcanica								+
Gentianella bulgarica								+
Gentianella crispata								+
Geocaryum creticum		+						
Geocaryum divaricatum	+	+						
Geocaryum macrocarpum		+						
Geocaryum parnassicum		+						
Geocaryum peloponnesiacum		+						
Geocaryum pindicolum								+
Geocaryum pumilum		+						
Geocaryum taygeteum		+						
Geranium aristatum								+
Geranium humbertii						+		+
Geranium macrostylum								+
Geranium thessalum		+						
Geum coccineum								+
Geum montanum								+
Geum reptans								+
Gnaphalium hoppeanum ssp. magellense								+
Gnaphalium roeseri ssp. pichleri								+
Gnaphalium roeseri ssp. roeseri		+						
Groenlandia densa					+			
Gymnadenia frivaldii				+				

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Gymnospermium altaicum ssp. odessanum					+			
Gynandriitis monophylla								+
Gypsophila nana		+						
Haberlea rhodopensis						+		+
Halascya sendtneri								+
Halimeda tuna								+
Halocnemum strobilaceum								+
Halophila stipulacea								+
Hammatolobium lotoides					+	+		
Haplophyllum balcanicum					+		+	
Haplophyllum boissieranum								+
Haplophyllum megalanthum								+
Helianthemum hymettium		+						
Helianthemum stipulatum					+	+	+	
Helichrysum amorginum	+	+						
Helichrysum doerfleri		+						
Helichrysum heldreichii	+	+						
Helichrysum orientale								+
Helichrysum sibthorpii	+	+						
Helichrysum taenari	+	+						
Helictotrichon aetolicum						+		+
Helictotrichon agropyroides		+						
Helictotrichon convolutum ssp. heldreichii		+						
Heliotropium curassavicum								+
Helleborus cyclophyllus								+
Heptaptera colladonioides		+						
Heracleum humile								+
Heracleum orphanidis								+
Herniaria degenii		+						
Herniaria nigrimontium								+
Herniaria parnassica ssp. cretica		+						
Herniaria parnassica ssp. parnassica								+
Hesperis rechingeri		+						
Hesperis verroiana		+						
Hieracium alpicola								+
Hieracium bonaquae		+						
Hieracium chalsinense		+						
Hieracium cylleneum		+						
Hieracium cymosum ssp. heldreichianum								+
Hieracium epirense		+						
Hieracium ferdinandi-coburgi		+						
Hieracium gaudryi		+						
Hieracium gracilifurcum		+						
Hieracium graecum		+						
Hieracium heldreichii		+						
Hieracium leithneri		+						
Hieracium leucocomum		+						
Hieracium naegelianiforme								+
Hieracium naegelianum								+
Hieracium parnassi								+
Hieracium pilosius								+
Hieracium psaridianum		+						
Hieracium sartorianum		+						
Hieracium scapigerum		+						
Hieracium scardicum								+
Hieracium szilyanum		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Hieracium trikalense		+						
Hieracium waldsteinii								+
Himantoglossum hircinum								+
Horstrissea dolinicola	+	+						
Hymenolobus procumbens					+		+	
Hymenonema graecum						+		+
Hymenonema laconicum		+						
Hyoseris radiata								+
Hypericum aegypticum								+
Hypericum amblycalyx		+						
Hypericum athoum		+						
Hypericum cuisinii		+						
Hypericum delphicum		+						
Hypericum elongatum							+	
Hypericum empetrifolium ssp. oliganthum		+						
Hypericum empetrifolium ssp. tortuosum		+						
Hypericum fragile		+						
Hypericum jovis	+	+						
Hypericum kelleri	+	+						
Hypericum rochelii								+
Hypericum rumeliacum ssp. apollinis								+
Hypericum rumeliacum ssp. rumeliacum								+
Hypericum taygeteum		+						
Hypericum trichocaulon		+						
Hypericum vesiculosum		+						
Hypnea musciformis								+
Hypochoeris tenuiflora		+						
Ilex aquifolium								+
Inula candida ssp. candida		+						
Inula candida ssp. decalvans		+						
Inula candida ssp. limonella		+						
Inula ensifolia					+	+		
Inula subfloccosa	+	+						
Inula verbascifolia ssp. methanea		+						
Inula verbascifolia ssp. parnassica		+						
Ipomoea stolonifera					+	+	+	
Iris reichenbachii								+
Iris spuria ssp. ochroleuca						+		+
Iris unguicularis ssp. carica								+
Iris unguicularis ssp. cretensis		+						
Isatis lusitanica					+	+	+	
Isatis tinctoria ssp. athoa		+						
Isatis vermia		+						
Isoetes heldreichii		+						
Jankaea heldreichii	+	+						
Johrenia distans		+						
Jovibarba heuffelii								+
Juncus heldreichianus ssp. heldreichianus								+
Juncus trifidus								+
Jurinea taygetea		+						
Kernera saxatilis								+
Knautia macedonica								+
Knautia magnifica						+		+
Koeleria eriostachya								+
Lactuca acanthifolia								+
Lactuca intricata						+		+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Lactuca visianii								+
Lagurus ovatus ssp. vestitus		+						
Lamium bifidum ssp. balcanicum								+
Lamium garganicum ssp. garganicum								+
Lamium garganicum ssp. pictum		+						
Lamium garganicum ssp. striatum								+
Lamyropsis cynaroides					+			
Laserpitium pseudomeum		+						
Laserpitium siler ssp. laeve								+
Lathraea rhodopea	+				+		+	
Lathyrus neurolobus		+						
Laurencia obtusa								+
Laurencia papillosa								+
Leontice leontopetalum ssp. leontopetalum					+			
Leontodon graecus		+						
Leptoplax emarginata		+						
Leucojum aestivum								+
Leucojum valentinum								+
Leymus racemosus ssp. sabulosus								+
Ligusticum mutellina								+
Ligusticum olympicum		+						
Ligusticum rhizomaticum		+						
Lilium candidum						+		+
Lilium carniolicum ssp. albanicum						+		+
Lilium chalcedonicum						+		+
Lilium martagon						+		+
Lilium rhodopaeum	+				+	+	+	
Limodorum abortivum				+				
Limonium antipaxorum		+						
Limonium brevipetiolatum		+						
Limonium carpathum		+						
Limonium coronence		+						
Limonium creticum	+	+						
Limonium doerfleri		+						
Limonium frederici		+						
Limonium ocymifolium		+						
Limonium phitosianum	+	+						
Limonium pylum		+						
Limonium sitiacum		+						
Limonium zacynthium	+	+						
Limosella aquatica								+
Linaria alpina								+
Linum aroanium					+	+		
Linum flavum ssp. albanicum								+
Linum goulimyi		+						
Linum gyaricum		+						
Linum hellenicum	+	+						
Linum hirsutum ssp. spathulatum								+
Linum hologynum								+
Linum leucanthum		+						
Linum olympicum ssp. athoum		+						
Linum phitosianum	+	+						
Linum punctatum ssp. pycnophyllum								+
Lippia nodiflora								+
Liquidambar orientalis						+	+	
Listera ovata				+				

Τάξη		Κίνητρο						
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Lithodora hispidula ssp. hispidula								+
Lithodora zahnii	+	+						
Lithophyllum incrustans								+
Lithospermum goulandriorum		+						
Lomelosia hymettia		+						
Lomelosia polykratis					+	+		
Lonicera hellenica		+						
Lotus aduncus		+						
Ludwigia palustris								+
Lygeum spartum								+
Lysimachia serpyllifolia		+						
Lythrum borysthenicum								+
Lythrum thymifolia								+
Mabuya aurata			+					
Malcolmia flexuosa ssp. naxensis								+
Malcolmia graeca ssp. bicolor								+
Malcolmia graeca ssp. graeca		+						
Malcolmia hydraea		+						
Malcolmia macrocalyx		+						
Malcolmia nana								+
Malcolmia orsiniana ssp. angulifolia								+
Marrubium cylleneum		+						
Marrubium thessalum								+
Marrubium velutinum		+						
Matricaria macrotis					+	+		
Matricaria tempskyana		+						
Medicago heyniana	+				+	+	+	
Medicago strasseri		+						
Melampyrum ciliatum		+						
Melica rectiflora		+						
Melilotus elegans								+
Melilotus graecus		+						
Mentha suaveolens								+
Micromeria hispida		+						
Micromeria sphaciotica		+						
Microsciadium minutum								+
Minuartia baldaccii								+
Minuartia confusa		+						
Minuartia doerfleri								+
Minuartia eurytanica		+						
Minuartia favargerii		+						
Minuartia garckeana								+
Minuartia hirsuta ssp. eurytanica		+						
Minuartia juniperina								+
Minuartia pichleri	+	+						
Minuartia pseudosaxifraga		+						
Minuartia saxifraga					+			
Minuartia setacea ssp. stojanovii								+
Minuartia stellata								+
Minuartia verna		+						
Minuartia verna ssp. attica		+						
Minuartia wettsteinii	+	+						
Moltkia petraea								+
Muscari dionysicum		+						
Muscari kerkis	+	+						
Muscari macrocarpum					+	+	+	

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Muscari pulchellum		+						
Muscari pulchellum ssp. clepsydroides		+						
Muscari pulchellum ssp. pulchellum		+						
Muscari spreitzenhoferi		+						
Myosotis alpestris ssp. suaveolens								+
Myosotis minutiflora								+
Myosotis refracta ssp. paucipilosa								+
Myosotis solange	+	+						
Myosurus minimus								+
Myosurus sessilis						+		+
Narcissus poeticus ssp. radiiflorus								+
Narthecium scardicum					+		+	
Neotinea maculata				+				
Neottia nidus-avis				+				
Nepeta argolica ssp. argolica		+						
Nepeta argolica ssp. malacotrichos		+						
Nepeta argolica ssp. vourinensis		+						
Nepeta camphorata		+						
Nepeta melissifolia		+						
Nepeta orphanidea		+						
Nepeta parnassica		+						
Nepeta scordotis		+						
Nepeta spruneri								+
Nigella arvensis ssp. brevifolia		+						
Nigella arvensis ssp. glauca								+
Nigella carpatha		+						
Nigella degenii		+						
Nigella doerfleri		+						
Nigella fumariifolia					+	+		
Nigella icarica		+						
Nigella stricta		+						
Nigritella nigra								+
Noaea mucronata					+	+		
Nonea cesatiana	+	+						
Odontites glutinosa								+
Odontites linkii ssp. cretica		+						
Odontites linkii ssp. linkii		+						
Oenanthe tenuifolia					+	+	+	
Omphalodes luciliae ssp. scopulorum								+
Onobrychis alba ssp. calcarea								+
Onobrychis aliacmonia		+						
Onobrychis ebenoides		+						
Onobrychis montana ssp. macrocarpa		+						
Onobrychis montana ssp. scardica								+
Onobrychis sphaciotica	+	+						
Ononis spinosa ssp. diacantha		+						
Ononis verae		+						
Onopordum bracteatum ssp. bracteatum								+
Onopordum bracteatum ssp. creticum		+						
Onopordum bracteatum ssp. myriacanthum		+						
Onopordum laconicum		+						
Onopordum majorii		+						
Onopordum messeniicum		+						
Onopordum rhodense		+						
Onopordum sibthorpiatum		+						
Onosma elegantissimum	+	+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Onosma erecta</i> ssp. <i>erecta</i>		+						
<i>Onosma erecta</i> ssp. <i>malickyi</i>		+						
<i>Onosma euboica</i>		+						
<i>Onosma graeca</i>								+
<i>Onosma heterophylla</i>					+	+	+	
<i>Onosma kaheirei</i>		+						
<i>Onosma leptantha</i>		+						
<i>Onosma paradoxum</i>		+						
<i>Onosma pygmaeum</i>		+						
<i>Onosma sangiasence</i>		+						
<i>Onosma spruneri</i>		+						
<i>Onosma stellulata</i>								+
<i>Onosma visianii</i>					+	+	+	
<i>Ophioglossum vulgatum</i>								+
<i>Ophrys argolica</i>	+	+						
<i>Ophrys basilissa</i>		+						
<i>Ophrys bombyliflora</i>				+				
<i>Ophrys bucephala</i>		+						
<i>Ophrys candica</i>				+				
<i>Ophrys doerfleri</i>		+						
<i>Ophrys ferrum-equinum</i>				+				
<i>Ophrys ferrum-equinum</i> ssp. <i>ferrum-equinum</i>				+				
<i>Ophrys fusca</i>				+				
<i>Ophrys holosericea</i>				+				
<i>Ophrys insectifera</i>				+				
<i>Ophrys lesbis</i>		+						
<i>Ophrys lutea</i>				+				
<i>Ophrys lutea</i> ssp. <i>minor</i>				+				
<i>Ophrys minutula</i>		+						
<i>Ophrys reinholdii</i>				+				
<i>Ophrys scolopax</i>				+				
<i>Ophrys scolopax</i> ssp. <i>cornuta</i>								+
<i>Ophrys sitiaca</i>		+						
<i>Ophrys sphegodes</i> ssp. <i>cretensis</i>		+						
<i>Ophrys sphegodes</i> ssp. <i>hellenae</i>		+						
<i>Ophrys spruneri</i>		+						
<i>Ophrys tenthredinifera</i>				+				
<i>Ophrys umbilicata</i> ssp. <i>rhodia</i>	+	+						
<i>Orchis anatolica</i> ssp. <i>anatolica</i>				+				
<i>Orchis anatolica</i> ssp. <i>sitiaca</i>		+						
<i>Orchis collina</i>				+				
<i>Orchis coriophora</i>				+				
<i>Orchis coriophora</i> ssp. <i>fragrans</i>				+				
<i>Orchis italica</i>				+				
<i>Orchis laxiflora</i> ssp. <i>palustris</i>								+
<i>Orchis mascula</i>				+				
<i>Orchis morio</i>				+				
<i>Orchis pallens</i>				+				
<i>Orchis papilionacea</i>				+				
<i>Orchis papilionacea</i> ssp. <i>heroica</i>				+				
<i>Orchis prisca</i>	+	+						
<i>Orchis provincialis</i>				+				
<i>Orchis quadripunctata</i>				+				
<i>Orchis sancta</i>				+				
<i>Orchis simia</i>				+				
<i>Orchis tridentata</i>				+				

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Orchis ustulata								+
Origanum lilium		+						
Origanum microphyllum		+						
Origanum scabrum		+						
Origanum tournefortii		+						
Origanum vetteri	+	+						
Orlaya daucorlaya								+
Ornithogalum atticum		+						
Ornithogalum brevistylum								+
Ornithogalum bucheanum								+
Ornithogalum collinum		+						
Ornithogalum creticum		+						
Ornithogalum fibriatum ssp. gracilipes		+						
Ornithogalum kochii								+
Ornithogalum oligophyllum								+
Ornithogalum prasinantherum		+						
Ornithogalum refractum								+
Ornithogalum sphaerolobum		+						
Orobanche baumanniorum		+						
Orobanche pancicii								+
Orobanche rechingeri						+		+
Osmunda regalis								+
Oxytropis prenja								+
Oxytropis purpurea					+	+	+	
Padina pavonica								+
Paeonia clusii ssp. clusii	+	+						
Paeonia mascula ssp. hellenica		+						
Paeonia mascula ssp. icarica		+						
Paeonia mascula ssp. russi								+
Paeonia peregrina								+
Pancratium maritimum								+
Papaver gracile								+
Papaver nigrotinctum					+	+	+	
Paracaryum lithospermifolium ssp. caricense					+	+		
Parietaria cretica								+
Paronychia albanica ssp. albanica								+
Paronychia albanica ssp. graeca		+						
Paronychia macedonica								+
Paronychia polygonifolia								+
Paronychia rechingeri						+		+
Pedicularis brachyodonta ssp. grisebachii								+
Pedicularis brachyodonta ssp. moesiaca								+
Pedicularis friderici-augusti								+
Pedicularis graeca								+
Pedicularis leucodon ssp. leucodon								+
Pedicularis olympica					+		+	
Pedicularis orthantha								+
Pedicularis petiolaris								+
Periploca angustifolia	+							+
Petromarula pinnata		+						
Petrorhagia armerioides								+
Petrorhagia candida		+						
Petrorhagia dianthoides		+						
Petrorhagia fasciculata		+						
Petrorhagia glumacea ssp. glumacea		+						
Petrorhagia glumacea ssp. orientalis		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Petrorhagia graminea</i>		+						
<i>Petrorhagia grandiflora</i>		+						
<i>Petrorhagia illyrica</i> ssp. <i>illyrica</i>								+
<i>Petrorhagia illyrica</i> ssp. <i>taygetea</i>		+						
<i>Petrorhagia obcordata</i> ssp. <i>epirotica</i>								+
<i>Petrorhagia obcordata</i> ssp. <i>obcordata</i>		+						
<i>Petrorhagia phthiotica</i>		+						
<i>Peucedanum achaicum</i>	+	+						
<i>Peucedanum aequiradium</i>								+
<i>Peucedanum lavrentiadis</i>								+
<i>Peucedanum longifolium</i>								+
<i>Peucedanum officinale</i>								+
<i>Peucedanum oligophyllum</i>								+
<i>Peucedanum stridii</i>		+						
<i>Peucedanum vourinense</i>		+						
<i>Phagnalon methaneum</i>		+						
<i>Phagnalon pygmaeum</i>		+						
<i>Phleum crypsoides</i> ssp. <i>crypsoides</i>		+						
<i>Phlomis floccosa</i>					+	+		
<i>Phlomis lanata</i>		+						
<i>Phlomis pichleri</i>		+						
<i>Picea abies</i> ssp. <i>abies</i>						+		+
<i>Pilularia minuta</i>	+		+					
<i>Pimpinella pretenderis</i>	+	+						
<i>Pimpinella saxifraga</i>								+
<i>Pimpinella tragium</i> ssp. <i>depressa</i>		+						
<i>Pimpinella tragium</i> ssp. <i>polyclada</i>								+
<i>Pinguicula balcanica</i> ssp. <i>balcanica</i>								+
<i>Pinguicula crystallina</i> ssp. <i>hirtiflora</i>			+					
<i>Pinus heldreichii</i>								+
<i>Pinus peuce</i>						+		+
<i>Pisum graecum</i>		+						
<i>Plantago atrata</i> ssp. <i>graeca</i>		+						
<i>Plantago bellardii</i> ssp. <i>deflexa</i>		+						
<i>Plantago cretica</i>		+						
<i>Plantago media</i> ssp. <i>pindica</i>								+
<i>Platanthera bifolia</i>								+
<i>Platanthera chlorantha</i>								+
<i>Poa cephalonica</i>		+						
<i>Poa dolosa</i>					+		+	
<i>Poa glauca</i> ssp. <i>frearitis</i>		+						
<i>Poa hybrida</i>								+
<i>Poa media</i>								+
<i>Poa ophiolithica</i>		+						
<i>Poa pelasgis</i>								+
<i>Poa thessala</i>						+		+
<i>Poa trichophylla</i>		+						
<i>Polygala alpestris</i> ssp. <i>croatica</i>								+
<i>Polygala cristagalli</i>		+						
<i>Polygala helenae</i>	+	+						
<i>Polygala nicaeensis</i> ssp. <i>tomentella</i>		+						
<i>Polygala subuniflora</i>	+	+						
<i>Polygala venulosa</i>								+
<i>Polygonum icaricum</i>		+						
<i>Polygonum idaeum</i>	+	+						
<i>Posidonia oceanica</i>								+

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Potamogeton coloratus								+
Potentilla apennina ssp. stoianovii								+
Potentilla arcadiensis		+						
Potentilla aurea ssp. chrysocraspeda								+
Potentilla cinerea								+
Potentilla deorum		+						
Potentilla geoides ssp. geoides								+
Potentilla geoides ssp. halacsyana		+						
Potentilla geoides ssp. longisepala		+						
Procopiana cretica		+						
Prunella cretensis		+						
Pteris dentata					+	+	+	
Pteris vittata					+			
Pterocephalus brevis	+				+	+	+	
Pterocephalus perennis ssp. bellidifolius								+
Pterocephalus perennis ssp. perennis		+						
Pterocephalus pinardii					+	+		
Ptilostemon chamaepeuce		+						
Ptilostemon gnaphaloides ssp. pseudofruticosus		+						
Ptilotrichum cyclocarpum ssp. cyclocarpum								+
Ptilotrichum cyclocarpum ssp. pindicum								+
Puccinellia festuciformis ssp. convoluta								+
Quercus euboica	+	+						
Ramonda nathaliae						+	+	
Ramonda serbica					+	+	+	
Ranunculus asiaticus								+
Ranunculus baudotii								+
Ranunculus cacumunis	+	+						
Ranunculus creticus					+	+	+	
Ranunculus cupreus		+						
Ranunculus ficarioides					+	+	+	
Ranunculus fontanus			+					
Ranunculus incomparabilis								+
Ranunculus milii		+						
Ranunculus radinotrichus	+	+						
Ranunculus subhomophyllus		+						
Ranunculus thasius		+						
Ranunculus trichophyllus								+
Reseda tymphaea		+						
Rhamnus pumilus								+
Rhamnus saxatilis ssp. prunifolius								+
Rhamnus sibthorpianus		+						
Rhinanthus melampryoides								+
Rhinanthus minor								+
Rhinanthus pindicus					+	+	+	
Rhinanthus pubescens		+						
Rhinanthus sintenisii		+						
Rhododendron luteum						+		+
Ricotia cretica		+						
Ricotia isatoides	+	+						
Rindera graeca		+						
Romulea tempskyana					+	+	+	
Rorippa icarica	+	+						
Rosa arvensis					+			
Rumex balkanicus								+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Ruta chalepensis ssp. fumariifolia		+						
Ruta montana								+
Saccharum spontaneum								+
Salicornia patula								+
Salsola aegaea		+						
Salsola carpatha		+						
Salvia eichleriana		+						
Salvia pomifera ssp. pomifera		+						
Salvia teddii		+						
Salvinia natans					+	+		
Sambucus racemosa						+		+
Sanguisorba cretica		+						
Saponaria chlorifolia					+		+	
Saponaria jageli	+	+						
Saponaria sicula ssp. intermedia								+
Sargassum accinarium								+
Satureja horvatii ssp. macrophylla		+						
Satureja icarica		+						
Satureja montana ssp. macedonica		+						
Satureja parnassica ssp. athoa		+						
Satureja parnassica ssp. parnassica		+						
Satureja pilosa								+
Satureja spinosa								+
Satureja taygetea		+						
Saxifraga adscendens ssp. discolor								+
Saxifraga aizoides								+
Saxifraga ferdinandi-coburgi								+
Saxifraga glabella						+		+
Saxifraga juniperifolia ssp. sancta								+
Saxifraga marginata						+		+
Saxifraga pedemontana ssp. cymosa								+
Saxifraga porophylla ssp. frederici-augusti								+
Saxifraga porophylla ssp. grisebachii								+
Saxifraga rotundifolia ssp. chrysospleniifolia								+
Saxifraga rotundifolia ssp. taygetea								+
Saxifraga sempervivum								+
Saxifraga sibthorpii								+
Saxifraga stellaris ssp. alpigena								+
Saxifraga stribrnyi								+
Scabiosa albocincta		+						
Scabiosa crenata ssp. breviscapa		+						
Scabiosa crenata ssp. dallaportae		+						
Scabiosa epirota					+	+		
Scabiosa graminifolia ssp. graminifolia								+
Scabiosa graminifolia ssp. rhodopensis								+
Scabiosa hymettia		+						
Scabiosa minoana ssp. asterusica		+						
Scabiosa minoana ssp. minoana		+						
Scabiosa sphaciotica		+						
Scabiosa taygetea ssp. portae								+
Scabiosa taygetea ssp. taygetea								+
Scabiosa tenuis								+
Scabiosa variifolia					+			
Scaligeria moreana		+						
Scariola alpestris		+						
Scilla messeniaca		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Scilla nana		+						
Scilla reuteri		+						
Scorzonera austriaca								+
Scorzonera cretica		+						
Scorzonera crocifolia		+						
Scorzonera doriae					+	+	+	
Scorzonera eximia		+						
Scorzonera idaea		+						
Scorzonera purpurea ssp. peristerica		+						
Scorzonera purpurea ssp. rosea								+
Scorzonera scyria	+	+						
Scorzonera serpentica		+						
Scrophularia aestivalis								+
Scrophularia heterophylla								+
Scrophularia laciniata								+
Scrophularia myriophylla					+			
Scrophularia spinulescens	+	+						
Scrophularia taygetea		+						
Scutellaria albida ssp. vacillans		+						
Scutellaria goulimii		+						
Scutellaria hirta		+						
Scutellaria naxensis					+		+	
Scutellaria orientalis ssp. alpina								+
Scutellaria rubicunda ssp. cephalonica		+						
Scutellaria rubicunda ssp. icarica		+						
Scutellaria rubicunda ssp. rupestris		+						
Scutellaria rupestris ssp. adenotricha								+
Scutellaria rupestris ssp. olympica		+						
Scutellaria rupestris ssp. parnassica		+						
Scutellaria rupestris ssp. rechingeri	+	+						
Scutellaria sieberi		+						
Scutellaria sporadum		+						
Securigera globosa		+						
Sedum apoleipon		+						
Sedum atratum								+
Sedum creticum		+						
Sedum delicum		+						
Sedum hierapetrae		+						
Sedum praesidis		+						
Sedum stefco								+
Sedum tristriatum		+						
Sedum tuberiferum								+
Sedum tymphaeum		+						
Sempervivum ciliosum					+	+	+	
Sempervivum kindingeri					+	+	+	
Sempervivum marmoreum					+	+	+	
Sempervivum reginae-amaliae		+						
Senecio abrotanifolius ssp. carpathicus								+
Senecio bicolor								+
Senecio doronicum								+
Senecio eubaeus		+						
Senecio fruticosus		+						
Senecio gnaphalodes		+						
Senecio scopolii								+
Senecio subalpinus								+
Senecio thapsoides								+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
<i>Senecio thapsoides</i> ssp. <i>thapsoides</i>								+
<i>Serapias cordigera</i>				+				
<i>Serapias lingua</i>				+				
<i>Serapias vomeracea</i> ssp. <i>laxiflora</i>				+				
<i>Serapias vomeracea</i> ssp. <i>orientalis</i>				+				
<i>Serapias vomeracea</i> ssp. <i>vomeracea</i>				+				
<i>Serratula cichoracea</i> ssp. <i>cretica</i>		+						
<i>Seseli aroanicum</i>		+						
<i>Seseli gummiferum</i> ssp. <i>crithmifolium</i>		+						
<i>Seseli libanotis</i> ssp. <i>libanotis</i>								+
<i>Seseli parnassicum</i>		+						
<i>Sesleria coerulans</i>								+
<i>Sesleria doerfleri</i>	+	+						
<i>Sesleria rigida</i> ssp. <i>achtarovii</i>								+
<i>Sesleria taygetea</i>		+						
<i>Sesleria tenerrima</i>								+
<i>Sesleria vaginalis</i>		+						
<i>Sideritis clandestina</i> ssp. <i>clandestina</i>		+						
<i>Sideritis clandestina</i> ssp. <i>cyllenea</i>		+						
<i>Sideritis clandestina</i> ssp. <i>peloponnesiaca</i>		+						
<i>Sideritis euboea</i>		+						
<i>Sideritis perfoliata</i> ssp. <i>athoa</i>		+						
<i>Sideritis perfoliata</i> ssp. <i>perfoliata</i>					+	+	+	
<i>Sideritis raeseri</i> ssp. <i>attica</i>		+						
<i>Sideritis raeseri</i> ssp. <i>raeseri</i>								+
<i>Sideritis scardica</i>								+
<i>Sideritis sipylea</i>								+
<i>Sideritis syriaca</i> ssp. <i>syriaca</i>		+						
<i>Silene adelpheiae</i>		+						
<i>Silene ammophila</i> ssp. <i>ammophila</i>	+	+						
<i>Silene ammophila</i> ssp. <i>carpathae</i>	+	+						
<i>Silene antri-jovis</i>		+						
<i>Silene asterias</i>								+
<i>Silene auriculata</i>		+						
<i>Silene auriculata</i> ssp. <i>auriculata</i>		+						
<i>Silene balcanica</i>								+
<i>Silene barbeyana</i>		+						
<i>Silene caesia</i>								+
<i>Silene cephalonica</i>		+						
<i>Silene chromodonta</i>								+
<i>Silene congesta</i> ssp. <i>moreana</i>		+						
<i>Silene conglomeratica</i>		+						
<i>Silene conica</i> ssp. <i>sartorii</i>		+						
<i>Silene corinthiaca</i>		+						
<i>Silene cythnia</i>		+						
<i>Silene damboldtiana</i>		+						
<i>Silene dionysii</i>		+						
<i>Silene dirphya</i>		+						
<i>Silene echinosperma</i>		+						
<i>Silene fabaria</i>								+
<i>Silene fabarioides</i>								+
<i>Silene goulimy</i>		+						
<i>Silene haussknechtii</i>		+						
<i>Silene insularis</i>		+						
<i>Silene integripetala</i>	+	+						
<i>Silene integripetala</i> ssp. <i>greuteri</i>		+						

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Silene intonsa		+						
Silene ionica		+						
Silene laconica		+						
Silene leptoclada					+			
Silene linifolia ssp. sporadum		+						
Silene macrodonta					+	+		
Silene marschallii					+	+	+	
Silene multicaulis ssp. cretica		+						
Silene multicaulis ssp. genistifolia		+						
Silene oligantha		+						
Silene parnassica								+
Silene pindicola		+						
Silene pinetorum		+						
Silene radicata ssp. radicata								+
Silene radicata ssp. rechingeri		+						
Silene roemerii								+
Silene salamandra		+						
Silene samia		+						
Silene saxifraga								+
Silene schwarzenbergeri					+		+	
Silene sieberi		+						
Silene spinescens		+						
Silene squamigera					+	+		
Silene succulenta ssp. succulenta	+				+	+		
Silene taygetea		+						
Silene thessalonica ssp. dictaea		+						
Silene thessalonica ssp. thessalonica		+						
Silene ungeri		+						
Silene urvillei					+	+		
Silene variegata		+						
Silene vulgaris ssp. suffrutescens		+						
Silene waldsteinii								+
Siphonostegia syriaca					+	+		
Smyrniium orphanidis		+						
Soldanella pelia	+	+						
Soldanella pindicola					+	+	+	
Solenanthus stamineus					+	+	+	
Solenopsis minuta ssp. annua		+						
Sorbus chamaemespilus								+
Sorghum bicolor								+
Spiranthes spiralis				+				
Spirodela polyrhiza								+
Stachys arvensis								+
Stachys balcanica								+
Stachys candida		+						
Stachys canescens		+						
Stachys chrysantha		+						
Stachys cretica ssp. cassia								+
Stachys cretica ssp. lesbiaca								+
Stachys cretica ssp. smyrnaea								+
Stachys euboica	+	+						
Stachys goulimyii		+						
Stachys ionica		+						
Stachys iva								+
Stachys leucoglossa								+
Stachys mucronata		+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Stachys officinalis								+
Stachys pangaia	+	+						
Stachys parolinii		+						
Stachys plumosa								+
Stachys recta ssp. baldaccii								+
Stachys recta ssp. olympica		+						
Stachys recta ssp. recta								+
Stachys recta ssp. subcrenata								+
Stachys scardica								+
Stachys spinosa		+						
Stachys spinulosa								+
Stachys spreitzenhoferi ssp. spreitzenhoferi		+						
Stachys spreitzenhoferi ssp. virella	+	+						
Stachys spruneri		+						
Stachys swainsonii ssp. argolica		+						
Stachys swainsonii ssp. swainsonii		+						
Stachys tetragona		+						
Stachys thirkei								+
Stachys tournefortii					+	+	+	
Stachys virgata		+						
Staehelina fruticosa		+						
Staehelina petiolata		+						
Stellaria pallida								+
Stellaria uliginosa								+
Sternbergia greuteriana		+						
Stipa lesingiana ssp. cylleneae		+						
Strangweia spicata		+						
Symphyandra samothracica		+						
Symphyandra sporadum		+						
Symphytum anatolicum								+
Symphytum creticum		+						
Symphytum davisii		+						
Symphytum icaricum		+						
Symphytum insulare		+						
Symphytum naxicola		+						
Tamarix smyrnensis								+
Taraxacum albomarginatum		+						
Taraxacum amborum		+						
Taraxacum aznavourii								+
Taraxacum copidophylloides		+						
Taraxacum cylleneum		+						
Taraxacum deorum		+						
Taraxacum fibratum		+						
Taraxacum fragosum		+						
Taraxacum gionense		+						
Taraxacum gracilens								+
Taraxacum graecofontanum		+						
Taraxacum molybdocephalum		+						
Taraxacum nudum		+						
Taraxacum pindicola								+
Taraxacum protervum		+						
Taraxacum thessalicum		+						
Telekia speciosa								+
Telephium imperati ssp. pauciflorum		+						
Teucrium microphyllum		+						
Teucrium alpestre		+						

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Teucrium aroanium		+						
Teucrium brevifolium								+
Teucrium chamaedrys ssp. lydium								+
Teucrium chamaedrys ssp. olympicum		+						
Teucrium cuneifolium		+						
Teucrium divaricatum ssp. athoum		+						
Teucrium flavum								+
Teucrium francisci-wernerii		+						
Teucrium gracile		+						
Teucrium halacsyanum		+						
Teucrium microphyllum		+						
Thalictrum lucidum								+
Thalictrum orientale					+	+	+	
Thamnosciadium junceum		+						
Thesium alpinum								+
Thesium brachyphyllum					+	+		
Thesium parnassi								+
Thesium vlachorum	+	+						
Thlaspi bulbosum		+						
Thlaspi creticum		+						
Thlaspi epirotum		+						
Thlaspi graecum		+						
Thlaspi kotschyanum								+
Thlaspi microphyllum								+
Thlaspi tymphaeum								+
Thlaspi zaffranii	+	+						
Thymbra calostachya	+	+						
Thymus boissieri								+
Thymus degenii								+
Thymus dolopicus		+						
Thymus holosericeus		+						
Thymus laconicus		+						
Thymus leucospermus		+						
Thymus leucotrichus								+
Thymus longicaulis ssp. chaubardii								+
Thymus rechingeri ssp. macrocalyx	+	+						
Thymus rechingeri ssp. rechingeri	+	+						
Thymus samius		+						
Thymus stojanovii								+
Thymus teucrioides ssp. alpinus								+
Thymus teucrioides ssp. candilicus		+						
Thymus thracicus								+
Tordylium aegaeum								+
Tordylium hirtocarpum						+		+
Trachelium jacquinii ssp. rumelianum								+
Tragopogon brevirostris		+						
Tragopogon brevirostris ssp. longifolius		+						
Tragopogon lassithicus	+	+						
Trapa natans					+	+	+	
Trifolium aurantiacum		+						
Trifolium badium								+
Trifolium barbeyi	+	+						
Trifolium dolopium		+						
Trifolium parnassi		+						
Trifolium pignantii								+
Trifolium pilczii								+

Τάξα	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Trifolium praetermissum		+						
Trifolium spadiceum								+
Trigonella rechingeri		+						
Trigonella spinosa								+
Trinia frigida		+						
Trinia glauca ssp. pindica								+
Trinia guicciardii		+						
Trisetum flavescens ssp. tenue								+
Trisetum laconicum		+						
Triticum comosum ssp. heldreichii		+						
Trollius europaeus								+
Tulipa boeotica					+		+	
Tulipa cretica		+						
Tulipa doerfleri		+						
Tulipa goulimy	+	+						
Tulipa orphanidea					+	+	+	
Tulipa saxatilis						+		+
Tulipa undulatifolia	+				+		+	
Tunica argentea		+						
Typha domingensis								+
Umbilicus albido-opacus		+						
Utricularia vulgaris								+
Valantia aprica								+
Valeriana alliariifolia					+	+	+	
Valeriana asarifolia		+						
Valeriana bertiscea					+	+	+	
Valeriana crinii ssp. crinii	+	+						
Valeriana crinii ssp. epirotica	+				+	+	+	
Valeriana montana								+
Valeriana officinalis ssp. collina								+
Valeriana olenaea		+						
Valeriana tripteris								+
Valerianella locusta								+
Verbascum acaule		+						
Verbascum adeliae		+						
Verbascum adenanthum					+	+	+	
Verbascum aphentulinum		+						
Verbascum arcturus		+						
Verbascum boissieri		+						
Verbascum cylindrocarpum		+						
Verbascum cylleneum	+	+						
Verbascum daenzeri		+						
Verbascum delphicum		+						
Verbascum epixanthinum		+						
Verbascum graecum								+
Verbascum humile ssp. humile								+
Verbascum ikaricum		+						
Verbascum levanticum					+			
Verbascum longifolium ssp. samaritani		+						
Verbascum nigrum ssp. abietinum								+
Verbascum orphanideum		+						
Verbascum pangaeum		+						
Verbascum reiseri		+						
Verbascum speciosum ssp. megaphlomos		+						
Verbascum spinosum		+						
Veronica argute-serrata								+

Τάξη	Κίνητρο							
	A	B	C		D			
	Κοκ. Κατάλ.	Ενδημικό	Βέρνη	CITES	WCMC	ΠΔ	Κατάλογοι	Άλλο
Veronica barrelieri								+
Veronica bellidioides								+
Veronica chamaedrys ssp. chamaedryoides		+						
Veronica erinoides		+						
Veronica glauca ssp. glauca								+
Veronica glauca ssp. peloponnesiaca								+
Veronica kavusica		+						
Veronica orsiniana ssp. teucrioides		+						
Veronica sartoriana		+						
Veronica stamatiadae	+				+		+	
Veronica thessalica								+
Veronica thymifolia		+						
Vicia pinetorum		+						
Vincetoxicum creticum		+						
Vincetoxicum funebre								+
Viola aetolica								+
Viola alba ssp. thessala								+
Viola albanica								+
Viola athis		+						
Viola brachyphylla		+						
Viola cephalonica		+						
Viola chelmea		+						
Viola cretica		+						
Viola delphinantha					+	+	+	
Viola dirphya		+						
Viola doerfleri								+
Viola dukadjinica								+
Viola epirota								+
Viola euboea		+						
Viola eximia					+		+	
Viola fragrans		+						
Viola frondosa								+
Viola graeca		+						
Viola grisebachiana								+
Viola heldreichiana					+	+		
Viola mercurii		+						
Viola oligyrtia	+	+						
Viola orphanidis								+
Viola palustris								+
Viola perinensis					+		+	
Viola phitosiana		+						
Viola poetica		+						
Viola pseudograeca		+						
Viola rauliniana								+
Viola rausii		+						
Viola scorpiuroides	+				+	+		
Viola sfikasiana		+						
Viola stojanowii					+	+	+	
Viola striis-notata	+	+						
Viola tricolor ssp. macedonica						+		+
Viola velutina								+
Viola voliotisii		+						
Viola vourinensis		+						
Zostera noltii								+
Zygophyllum album					+	+		

Υπόμνημα Πίνακα 3.2.

A= Είδη που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο "D. Phitos, A. Strid, S. Snogerup, W. Greuter (eds). 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece."

Βέρνη= Σύμβαση Βέρνης, 1992.

CITES= Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των Κινδυνευόντων Ειδών Άγριας Πανίδας και Χλωρίδας, Παράρτημα BII ή C.

WCMC= Απειλούμενα (Κινδυνεύονται, Τρωτά, Σπάνια ή Απροσδιόριστα) είδη σύμφωνα με το World Conservation Monitoring Center (WCMC).

ΠΑ= Προεδρικό Διάταγμα του Ελληνικού Κράτους (ΦΕΚ 67/1981)

Κατάλογοι= Είδη που περιλαμβάνονται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω καταλόγους: Ευρωπαϊκός Κόκκινος Κατάλογος των Παγκοσμίως Απειλούμενων Φυτών και Ζώων (1991), Κατάλογος των Απειλούμενων Φυτών του Corine Biotopes, Κατάλογοι των βοτανικών κήπων για τα σπάνια και απειλούμενα φυτά της Ευρώπης (1994), Οδηγία 92/43/ΕΟΚ Παράρτημα IV ή Παράρτημα V.

Άλλο= Υπενδημικά, είδη με περιορισμένη εξάπλωση, άλλα σπάνια είδη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3. Φυτικά είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ που απαντούν στην Ελλάδα. Ο αστερίσκος (*) υποδηλώνει είδη προτεραιότητας.

BRYOPHYTA (Bryophytes):					
Οικογένεια	Είδος	Υποείδος	Εξάπλωση	Κωδικός	Κατάσταση
BUXBAUMIACEAE	<i>Buxbaumia viridis</i> (Moug. ex DC.) Brid. ex Maug.		Ευρεία	1386	E?
PTERIDOPHYTA (Pteridophytes):					
Οικογένεια	Είδος	Υποείδος	Εξάπλωση	Κωδικός	Κατάσταση
OPHIOGLOSSACEAE	<i>Botrychium simplex</i> E. Hitchc.		Ευρεία	1419	E?
MARSILEACEAE	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.		ΝΔ & Κ. Ευρώπη, Λ. Κερκίνη	1428	V
BLECHNACEAE	<i>Woodwardia radicans</i> (L.) Sm.		Κρήτη, ΝΔ Ευρώπη	1426	V
SPERMATOPHYTA (Spermatophytes):					
Οικογένεια	Είδος	Υποείδος	Εξάπλωση	Κωδικός	Κατάσταση
BORAGINACEAE	<i>Solenanthus albanicus</i> (Degen et al.) Degen & Bald.		Β Ελλάδα, Αλβανία	1671	V
BORAGINACEAE	* <i>Symphytum davisii</i> Wickens	cycladense (Pawl) Stearn	Κυκλάδες	1672	V
CAMPANULACEAE	<i>Asyneuma giganteum</i> (Boiss.) Bornm		Κάρπαθος, Α Αιγαίο	1748	V
CARYOPHYLLACEAE	* <i>Silene holzmannii</i> Heldr. ex Boiss		Κρήτη, Κάρπαθος	1459	V
CARYOPHYLLACEAE	* <i>Silene orphanidis</i> Boiss		Β Ελλάδα (Αθως)	1463	E
COMPOSITAE	* <i>Anthemis glaberrima</i> (Rech.f.) Greuter		Κρήτη	1766	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea heldreichii</i> Halacsy		Στερεά Ελλάδα	1770	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea princeps</i> Boiss. & Heldr.		Στερεά Ελλάδα	1830	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea megarensis</i> Halacsy & Hayek		Στερεά Ελλάδα	1806	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea kalambakensis</i> Freyn & Sint.		Θεσσαλία	1776	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea lactiflora</i> Halacsy		Θεσσαλία	1778	E
COMPOSITAE	* <i>Centaurea niederi</i> Heldr.		Πελοπόννησος	1780	E

Οικογένεια	Είδος	Υποείδος	Εξάπλωση	Κωδικός	Κατάσταση
COMPOSITAE	* <i>Centaurea peucedanifolia</i> Boiss.& Orph.		Β Ελλάδα (Αθως)	1799	E
COMPOSITAE	* <i>Crepis crocifolia</i> Boiss.& Heldr.		Πελοπόννησος	1786	E
CONVOLVULACEAE	* <i>Convolvulus argyrothamnus</i> Greuter		Κρήτη	1663	E
CRUCIFERAE	* <i>Iberis runemarkii</i> Greuter		Α Αιγαίο.	1495	V
CYPERAEAE	* <i>Carex acuta</i> L		Ευρεία	1897	V?
GLOBULARIACEAE	* <i>Globularia stygia</i> Orph. ex Boiss		Πελοπόννησος	1432	E
HYPERICACEAE	* <i>Hypericum aciferum</i> (Greuter) N.K.B.Robson		Κρήτη	1433	E
LABIATAE	* <i>Micromeria taygetea</i> P.H.Davis		Πελοπόννησος	1697	E
LABIATAE	<i>Nepeta argolica</i> Bory & Chaub	dirphya (Boiss.)Strid & Tan	Εύβοια	1683	V
LABIATAE	* <i>Nepeta sphaciotica</i> P.H.Davis		Κρήτη	1684	E
LABIATAE	<i>Origanum dictamnus</i> L		Κρήτη	1685	E
LILIACEAE	* <i>Androcymbium rechingeri</i> Greuter		Κρήτη	1842	E
ORCHIDACEAE	* <i>Cephalanthera cucullata</i> Boiss.& Heldr.		Κρήτη	1901	E
ORCHIDACEAE	<i>Cypripedium calceolus</i> L.		Ευρεία	1902	E
PAEONIACEAE	<i>Paeonia chusii</i> Stearn	rhodia (Stearn) Tzan.	Α Αιγαίο	1481	V
PAEONIACEAE	<i>Paeonia parnassica</i> Tzan		Στερεά Ελλάδα	1482	V
PALMAE	<i>Phoenix theophrasti</i> Greuter		Κρήτη, Τουρκία	1896	V
POLYGONACEAE	<i>Polygonum praelongum</i> Coode & Coolen		Α Αιγαίο, Τουρκία	1440	V
RANUNCULACEAE	* <i>Consolida samia</i> P. H. Davis		Α. Αιγαίο	1478	E
SCROPHULARIACEAE	* <i>Linaria hellenica</i> Turrill		Πελοπόννησος	1718	E
SCROPHULARIACEAE	* <i>Veronica oetea</i> L.-A Gustavson		Στερεά Ελλάδα	1732	V
ULMACEAE	<i>Zelkova abelicea</i> (Lam.) Boiss		Κρήτη	1426	V
UMBELLIFERAE	* <i>Bupleurum capillare</i> Boiss.& Heldr		Στερεά Ελλάδα	1605	E
UMBELLIFERAE	* <i>Bupleurum kakiskalae</i> Greuter		Κρήτη	1606	E

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4. Απειλούμενα, προστατευόμενα και ενδημικά είδη σπονδυλωτών της Ελλάδας (Λεγάκις 1997).

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ											
<i>Acomys minous</i>				R	VU						+
<i>Apodemus mystacinus</i>											x
<i>Apodemus sylvaticus</i>											x
<i>Apodemus flavicollis</i>											x
<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	IV	+	III		LR						
<i>Balaenoptera musculus</i>	IV	+		E	EN	I			+	E	
<i>Balaenoptera physalus</i>	IV	+	III	R	EN					V	
<i>Barbastella barbastella</i>	II/IV		II	R					+		
<i>Canis aureus</i>	V			V			III				
<i>Canis lupus</i>	*II/IV/V		II	V			II		+	V	
<i>Capra aegagrus</i>	II/IV		II	E	VU				+		x
<i>Capreolus capreolus</i>			III	V							
<i>Cervus elaphus</i>			III	V							
<i>Citellus</i> (=Spermophilus) <i>citellus</i>	II/IV	+	II	V	VU				+		x
<i>Cricetulus migratorius</i>		+		E	LR						x
<i>Crocidura ariadne</i> (=suaveolens)			II								+
<i>Crocidura gueldenstaedti</i> (=suaveolens)		+	III								x
<i>Crocidura lasia</i>		+	III	R							
<i>Crocidura leucodon</i>		+	III								
<i>Crocidura russula</i> (=suav., las., zimm.)		+	III								x
<i>Crocidura suaveolens</i>		+	III								
<i>Crocidura zimmermanni</i> (=suaveolens)					VU					R	+
<i>Dama dama</i>			III	V							
<i>Delphinus delphis</i>	IV	+	II	V			II		+		
<i>Dryomys nitedula</i>	IV	+	III	R	LR						
<i>Eptesicus serotinus</i>	IV	+	II	E		II			+		
<i>Erinaceus concolor</i> (= europaeus)		+									x
<i>Felis silvestris</i>	IV		II				II		+		x
<i>Glis glis</i>		+	III		LR						x
<i>Globicephala melaena</i>	IV		II				II				
<i>Grampus griseus</i>	IV		II	R	DD		II				
<i>Lepus europaeus</i>			III								x
<i>Lutra lutra</i>	II/IV	+	II	V			I		+	V	
<i>Lynx lynx</i>	II/IV		III	E			II		+	Rev	
<i>Martes foina</i>			III								x
<i>Martes martes</i>	V	+	III								
<i>Meles meles</i>			III								x
<i>Mesoplodon bidens</i>	IV		II		DD		II				
<i>Micromys minutus</i>					LR						
<i>Microtus epiroticus</i> (=arvalis)											+
<i>Microtus feltini</i>					LR						
<i>Microtus guentheri</i>					LR						
<i>Microtus</i> (=Chionomys) <i>nivalis</i>			III		LR						
<i>Microtus thomasi</i>					LR						
<i>Miniopterus schreibersi</i>	II/IV	+	II	E	LR	II			+		
<i>Myomimus roachi</i>					VU						
<i>Monachus monachus</i>	*II/IV	+	II	E	CR	I/II	I		+	E	
<i>Muscardinus avellanarius</i>	IV	+	III		LR					V	x
<i>Mustela nivalis</i>		+	III								x
<i>Mustela putorius</i>	V	+	III								
<i>Myotis bechsteini</i>	II/IV		II	R	VU	II			+		
<i>Myotis blythi</i>	II/IV	+	II	V		II			+		x
<i>Myotis capaccinii</i>	II/IV	+	II	E	VU	II			+	V	

	A	B	Г	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Myotis daubentoni	IV		II	E		II			+		
Myotis emarginatus	II/IV	+	II	E	VU	II			+		
Myotis myotis	II/IV	+	II	E	LR	II			+	K	
Myotis mystacinus	IV	+	II	E		II			+		
Myotis nattereri	IV	+	II	E		II			+	I	
Neomys anomalus		+	III	K							
Neomys fodiens			III								
Nyctalus lasiopterus	IV	+	II	E	LR	II			+	R	
Nyctalus leisleri	IV	+	II	E	LR	II			+		
Nyctalus noctula	IV	+	II	E		II			+		
Orcinus orca	IV	+	II	R	LR		II				
Oryctolagus cuniculus											x
Phocaena phocoena	II/IV	+	II	R	VU	II	II		+	K	
Physeter macrocephalus	IV		III	R	VU		I				
Pipistrellus kuhli	IV	+	II	V		II			+		
Pipistrellus nathusii	IV	+	II	E		II			+		
Pipistrellus pipistrellus	IV	+	III	E		II					
Pipistrellus savii	IV	+	II	E		II			+		
Plecotus auritus	IV	+	II	E		II			+	I	
Plecotus austriacus	IV	+	II	E		II			+		
Rhinolophus blasii	II/IV	+	II	E	LR	II			+	R	
Rhinolophus euryale	II/IV	+	II	E	VU	II			+	R	
Rhinolophus ferrumequinum	II/IV	+	II	V	LR	II			+		x
Rhinolophus hipposideros	II/IV	+	II	V	VU	II			+		
Rhinolophus mehelyi	II/IV	+	II	E	VU	II			+		
Rupicapra rupicapra	II/IV/V		III	R					+		
Sciurus anomalus	IV	+	II	V	LR				+		
Sciurus vulgaris		+	III		LR						
Sorex araneus			III								
Sorex minutus		+	III								
Spalax (=Microspalax, Nannospalax) leucodon				V	VU					I	x
Spalax microphthalmus (=leucodon)											x
Stenella caeruleoalba	IV		II	V	LR		II				
Suncus etruscus		+	III								
Sus scrofa			III								
Tadarida teniotis	IV	+	II	E		II			+	R	
Talpa caeca		+		K							
Talpa europaea		+		K							
Talpa romana (=stankovici)		+		K							
Tursiops truncatus	II/IV	+	II		DD		II		+		
Ursus arctos	*II/IV		II	E			II		+	Rev	
Vespertilio murinus	IV	+	II	E		II			+		
Vormela peregusna		+	III	K	VU				+	V	
Ziphius cavirostris	IV		II		DD		II				
ΠΤΗΝΑ											
Accipiter brevipes			II			II	II	I	+		
Accipiter gentilis			II			II	II				
Accipiter nisus			II			II	II				
Acrocephalus agricola			II								
Acrocephalus arundinaceus			II								
Acrocephalus melanopogon			II	R				I	+		

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Acrocephalus paludicola										K	
Acrocephalus palustris			II								
Acrocephalus schoenobaenus			II								
Acrocephalus scirpaceus			II								
Actitis hypoleucos			III			II					
Aegithalus caudatus			III								
Aegolius funereus			II	R			II	I	+		
Aegypius monachus		I	II	E1	LR	II	II	I	+	V	
Alauda arvensis			III					II2			
Alcedo atthis		I	II					I	+		
Alectoris chukar			III								x
Alectoris graeca			III					II1	+		
Alectoris rufa			III					II1/III1			
Anas acuta			III			II	III	II1/III2			
Anas clypeata			III			II	III	II1/III2			
Anas crecca			III			II	III	II1/III2			
Anas discors			III			II					
Anas penelope			III			II	III	II1/III2			
Anas platyrhynchos			III			II		II2/III1			
Anas querquedula			III	K		II	III	II1			
Anas strepera			III	K		II		II1			
Anser albifrons		I	III			II		II2/III2			
Anser anser			II	E2		II		II1/III2			
Anser erythropus			II	E2	VU	II		I	+	R	
Anser fabalis			III			II		II1			
Anthropoides virgo			II			II					
Anthus campestris			II					I			
Anthus cervinus			II								
Anthus novaeseelandiae			II								
Anthus pratensis			II								
Anthus spinoletta			II								
Anthus trivialis			II								
Apus apus			III								
Apus melba			II								
Apus pallidus			II								
Aquila chrysaetos		I	II			II	II	I			
Aquila clanga			II	E2	VU	II	II	I	+		
Aquila heliaca			II	E1	VU	II	I	I	+	R	
Aquila pomarina			II	V		II	II	I	+		
Aquila rapax			II			II	II	I			
Ardea cinerea			III								
Ardea purpurea		I	II	V		II		I	+		
Ardeola ralloides		I	II					I	+		
Arenaria interpres			II			II					
Asio flammeus		I	II				II	I	+		
Asio otus			II				II		+		
Athene noctua			II				II				
Aythya ferina			III	K		II		II1/III2			
Aythya fuligula			III			II		II1/III2			
Aythya marila			III			II		II2/III2			
Aythya nyroca		I	III	V	VU	II	III	I	+		
Bombycilla garrulus			II								
Bonasa bonasia			III	I				I/II2	+		
Botaurus stellaris		I	II	I		II		I	+		

	A	B	Г	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Branta bernicla			III			II		II2			
Branta ruficollis			II	E2	VU	II	II	I	+	K	
Bubo bubo		I	II				II	I	+		
Bubulcus ibis			II				III				
Bucanetes githagineus			II					I	+		
Bucephala clangula			III			II		II2			
Burhinus oedicephalus		I	II	V		II		I	+		
Buteo buteo			II			II	II				
Buteo lagopus			II			II	II				
Buteo rufinus			II	R		II	II	I	+		
Calandrella brachydactyla			II					I	+		
Calidris alba			II			II					
Calidris alpina			II			II					
Calidris bairdii			III			II					
Calidris canutus			III			II		II2			
Calidris ferruginea			II			II					
Calidris maritima			II			II					
Calidris minuta			II			II					
Calidris temminckii			II			II					
Calonectris diomedea		I	III					I	+		
Caprimulgus europaeus			II					I	+		
Carduelis cannabina			II								
Carduelis carduelis			II								
Carduelis chloris			II								
Carduelis spinus			II								
Carpodacus erythrinus			II								
Cercotrichas galactotes			II								
Certhia brachydactyla			II								
Certhia familiaris			II								
Ceryle rudis			II								
Cettia cetti			II								
Charadrius alexandrinus			II			II					
Charadrius asiaticus			III			II					
Charadrius dubius			II			II					
Charadrius hiaticula			II			II					
Charadrius leschenaulti			II			II					
Charadrius morinellus		I		K		II					
Chersophilus duponti			II					I	+		
Chettusia gregaria			III			II					
Chettusia leucura			III			II					
Chlamydotis undulata			II				I	I	+		
Chlidonias hybrida			II	V				I	+		
Chlidonias leucopterus			II			II					
Chlidonias niger		I	II	V		II		I	+		
Ciconia ciconia		I	II					I	+		
Ciconia nigra		I	II	E2		II	II	I	+		
Cinclus cinclus			II								
Circaetus gallicus		I	II			II	II	I	+		
Circus aeruginosus		I	II	V		II	II	I	+		
Circus cyaneus		I	II			II	II	I	+		
Circus macrourus			II		LR	II	II	I	+		
Circus pygagrus		I	II	E1		II	II	I	+		
Cisticola juncidis			II	K							
Clamator glandarius			II								

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
<i>Clangula hiemalis</i>			III			II		II2			
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			II								
<i>Columba livia</i>			III				III	II1			
<i>Columba oenas</i>			III	R				II2			
<i>Columba palumbus</i>			II					II1/III1			
<i>Coracias garrulus</i>			II	V		II		I	+		
<i>Corvus corax</i>			III								
<i>Coturnix coturnix</i>			III	K		II		II2			
<i>Crex crex</i>			II		VU			I	+	R	
<i>Cuculus canorus</i>			III						+		
<i>Cursorius cursor</i>			II					I	+		
<i>Cygnus columbianus</i>		I	II			II		I	+		
<i>Cygnus cygnus</i>		I	II	K		II		I	+		
<i>Cygnus olor</i>			III			II		II2			
<i>Delichon urbica</i>			II								
<i>Dendrocopos leucotos</i>		I	II	R				I	+		
<i>Dendrocopos major</i>			II								
<i>Dendrocopos medius</i>			II					I	+		
<i>Dendrocopos minor</i>			II								
<i>Dendrocopos syriacus</i>			II					I	+		
<i>Dryocopus martius</i>		I	II					I	+		
<i>Egretta alba</i>		I	II	E2			III	I	+		
<i>Egretta garzetta</i>		I	II				III	I	+		
<i>Egretta gularis</i>			III								
<i>Elanus caeruleus</i>			II			II	II	I	+		
<i>Emberiza aureola</i>			II								
<i>Emberiza caesia</i>			II					I	+		
<i>Emberiza cia</i>			II								
<i>Emberiza cineracea</i>			II	R	LR			I	+		
<i>Emberiza cirius</i>			II								
<i>Emberiza citrinella</i>			II								
<i>Emberiza hortulana</i>			III					I	+		
<i>Emberiza leucocephala</i>			II								
<i>Emberiza melanocephala</i>			II								
<i>Emberiza pusilla</i>			II								
<i>Emberiza rustica</i>			II								
<i>Emberiza schoeniclus</i>			II								
<i>Eremophila alpestris</i>			II								
<i>Erithacus rubecula</i>			II								
<i>Falco biarmicus</i>		I	II	V		II	II	I	+		
<i>Falco cherrug</i>			II	I		II	II				
<i>Falco columbarius</i>			II			II	II	I	+		
<i>Falco eleonora</i>		I	II	K		II	II	I	+		
<i>Falco naumanni</i>			II	V	VU	II	II	I	+	K	
<i>Falco pelegrinoides</i>			II			II	I		+		
<i>Falco peregrinus</i>		I	II	K		II	I	I	+		
<i>Falco subbuteo</i>			II			II	II				
<i>Falco tinnunculus</i>			II			II	II				
<i>Falco vespertinus</i>			II			II	II				
<i>Ficedula albicollis</i>			II			II		I	+		
<i>Ficedula hypoleuca</i>			II			II					
<i>Ficedula parva</i>			II			II		I	+		
<i>Ficedula semitorquata</i>			II	R		II		I	+		
<i>Francolinus francolinus</i>			III	Ex							

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
<i>Fringilla coelebs</i>			III								x
<i>Fringilla montifringilla</i>			III								
<i>Fulica atra</i>			III			II		II1/III2			
<i>Galerida cristata</i>			III								
<i>Gallinago gallinago</i>			III			II		II1/III2			
<i>Gallinago media</i>		I	II	K		II		I	+		
<i>Gallinula chloropus</i>			III					II2			
<i>Garrulus glandarius</i>											x
<i>Gavia arctica</i>			II					I	+		
<i>Gavia immer</i>		I	II					I	+		
<i>Gavia stellata</i>			II			II		I	+		
<i>Gelochelidon nilotica</i>		I	II	E1				I	+		
<i>Glareola nordmanni</i>			II			II					
<i>Glareola pratincola</i>		I	II	V		II		I	+		
<i>Glaucidium passerinum</i>			II				II	I	+		
<i>Grus grus</i>		I	II			II	II	I	+		
<i>Gypaetus barbatus</i>		I	II	E1		II	II	I	+		
<i>Gyps fulvus</i>		I	II			II	II	I	+		
<i>Haematopus ostralegus</i>			III	K				II2			
<i>Halcyon smyrnensis</i>			II								
<i>Haliaeetus albicilla</i>		I	II	E1	LR	I	I	I	+	R	
<i>Hieraaetus fasciatus</i>		I	II	V		II	II	I	+		
<i>Hieraaetus pennatus</i>		I	II	V		II	II	I	+		
<i>Himantopus himantopus</i>		I	II	V		II		I	+		
<i>Hippolais icterina</i>			II								
<i>Hippolais olivetorum</i>			II					I	+		
<i>Hippolais pallida</i>			II								
<i>Hirundo daurica</i>			II								
<i>Hirundo rustica</i>			II								
<i>Hoplopterus spinosus</i>			II	E2		II			+		
<i>Hydrobates pelagicus</i>		I	II	R				I	+		
<i>Irania gutturalis</i>			II								
<i>Ixobrychus minutus</i>			II			II		I	+		
<i>Jynx torquilla</i>			II								
<i>Lanius collurio</i>			II					I	+		
<i>Lanius excubitor</i>			II								
<i>Lanius minor</i>			II	K				I	+		
<i>Lanius nubicus</i>			II	R							
<i>Lanius senator</i>			II								
<i>Larus atricilla</i>			III								
<i>Larus audouinii</i>		I	II	E2	LR	I/II		I	+	R	
<i>Larus cacchinans</i>			III								
<i>Larus canus</i>			III					II2			
<i>Larus genei</i>		I	II	E2		II		I	+		
<i>Larus glaucooides</i>			III								
<i>Larus ichthyaetus</i>			III								
<i>Larus leucophthalmus</i>			II			I/II					
<i>Larus melanocephalus</i>			II	V		II		I	+		
<i>Larus minutus</i>			II								
<i>Larus ridibundus</i>			III					II2			
<i>Limicola falcinellus</i>			II	K		II					
<i>Limnodromus scolopaceus</i>			III			II					
<i>Limosa lapponica</i>			III			II		II2			
<i>Limosa limosa</i>			III			II		II2			

	A	B	Г	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Locustella fluviatilis			II								
Locustella luscinioides			II	K							
Locustella naevia			II								
Loxia curvirostra			II								
Lullula arborea			III					I	+		
Luscinia luscinia			II								
Luscinia megarhynchos			II								
Luscinia svecica		I	II					I	+		
Lychnocryptes minimus			II			II		II1/III2			
Marmaronetta angustirostris			II	Ex	VU	II		I	+	V	
Melanitta fusca			III			II		II2			
Melanitta nigra			III			II		II2/III2			
Melanocorypha calandra			II					I	+		
Melanocorypha leucoptera			II								
Melanocorypha yeltoniensis			II								
Mergus albellus			II			II					
Mergus merganser			III	E2		II		II2			
Mergus serrator			III			II		II2			
Merops apiaster			II			II					
Merops superciliosus			III								
Miliaria calandra			II								
Milvus migrans		I	II	E1		II	II	I	+		
Milvus milvus		I	II			II	II	I	+	K	
Monticola saxatilis			II								
Monticola solitarius			II								
Montifringilla nivalis			II								
Motacilla alba			II								
Motacilla cinerea			II								
Motacilla citreola			II								
Motacilla flava			II								
Muscicapa striata			II			II					
Neophron percnopteros		I	II	V		II	II	I	+		
Netta rufina			III	R		II		II2			
Nucifraga caryocatactes			II								
Numenius arquata			III			II		II2			
Numenius phaeopus			III			II		II2			
Numenius tenuirostris			II	E1	CR	I/II	I	I	+	K	
Nycticorax nycticorax		I	II	K				I	+		
Oenanthe deserti			III								
Oenanthe hispanica			II								
Oenanthe isabellina			II	R							
Oenanthe leucura			II					I	+		
Oenanthe oenanthe			II								x
Oenanthe pleschanka			II								
Oriolus oriolus			II								
Otis tarda		I	II	Ex	VU	II	II	I	+	R	
Otus scops			II				II				x
Oxyura leucocephala		I	II	E2	VU	II	II	I	+	V	
Pandion haliaetus		I	II	I		II	II	I	+		
Panurus biarmicus			II								
Parus ater			II								
Parus caeruleus			II								
Parus cristatus			II								
Parus lugubris			II								

	A	B	Г	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Parus major			II								x
Parus montanus			II								
Parus palustris			II								
Passer hispaniolensis			III								
Passer moabiticus			III								
Passer montanus			III								
Pelecanus crispus			II	E1	VU	I/II	I	I	+	E	
Pelecanus onocrotalus			II	E1		I/II		I	+		
Perdix perdix			III	V				II1/III1			
Pernis apivorus		I	II			II	II	I	+		
Petronia petronia			II								
Phalacrocorax aristotelis			III	V				I			
Phalacrocorax carbo		I	III								
Phalacrocorax pygmaeus			II	E2	LR	II		I	+	K	
Phalaropus fulicarius			III			II					
Phalaropus lobatus		I	III			II					
Phasianus colchicus			III	V				II1/III1			
Philomachus pugnax			III					I/II2			
Phoenicopterus ruber		I	II	R		II	II	I	+		
Phoenicurus moussieri			III								
Phoenicurus ochruros			II								
Phoenicurus phoenicurus			II								
Phylloscopus bonelli			II								
Phylloscopus borealis			II								
Phylloscopus collybita			II								
Phylloscopus sibilatrix			II								
Phylloscopus trochilus			II								
Picoides tridactylus			II	R				I	+		
Picus canus			II	R				I	+		
Picus viridis			II								
Platalea leucorodia		I	II	E1		II	II	I	+		
Plegadis falcinellus		I	II	E1		II		I	+		
Pluvialis apricaria		I	III			II		/II2/III	+		
Pluvialis squatarola			III			II		II2			
Podiceps auritus			II			II					
Podiceps griseigena			II	I		II					
Podiceps nigricollis			II	K							
Porphyrio porphyrio		I	II					I	+		
Porzana parva			II	R		II		I	+		
Porzana porzana			II			II		I	+		
Porzana pusilla			II			II		I	+		
Prunella collaris			II								
Prunella modularis			II								
Pterocles alchata		I	II					I	+		
Ptyonoprogne rupestris			II								
Puffinus puffinus			II								
Pyrrhocorax graculus			II								
Pyrrhocorax pyrrhocorax			II	K				I	+		
Pyrrhula pyrrhula			III								
Rallus aquaticus			III					II2			
Recurvirostra avosetta		I	II	V		II		I	+		
Regulus ignicapillus			II								
Regulus regulus			II								
Remiz pendulinus			III								

	A	B	Г	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Riparia riparia			II								
Rissa tridactyla			III								
Saxicola rubetra			II								
Saxicola torquata			II								
Scolopax rusticola			III					II1/III2			
Serinus pusillus			II								
Serinus serinus			II								
Sitta europaea			II								
Sitta krueperi			II	R				I	+		
Sitta neumayer			II								
Somateria mollissima			III			II		II2/III2			
Stercorarius parasiticus			III								
Stercorarius pomarinus			III								
Stercorarius skua			III								
Sterna albifrons		I	II			II		I	+		
Sterna bengalensis			III								
Sterna caspia				K		II		I	+		
Sterna hirundo		I	II			II		I	+		
Sterna paradisaea		I	II					I	+		
Sterna sandvicensis		I	II	I		II		I	+		
Streptopelia decaocto			III					II2			
Streptopelia orientalis			III								
Streptopelia senegalensis			III				III				
Streptopelia turtur			III				III	II2			
Strix aluco			II				II				
Sturnus roseus			II								
Sturnus unicolor			II								
Sula bassana			III								
Sylvia atricapilla			II								
Sylvia borin			II								
Sylvia cantillans			II								
Sylvia communis			II								
Sylvia conspicillata			II								
Sylvia curruca			II								
Sylvia hortensis			II								
Sylvia melanocephala			II								x
Sylvia nisoria		I	II					I	+		
Sylvia rueppelli			II					I	+		
Sylvia sarda			II					I	+		
Sylvia undata		I	II					I	+		
Syrrhaptes paradoxus			II								
Tachybaptus ruficollis			III								
Tadorna ferruginea			II	E1		II		I	+		
Tadorna tadorna			II	V		II					
Tetrao tetrix			III					I/II2	+		
Tetrao urogallus			III	R				/II2/III	+		
Tetrax tetrax		I	II	Ex	LR		II	I	+	R	
Tichodroma muraria			III	R							
Tringa erythropus			III			II		II2			
Tringa flavipes			III			II					
Tringa glareola		I	II			II		I	+		
Tringa nebularia			III			II		II2			
Tringa ochropus			II			II					
Tringa stagnatilis			II	K		II					

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Tringa totanus			III			II		II2			
Troglodytes troglodytes			II								
Turdus iliacus			III					II2			
Turdus merula			III					II2			x
Turdus philomelos			III					II2			
Turdus pilaris			III					II2			
Turdus ruficollis			III								
Turdus torquatus			III	R							
Turdus viscivorus			III					II2			
Tyto alba			II				II				
Upupa epops			II								
Vanellus vanellus			III			II		II2			
Xenus cinereus			III								
Zoothera dauma			III								
ΕΡΠΕΤΑ											
Ablepharus kitaibelli	IV		II						+		x
Agama stellio	IV	+	II						+		x
Algyroides moreoticus	IV	+	II								+
Algyroides nigropunctatus	IV	+	II								x
Anguis cephalonicus			III								+
Anguis fragilis		+	III								
Blanus strauchi			III	R							
Caretta caretta	*II/IV	+	II	E	VU		I/II		+	V	
Chalcides ocellatus	IV	+	II								
Chamaeleo chamaeleon	IV	+	II	R			II		+		
Chelonia mydas	IV	+	II	E	EN		I/II		+	E	
Coluber caspius	IV		III								
Coluber gemonensis		+	II								x
Coluber gyarusensis					CR						
Coluber jugularis	IV	+	II								
Coluber najadum	IV	+	II								x
Coluber nummifer	IV		III								
Coronella austriaca	IV	+	II						+		
Cyrtodactylus kotschyii		+	II						+		x
Dermochelys coriacea	IV	+	II	E	EN	I	I/II		+	E	
Eirenis modestus			III								
Elaphe longissima	IV	+	II						+		
Elaphe quatuorlineata	II/IV	+	II						+		x
Elaphe situla	II/IV	+	II		DD				+		
Emys orbicularis	II/IV	+	II		LR				+		
Eryx jaculus			III				II				
Hemidactylus turcicus		+	III								
Lacerta agilis	IV		II						+		
Lacerta anatolica			III								
Lacerta graeca	IV	+	II								+
Lacerta oertzeni			III								x
Lacerta praticola			III								
Lacerta trilineata	IV	+	II								x
Lacerta viridis	IV	+	II								
Mabuya aurata			III								
Malpolon monspessulanus		+	III								

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Mauremys caspica	II/IV	+	II						+		
Natrix natrix		+	II								x
Natrix tessellata	IV	+	II						+		
Ophiomorus punctatissimus	IV	+	II								
Ophisaurus apodus	IV		II								
Ophisops elegans	IV	+	II						+		
Podarcis erhardii	IV	+	II								x
Podarcis gaigeae			III								+
Podarcis milensis	IV	+	II		VU						+
Podarcis muralis	IV	+	II								
Podarcis peloponnesiaca	IV	+	II								+
Podarcis taurica	IV	+	II								x
Tarentola mauritanica		+	III								
Telescopus fallax	IV	+	II								x
Testudo graeca	II/IV	+	II		VU		II		+	V	
Testudo hermanni	II/IV	+	II		LR		II		+	V	
Testudo marginata	II/IV	+	II				II		+	R	+
Typhlops vermicularis			III								
Vipera ammodytes	IV		II								
Vipera berus			III								
Vipera lebetina (=Macrovipera schweizeri)	*II/IV	+	II	V	CR				+	E	x
Vipera ursinii	II/IV		II	R	EN		I		+		x
Vipera xanthina	IV		II						+		
AMΦIBIA											
Bombina bombina	II/IV		II		LR				+		
Bombina variegata	II/IV		II						+		
Bufo bufo		+	III								
Bufo viridis	IV	+	II						+		
Hyla arborea	IV	+	II		LR				+		x
Pelobates syriacus	IV	+	II						+		
Rana cerigensis											+
Rana cretensis											+
Rana dalmatina	IV	+	II						+		
Rana epeirotica			III								
Rana graeca	IV	+	III								
Rana ridibunda	V		III								
Rana temporaria	V		III								
Salamandra (Mertensiella) luschani	II/IV	+	II	R	VU				+	I	x
Salamandra salamandra		+	III								
Triturus alpestris		+	III								x
Triturus carnifex	IV		II								
Triturus cristatus	II/IV		II		LR				+		
Triturus karelinii	IV		II								
Triturus vulgaris		+	III								
ΙΧΘΥΕΣ											
Acipenser naccari	V	+	II		EN				+		
Acipenser stellatus	V				EN						
Acipenser sturio	II/IV	+	III		CR		I		+	E	

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ
Alburnoides bipunctatus			III						+		x
Alburnus alburnus				L/V							x
Alosa caspia	V			E							x
Alosa fallax	II		III		DD				+		
Alosa macedonica	V				VU						+
Aphanius fasciatus	II		III		DD						
Aspius aspius	II		III		DD				+		
Atherina boyeri					DD						
Barbus albanicus	V	+		L/V	DD						+
Barbus barbus	V			L/V							x
Barbus cyclolepis					DD						x
Barbus euboicus	V	+		E	CR						
Barbus graecus	V			L/V	DD						+
Barbus meridionalis (=peloponnesius)	II		III								
Barbus peloponnesius	V		III	L/V	DD				+		x
Barbus plebejus (=cyclolepis, euboicus)	II	+	III								
Barbus prespensis	V			E	VU						+
Brama brama		+									
Carassius carassius				R	LR						
Carcharhinus plumbeus					VU						
Carcharias (=Eugomphodus) taurus					EN						
Carcharodon carcharias					VU						
Cetorhinus maximus					VU						
Chalcalburnus belvica					LR						+
Chalcalburnus chalcoides	II		III	V	DD				+		x
Chondrostoma prespensis					LR						+
Chondrostoma vardarensis				L/V							+
Cobitis hellenica				L/V	DD						+
Cobitis meridionalis					LR						+
Cobitis punctilineata											+
Cobitis stephanidisi				V	DD						+
Cobitis strumicae				L/V	DD						+
Cobitis trichonica	II		III	L/V	DD						+
Cobitis vardarensis				L/V	DD						+
Coregonus lavaretus	V		III		DD				+		
Cyprinus carpio					CR						
Dalatias licha					VU						
Economidichthys pygmaeus		+		L/V	VU						+
Economidichthys trichonis				L/V	VU					R	+
Eudontomyzon hellenicus	II		III	V/E	VU						+
Gobio gobio											x
Gobio kessleri			III	L/V	DD						
Gobio uranoscopus	II		III	L/V	DD						
Heptranchias perlo		+									
Hexanchus griseus		+			VU						
Hippocampus hippocampus					VU						
Hippocampus ramulosus					VU						
Huso huso	V				EN						
Knipowitschia goerneri				T	DD						+
Knipowitschia milleri				V	DD						+
Knipowitschia panizae					DD						
Knipowitschia (=Gobius) thessala			III	V	VU					E	+
Ladigesocypris ghigii	II	+		V/E	VU						x
Lamna nasus					VU						

[illegible]

Υπόμνημα Πίνακα 3.4.

- A: Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21.5.1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- B: ΠΔ. 67/1981. "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδος και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ'αυτών".
ΥΑ 414985/29.11.85 "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας".
- Γ: Council of Europe 1979.- Convention on the conservation of european wildlife and natural habitats (Bern Convention).
- Δ: Καρανδεινός Μ. (επιμ.) 1992.- Το κόκκινο βιβλίο των απειλούμενων σπονδυλοζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, 356 σελ.
- Ε: IUCN Conservation Monitoring Centre 1996.- 1996 IUCN Red List of Threatened Animals. IUCN, 154 pp.
- Ζ: Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals (Bonn Convention), 1979.
- Η: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES), 1973.
- Θ: Οδηγία 91/244/ΕΟΚ της Επιτροπής της 6.3.1991 για την τροποποίηση της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.
Οδηγία 79.409/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2.4.1979 περί διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.
- Ι: CORINE-Biotopes project. 1988.- Technical Handbook vol. 1.
- Κ: Economic Commission for Europe (1991).- European Red List of Globally Threatened Animals and Plants. United Nations, 150 pp.
- Λ: Ενδημικό είδος ή υποείδος.
- I: Παράρτημα I
- II: Παράρτημα II
- III: Παράρτημα III
- IV: Παράρτημα IV
- V: Παράρτημα V
- Ex: Εκλιπόντα είδη
- E: Κινδυνεύοντα είδη
- E1: Άμεσα κινδυνεύοντα είδη
- E2: Μη άμεσα κινδυνεύοντα είδη
- V: Τρωτά είδη
- R: Σπάνια είδη
- I: Απροσδιόριστα είδη
- K: Ανεπαρκώς γνωστά είδη
- L: Τοπικά απειλούμενα είδη
- Rev: Είδη τα οποία είναι γνωστό ότι απειλούνται αλλά βρίσκονται υπό αναθεώρηση από την IUCN.
- *: Είδη προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- x: Ενδημικό υποείδος ή υποείδη

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5. Απειλούμενα, προστατευόμενα και ενδημικά είδη ασπονδύλων της Ελλάδας (Λεγάκις 1997).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ	M	N
Nephrops norvegicus													+
Palinurus vulgaris													+
Scyllarides latus	V								+				
ΟΡΘΟΠΤΕΡΑ													
Dolichopoda cassagnai		+										+	
Dolichopoda graeca		+										+	
Dolichopoda hussoni		+										+	
Dolichopoda insignis		+										+	
Dolichopoda naxia		+										+	
Dolichopoda patrizii		+										+	
Dolichopoda petrochilosi		+										+	
Dolichopoda remyi		+										+	
Dolichopoda thasosensis		+										+	
Dolichopoda unicolor		+										+	
Dolichopoda vandeli		+										+	
ΜΑΝΤΟΕΙΔΗ													
Bolivaria brachyptera									+		V		
Empusa fasciata									+		V		
ΟΔΟΝΤΟΓΝΑΘΑ													
Anax imperator		+											
Boyeria irene						+			+				+
Coenagrion ornatum									+				+
Cordulegaster charpentieri													+
Cordulegaster heros						+			+				+
Cordulegaster insignis													+
Epallage fatima													+
Gomphus schneiderii													+
Gomphus vulgatissimus						+			+				+
Hemianax ephippiger		+											
Lindenia tetraphylla	II/IV		II			+			+	+			+
Ophiogomphus cecilia	II/IV		II			+	E		+	+	E		+
Orthetrum chrysostigma													+
Platycnemis pennipes													+
Pyrrhosoma nymphula													+
Somatochlora flavomaculata						+							+
Stylurus (=Gomphus) flavipes	IV		II				E		+		I		+
Sympetrum depressiusculum									+				+
Trithemis festiva													+
ΤΡΙΧΟΠΤΕΡΑ													
Adicella dionisos									+	+			
Ceraclea riparia									+	+			
Ernodes articularis									+	+			

[illegible]

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ	M	N
Boloria (=Brenthis) pales		+											
Brenthis hecate						+			+				
Charaxes jasius		+											
Clossiana dia		+											R
Euphydryas (=Hypodryas) aurinia	II		II			+			+				V
Euphydryas cynthia		+											
Melitaea arduina													V
Neptis sappho						+			+				E
Nymphalis xanthomelas													E
Satyridae													
Coenonympha leander		+											V
Coenonympha orientalis (=gardetta)													V
Coenonympha rhodopensis													V
Erebia cassioides		+											
Erebia euryale													V
Erebia ligea		+											V
Erebia melas		+											
Erebia oeme													V
Erebia ottomana		+		NE					+		R		
Erebia triaria		+											
Hipparchia aristaeus		+											
Kirinia klimene													E
Lasiomatta petropolitana													R
Melanargia russiae		+											V
Pseudochazara amymone													E
Pseudochazara cingovskii													V
Pseudochazara mamurra (=graeca)		+											
Lycaenidae													
Agrodiaetus admetus		+											
Agrodiaetus (=Neolysandra) coelestinus													V
Agrodiaetus damon													R
Agrodiaetus iphigenia													E
Agrodiaetus nephoiptamenos													V
Agrodiaetus nonacriensis (=iphigenia)													E
Agrodiaetus ripartii		+											
Cyaniris helena		+											
Eumedonia eumedon													R
Everes alcetas													R
Everes argiades													R
Everes decoloratus													R
Freyeria trochylus		+											R
Heodes (=Lycaena) alciphron													R
Heodes (=Lycaena) ottomanus													E
Iolana iolas													R
Kretania psylorita		+										+	V
Lycaeides argyrognomon									+		Rev		R
Lycaena dispar	II/IV		II	LR		+	E		+	+	E		E
Lysandra philippi													V
Maculinea alcon				LR		+			+		V		V
Maculinea arion	IV		II	LR		+			+		V		R

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ	M	N
Philotes bavius		+							+				E
Plebejus pylaon (=sephirus)						+			+				R
Polyommatus eroides													R
Polyommatus eros (=menelaos)		+											V
Scolitantides orion						+			+				R
Strymonidia (=Fixsenia) pruni		+											R
Strymonidia (=Satyrium) w-album													V
Thecla betulae													V
Thersamonia thersamon													R
Thersamonia thetis		+											E
Turanana panagaea		+				+			+				E
Vacciniina optilete		+				+							
Zezeeria knysa		+											V
Hesperiidae													
Borbo borbonica						+			+				V
Carcharodus flocciferus													R
Erynnis marloyi													R
Gegenes nostrodamus													R
Muschampia (=Syrichtus) tessellum		+		NE		+			+		K		V
Pyrgus alveus													R
Pyrgus cinarae		+											V
Spialia (=Pyrgus) phlomidis		+											R
Thymelicus hamza		+											
Noctuidae													
Heliiothis nubigera katerinae		+											
Zygaenidae													
Zygaena angelicae													+
Zygaena brizae													+
Zygaena ephialtes													+
Zygaena filipendulae													+
Zygaena laeta													+
Zygaena lonicerae													+
Zygaena minos													+
Zygaena nevadensis													+
Zygaena purpuralis													+
Zygaena sedi													+
Zygaena viciae													+
Nemeobiidae													
Hamearis lucina													R
Lasiocampidae													
Eriogaster catax	II/IV		II	DD		+	E		+	+	E		

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ	M	N
Saturniidae													
Saturnia pyri									+		E		
Arctiidae													
Callimorpha (=Euplagia) quadripunctaria	*II								+				
Sphingidae													
Hyles hippophaes	IV		II	DD		+	V		+		V		
Proserpinus proserpina	IV		II	DD		+	V		+		V		
ΚΟΛΕΟΠΤΕΡΑ													
Carabidae													
Calosoma sycophanta						+	V		+		V		
Carabus intricatus (=arcadicus)				LR		+	V	+	+		V		
Hydraenidae													
Hydraena filum												+	+
Hydraena finita												+	+
Hydraena georgiadesi												+	+
Hydraena holdhausi												+	+
Hydraena karinkukolae												+	+
Hydraena kuehnelti												+	+
Hydraena ludovicae												+	+
Hydraena malickyi												+	+
Hydraena samia												+	+
Hydraena sappho												+	+
Hydraena subina												+	+
Hydraena subinflata												+	+
Hydraena subinoides												+	+
Dytiscidae													
Agabus bipustulatus				+									
Rhysodidae													
Rhysodes sulcatus									+	+	+		
Scarabaeidae													
Cetonischema aeruginosa									+				
Eupotosia koenigi									+				
Gnorimus octopunctatus									+				
Onthophagus furcatus										+			
Osmoderma eremita	*II/IV		II	VU		+	E	+	+		E		
Temnorhynchus baal													+
Trichius sexualis									+				

[illegible]

[illegible]

Υπόμνημα Πίνακα 3.5.

- A: Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21.5.1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- B: ΠΔ. 67/1981.
- Γ: Council of Europe 1979.- Convention on the conservation of european wildlife and natural habitats (Bern Convention).
- Δ: IUCN Conservation Monitoring Centre 1996.- 1996 IUCN Red List of Threatened Animals. IUCN.
- E: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES), 1973.
- Z: CORINE-Biotopes project. 1988.- Technical Handbook vol. 1.
- H: Collins N.M., Wells S.M. 1987.- Invertebrates in need of special protection in Europe. Council of Europe, Nature and Environment No 35, 162 pp.
- Θ: Speight M.C.D. 1989.- Saproxylic invertebrates and their conservation. Council of Europe, Nature and Environment No 42, 72 pp.
- I: Koomen P., van Helsdingen P.J. 1993.- Listing of biotopes in Europe according to their significance for invertebrates. Council of Europe, T-PVS(93)43, 74 pp.
- K: European Invertebrate Survey 1991.- Proposed revised list of threatened invertebrates in need of protection of habitat in the community. Mscr., 7 pp.
- Λ: Economic Commission for Europe (1991).- European Red List of Globally Threatened Animals and Plants. United Nations, 150 pp.
- M: Ενδημικά είδη
- N: Hunnam P.J. 1980.- Mediterranean marine species in possible need of protection. UNEP/IG.20/INF.6, 41 pp. (Σπόγγοι, Κνιδόζωα, Μαλάκια, Βρυόζωα, Δεκάποδα, Εχινόδερμα, Ασκίδια)
- van Tol J., Verdonk M.J. 1988.- The protection of dragonflies (Odonata) and their biotopes. Council of Europe, Nature and Environment No 38, 181 pp. (Οδοντόγναθα).
- Heath J. 1981.- Threatened Rhopalocera (butterflies) of Europe. Council of Europe, Nature and Environment No 23, 157 pp. (Λεπιδόπτερα).
- J.S. Dabrowski. Προσωπική επικοινωνία (Λεπιδόπτερα).
- M. Jaech. Προσωπική επικοινωνία (Κολεόπτερα).
- I: Παράρτημα I
- II: Παράρτημα II
- III: Παράρτημα III
- IV: Παράρτημα IV
- V: Παράρτημα V
- E: Κινδυνεύοντα είδη
- V: Τρωτά είδη
- R: Σπάνια είδη
- I: Απροσδιόριστα είδη
- K: Ανεπαρκώς γνωστά είδη
- CT: Εμπορικά απειλούμενα είδη
- Rev: Είδη τα οποία είναι γνωστό ότι απειλούνται αλλά βρίσκονται υπό αναθεώρηση από την IUCN.

4. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η συνειδητοποίηση της συνεχιζόμενης υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος έχει οδηγήσει, σε παγκόσμιο επίπεδο, στην υιοθέτηση μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών διεθνών συμφωνιών και συμβάσεων με στόχο την προστασία του παγκόσμιου φυσικού πλούτου. Η Ελλάδα, ως μέλος της παγκόσμιας κοινότητας, εκτός από την εθνική νομοθεσία, έχει αναλάβει ειδικές υποχρεώσεις για την προστασία της φύσης και τη θέσπιση πορστατευόμενων περιοχών στα πλαίσια σχετικών διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών, τις οποίες έχει αποδεχθεί, καθώς και των αντίστοιχων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ελλάδα, εξαιτίας της θέσης της στον ευρωπαϊκό χώρο, και σε συνδυασμό με τη γεωμορφολογία και τις ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες, παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία ενδιαιτημάτων και πλούσια χλωρίδα και πανίδα με υψηλό βαθμό ενδημικών ειδών και με μεγάλο επιστημονικό ενδιαφέρον. Η μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων, σε συνδυασμό με την υψηλή βιολογική ποικιλότητα δημιουργούν πρόσθετες υποχρεώσεις για την προστασία και την αειφορική διαχείρισή τους. Οι πρώτες ισχυρές προσπάθειες δημιουργίας πορστατευόμενων περιοχών ξεκίνησαν το 1937 με τη θέσπιση του νόμου 856/1937 ο οποίος προέβλεπε την ίδρυση πέντε Εθνικών Δρυμών. Έκτοτε ακολούθησε μια σειρά κανονιστικών πράξεων καθώς και η συνταγματική κατοχύρωση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος το 1975. Σύμφωνα με το σημερινό καθεστώς προστασίας (βλέπε κεφάλαιο 6.2. Νομικό Πλαίσιο) διακρίνουμε κατηγορίες πορστατευόμενων περιοχών σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο.

Οι κατηγορίες πορστατευόμενων περιοχών σε εθνικό επίπεδο είναι οι ακόλουθες:

- Θαλάσσια Πάρκα (Πίνακας 4.6)
- Κατάλογος Τοπίων Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (Πίνακας 4.7.)
- Αισθητικά Δάση (Πίνακας 4.8.)
- Εθνικοί Δρυμοί (Πίνακας 4.9.).
- Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης (Πίνακας 4.10.)
- Πορστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως καταφύγια θηραμάτων (Πίνακας 4.11.)
- Πορστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές (Πίνακας 4.12.)
- Κρατικά εκτροφεία θηραμάτων (Πίνακας 4.13.)

Εκτός από την εθνική νομοθεσία, πολλές περιοχές έχουν χαρακτηριστεί και πορστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες ως ακολούθως:

- SPA περιοχές (Πίνακας 4.2.)
- Κατάλογος υγροτόπων που πορστατεύονται με τη Συνθήκη Ραμσάρ (Πίνακας 4.5.)
- Πορστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Πίνακας 4.14.)
- Πορστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως βιογενετικό απόθεμα (Πίνακας 4.15.)
- Πορστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Απόθεμα Βιόσφαιρας, τους έχει απονεμηθεί το Ευρωδίπλωμα, ή έχουν χαρακτηριστεί ως Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς. (Πίνακας 4.16)

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει υπογράψει την υιοθέτηση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στους Πίνακες 4.1. και 4.3. παρουσιάζονται οι προτεινόμενες περιοχές στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 του εθνικού καταλόγου και οι περιοχές του επιστημονικού που δεν έχουν προταθεί στον εθνικό κατάλογο, αντιστοίχως.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1. Προτεινόμενες περιοχές στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000.

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασσ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR1110003	ΤΡΕΙΣ ΒΡΥΣΕΣ	Εβρος	9912	9912	100		26	0	23	41	7	42	17	7	ΚΘ ΣΡ ΣΠΠΕ
GR1110004	ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	Εβρος	9603	9603	100		25	36	31	40	26	59	5	8	ΚΘ, CORINE
GR1110005	ΒΟΥΝΑ ΕΒΡΟΥ	Εβρος	42370	42370	100		26	11	22	41	6	57	20	11	ΣΠΠΕ, CORINE
GR1120003	ΟΡΟΣ ΧΑΪΝΤΟΥ - ΚΟΥΛΑ	Ξάνθη	3489	3489	100		24	48	37	41	19	48	11	11	ΒΑ, ΤΙΦΚ, ΜΦ, CORINE
GR1130006	ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΙΛΙΟΥΡΗΣ – ΑΝΩ ΡΟΥΣ	Ροδόπη	1950	1669	100		25	33	2	41	2	55	12	5	ΣΠΠΕ, CORINE
GR1130007	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΟΜΨΑΤΟΥ	Ροδόπη	9500	424	100		25	11	55	41	10	12	9	6	ΣΠΠΕ, CORINE
GR1130008	ΜΑΡΩΝΕΙΑ - ΣΠΗΛΑΙΟΝ	Ροδόπη	4	4	100		25	32	16	40	53	26	4	1	ΤΙΦΚ*
GR1130009	ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Ροδόπη	24566	28049	87	13	25	14	45	40	57	45	17	18	ΚΘ ΣΡ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1140001	ΔΑΣΟΣ ΦΡΑΚΤΟΥ	Δράμα	1088	1088	100		24	29	43	41	32	47	8	6	ΣΠΠΕ ΒΓΑ ΜΦ ΚΘ, CORINE
GR1140002	ΡΟΔΟΠΗ (ΣΥΜΗΔΑ)	Δράμα	6709	6709	100		24	8	19	41	29	45	10	6	
GR1140003	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΑΤΙΑ	Δράμα	7156	7156	100		24	19	1	41	30	40	8	11	CORINE
GR1140004	ΚΟΥΡΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ	Δράμα	9845	9845	100		24	5	11	41	17	27	7	11	ΤΙΦΚ, CORINE
GR1150005	ΚΟΥΡΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΓΓΑΙΟ	Καβάλα	10344	10344	100		24	5	49	40	54	21	5	12	ΣΠΠΕ ΚΘ ΤΙΦΚ, CORINE
GR1150008	ΟΡΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ	Καβάλα	279	279		100	24	45	58	40	43	11		2	
GR1150009	ΚΟΛΠΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ-ΟΡΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Καβάλα	1174	1174		100	24	19	16	40	50	34		2	
GR1150010	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ & ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΕΡΑΜΟΤΗΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Καβάλα	21857	22247	79	21	24	46	53	40	55	29	17	18	ΚΘ ΕΘ ΣΡ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1210001	ΟΡΟΣ ΒΕΡΜΙΟ	Ημαθία	25553	25553	100		21	59	44	40	34	54	13	17	ΚΘ ΕΘ, CORINE
GR1210002	ΣΤΕΝΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	Ημαθία	3623	3623	100		22	13	34	40	26	49	6	5	ΚΘ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1220001	ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΛΒΗ ΚΑΙ ΛΑΓΚΑΔΑ-ΕΥΡΥΤΗΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Θεσσαλονίκη	16388	26947	100		23	19	11	40	40	40	13	7	ΣΠΠΕ ΚΘ ΣΡ, CORINE

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ	Προστασία
GR1220002	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΕΚΒΟΛΕΣ ΛΟΥΔΙΑ-ΔΕΛΤΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	Θεσσαλονίκη	11808	33674	100		22	42	53	40	33	46	16	15	ΚΘ ΣΡ ΣΠΠΕ
GR1220003	ΣΤΕΝΑ ΡΕΝΤΙΝΑΣ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Θεσσαλονίκη	2905	2905	100		23	39	22	40	39	37	13	11	ΣΠΠΕ ΣΡ, ΤΙΦΚ, CORINE
GR1220004	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΕΠΑΝΩΜΗΣ	Θεσσαλονίκη	690	690	68	32	22	54	40	40	23	9	1	11	ΚΘ ΣΠΠΕ
GR1220005	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ	Θεσσαλονίκη	377	377	63	37	22	49	17	40	29	4	1	10	ΣΠΠΕ
GR1230001	ΛΙΜΝΗ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ	Κιλκίς	1089	1089	100		22	48	56	40	49	46		3	
GR1230002	ΥΔΡΟΧΑΡΕΣ ΔΑΣΟΣ ΜΟΥΡΙΩΝ	Κιλκίς	775	775	100		22	46	40	41	14	20	6	2	ΜΦ, CORINE
GR1240003	ΟΡΟΣ ΠΑΪΚΟ	Πέλλα	35263	35263	100		22	17	34	41	1	13	7	16	ΚΘ
GR1240004	ΛΙΜΝΗ ΑΓΡΑ	Πέλλα	1250	1250	100		21	55	49	40	48	34	8	4	ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*, CORINE
GR1240005	ΣΤΕΝΑ ΑΨΑΛΟΥ-ΜΟΓΛΕΝΙΤΣΑΣ	Πέλλα	6110	6110	100		22	8	12	40	51	15	3	3	ΣΠΠΕ, CORINE
GR1250001	ΟΡΟΣ ΟΛΥΜΠΟΣ	Πιερία	19138	19138	100		22	23	40	40	5	45	11	22	ΒΑ ΣΠΠΕ ΠΕΔ ΚΘ ΒΓΑ, CORINE
GR1250002	ΠΙΕΡΙΑ ΟΡΗ	Πιερία	16640	16640	100		22	11	25	40	14	42	7	13	ΚΘ, CORINE
GR1250003	ΟΡΟΣ ΤΙΤΑΡΟΣ	Πιερία	5325	5325	100		22	9	25	40	10	42	2	7	ΚΘ, CORINE
GR1250004	ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	Πιερία	1500	1440	82	18	22	38	37	40	21	24	7	11	ΣΡ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1260001	ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗ-ΚΡΟΥΣΙΑ-ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΜΠΕΛΕΣ	Σέρρες	82951	82951	100		23	8	27	41	16	26	17	14	ΣΠΠΕ ΚΘ ΣΡ, CORINE
GR1260002	ΕΚΒΟΛΕΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΣΤΡΥΜΟΝΑ	Σέρρες	1297	1297	85	15	23	51	43	40	47	27	9	13	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR1260003	ΑΗ ΓΙΑΝΝΗΣ	Σέρρες	446	446	100		23	34	52	41	5	47	2	4	ΚΘ
GR1260004	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΜΕΝΟΙΚΙΟ-ΟΡΟΣ ΚΟΥΣΚΟΥΡΑΣ	Σέρρες	22614	22614	100		23	47	29	41	9	11	11	14	ΚΘ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1260005	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΟΡΒΗΛΟΣ	Σέρρες	4915	4915	100		23	36	58	41	22	33	5	9	CORINE
GR1260007	ΟΡΗ ΒΡΟΝΤΟΥΣ-ΛΑΪΛΙΑΣ	Σέρρες	6834	6834	100		23	34	42	41	16	27	11	6	ΜΦ, CORINE ΕΚΠ, ΤΙΦΚ
GR1270001	ΟΡΟΣ ΧΟΛΟΜΟΝΤΑΣ	Χαλκιδική	15542	15542	100		23	31	18	40	26	41	6	6	ΚΘ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1270002	ΟΡΟΣ ΙΤΑΜΟΣ-ΣΙΘΩΝΙΑ	Χαλκιδική	18227	18227	95	5	23	49	55	40	9	11	9	7	ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ, CORINE
GR1270004	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑ	Χαλκιδική	633	633	76	24	23	20	7	40	13	48	3	9	ΣΠΠΕ
GR1270005	ΟΡΟΣ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΝ	Χαλκιδική	9100	8057	100		23	47	29	40	33	16	5	8	ΚΘ, ΤΙΦΚ*
GR1270007	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΕΛΙΑ-ΑΚΡΟΤΗΡΙΟ ΚΑΣΤΡΟ	Χαλκιδική	226	226		100	23	42	45	40	10	44		2	CORINE
GR1270008	ΠΑΛΙΟΥΡΙ	Χαλκιδική	184	184		100	23	39	11	39	59	5		2	

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR1270009	ΠΛΑΤΑΝΙΤΣΙ-ΣΥΚΙΑ	Χαλκιδική	589	589		100	24	0	5	40	3	4		2	
GR1270010	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΠΥΡΓΟΣ-ΟΡΜΟΣ ΚΥΨΑΣ	Χαλκιδική	302	302		100	23	19	27	40	4	27		2	
GR1310001	ΟΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ	Γρεβενά	8012	8012	100		21	5	12	40	1	32	6	10	ΠΖΕΔ
GR1310003	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΑΝΤΑ), (ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ)	Γρεβενά	6838	6838	100		21	6	23	39	53	17	10	8	ΒΓΑ ΚΘ ΣΠΠΕ ΠΕΔ ΠΖΕΔ, CORINE
GR1320001	ΛΙΜΝΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	Καστοριά	4732	4732	100		21	17	39	40	31	31	11	3	ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*
GR1320002	ΟΡΟΣ ΓΡΑΜΜΟΣ	Καστοριά	34468	34468	100		20	50	54	40	19	12	10	16	ΒΓΑ ΣΠΠΕ ΚΘ ΜΦ, CORINE
GR1330001	ΟΡΟΣ ΒΟΥΡΙΝΟ (ΜΕΣΙΑΝΟ ΝΕΡΟ)	Κοζάνη	8340	764	100		21	40	26	40	11	43	5	15	ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ
GR1340003	ΟΡΗ ΒΑΡΝΟΥΝΤΑ	Φλώρινα	6071	6071	100		21	12	23	40	50	45	8	12	CORINE
GR1340004	ΛΙΜΝΕΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ-ΠΕΤΡΩΝ	Φλώρινα	12568	12568	100		21	44	20	40	43	29	5	7	ΚΘ ΣΠΠΕ ΤΙΦΚ*, CORINE
GR1340006	ΟΡΟΣ ΒΕΡΝΟΝ-ΒΙΤΣΙ	Φλώρινα	8201	8201	100		21	25	52	40	39	45	11	6	ΚΘ
GR1410001	ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΙΜΝΗΣ ΤΑΥΡΩΠΟΥ	Καρδίτσα	2982	2982	100		21	45	18	39	17	43	7	7	ΤΙΦΚ
GR1410002	ΑΓΡΑΦΑ	Καρδίτσα	9753	9753	100		21	35	56	39	14	12	7	8	CORINE
GR1420001	ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΣ	Λάρισα	20960	12248	100		22	31	42	39	55	52	5	9	ΣΠΠΕ ΚΘ ΑΔ, CORINE
GR1420004	ΚΑΡΛΑ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ-ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ	Λάρισα	42605	42605	99,85	0,15	22	49	33	39	35	50	6	27	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR1430001	ΟΡΟΣ ΠΗΛΙΟ	Μαγνησία	31751	31751	91	9	23	4	23	39	25	43	6	19	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE ΕΧΜ, ΤΙΦΚ*
GR1430002	ΚΟΥΡΙ ΑΛΜΥΡΟΥ	Μαγνησία	500	100	100		22	44	19	39	11	45	4	3	ΒΓΑ, CORINE ΑΔ, ΤΙΦΚ
GR1430003	ΣΚΙΑΘΟΣ: ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΕΣ	Μαγνησία	57	57	100		23	24	8	39	9	1	1	14	ΑΔ, CORINE ΣΒ, ΤΙΦΚ*
GR1430004	ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ-ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ,	Μαγνησία	2Ε+05	249128	7	93	24	4	8	39	15	45	9	19	ΚΘ ΣΠΠΕ ΣΒ ΘΠ, CORINE ΕΚΠ, ΜΦ

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασσ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR1440001	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Τρίκαλα	20092	20092	100		21	17	31	39	38	9	8	10	ΕΚΠ ΚΘ
GR1440002	ΚΕΡΚΕΤΙΟ ΟΡΟΣ (ΚΟΖΙΑΚΑΣ)	Τρίκαλα	50427	50427	100		21	30	51	39	34	20	6	7	ΕΚΠ ΣΠΠΕ, CORINE
GR1440003	ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΗ-ΜΕΤΕΩΡΑ	Τρίκαλα	60620	60620	100		21	44	12	39	45	28	8	7	ΠΚ, CORINE ΣΠΠΕ ΕΚΠ ΚΘ ΤΙΦΚ*
GR1440004	ΣΤΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	Τρίκαλα	1500	474	100		22	14	39	39	39	49	5	7	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2110001	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΔΕΛΤΑ ΛΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΑΧΘΟΥ (ΕΥΡΥΤΕΡΑ)	ρτα	50637	28777	62	38	20	53	1	39	3	34	17	16	ΣΡ, CORINE ΣΒ ΟΑΠ ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ
GR2110002	ΟΡΗ ΑΘΑΜΑΝΩΝ (ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ)	ρτα	21954	21954	100		21	12	16	39	28	18	3	12	ΣΠΠΕ, CORINE ΚΘ
GR2120001	ΕΚΒΟΛΕΣ (ΔΕΛΤΑ) ΚΑΛΑΜΑ	Θεσπρωτία	8531	8531	83	17	20	11	48	39	33	45	13	14	ΣΠΠΕ ΚΘ
GR2120002	ΕΛΟΣ ΚΑΛΟΔΙΚΙ	Θεσπρωτία	787	787	100		20	27	46	39	18	41	5	5	
GR2120003	ΛΙΜΝΗ ΛΙΜΝΟΠΟΥΛΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ	Θεσπρωτία	867	579	100		20	27	21	39	28	40	5	2	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2120004	ΣΤΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑ	Θεσπρωτία	1820	1820	100		20	28	39	39	37	30	6	4	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2130002	ΟΡΟΣ ΣΜΟΛΙΚΑΣ	Ιωάννινα	19975	19975	100		20	55	31	40	4	57	7	19	ΣΠΠΕ ΚΘ ΠΖΕΔ, CORINE
GR2130004	ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ	Ιωάννινα	33112	33112	100		20	52	36	39	53	2	7	11	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR2130006	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΣΟΒΟΥ (ΑΝΗΛΙΟ-ΚΑΤΑΡΑ)	Ιωάννινα	7328	7328	100		21	11	43	39	46	53	3	7	CORINE
GR2130007	ΟΡΟΣ ΛΑΚΜΟΣ (ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ)	Ιωάννινα	20122	20122	100		21	7	14	39	38	49	3	8	ΚΘ, ΤΙΦΚ, CORINE
GR2130008	ΟΡΟΣ ΜΙΤΣΙΚΕΛΙ	Ιωάννινα	8436	8436	100		20	51	2	39	44	43	2	6	ΚΘ
GR2140001	ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	Πρέβεζα	4549	4549	100		20	30	14	39	14	11	10	12	ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*, CORINE
GR2140003	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΠΑΡΓΑ ΕΩΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΣ	Πρέβεζα	1555	1555	7	93	20	29	59	39	12	20	1	3	CORINE
GR2210001	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	Ζάκυνθος	2054	2054	100		20	38	49	37	53	9	3	5	CORINE
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΩΝΗΣΗ ΚΑΙ Γ	Ζάκυνθος	4970	4970	17	83	20	54	52	37	42	42	6	9	ΒΓΑ, ΖΟΕ, CORINE
GR2210003	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	Ζάκυνθος	525	525	24	76	21	0	35	37	15	16	2	5	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2220001	ΚΑΛΟΝ ΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ	Κεφαλληνία	2566	2566	100		20	34	36	38	20	31	2	2	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΓΑΝ	Κεφαλληνία	1E+05	88405	2	98	20	50	10	38	35	19	8	9	ΣΠΠΕ ΟΑΠ ΣΡ, CORINE
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕ	Κεφαλληνία	1016	1016		100	20	33	43	38	5	24	2	2	

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες							Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΟΤΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	Κέρκυρα	190	190	87	13	19	51	1	39	48	59	7	10	ΤΙΦΚ*, CORINE	
GR2230002	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΡΗΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	Κέρκυρα	2357	2357	100		19	55	25	39	26	60	4	7	ΚΘ, CORINE	
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	Κέρκυρα	243	243	68	32	20	4	17	39	27	7	2	4	CORINE	
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ	Κέρκυρα	5649	5649	53	47	20	11	9	39	11	10	2	4	ΤΙΦΚ*, CORINE	
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΕΩΣ ΜΕΣΟΓΓΗ	Κέρκυρα	489	489	18	72	19	55	2	39	32	47	1	2		
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΩΝΗΣ-ΑΒΑΙΜΩΝ) ΚΑΙ	Λευκάδα	2142	2142	27	73	20	42	48	38	50	12	20	7	ΤΙΦΚ*, CORINE	
GR2240002	ΠΕΡΙΟΧΗ ΧΟΡΤΑΤΩΝ (ΛΕΥΚΑΔΑ)	Λευκάδα	1255	1255	100		20	37	34	38	42	3		1	ΚΘ, EXM, CORINE	
GR2310004	ΟΡΟΣ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟ	Αιτ/καρνανία	18541	18541	100		21	36	50	38	43	38	2	5	ΚΘ	
GR2310005	ΟΡΟΣ ΒΑΡΑΣΟΒΑ	Αιτ/καρνανία	1446	1446	100		21	35	51	38	21	55	4	5	ΚΘ, EXM, ΤΙΦΚ*, CORINE	
GR2310006	ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΥΛΚΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΑΛΤΙΝΗ	Αιτ/καρνανία	3236	3236	100		20	49	53	38	52	26	3	9	ΣΡ ΚΘ, CORINE	
GR2310007	ΛΙΜΝΗ ΑΜΒΡΑΚΙΑ	Αιτ/καρνανία	2205	2205	100		21	10	29	38	45	55	6	4		
GR2310008	ΛΙΜΝΗ ΟΖΕΡΟΣ	Αιτ/καρνανία	1258	1258	100		21	13	27	38	39	19	7	7	CORINE	
GR2310009	ΛΙΜΝΕΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ ΚΑΙ ΛΥΣΙΜΑΧΙΑ	Αιτ/καρνανία	14279	14279	100		21	32	0	38	33	43	12	8	ΚΘ, CORINE	
GR2320002	ΟΡΟΣ ΧΕΛΜΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΑ ΣΤΥΓΟΣ	Αχαΐα	17492	17492	100		22	13	23	37	57	34	5	10	ΚΘ, ΤΙΦΚ, CORINE	
GR2320003	ΦΑΡΑΓΓΙ ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ	Αχαΐα	2176	2176	100		22	10	6	38	7	2	7	9	ΣΠΠΕ, CORINE ΚΘ, ΤΙΦΚ	
GR2320005	ΟΡΗ ΜΠΑΡΜΠΑΣ ΚΑΙ ΚΛΩΚΟΣ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΑ	Αχαΐα	6042	6042	100		22	0	51	38	9	12	3	10	ΣΠΠΕ, CORINE	
GR2320006	ΑΛΥΚΗ ΑΙΓΙΟΥ	Αχαΐα	32	32	77	23	22	6	30	38	15	50		5	ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE	
GR2320007	ΟΡΟΣ ΠΑΝΑΧΑΪΚΟ	Αχαΐα	12218	12218	100		21	52	34	38	12	25	7	8	ΚΘ, CORINE	
GR2320008	ΟΡΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ	Αχαΐα	19331	19331	100		21	53	2	37	57	51	2	10	ΚΘ ΕΘ, CORINE	
GR2320009	ΣΠΗΛΑΙΟ ΚΑΣΤΡΙΩΝ	Αχαΐα	308	308	100		22	8	32	37	56	60	5	6	ΚΘ	
GR2330002	ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΦΟΛΩΗΣ	Ηλεία	9741	9741	100		21	41	17	37	47	20	2	4	ΣΠΠΕ, CORINE	
GR2330003	ΕΚΒΟΛΕΣ (ΔΕΛΤΑ) ΠΗΝΕΙΟΥ	Ηλεία	946	946	100		21	13	50	37	49	31	7	8		
GR2330004	ΟΛΥΜΠΙΑ	Ηλεία	315	315	100		21	37	38	37	38	32	2	3		
GR2330005	ΘΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ, ΛΙΜΝΗ ΚΑΪΑΦΑ	Ηλεία	3147	3147	100		21	36	32	37	31	4	3	14	ΚΘ, ΤΙΦΚ, CORINE	
GR2330007	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΛΟΓΡΙΑ ΕΩΣ ΚΥΛΛΗΝΗ	Ηλεία	6253	6253	26	74	21	19	37	38	4	35	2	4		
GR2330008	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΠΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	Ηλεία	5137	5137	0,3	99,7	21	32	28	37	33	27	1	1		
GR2420001	ΟΡΟΣ ΟΧΗ-ΚΑΜΠΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ-ΠΟΤΑΜΙ-ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΑΦΗΡΕΥ	Εύβοια	15735	15735	95	5	24	29	22	38	5	40	8	26	ΣΠΠΕ, CORINE ΚΘ, ΤΙΦΚ	
GR2420002	ΔΙΡΦΥΣ: ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ-ΔΕΛΦΟΙ	Εύβοια	1298	1298	100		23	50	59	38	36	17	2	6	ΣΠΠΕ ΑΔ, CORINE	
GR2420004	ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ-ΔΕΛΤΑ ΞΗΡΙΑ-ΥΔΡΟΧΑΡΕΣ ΔΑΣΟΣ Α	Εύβοια	1008	1008	20	80	23	7	5	39	0	5	8	14	ΣΠΠΕ ΜΦ, CORINE	
GR2420006	ΣΚΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΟΧΥΛΑΣ	Εύβοια	4097	4097	100		24	37	14	38	49	44	4	10	CORINE	
GR2430001	ΟΡΟΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ (ΒΕΛΟΥΧΙ)	Ευρυτανία	3408	3408	100		21	49	14	38	56	39	7	7	ΚΘ, CORINE	
GR2440002	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ-ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	Φθιώτιδα	47544	47544	70	30	22	35	27	38	52	1	11	13	CORINE	
GR2440003	ΦΑΡΑΓΓΙ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	Φθιώτιδα	523	523	100		22	21	38	38	49	12	9	3	ΠΖΕΔ, CORINE	

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες							Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR2450001	ΟΡΗ ΒΑΡΔΟΥΣΙΑ	Φωκίδα	19372	19372	100		22	6	41	38	39	54	3	8		ΣΠΠΕ ΚΘ
GR2450002	ΟΡΟΣ ΓΚΙΩΝΑ	Φωκίδα	21878	21878	100		22	16	47	38	37	7	3	8		ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR2450005	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ-ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ	Φωκίδα	18421	18421	100		22	33	0	38	32	30	11	12		ΣΠΠΕ ΠΕΔ ΑΔ, CORINE ΚΘ, ΤΙΦΚ
GR2510003	ΑΚΡΟΝΑΥΠΛΙΑ ΚΑΙ ΠΑΛΑΜΙΔΙ	Αργολίδα	356	356	100		22	48	36	37	33	39	6	3		ΤΙΦΚ*, CORINE
GR2520001	ΟΡΟΣ ΜΑΪΝΑΛΟ	Αρκαδία	22672	22672	100		22	17	27	37	36	39	6	7		ΚΘ
GR2520002	ΛΙΜΝΗ ΤΑΚΑ	Αρκαδία	1033	1033	100		22	22	14	37	26	18	1	3		ΣΠΠΕ, ΜΦ, CORINE
GR2520003	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΑΛΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ ΜΟΥΣΤΟΥ	Αρκαδία	3747	366	85	15	22	45	13	37	23	7	3	3		ΚΘ, ΤΙΦΚ, CORINE
GR2520005	ΜΟΝΗ ΕΛΟΝΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΔΡΑ ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ	Αρκαδία	7000	7000	100		22	49	28	37	8	48	1	3		ΚΘ
GR2530001	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΚΥΛΛΗΝΗ (ΖΗΡΕΙΑ) ΚΑΙ ΧΑΡΑΔΡΑ ΦΛΑΜΠΟΥ	Κορινθία	23422	23422	100		22	26	11	37	57	21	3	11		CORINE
GR2530002	ΛΙΜΝΗ ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ	Κορινθία	1309	1309	100		22	27	51	37	51	34	7	6		ΚΘ ΣΠΠΕ
GR2530003	ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ	Κορινθία	590	590	100		22	51	60	37	53	19	2	4		ΤΙΦΚ, CORINE
GR2530004	ΟΡΟΣ ΟΛΙΓΥΡΤΟΣ	Κορινθία	8630	8630	100		22	22	29	37	48	19	4	6		ΚΘ, CORINE
GR2530005	ΟΡΗ ΓΕΡΑΝΙΑ	Κορινθία	6836	6836	100		23	4	27	38	0	52	4	6		ΚΘ, CORINE
GR2540001	ΟΡΗ ΓΙΔΟΒΟΥΝΙ, ΧΙΟΝΟΒΟΥΝΙ, ΓΑΪΔΟΥΡΟΒΟΥΝΙ, ΚΟΡΑΚΙΑ, ΚΑΛ	Λακωνία	28820	28820	100		22	59	39	36	52	46	4	8		ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*
GR2540003	ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΥΡΩΤΑ	Λακωνία	5445	5445	100		22	41	5	36	49	43	11	5		CORINE
GR2540005	ΛΑΓΚΑΔΑ ΤΡΥΠΗΣ	Λακωνία	1588	1588	100		22	18	23	37	5	11	4	7		ΚΘ, ΤΙΦΚ
GR2550001	ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΝΕΔΩΝΑ	Μεσσηνία	2383	1242	100		22	9	38	37	5	24	5	6		
GR2550003	ΝΗΣΟΙ ΣΑΠΙΕΝΤΖΑ ΚΑΙ ΣΧΙΖΑ, ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΚΡΙΤΑΣ	Μεσσηνία	11405	11405	90	10	21	47	25	36	48	32	5	7		ΕΚΠ ΒΓΑ ΜΦ
GR2550004	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΠΥΛΟΥ (ΔΙΒΑΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ	Μεσσηνία	3481	3481	40	60	21	40	49	36	57	7	7	7		ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*
GR2550005	ΘΙΝΕΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	Μεσσηνία	1040	1040	100		21	41	40	37	21	20	4	7		
GR2550006	ΟΡΟΣ ΤΑΥΓΕΤΟΣ	Μεσσηνία	53364	53364	100		22	19	52	36	56	57	9	10		ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ ΤΙΦΚ*
GR2550007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΤΕΝΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ	Μεσσηνία	983	983	3	97	21	42	57	36	48	4	1	2		
GR3000001	ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑ	Αττική	14901	14901	100		23	43	44	38	10	20	6	8		ΤΙΦΚ*, CORINE ΕΘ ΣΠΠΕ ΠΕΔ
GR3000004	ΒΡΑΒΡΩΝΑ	Αττική	2764	2764	73	27	24	0	1	37	55	9	7	18		ΤΙΦΚ*

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες							Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR3000005	ΣΟΥΝΙΟ-ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ	Αττική	5603	5603	70	30	24	1	41	37	40	55	3	9		ΠΖΕΔ ΣΒ, CORINE ΠΕΔ, ΤΙΦΚ*
GR3000006	ΥΜΗΤΤΟΣ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΒΟΥΛΙΑΓΜΗ	Αττική	8836	8836	100		23	47	45	37	54	53	5	6		ΚΘ, CORINE ΑΔ, ΤΙΦΚ*
GR3000008	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ – ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟ	Αττική	7172	7172	28	72	23	16	35	35	54	34	1	11		CORINE
GR4110001	ΛΗΜΝΟΣ: ΧΟΡΤΑΡΟΛΙΜΝΗ-ΛΙΜΝΗ ΑΛΥΚΗ	Λέσβος	17776	17776	30	70	25	25	35	39	57	20	3	15		ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ ΤΙΦΚ*
GR4110002	ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	Λέσβος	5409	5409	79	21	25	0	49	39	31	14	1	14		CORINE
GR4110003	ΛΕΣΒΟΣ: ΔΥΤΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ-ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ	Λέσβος	20972	20972	94	6	25	54	4	39	11	53	9	9		ΚΘ ΜΦ ΤΙΦΚ* ΣΒ, CORINE
GR4110004	ΛΕΣΒΟΣ: ΚΟΛΠΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	Λέσβος	17475	17475	32	67	26	12	25	39	9	17	9	13		ΣΠΠΕ ΚΘ, CORINE
GR4110005	ΛΕΣΒΟΣ: ΚΟΛΠΟΣ ΓΕΡΑΣ, ΕΛΟΣ ΝΤΙΠΙ ΚΑΙ ΟΡΟΣ ΟΛΥΜΠΟΣ	Λέσβος	11200	11200	60	40	26	22	27	39	2	54	9	13		ΚΘ, CORINE
GR4120001	ΣΑΜΟΣ: ΑΛΥΚΗ	Σάμος	301	301	65	35	27	1	9	37	42	24	2	6		
GR4120002	ΣΑΜΟΣ: ΟΡΟΣ ΑΜΠΕΛΟΣ (ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ)	Σάμος	4850	4850	100		26	49	0	37	45	29	1	6		ΚΘ, ΤΙΦΚ CORINE
GR4120004	ΙΚΑΡΙΑ-ΦΟΥΡΝΟΙ	Σάμος	13251	13251	71	29	26	29	52	37	35	12	8	20		ΣΠΠΕ, CORINE
GR4130001	ΒΟΡΕΙΑ ΧΙΟΣ ΚΑΙ ΝΗΣΟΙ ΟΙΝΟΥΣΕΣ	Χίος	36490	36490	84	16	26	3	2	38	32	17	7	13		ΚΘ
GR4210001	ΚΑΣΟΣ ΚΑΙ ΚΑΣΟΝΗΣΙΑ	Δωδεκάνησος	15730	15730	45	55	26	54	52	35	24	33	3	18		ΣΠΠΕ, CORINE
GR4210002	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΡΠΑΘΟΣ: ΚΑΛΗ ΛΙΜΝΗ- ΛΑΣΤΟΣ-ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ	Δωδεκάνησος	9297	9297	91	9	27	8	13	35	34	53	3	13		ΚΘ, CORINE
GR4210003	ΒΟΡΕΙΑ ΚΑΡΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΣΑΡΙΑ	Δωδεκάνησος	8791	8791	72	28	27	12	6	35	48	13	2	15		ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ
GR4210004	ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΡΟ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ	Δωδεκάνησος	1500	1500	77	23	29	35	6	36	7	58	2	11		CORINE
GR4210005	ΡΟΔΟΣ: ΑΚΡΑΜΥΤΗΣ, ΑΡΜΕΝΙΣΤΗΣ, ΑΤΤΑΒΥΡΟΣ	Δωδεκάνησος	27430	27430	83	17	27	47	33	36	9	19	8	13		ΒΓΑ ΜΦ
GR4210006	ΡΟΔΟΣ: ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ-ΕΠΤΑ ΠΗΓΕΣ-ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ	Δωδεκάνησος	11184	11184	100		28	2	3	36	17	52	6	4		CORINE
GR4210007	ΝΙΣΥΡΟΣ ΚΙΑ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ	Δωδεκάνησος	4231	4231	73	27	27	10	8	36	35	30	2	15		
GR4210008	ΚΩΣ: ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΛΟΥΡΟΣ-ΛΙΜΝΗ ΨΑΛΙΔΙ-ΟΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ-ΑΛΥΚΗ	Δωδεκάνησος	9916	9916	84	16	27	14	17	36	50	36	5	20		ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ
GR4210009	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ: ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ, ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΟΦΙΔΟ	Δωδεκάνησος	7825	7825	5	95	26	25	59	36	35	47	3	11		CORINE
GR4210010	ΑΡΚΟΙ, ΛΕΙΨΟΙ, ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ	Δωδεκάνησος	12406	12406	35	65	26	45	33	37	18	45	3	6		CORINE
GR4210011	ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ: ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΑΝΑ	Δωδεκάνησος	5258	5258	60	40	25	12	17	36	14	28	2	14		
GR4220001	ΑΝΔΡΟΣ: ΟΡΜΟΣ ΒΙΤΑΛΙ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ ΟΓΚΟΣ	Κυκλάδες	7288	7288	100		24	51	33	37	52	39	5	18		CORINE
GR4220002	ΑΝΑΦΙ: ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΚΑΛΑΜΟΣ-ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ	Κυκλάδες	1143	1143	65	35	25	49	23	36	21	8	1	13		CORINE
GR4220003	ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ: ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙΑ ΚΑΜΕΝΗ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ	Κυκλάδες	1230	1230	70	30	25	27	45	36	22	12	2	11		ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4220004	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΔΥΤΙΚΗ ΣΙΚΙΝΟ	Κυκλάδες	7422	7422	63	37	25	2	55	36	38	6	4	18		ΚΘ, CORINE
GR4220005	ΑΚΤΕΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΗΛΟΥ	Κυκλάδες	13500	9363	12	88	24	22	31	36	38	46	3	15		

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασ.	Συντεταγμένες								Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR4220006	ΝΗΣΟΣ ΠΟΛΥΑΙΓΟΣ	Κυκλάδες	3480	3480	52	48	24	38	28	36	46	8	2	14			
GR4220007	ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΜΗΛΟΣ	Κυκλάδες	1279	1279	69	31	24	14	25	36	47	23	3	10			ΕΘ, CORINE
GR4220008	ΣΙΦΝΟΣ: ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ	Κυκλάδες	1885	1885	100		24	41	30	36	57	53	3	11			ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4220009	ΝΟΤΙΑ ΣΕΡΙΦΟΣ	Κυκλάδες	4531	4531	69	31	24	28	5	37	8	32	3	16			ΚΘ ΣΠΠΕ
GR4220010	ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΚΥΘΝΟΣ: ΟΡΟΣ ΑΘΕΡΑΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑ	Κυκλάδες	3516	3516	63	37	24	23	41	37	26	45	10	12			ΚΘ, CORINE
GR4220011	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΕΑ	Κυκλάδες	7194	7194	93	7	24	20	37	37	35	41	2	8			ΚΘ
GR4220012	ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΟΡΓΟΣ ΚΑΙ ΚΥΝΑΡΟΣ, ΛΕΒΙΘΑ, ΜΑΥΡΙΑ	Κυκλάδες	4760	4760	42	58	26	1	49	36	54	46	3	12			CORINE
GR4220013	ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ: ΑΠΟ ΚΕΡΟ ΜΕΧΡΙ ΗΡΑΚΛΕΙΑ	Κυκλάδες	13414	13414	41	59	25	35	32	36	53	39	3	14			CORINE
GR4220014	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ ΝΑΞΟΣ: ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΒΙΓΛΑ ΕΩΣ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ	Κυκλάδες	8668	8668	16	84	25	28	43	36	59	40	4	16			ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ
GR4220016	ΝΗΣΟΣ ΠΑΡΟΣ: ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ	Κυκλάδες	98	98	100		25	7	31	37	2	55	5	4			ΚΘ, ΤΙΦΚ*
GR4220017	ΝΗΣΟΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ	Κυκλάδες	2628	2628	37	63	24	59	41	36	57	25	1	14			
GR4220018	ΣΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΣΥΡΙΓΓΑΣ ΩΣ ΠΑΡΑΛΙΑ	Κυκλάδες	783	783	100		24	54	36	37	28	23	5	10			ΣΠΠΕ
GR4220019	ΤΗΝΟΣ: ΜΥΡΣΙΝΗ – ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΛΙΒΑΔΑ	Κυκλάδες	2005	2005	100		25	13	45	37	35	26	2	12			
GR4220020	ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΜΗΛΟΥ	Κυκλάδες	1020	1020	100		24	22	35	36	40	41	3	9			
GR4310002	ΓΙΟΥΧΤΑΣ – ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	Ηράκλειο	716	716	100		25	8	40	35	14	39	5	8			ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*
GR4310003	ΝΗΣΟΣ ΔΙΑ	Ηράκλειο	1337	1337	100		25	13	13	35	27	1	1	4			ΕΚΠ, CORINE
GR4310004	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΝΑΡΟ ΩΣ ΚΟΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ)	Ηράκλειο	2922	2922	100		24	45	38	34	58	26	4	13			ΤΙΦΚ*
GR4310005	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	Ηράκλειο	16173	16173	97	3	25	7	11	34	57	48	4	15			ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4310006	ΔΙΚΤΗ: ΟΜΑΛΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ (ΣΥΜΗ-ΟΜΑΛΟΣ)	Ηράκλειο	3939	3939	100		25	25	42	35	3	41	2	16			ΣΠΠΕ ΚΘ, ΤΙΦΚ*
GR4320002	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΕΚ	Λασιθή	33875	33875	75	25	25	29	32	35	9	18	7	20			ΣΠΠΕ, CORINE ΚΘ, ΤΙΦΚ*
GR4320003	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ	Λασιθή	631	631	25	75	25	42	24	34	52	29	2	7			ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4320004	ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ (ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΨΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ)	Λασιθή	986	986	100		26	3	36	35	2	39		7			CORINE
GR4320005	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ	Λασιθή	8587	8587	100		25	52	49	35	4	46	2	12			ΣΠΠΕ, CORINE ΚΘ, ΤΙΦΚ*
GR4320006	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΙ	Λασιθή	15783	15783	45	55	26	15	10	35	15	8	4	17			ΑΔ ΚΘ ΣΠΠΕ ΣΒ, ΤΙΦΚ*
GR4320008	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ	Λασιθή	570	570	74	26	26	8	28	34	56	24	1	9			ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4330002	ΟΡΟΣ ΚΕΔΡΟΣ	Ρέθυμνο	4703	4703	100		24	36	58	35	11	14	3	8			ΣΠΠΕ, CORINE
GR4330003	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ – ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙ	Ρέθυμνο	3642	3642	100		24	28	30	35	11	46	4	13			ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*, CORINE
GR4330004	ΠΡΑΣΙΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΠΑΤΣΟΣ – ΣΦΑΚΟΥΡΑΚΟ ΡΕΜΑ – ΠΑΡΑΛΙ	Ρέθυμνο	13810	13810	74	26	24	36	16	35	17	4	7	28			ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*
GR4330005	ΙΔΗ ΟΡΟΣ	Ρέθυμνο	39353	39353	100		24	50	1	35	14	7	6	17			ΜΦ, CORINE ΚΘ ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ*

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Επιστ.	Εθν.(ha)	%Ξηρά	%Θάλασσ.	Συντεταγμένες								Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR4340001	ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ –ΤΗΓΑΝΙ ΚΑΙ ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ -ΠΟΝ	Χανιά	5544	5544	62	38	23	35	45	35	33	53	3	12	ΤΙΦΚ*, CORINE		
GR4340002	ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ	Χανιά	3133	392	10	90	23	31	47	35	16	6	2	9	ΚΘ, ΤΙΦΚ*, CORINE		
GR4340003	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥ – ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΛΕΜΕ	Χανιά	8753	8753	94	6	23	44	31	35	36	34	2	14	ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ		
GR4340004	ΕΛΟΣ - ΤΟΠΟΛΙΑ - ΣΑΣΑΛΟΣ – ΑΓΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ	Χανιά	7350	7350	80	20	23	39	7	35	23	7	5	12	ΣΠΠΕ, CORINE		
GR4340005	ΣΟΥΓΙΑ -ΒΑΡΔΙΑ – ΦΑΡΑΓΓΙ ΛΙΣΣΟΥ ΜΕΧΡΙ ΑΝΥΔΡΟΥΣ	Χανιά	3397	3397	80	20	23	46	10	35	15	1	5	18	ΤΙΦΚ*, CORINE		
GR4340006	ΛΙΜΝΗ ΑΓΙΑΣ -ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ –ΡΕΜΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΚΕΡΙΤΗ –ΚΟΙΛΑΔ	Χανιά	1211	1211	98	2	23	53	31	35	25	23	4	8	CORINE		
GR4340007	ΦΑΡΑΓΓΙ ΘΕΡΙΣΣΟΥ	Χανιά	498	498	100		23	59	33	35	26	17	2	11	ΤΙΦΚ*, CORINE		
GR4340008	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ	Χανιά	53878	53878	100		24	0	17	35	17	37	11	20	ΚΘ, CORINE ΣΠΠΕ ΒΓΑ ΒΑ ΣΒ ΕΔ ΠΕΔ		
GR4340010	ΔΡΑΠΑΝΟ (ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ)- ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟ	Χανιά	4430	4430	100		24	16	57	35	21	5	6	20	ΣΠΠΕ, ΤΙΦΚ, CORINE		
GR4340011	ΦΡΕ - ΤΖΙΤΖΙΦΙΕΣ - ΝΙΠΟΣ	Χανιά	1218	1218	100		24	8	40	35	22	4	1	12	ΤΙΦΚ		
GR4340012	ΑΣΦΕΝΔΟΥ - ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ	Χανιά	15171	15171	14	86	24	16	28	35	13	8	3	18	ΤΙΦΚ*, CORINE		
GR4340013	ΝΗΣΟΙ ΓΑΥΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΥΔΟΠΟΥΛΑ	Χανιά	6290	6290	65	35	24	24	38	35	30	52	2	17			
GR4340015	ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΠΑΡΑΛΙΑ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ	Χανιά	2654	2654	47	53	23	32	33	35	16	37	2	19	ΚΘ, CORINE		

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2. ΣΡΑ περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000.

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Εθν.(ha)	Επιστ.(ha)
GR1110001	ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ	Εβρος	9218	9218
GR1110002	ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ - ΣΟΥΦΛΙ	Εβρος	7465	
GR1120004	ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ	Ξάνθη	2336	2336
GR1130010	ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΩΝΙΣ-ΙΣΜΑΡΙΣ-ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΓΟΣ, ΑΛΥΚΗ, ΠΤΕΛΕΑ, ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ, ΚΑΡΑΤΖΑ, ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΟΜΨΑΤΟΣ &	Ροδόπη	14647	
GR1140007	ΠΑΡΘΕΝΟ ΔΑΣΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ	Δράμα	569	
GR1150001	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ	Καβάλα	9459	
GR1220009	ΛΙΜΝΕΣ ΒΟΛΒΗ ΚΑΙ ΛΑΓΚΑΔΑ & ΣΤΕΝΑ ΡΕΝΤΙΝΑΣ	Θεσσαλονίκη	15671	
GR1220010	ΔΕΛΤΑ ΑΪΙΟΥ-ΕΚΒΟΛΕΣ ΛΟΥΔΙΑ-ΔΕΛΤΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΙ ΚΙΤΡΟΥΣ	Θεσσαλονίκη	13763	
GR1240001	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΒΟΡΑΣ	Πέλλα	40326	12740
GR1240002	ΟΡΗ ΤΖΕΝΑ	Πέλλα	12579	12579
GR1240006	ΛΙΜΝΗ ΚΑΙ ΦΡΑΓΜΑ ΑΓΡΑ	Πέλλα	1386	
GR1250005	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ	Πιερία	4595	
GR1260008	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗΣ	Σέρρες	10995	
GR1260009	ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ-ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ	Σέρρες	26512	
GR1270012	ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ-ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ	Χαλκιδική	21248	
GR1310002	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ	Γρεβενά	3294	
GR1340001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	Φλώρινα	26620	26620
GR1340005	ΛΙΜΝΕΣ ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΑ-ΖΑΖΑΡΗ	Φλώρινα	4064	4064
GR1420003	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΟΣΣΑΣ	Λάρισα	19519	19519
GR1420005	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΤΕΜΠΩΝ	Λάρισα	1336	1336
GR1420006	ΟΡΟΣ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ	Λάρισα	36454	
GR1430005	ΝΗΣΙΑ ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ, ΠΙΠΕΡΙ, ΨΑΘΟΥΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ	Μαγνησία	12701	
GR1440005	ΠΟΤΑΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΣ-ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΗ	Τρίκαλα	55220	
GR2110003	ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΩΟΥ	Αρτα	9082	8467
GR2110004	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	Αρτα	21239	
GR2120005	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ	Θεσπρωτία	5521	
GR2130001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ	Ιωάννινα	12793	12793
GR2220002	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ	Κεφαλληνία	2779	2779
GR2310001	ΔΕΛΤΑ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ-ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΥΗΝΟΥ & ΝΗΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ	Αιτωλ/καρνανία	34941	33687
GR2320001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΛΟΓΡΙΑΣ, ΔΑΣΟΣ ΣΤΡΟΦΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΟΣ ΛΑΜΙΑΣ	Αχαΐα	3523	7093
GR2320004	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	Αχαΐα	1683	1683
GR2320010	ΖΟΥΜΠΑΤΑ-ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ-ΜΠΑΡΜΠΑΣ-ΚΛΩΚΟΣ	Αχαΐα	10762	
GR2330006	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΤΥΧΙ	Ηλεία	1647	6302

GR2410002	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΑΝΑΣΣΟΥ	Βοιωτία	3695	
GR2440004	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ	Φθιώτιδα	9115	9115
GR2440005	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ	φθιώτιδα	3966	
GR3000009	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑΣ	Αττική	4021	
GR3000010	ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΟΝΗΣΗ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ	Αττική	989	989
GR4110006	ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΧΟΡΤΑΡΟΛΙΜΝΗΚΑΙ ΑΛΥΚΗ ΛΗΜΝΟΥ	Λήμνος	1302	
GR4110007	ΠΑΡΑΚΤΙΟΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΚΟΛΠΟΥ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	Λήμνος	6461	
GR4120003	ΣΑΜΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΕΡΚΕΤΕΥΣ-ΜΙΚΡΟ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΪΤΑΝΙ-ΔΑΣΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	Σάμος	6400	6110
GR4210012	VRACHONISIDES ASTYRALAIAS (ΚΟΥΝΟΥΡΟΙ, ΦΤΕΝΟ, ΚΑΤΣΑΓΡΕΛΙ) ΚΑΙ ΤΡΙΑ ΝΙΣΙΑ (ΜΕΣΟΝΙΣΙ, ΠΛΑΚΙΔΑ, ΣΤΕΦΑΝΙΑ)	Δωδεκάνησος	2488	
GR4210013	ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ: ΛΙΑΔΙΑ & ΓΛΑΡΟΣ ΛΕΡΟΥ, ΠΙΤΤΑ, ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ & ΦΡΑΓΚΟΣ ΛΕΙΨΩΝ, ΠΗΓΑΝΟΥΣΑ ΛΕΡΟΥ	Δωδεκάνησος	764	
GR4310007	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ	Ηράκλειο	3403	
GR4310008	ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ	Ηράκλειο	25074	
GR4310009	ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ – ΒΡΩΜΟΝΕΡΟ ΙΔΗΣ	Ηράκλειο	7876	
GR4320009	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΒΑΪ	Λασιθήσι	19	
GR4320010	ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ – ΜΑΝΤΑΡΑ ΔΙΚΤΗΣ	Λασιθήσι	10896	
GR4320011	ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ ΝΗΣΟΙ	Λασιθήσι	506	
GR4330006	ΖΟΡΟΣ - ΑΓΑΘΗ - ΚΕΔΡΟΣ	Ρέθυμνο	6021	
GR4340014	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ	Χανιά	5068	
GR4340016	ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ – ΑΓΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ - ΤΣΟΥΝΑΡΑ – ΒΙΤΣΙΛΙΑ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ	Χανιά	2210	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3. Περιοχές του Επιστημονικού Καταλόγου που δεν έχουν προταθεί στον Εθνικό Κατάλογο του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000.

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Έκτ. (ha)	%Ξηρά	%Θάλασσ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR1110006	ΑΠΑΛΟΣ	Εβρος	1245	100		25	58	0	39	50	0		2	CORINE
GR1140005	ΚΕΦΑΛΑΡΙ	Δράμα	500	100		24	16	0	41	5	0	3	4	
GR1140006	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ	Δράμα	250	100		24	4	0	41	9	0	31	3	
GR1150003	ΟΡΟΣ ΥΨΑΡΙ ΘΑΣΟΥ	Καβάλα	25000	100		24	40	0	40	40	0	7	4	ΚΘ, CORINE
GR1150004	ΒΟΥΝΑ ΛΙΜΝΙΑ	Καβάλα	26500	100		24	29	0	41	9	0	2	6	ΣΠΠΕ
GR1150006	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΠΡΙΝΟΥ-ΠΑΧΗ	Καβάλα	1350	100		24	36	0	40	47	0		2	
GR1150007	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ-ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΑΣ	Καβάλα	191	100		24	31	0	40	38	0	1	2	
GR1220006	ΠΡΩΗΝ ΛΙΜΝΗ ΛΑΝΤΖΑ	Θεσσαλονίκη	2875	100		23	31	0	40	46	0	1	2	CORINE
GR1220007	ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΞΙΟΣ	Θεσσαλονίκη	7700	100		22	39	0	40	47	0	14	5	ΣΠΠΕ, ΣΡ, CORINE
GR1220008	ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ	Θεσσαλονίκη	116	100		22	50	10	40	30	4		2	CORINE
GR1260006	ΟΡΟΣ ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ	Σέρρες	8800	100		23	40	0	40	48	0	6	5	ΚΘ
GR1270003	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΑΘΩΣ	Χαλκιδική	22000	100		24	13	0	40	16	0	8	17	ΠΚ, ΣΠΠΕ, CORINE
GR1270006	ΟΡΜΟΣ ΤΟΡΩΝΗΣ	Χαλκιδική	588	100		23	50	30	40	0	10		3	
GR1270011	ΑΦΥΤΟΣ	Χαλκιδική	194	100		23	27	0	40	6	0		2	
GR1330002	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ	Κοζάνη	7930	100		21	33	0	40	26	10	6	8	ΚΘ
GR1330003	ΑΡΚΕΥΘΟΙ ΚΟΖΑΝΗΣ-ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ	Κοζάνη	4000	100		21	45	0	40	35	0		3	CORINE
GR1330004	ΟΡΟΣ ΠΟΡΤΑ	Κοζάνη	3600	100		19	0	0	34	0	0	2	3	ΚΘ
GR1420002	ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ-ΤΕΜΠΗ	Λάρισα	9800	100		22	41	0	39	55	0	16	17	ΣΠΠΕ, ΑΔ, CORINE
GR1430002	ΕΛΟΣ ΣΟΥΡΠΗΣ-ΚΟΥΡΙ ΑΛΠΥΡΟΥ	Μαγνησία	500			22	50	0	39	10	0	14	10	ΑΔ, ΒΓΑ, CORINE
GR2130003	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ, ΛΙΜΝΗ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ, ΔΑΣΟΣ ΜΕΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΛΑΔΑ ΓΚΟΡΜΟΥ	Ιωάννινα	21917	100		20	28	0	39	58	0	4	8	ΣΠΠΕ, ΚΘ, CORINE
GR2130005	ΛΙΜΝΗ ΙΟΑΝΝΙΝΩΝ	Ιωάννινα	2707	100		20	53	0	39	40	0	7	3	
GR2140002	ΟΡΗ ΖΑΛΟΓΓΟΥ	Πρέβεζα	2333	100		20	40	0	39	8	0		4	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2230006	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΙΤΣΑ ΕΩΣ ΓΛΥΦΑΔΑ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	Κέρκυρα	510	100		19	50	0	39	30	30		2	
GR2310003	ΟΡΗ ΑΚΑΡΝΑΝΙΚΑ	Αιτωλοακαρνανία	32587	100		21	0	0	38	45	0	4	4	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2310010	ΟΡΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ	Αιτωλοακαρνανία	13327	100		21	26	0	38	28	0	3	4	ΚΘ, CORINE
GR2330001	ΕΚΒΟΛΕΣ (ΔΕΛΤΑ) ΑΛΦΕΙΟΥ	Ηλεία	4957	100		21	27	0	37	37	0	7	9	
GR2410001	ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΟΥ	Βοιωτία	14000	100		23	13	0	38	25	0	12	11	ΚΘ, CORINE
GR2420003	ΟΡΟΣ ΚΑΝΤΗΛΙ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ - ΔΕΛΤΑ ΚΗΡΕΑ	Εύβοια	14000	100		23	25	0	38	43	0	13	27	ΚΘ, CORINE
GR2420005	ΤΕΛΕΤΗΡΙΟ - ΛΙΧΑΔΑ - ΓΙΑΛΤΡΑ	Εύβοια	21192	100		23	9	0	38	54	0	2	24	ΣΠΠΕ, ΚΘ, CORINE

Κωδικός	Όνομα τόπου	Νομός	Έκτ. (ha)	%Ξηρά	%Θάλασσ.	Συντεταγμένες						Είδη	Οικότ.	Προστασία
GR2430002	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ	Ευρυτανία	21600	100		21	32	0	38	56	0	14	10	
GR2440001	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΛΠΟΥ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ	Φθιώτιδα	1470	100		23	5	0	38	35	0	3	15	ΕΚΠ
GR2450003	ΠΟΤΑΜΟΣ ΜΟΡΝΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΜΟΡΝΟΥ	Φωκίδα	2953	100		22	10	0	38	31	0	4	4	ΚΘ
GR2450004	ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΝΑΥΠΑΚΤΟ ΕΩΣ ΙΤΕΑ	Φωκίδα	10927	100		22	13	0	38	22	0	4	6	
GR2510001	ΟΡΟΣ ΑΡΑΧΝΑΙΟ	Αργολίδα	10670	100		22	59	0	37	39	0		6	ΚΘ
GR2510002	ΟΡΟΣ ΔΙΔΥΜΟ	Αργολίδα	6525	100		23	13	0	37	29	0	3	4	CORINE
GR2520004	ΟΡΟΣ ΟΡΙΟΝΤΑΣ	Αρκαδία	2473	100		22	45	0	37	15	0	1	5	
GR2520006	ΟΡΟΣ ΠΑΡΝΩΝΑΣ (ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΛΕΒΗΣ)	Αρκαδία	55593	100		22	37	0	37	17	0	6	11	ΚΘ
GR2540002	ΠΕΡΙΟΧΗ ΝΕΑΠΟΛΗΣ (ΒΟΪΟΝ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ	Λακωνία	26880	100		23	1	0	36	31	0	5	8	ΚΘ
GR2540004	ΝΟΤΙΑ ΜΑΝΗ, ΟΡΟΣ ΣΑΓΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΤΑΙΝΑΡΟ	Λακωνία	31387	100		22	26	0	36	39	0	4	9	ΣΠΠΕ, CORINE
GR2550002	ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΠΑΜΙΣΟΥ	Μεσσηνία	4463	100		22	1	0	37	1	0	7	10	CORINE
GR3000002	ΩΡΩΠΟΣ – ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΣΩΠΟΥ	Αττική	420	100		23	44	0	38	20	0	9	9	
GR3000003	ΣΧΟΙΝΙΑΣ	Αττική	5000	100		24	2	0	38	9	0	6	18	CORINE
GR3000007	ΚΥΘΗΡΑ: ΚΑΡΑΒΑΣ ΕΩΣ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟ - ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΗ - ΑΒΛΕΜΟΝΑΣ	Αττική	11000	100		23	0	0	36	10	0	2	23	ΚΘ
GR4220015	ΑΛΥΚΗ ΝΑΞΟΥ	Κυκλάδες	122	100		25	22	0	37	4	0	3	9	
GR4310001	ΑΛΜΥΡΟΥ ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ	Ηράκλειο	700	100		25	2	0	35	32	0	2	11	ΚΘ
GR4320001	ΜΙΛΑΤΟΣ (ΜΕΧΡΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ)	Λασιθί	4400	100		25	39	10	35	19	30	3	9	ΚΘ
GR4320007	ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΒΑΛΛΟΙ	Λασιθί	10700	100		26	14	0	35	4	0		10	ΚΘ
GR4330001	ΠΕΤΡΕ ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ ΕΩΣ ΠΑΡΑΛΙΑ ΖΟΥΡΙΔΑ	Ρέθυμνο	4000	100		24	24	0	35	21	0	2	16	ΚΘ, CORINE
GR4340009	ΒΟΡΕΙΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ: ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ – ΜΟΝΗ ΤΣΑΓΚΑΡΟΛΩΝ - ΓΚΟΥΒΕΡΝΕΤΟΥ - ΚΑΘΟΛΙΚΟ	Χανιά	1300	100		24	8	0	35	34	0	4	14	ΚΘ, ΤΙΦΚ, CORINE

Οι εκτάσεις που αναγράφονται στις περιοχές του Επιστημονικού Καταλόγου έχουν υπολογισθεί κατά προσέγγιση γιατί δεν έχουν ψηφιοποιηθεί τα όρια τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4. Περιοχές CORINE που δεν περιλαμβάνονται σε περιοχές του Εθνικού Καταλόγου του Δικτύου Φύση 2000.

Κωδικός περι	Όνομα περιοχής CORINE	Νομός	Συντεταγμένες				Προστασία
A00010029	Λίμνη Τζαραβίνας και ποταμός Γκορμού-Παρακάλαμος	Ιωάννινα	30	30	39	54	ΤΙΦΚ
A00010088	Νήσος Άγιος Γεώργιος	Αττική	23	55	37	29	
A00010203	Όρος Σύμβολο	Καβάλα	24	15	40	50	
A00010207	Καμβούνια όρη	Κοζάνη	21	46	39	58	
A00020002	Ποταμός Μαυρονέρι	Πιερία	22	25	40	15	
A00020008	Λουτρά Σμοκόβου	Καρδίτσα	22	1	39	7	
A00020018	Έλος στο Κάντια	Αργολίδα	22	58	37	31	
A00030028	Νήσος Ανυδρος	Κυκλάδες	25	41	36	38	
A00030030	Παναγία Χοζοβιότισσα (Αμοργός)	Κυκλάδες	25	55	36	50	
A00030031	Νήσος Νικουρία (Αμοργός)	Κυκλάδες	25	54	36	53	
A00030040	Όρος Ιθώμη	Μεσσηνία	21	56	37	11	
A00030058	Νησίδες Παξιμάδια	Ηράκλειο	24	36	35	0	
A00040038	Περιοχή δυτικά της Λειβαδιάς	Βοιωτία	22	51	38	10	
A00040054	Νήσος Ύδρα (Κεντρικό τμήμα)	Αττική	23	28	37	20	ΤΙΦΚ

* ΤΙΦΚ: Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5.: Κατάλογος υγροτόπων που προστατεύονται με τη συνθήκη Ραμσάρ

	Περιοχή	Έκταση (εκτάρια)
1	Δέλτα Έβρου	8.929
2	Λίμνη Ισμαρίδα και Λιμνοθάλασσες Ροδόπης - Λίμνη Βιστονίδα - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος	27.477
3	Δέλτα Νέστου	22.655
4	Τεχνητή Λίμνη Κερκίνη	11.930
5	Λίμνη Κορώνεια και Λίμνη Βόλβη	16.570
6	Δέλτα Αξιού - Εκβολή Λουδία - Δέλτα Αλιάκμονα - Λιμνοθάλασσα Αλυκής Κίτρους	11.910
7	Λίμνη Μικρή Πρέσπα	5.224
8	Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου	34.073
9	Αμβρακικός Κόλπος	23.877
10	Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου	5.984
	ΣΥΝΟΛΟ	168.630

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6: Θαλάσσια Πάρκα

	Ονομασία	Έκταση χέρσου (εκτάρια)	Θαλάσσια έκταση (εκτάρια)	Σύνολο
1	Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλονήσου - Βορείων Σποράδων	17.439	231.689	249.128
2	Κόλπος Λαγανά Ζακύνθου και νησίδες Μαραθωνήσι και Πελούζο	845	4.125	4.970

- Το θαλάσσιο πάρκο των Βορείων Σποράδων προστατεύεται και στο πλαίσιο της σύμβασης της Βαρκελώνης
- Το θαλάσσιο πάρκο του κόλπου του Λαγανά είναι χαρακτηρισμένο ως Βιογενετικό Απόθεμα

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7. Κατάλογος Τοπίων Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

(όσα είναι θεσμοθετημένα ΤΙΦΚ σημειώνονται με αστερίσκο, όσα προτείνονται δεν έχουν αστερίσκο)

N. Αιτωλοακαρνανίας

Λόφος και φρούριο Βόνιτσας (GR2110001)

Νησίδα και λιμνοθάλασσα Κλείσοβας (GR2310001)

Νησίδα Κλείσοβας (GR2310001)

Όρος Βαράσοβα (GR2310005)

Λίμνη Κομήτη Βόνιτσας

Νησάκι Κουκουμίτσα Βόνιτσας

Νησίδες Αγ. Νικολάου Λευκάδας

Περιοχή Κλεισούρας μεταξύ Μεσολογγίου και Αγρινίου

Στενά Αχελώου

N. Αργολίδας

Ακροναυπλία και Παλαμίδι (GR2510003)

Ανώνυμος λόφος δυτικά της Ασίνης

Η έκταση από τη θέση "Λαγράφι" μέχρι το νότιο τμήμα της Ευαγγελίστριας

N. Αρκαδίας

Κατανίτσα (GR2520006 Επιστημονικός Κατάλογος)

Κερασιά - Βλαχοκερασιά Αρκαδίας

Ο λόφος "Στόχος" Νεστάνης (Τσιπιανά)

N. Άρτας

Στενά Λούρου Α' τμήμα

N. Αττικής

Δάσος Καισαριανής (GR3000006)

Μεγ. Πεύκος, Καμάριζος και Λεγραινά Σουνίου (GR3000005)

Μυλοπόταμος Κυθήρων, Κάτω Χώρα και Πίσω Πηγάδι (GR3000007 Επιστημ.)

Περιοχή Λαυρεωτικής (Ανάβυσσος-Δασκαλειό) και (Λαύριο-Σούνιο) (GR3000006)

Περιοχή Βραυρώνας (GR3000004)

Περιοχή Λίμνης Βουλιαγμένης (GR3000006)

Σχοινιάς - Μαραθώνας (GR3000003 Επιστημονικός κατάλογος)

Περιοχή Σουνίου (GR3000005)

Πρώην Βασιλικό Κτήμα Τατοΐου (GR3000001)

Υμητός, Πεντέλη, Πάρνηθα, Κορυδαλλός, Αιγάλεω (GR3000001, GR3000006)

Αλεποχώρι - Ψάθα - Πόρτο Γερμενό

Η περιοχή της Παλαιοπόλεως με ακτίνα 1500 m γύρω από το λόφο

Περιοχή Ραμνούντα - Λοιμικού

Δήμος Αιγίνης

Η παραλιακή ζώνη της επαρχίας Τροιζηνίας από το Γαλατά ως τα όρια του

Νομού Αργολίδας

Ελλάνιο Όρος

Ηφαίστειο Μεθάνων

Κάστρο Κυθήρων, οικισμός Χώρας Κυθήρων και ο περιβάλλον χώρος

Νήσος Πόρος και Μόδι

Νήσος Σπέτσες

Νήσος Ύδρα

Όρος ύψωμα Αιγίνης

Φαράγγι Παλαιοχώρας Κυθήρων

Χερσόνησος Μεθάνων

N. Αχαΐας

Λίμνη Τσιβλού (GR2320002)

Πηγές ποταμού Αροανίου (GR2320002)

Πηγές ποταμού Λάδωνα (GR2320002)

Φαράγγι Βουραϊκού (GR2320003)

Μπουφούσκια Αιγίου

N. Βοιωτίας

Λίμνη Παραλίμνη N. Βοιωτίας (GR2410001 Επιστημονικός)

Μονή Οσίου Λουκά και περιβάλλον χώρος

Περιοχή του λόφου Μεσοβουνίου (Σουβάλα) Θηβών

N. Γρεβενών

Περιοχή κοινότητας Σπηλαίου *

N. Δράμας

Φαλακρόν Όρος (αλπική περιοχή) (GR1140004)

N. Δωδεκανήσου

Παντέλι, Πλάτανος και Αγ. Μαρίνα Λέρου *

Η Νήσος Γυαλί μανδρακίου Νισύρου *

Κλίτυς (Περιοχή μεταξύ Σκάλας και χώρας Πάτμου) *

Όλο το νησί της Πάτμου *

Η περιοχή του Ροδινίου *

Ο λόφος Φιλερήμου στη Ρόδο *

N. Ευβοίας

Δημοσάρι και Καστανολόγγος στην Όχη Ευβοίας (GR2420001)

N. Ευρυτανίας

Κοιλάδα ποταμού Κρικελιώτη (περ. Καστανούλα, Σκοπιά, Ροσκά)

Φαράγγια Αγραφιώτη

Φαράγγια Ασπρορέμματος

Φαράγγι Πανταβρέχει

N. Ηλείας

Η περιοχή νότια του ποταμού Αλφειού Ολυμπίας (GR2330001 Επιστημονικός) *

Περιοχή Καϊάφα (GR2330005)

Ακρωτήριο Αγ. Ανδρέα Κατακώλου

N. Ημαθίας

Αγ. Νικόλαος Ναούσης *

N. Ηρακλείου

Αστερούσια Όρη (GR4310004, GR4310005) *

Γιούχτα (GR4310002) *

Όρος Δίκη (GR4310006) *

Τσουτσουνός ή Ιγνάτιος (GR4310005) *

Μάταλα *

Όρμος Αγ. Πελαγίας *

Περιοχή Μπουγάδα Μετόχι *

Το Κακό Όρος *

Χερσόνησος *

Χόνδρος *

N. Θεσπρωτίας

Ορεινή περιοχή από Σύβοτα μέχρι παραλία *

Φοινίκη στην επαρχία Φιλιππών *

N. Θεσσαλονίκης

Στενά Ρεντίνας (GR1220003)

Δάσος Σεΐχ Σου

N. Ιωαννίνων

Η Λίμνη των Ιωαννίνων (Παμβώτιδα) (GR2130005 Επιστημονικός) *

Ποταμός Βοϊδομάτης και χαράδρα του Βίκου (GR2130001) *

Το νησί της Λίμνης Ιωαννίνων (GR2130005 Επιστημονικός) *

Φαράγγι ποταμού Χρούσια (Συράκο - Καλλαρίτες) (GR2130007)

Χαράδρα Αώου (GR2130001)

Φαράγγι Δολού (Μεταξύ Πωγωνιανής και Δολού)

Χαράδρα Σαρανταπόρου (περιοχή κοιν. Εξοχής - Καβάσιλου)

Συμβολή Αώου - Βοϊδομάτη

N. Καβάλας

Όρος Παγγαίο (GR1150005)

Αισθητικό δάσος Αμυγδαλεώνα Καβάλας *

Αλυκή *

Αστρίς *

Κοίνυρα *

Περιοχή νότια του τείχους της αρχαίας Θάσου σε ακτίνα 1000 m από αυτό, θάλασσα ζώνη αρχαίου λιμανιού στο λιμένα Θάσου *

N. Καρδίτσας

Περιοχή Λίμνης Πλαστήρα (GR1410001)

N. Καστοριάς

Λίμνη της Καστοριάς (GR1320001)

Λίμες Αρένες Γράμμου

Υψώματα Βύθου Πενταλόφου

Φαράγγι Κορομηλιάς Καστοριάς

N. Κέρκυρας

Νησιά Αγ. Νικόλαος και Παναγιά στον Όρμο Γαΐου (GR2230004)

Παξοί (GR2230004)

Περίθεια (GR2230001)

Περιοχή Παλαιοκαστρίτσας στην Κέρκυρα (GR2230006 Επιστημονικός)

Γαστούρι

Η περιοχή των ανακτόρων Αχιλλείου με ακτίνα 2 χλμ.

Η χερσόνησος Κανόνι με την Πεζονησίδα

Όρμος Οξυάς

Περιοχή σε ακτίνα 2 χλμ. από την περιοχή του Πέλεκα, παραλία Γλυφάδας,

Δρόμος που οδηγεί από τον Πέλεκα

Το δάσος πάνω από το χωριό Αγ. Ματθαίος Κερκύρας

Το νησάκι Βίδο

N. Κεφαλλονιάς

Βορειοανατολική ακτή Κεφαλλονιάς

Νήσος Κάλαμος

Ο οικισμός και όλο το νησί της Ιθάκης

Φισκάρδο

Μύρτος

N. Κοζάνης

Περιοχή Σινιάτσικου (GR1330002 Επιστημονικός)

Υψώματα Επταχωρίου

N. Κορινθίας

Ακροκόρινθος (GR2530003)

Λίμνη Σημηφιλία (GR2530002)

Αισθητικό Δάσος Πευκιά Ξυλοκάστρου Κορινθίας

Η κοιλάδα που περιέχει τη Μονή Θεοτόκου Περαχώρας με όρια κάθε σημείο ορατό από τη Μονή

Η περιοχή Ηραίου Περαχώρας

Η περιοχή Ισθμίας

Η περιοχή της Ευαγγελιστρίας στη Νεμέα

Κοιλάδα Φενεού

Λόφος Παναγίας Νεμέας

Μετέωρα Κορινθίας

Πέτρα Περχώρας (Βράχος Βουνού)

Υψώματα Βόρεια του χωριού Στενό Κορινθίας

Υψώματα Ελληνικού

Υψώματα Λυγιάς

N. Κυκλάδων

Κόλπος Ηφαιστείου Θήρας και νήσοι Θηρασία, Ασπρονήσι, Μικρή (Παλαιά) και Μεγάλη (Νέα) Καμένη (GR4220003)

Νοτιοανατολικό τμήμα Νήσου Θήρας (GR4220003)

Όλο το νησί της Πάρου (GR4220016)

Όλο το νησί της Σίφνου (GR4220008)

Όλο το νησί της Θήρας (GR4220003)

Όλο το νησί της Ίου

Όρμος Οτζιάς Κέας

Διποτάματα Ανδρου (από Γερακότες μέχρι την ακρογιαλιά του Συνετού)

Η περιοχή γύρω από το κάστρο της Κιμώλου

Περιοχή Δεμενεγάκι Μήλου

Όλο το νησί της Μυκόνου

Μεγάλο Λιβάδι Σερίφου

N. Λακωνίας

Η περιοχή Ταυγέτου από κοιν. Λογγάστρας ως ρέμα Γερανίων (GR2550006)

Η χερσόνησος Μονεμβασιάς (GR2540001)

Περιοχή Μυστρά - Παρορίου - Αγ. Ιωάννου

N. Λάρισας

Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003)

Κοιλάδα Τεμπών (GR1420005)

Αισθητικό Δάσος Φαρσάλων

Η μεταξύ Λαρίσης και Φαρσάλων αγροτική περιοχή

N. Λασηθίου

Βάι (GR4320006)

Φαράγγι, Παραλία Κάτω Ζάκρου, Πελέκητα, Καρούμπες (GR4320007 Επιστημονικός)

Μίλατος (GR4320001 Επιστημονικός)

Μονή Τοπλού (GR4320006)

Χερσόνησος Ιτάνου (GR4320006)

Νήσος Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι (GR4320003)

Οροπέδιο Λασηθίου (GR4320002)

Όρος Δίκη (GR4320002)

Παλαϊκάστρο - Πετσοφάς - Καστρί (GR4320006)

Φαράγγι Αγ. Γεωργίου στο Σεληνάρι (GR4320005)

Κουφονήσιον (Λευκή) (GR4320008)

Νήσοι Διονυσάδες (GR4320006)

Αλυκές Ελούντας

Ελούντα (Ολούς)

Μαυρικιανός Ελούντας

Μιραμπέλλο

Νησάκι Ψείρα

Περιοχή φράγματος Μπραμιανών, φαράγγι "Χα", φαράγγι Μύθων

Παχειά Άμμος

Περιοχή Αρμυρού

Περιοχή Βρυονησίου

Περιοχή Σίσι

Σελάκανο

Σπιναλόγκα

Τα νησιά Αγ. Πάντες και Μικρονήσι

N. Λέσβου

Το απολιθωμένο δάσος Ερεσσού (GR4110003)

Περιοχή Καρίνη Αγιάσσου Λέσβου

N. Λευκάδας

Βόρεια ακτή Λευκάδας (Γύρα) με ζώνη προστασίας (GR2240001)

Βόρεια παραλία Λευκάδας

Περιοχή Νυδρίου - Βλύχου

Το νησάκι Μαδουρή Λευκάδας

N. Μαγνησίας

Αισθητικό Δάσος Κουρί - Αλμυρού (GR1430002)

Ο Όρμος Κουκουναριές της Σκιάθου (GR1430003)

Το Όρος Πήλιο (GR1430001)

Αγνώντας - Λιμνονάρι Σκοπέλου

Περιοχή Λειχούρας Πτελεού

Μπούρτζι Σκιάθου

Πάνορμος - Μηλιά - Χόχοβο Σκοπέλου

Περιοχή Ι. Μονής Ευαγγελιστρίας Σκιάθου (Αισθητικό Δάσος)

Στάφυλος Σκοπέλου

N. Μεσσηνίας

Αρχαιολογικός χώρος Διβαρίου (GR2550004)

Βραχώδης όγκος βόρεια της Σφακτηρίας (GR2550004)

Κόλπος Βοϊδοκοιλιάς (GR2550004)

Λαγκάδα Ταυγέτου (GR2540005)

Υψώματα "Κούκουρας" βόρεια του υψώματος Προφήτη Ηλία (GR2550004)

Καρδαμύλη

N. Ξάνθης

Δάσος Τσίχλας Χαϊντούς (GR1120003)

Στενά Νέστου (GR1120004)

Καταρράκτης Λειβαδίτη

N. Πέλλης

Λίμνη Άγρα (GR1240004)

Η πεδιάδα Εδέσσης με ζώνη προστασίας 500 m

Καταρράκτες Έδεσσας

Περιοχή Λόγγου Εδέσσης

N. Πρεβέζης

Ο Αχέροντας με τους παραποτάμους Κοκωτό και Βουβοπόταμο (GR2140001)

Η χερσόνησος με τα ερείπια της Μονής Βλαχερνών

Ολόκληρος ο λόφος του Αγ. Αθανασίου

Τα νησάκια μπροστά από το λιμάνι της Πάργας

N. Ρεθύμνου

Γεράνιον (GR4330001 Επιστημονικός)

Κουρταλιώτης (GR4330003)

Περιοχή Βαλαμονέρου (GR4330001 Επιστημονικός)

Περιοχή Ιδαίου Άντρου (GR4330005)

Περιοχή Σπηλαίου Γερανίου (GR4330001 Επιστημονικός)

Πρεβελή (GR4330003)

Φαράγγι Πατσό (GR4330004)

Χρομοναστήρι (GR4330004)

Περιοχή Σιβριτίου

Φαράγγι Κοτσοφού

N. Ροδόπης

Μαρώνεια (GR1130008)

N. Σερρών

Όρος Λαϊλιάς (Όρη Βροντούς) (GR1260007)

Φαράγγι Αγγίτη ποταμού

N. Τρικάλων

Περιοχή των Μονών Μετεώρων (GR1440003)

Βυρφιώτισσα - Κεφαλόσκαλα (Δάσος Συμήςδας)

Περιοχές Μονής Δουσίκου

N. Φθιώτιδος

Αισθητικό Δάσος Τιθορέας (GR2450005)

Όρος Καλλιδρομο (Μενδενίτσα)

Ο λόφος που βρίσκεται το φρούριο Μενδενίτσα

N. Φλώρινας

Λίμνη Βεγορίτιδα, Πέτρες Φλώρινας, Άγρα Πέλλης και Πρέσπα με ζώνη προστασίας 50 m (GR1240004, GR1340001, GR1340004)

Βίγλα Πισοδερίου

N. Φωκίδας

Γαλαξειδί (GR2450004 Επιστημονικός)

Περιοχή του κόλπου Μοναστηρακίου (GR2450004 Επιστημονικός)

Ο Δελφικός χώρος που περιλαμβάνεται μεταξύ του 168,5 και 171 χλμ. της οδού Αράχωβας, Δελφών, Ιτέας

N. Χαλκιδικής

Βουρβουρού (GR1270002)

Στάγια (Ολυμπιάδα) και νησίδα Κάπρος (GR1270005)

Άθυτος

Νέα Ρόδα, Διώρυγα του Άθω, η περιοχή μεταξύ Τρυπητής και Νέων Ρόδων

Νέα Σίλλατα. Αρχαιολογικός χώρος σε επίπεδο λόφο κοντά στη θάλασσα

Νέα Σίλλατα. Ύψωμα και Τράπεζα

Νέα Τρίγλια. Ύψωμα μεταξύ δύο ρεμάτων

Όλυνθος, Μολυβόπυργος. Χαμηλός Λόφος

Όλυνθος. Δύο λόφοι και η οριζόμενη από την περίφραξη ζώνη

Ορμύλια. Κορυφή λόφου με ναύδριο του Αγ. Γεωργίου

Ορμύλια. Ύψωμα με ναύδριο του Προφήτη Ηλία

Πολύγυρος, "Καλύβαι", Μυκηβέρνα. Αρχαιολογικός χώρος

Πυργαδίκια Αρναίας Χαλκιδικής

Τορώνη - Πόρτο Κουφό Σιθωνίας

Περιοχή γύρω από τα σύνορα του Αγ. Όρους κοιν. Ουρανούπολης

N. Χανίων

Λίμνη Κουρνά (GR4340010)

Νήσος Γαύδος (GR4340013)

Νήσος Γαυδοπούλα (GR4340013)

Γραμβούσα - Μπάλλος (GR4340001)

Η περιοχή πεδιάδας στο Φραγκοκάστελλο Σφακίων (GR4340012)

Η περιοχή της αρχαίας πόλης Τάρρα με το φαράγγι της Σαμαριάς και το οροπέδιο Ομαλού (GR4340014)

Θέρισσο (GR4340007)

Λαφονήσι (Ελαφώνησος) (GR4340002)

Νήσοι Άγρια και Ήμερη Γραμβούσα (GR4340001)

Ο κόλπος Λιβιάδι Κισσάμου (GR4340001)

Σούγια (GR4340005)

Φαλάσαρνα (GR4340001)

Φρε (GR4340011)

Ιμπριώτικο Φαράγγι

Ο κόλπος των Χανίων

Όρμος Καλαθά

Χώρα Σφακίων (Γλυκά Νερά)

N. Χίου

Αγ. Γεώργιος Συκούσης, Λιθί, Μεστό και Πυργί Χίου

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8. Αισθητικά Δάση.

ΣΥΝΟΛΟ: 19		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ: 33.067 Εκτάρια		
Αισθ. Δάσος	Έτος Κήρυξης	Έκταση σε εκτάρια	Γεωγραφική Θέση	Διάταγμα
1. ΦΟΙΝΙΚΟΔΑΣΟΣ ΒΑΪ ΛΑΣΙΘΙΟΥ	1973	20	Ν. Λασηθίου	ΠΔ121/1973 (170/ΤΑ/Α973)
2. ΔΑΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1974	640	Ν. Αττικής	ΠΔ91/1974 (31/ΤΑ/1974)
3. ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΕΜΠΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ	1974	1762	Ν. Λάρισας	ΠΔ92/1974 (31/ΤΑ/1974)
4. ΔΑΣΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	1974	252	Ν. Καρδίτσας	ΠΔ93/1974 (31/ΤΑ/1974)
5. ΠΕΥΚΙΑΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1974	275	Ν. Κορίνθου	ΠΔ198/1974 (70/ΤΑ/1974)
6. ΔΑΣΟΣ ΧΕΙΜΑΡΡΩΝ ΣΕΛΕΜΝΟΥ & ΧΑΡΑΔΡΟΥ ΑΧΑΪΑΣ	1974	1850	Ν. Αχαΐας	ΠΔ227/1974 (99/ΤΑ/1974)
7. ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1976	88	Ν. Ιωαννίνων	ΠΔ837/1976 (306/ΤΑ/1976)
8. ΔΑΣΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ	1977	346	Ν. Λάρισας	ΠΔ24/2/1977 (103/ΤΑ/1977)
9. ΔΑΣΟΣ ΣΤΕΝΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	1977	674	Ν. Ευβοίας	ΠΔ24/2/1977 (108/ΤΑ/1977)
10. ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΟΣΣΑΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	1977	16900	Ν. Λάρισας	ΠΔ5/5/1977 (175/ΤΑ/1977) ΠΔ 444/1985 (160/ΤΑ/1989)
11. ΔΡΥΟΔΑΣΟΣ ΜΟΓΓΟΣΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1977	520	Ν. Κορινθίας	ΠΔ5/5/1977 (175/ΤΑ/1977)
12. ΠΑΡΑΛΙΑΚΟ ΔΑΣΟΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ- ΜΥΤΙΚΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1977	66	Ν. Πρέβεζας	ΠΔ5/5/1977 (183/ΤΑ/1977)

13. ΔΑΣΗ ΝΗΣΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1977	3000	Ν. Μαγνησίας	ΠΔ13/6/1977 (248/ΤΑ/1977)
14. ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ- ΞΑΝΘΗΣ	1977	2380	Ν. Καβάλας	ΠΔ11/7/1977 (283/ΤΑ/1977)
15. ΔΑΣΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΑΧΑΪΑΣ	1977	1750	Ν. Αχαΐας	ΠΔ29/9/1977 (283/ΤΑ/1977)
16. ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1979	200	Ν. Φθιώτιδας	ΠΔ13/2/1979 (125/ΤΑ/1979)
17. ΔΑΣΗ ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝΟ Σ ΚΑΒΑΛΑΣ	1977	2216	Ν. Καβάλας	ΠΔ1/10/1979 (606/ΤΑ/1979)
18. ΔΑΣΟΣ ΛΟΦΩΝ ΚΑΣΤΡΟΥ ΑΗΛΙΑ ΤΡΙΚΑΛΩΝ	1979	28	Ν. Τρικάλων	ΠΔ1/10/1979 (609/ΤΑ/1979)
19. ΔΡΥΟΔΑΣΟΣ ΚΟΥΡΙ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1980	100	Ν. Μαγνησίας	ΠΔ356/1980 (99/ΤΑ/1980)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9. Εθνικοί Δρυμοί.

Συνολικός Αριθμός:10 Έκταση Πυρήνες 34.483 Εκτάρια Περιφερειακές Ζώνες 34.254 Εκτάρια Σύνολο 68.742 Εκτάρια 1 εκτάριο = 10 στρέμματα				
Εθνικοί Δρυμοί	Έτος Κήρυξης	Έκταση σε εκτάρια	Γεωγραφική θέση	Διάταγμα Κήρυξης
1. ΟΛΥΜΠΟΣ	1938	3.933	Ν. Πιερίας	ΒΔ 9.6.1933 (248/ΤΑ/1932)
2. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ	1938	3.513	Ν. Φωκίδας και Βοιωτίας	ΒΔ 25.7.1933 (286/ΤΑ/19.. ΒΔ 23.12.19.. (1/ΤΑ/1939)
3. ΠΑΡΝΗΘΑ	1961	3.812	Ν. Αττικής	ΒΔ 644/1961 (155/ΤΑ/1961)
4. ΑΙΝΟΣ	1962	2.862	Ν. Κεφαλονιάς	ΒΔ 776/1962 (199/ΤΑ/1962)
5. ΣΑΜΑΡΙΑ	1962	4.850	Ν. Χανίων	ΒΔ 781/1962 (200/ΤΑ/1962) ΒΔ 74/1964 (33/ΤΑ/1964)
6. ΟΙΤΗ	1966	3.010 4.200*	Ν. Φθιώτιδος	ΒΔ 218/1966 (120/ΤΑ/1966)
7. ΠΙΝΔΟΣ	1966	3.393 3.534*	Ν. Γρεβενών	ΠΔ 487/1966 120/ΤΑ/1966
8. ΒΙΚΟΣ-ΑΩΟΣ	1973	3.400 9.200*	Ν. Ιωαννίνων	ΠΔ 213/1973 196/ΤΑ/1973
9. ΠΡΕΣΠΕΣ	1974	4.900 14.570*	Ν. Φλώρινας	ΠΔ 48/1974 (19/ΤΑ/1975)
10. ΣΟΥΝΙΟ	1974	750 2.750*	Ν. Αττικής	ΠΔ 182/1974 (80/ΤΑ/1974)

* Περιφερειακή ζώνη

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10. Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης.

Συνολικός Αριθμός: 51			Συνολική Έκταση: 16700 Εκτάρια	
Φυσικό Μνημείο	Έτος Κήρυξης	Έκταση σε εκτάρια	Γεωγραφική Θέση	Απόφαση & Διάταγμα (ΦΕΚ)
Το Δάσος δενδρόκεδρων στην Κινουρία Αρκαδίας	1980	74	Ν. Αρκαδίας	ΑΠ. 200995/7950/1979 (121/ΤΔ/1980)
Συστάδα Δρυός και Φράξου στις Μουριές, Κιλκίς	1980	9,2	Ν. Κιλκίς	«
Το Παρθένο δάσος της Κεντρικής Ροδόπης	1980	550	Ν. Δράμας	ΑΠ. 200995/7950/1979 (121/ΤΔ/1980)
Το Δάσος της Οξυάς στην Τσίχλα Χαινού Έάνθης	1980	18	Ν. Ξάνθης	«
Το Δάσος οξυάς στο Πευκωτό Πέλλας	1980	3,2	Ν. Πέλλας	«
Το νησί Πιπέρι στις Β. Σποράδες	1980	438	Ν. Μαγνησίας	ΑΠ. 200095/7950/1977 (121/ΤΔ/1080)
Το Απολιθωμένο δάσος της Λέσβου	1985	51,6	Ν. Λέσβου	ΠΑ 443/1985 (160/ΤΑ/1985)
Το Κρητικό Κεφαλάνθηρο στις Καμάρες Ηρακλείου	1985	0,2	Ν. Ηρακλείου	ΑΠ. 180324/6701/1985 (689/ΤΒ/1985)
Το δάσος του Λεσινίου Αιτωλοακαρνανίας	1985	45,9	Ν. Αιτωλοακαρνανίας	ΑΠ. 189614/9691/1985 (773/ΤΔ/1985)
Ο Σφαγνώνας στο δάσος Λαϊλιά Σερρών	1985	3,9	Ν. Σερρών	ΑΠ. 105497/6459/1986

				(656/TB/1986)
Υπόλειμμα Υδροχαρούς δάσους στην Ιστιαία Ευβοίας	1985	0,5	N. Ευβοίας	«
Το Δάσος αείφυλλων πλατύφυλλων στο νησί Σαπινέντζα Μεσσηνίας	1985	24	N. Μεσσηνίας	«
Το μικτό δάσος Προμάχων- Λυκοστόμου Αριδαίας	1985	192	N. Πέλλας	«
Φυσικό δάσος κυπαρισσιού στον Έμπωνα Ρόδου	1985	135	N. Δωδεκανήσου	ΑΠ. 105497/6459/19 86 (656/TB/1986)
Το μικτό δάσος του Γράμμου	1985	130	N. Καστοριάς	«

* Στον πίνακα δεν αναφέρονται τα Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης που αφορούν μεμονωμένα στοιχεία (π.χ. πλάτανος, βρύση, κ.λπ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11. Προστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως καταφύγια θηραμάτων (Στοιχεία 1995).

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
Δ. Δ. ΑΙΤΟΛΩΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ		
Δασαρχείο Αγρινίου		
1. Πλάτι-Φούρκου/Πεντακόρφου-Καστανούλας	20248/1273/22-4-69	1100
2. Δρυώνα-Σπαρτιάς		2500
3. Τούρκος Καβάλες/Δήμου Αγρινίου	161996/20-7-82	500
4. Μέγας Λάκκος-Πύργος/Θέρμου-Αβαρικού-Αναλήψεως	178505/3305/19-7-80	950
5. Υδροβίων πτηνών τεχνητής λίμνης Στράτου	90396/2913/4-7-89	880
Δασαρχείο Αμφιλοχίας		
1. Καντήλια-Βαλτί/Αστακού	452/18-7-85	3500
2. Ορνίτσα/Βόνιτσας-Μοναστηρακίου	671/15-9-82	1578.8
3. Κανάλα/Βάλτου	700/25-7-80	3600
4. Περγάντι-Ξηρομέρου/Μοναστηρακίου-Βάτου-Θυρίου	834/25-6-76	3960
5. Πεταλάς/Αμφιλοχίας-Κεχρινιάς-Παπαδάτου-Στάνου	834/25-6-76	13300
Δασαρχείο Μεσολογγίου		
1. Βαράσοβα/Γαλατά-Περιθωρίου	716/Β/87	1000
2. Πουρί-Ασπρολίθι/Ανω Κερασόβου	713/Β/80	400
3. Δόβρος/Ποταμούλας-Γαβαλούς-Μεσαρίστης	757/Β/76	550
Δασαρχείο Ναυπάκτου		
1. Τρικόρφου-Καλαβρούζας-Μακύνειας-Βλαχομάνδρας/Κονταράδες-Καμάρες	231/Β/7-5-87	1900
2. Αφροξυλιάς-Βαμβακούς/Μαμουλάδων-Αφροξυλιάς-Βαμβακούς	757/Β/82	1700
3. Αγ. Κων/νος-Μαλαθούντα/Παλαιοπύργου-Ανθοφύτου Σίμου-Ελευθεριάνης-Ποκίστας	739/Β/3-6-76	2100
4. Πλατάνου-Περίστας-Καστανιάς-Χώμορης-Αγ. Δημητρίου	528/Β/17-8-92	1300
Δ. Δ. ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ		
1. Προφ. Ηλίας-Κυνόρτιο ορος/Λυγουριού-Παλ. Επιδαύρου-Αδαμίου	288/Β/22-3-79	1432.4
2. Νησίδες Ρόμβη-Δασκαλειό/Τολού	604/Β/30-4-76	96
3. Σταυροπόδι-Καναπίτσα/Καρναζαίκων-Ιρίων-Διδύμων	600/Β/24-4-76	1700
4. Προφ. Ηλίας-Αυλώνα/Κρανιδίου-Ερμιόνης-Φούρνων	668/Β/11-7-80	3400
5. Προφ. Ηλίας-Δελόκορμο/Μυκηνών-Μοναστηρακίου Χώνικα-Πρόσσυμνας	157/Β/6-2-76	800
6. Μάλιζα-Τούρνεζα/Αραχναίου-Μιδέας	341/Β/12-6-81	1293.2
Δ. Δ. ΑΡΚΑΔΙΑΣ		
Δασαρχείο Βυτίνας		
1. Ρούχι-Βούρβουλα-Κεχρωτή/Βυτίνας-Πιάνας-Πυργακίου	435/Β/15-7-85	1658.8
Δασαρχείο Κυνουρίας		
1. Παλαιοπαναγιάς/Κοιν. Μελιγούς-Κορακοβουνίου-Δημ. Άστρους	520/Β/70	700

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
2. Λίμνη Μουστού/Μελιγούς-Κορακοβουνίου	686/Β/79	174
3. Κάτω Κορομηλιά/Λεωνιδίου	630/Β/80	1250
4. Φονεμένοι-Κούτσουρα/Αγ. Πέτρου Επ.Κυνουρίας	566/Β/85	650
Δασαρχείο Τρίπολης		
1. Τσεμπερού/Πάπαρι-Αγριακόνας-Ρουτσίου-Αναβρητού	209-29-2-80	2550
2. Προφ. Ηλία/Ασέα-Καρασταρίου-Αραχαμιτών	660/Β/17-5-76	1600
3. Δασώδης περιοχή Αγ. Θεοδώρων/Τριπόλεως-Περθωρίου	604/Β/30-4-76	500
Δ. Δ. ΑΡΤΑΣ		
1. Κανελλοπούλου/Κλειδίου-Σκουληκαριάς	925/Β/89	7200
2. Μεσονύχι-Φούντες/Σκουληκαριάς	925/Β/89	16400
3. Μαρκυνιάδας	366/Β/79	3000
4. Μεσούντας	452/Β/85	2275
5. Θεοδωριάνων-Αθαμανίου	452/Β/85	2212.5
6. Βουργαρελίου	452/Β/85	1000
7. Μελισσουργών	925/Β/89	1572
Δ. Δ. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
Δασαρχείο Καπανδριτίου		
1. Δημ. Δάσος Μαυροσουβάλας/ Μαρκόπουλου-Ωρωπού-Καλάμου	691/25-5-76	910
Δασαρχείο Λαυρίου		
1. Μαρμαροξέρα/Νήσου Μακρονήσου	522/Β/86	700
Δασαρχείο Πάρνηθας		
1. Δασόκτημα Τατοΐου-Σαλονίκης-Λοιμικού Συνιδιόκτητο Δάσος Γκούρα-Πάρνηθας	446/30-6-88	10070
Δασαρχείο Πεντέλης		
1. Δημ. Δάσος Υμηττού	683/Β/76	2000
2.Ραπεντώσα	689/Β/76	2450
Δ. Δ. ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		
Δασαρχείο Αιγιάλεω		
1. Κορακά-Φυλακίζα-Μάστι-Βιλιαρί/Μάνδρας	96/Β/84	1500
2. Δημ. Δάσος Αιγιάλεω	683/Β/76	2700
Δασαρχείο Μεγάρων		
1. Μεγάρων-Βιλλίων	305/24-4-86	2529.8
Δ. Δ. ΑΧΑΪΑΣ		
Δασαρχείο Αιγίου		
1. Αλυκής/Αιγίου	601/Β/78	100
2. Τράπεζα-Διακοφτού/Καθολικού-Διακοφτού- Μαμουσιάς-Τράπεζας	698/Β/82	2000
3. Βαλιμής-Περιστεράς/Εξοχής-Βελλά-Βαλιμής	584/Β/78	1000
Δασαρχείο Καλαβρύτων		
1. Λαγκαδά-Φτέρες-Βαγένη-Καστράκι /Καστρίων	625/19-7-78	520
2. Κράστωνη-Σοκαρά-Ισωμα /Καλαβρύτων	923/15-7-76	502
Δασαρχείο Πατρών		
1. Τρανόρεμα-Δρακότρυπα/Ζηρίων	694/Β/84	600
2. Αγιαννιώτικο Βουνό/Λάκκας-Μυρόβρυσης-Τούμπας	494/Β/84	500
3. Δοξαρά-Κόριζα/Καλέντζι-Δροσιά-Σπαρτιά	39280/2122/18-5-77	950

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
4. Μύβρη/Πετροχωρίου-Ελαιοχώρας-Φώσταινας	76345/2567/18-7-91	2300
5. Άνω Καστριτσίου-Σουλίου	407/Β/81	2470
6. Κομποβούνι/Μιτόπολης-Χιόνας	38081/2189/28-5-76	1100
Δ. Δ. ΒΟΙΩΤΙΑΣ		
Δασαρχείο Θηβών		
1. Περιοχή Κοκκινόβραχος/Επ. Θηβών	544/Β/92	1825
2. Μύτικας-Φτελιά-Βρυστικά/Κοκκίνου-Ακραϊφνίου	600/Β/76	700
3. Κάπαλος-Αγ. Γεώργιος-Πυραμίδα-Στρώμα/Κάστρου	154/Β/89	1500
4. Σέσι-Αγ. Μαρίνα-Σπαρτιά/Βαθέος-Δροσιάς- Λουκισίων-Μουρικίων	977/Β/76	1250
Δασαρχείο Λιβαδειάς		
1. Λατσούδι-Α. Σούρπη-Λούτσα-Στρούγκα/Λεβαδέων- Διστόμου-Στειρίου	977/Β/76	3000
2. Ασπρόχωμα-Ψιλό-Προντόλη-Κελάρι/Αράχωβας	1043/Β/76	2650
3. Γαρδαβίτσα-Προφ. Ηλίας-Κουβέλια/Λεβαδέων- Λαφυστίου-Αγ. Γεωργίου	714/Β/77	1000
4. Ορχομενού/Διονύσου-Προσηλίου-Ακοντίου	402/Β/83	1150
Δ. Δ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ		
Δασαρχείο Γρεβενών		
1. Σμιξιώματα-Αχυρώνες/Καρπερού-Φελλίου	492/Β/76	1700
2. Κίσσαβος/Εξάρχου-Κνίδης-Ποντινής-Πυλωρών	492/Β/76	4000
3. Βρύση Κούτρα-Τέριμος/Δασοχωρίου-Δεσκάτης	617/Β/78	900
4. Ρουσιανή-Κανατσιόλα	713/Β/79	820
5. Τσούκα Καραλί-Βαλόνι/Κρασιάς	321/Β/81	1800
6. Βουνάσια/Παλουριάς	407/Β/81	1000
7. Προφ. Ηλίας-Σταυρός/Δημ. Γρεβενών	447/Β/83	520
8. Ζοβόρδα/Παναγιάς	447/Β/83	1695
9. Βάλια Κύρνα/Σαμαρίνας	522/Β/86	2100
10. Παλιομονάστηρο-Μπατεφούρλο/Περιβολίου	522/Β/86	1400
11. Κυρά Καλή-Τρυπημένη/Μοναστηρίου-Κρασιάς	522/Β/86	2600
Δ. Δ. ΔΡΑΜΑΣ		
Δασαρχείο Δράμας		
1. Μικροπόλεως-Πανοράματος	409/Β/85	454.4
2. Χαριτωμένης-Καλής Βρύσης	741/Β/80	543
3. Αμπέλια/Μαυροβάτου-Μικροχωρίου	795/Β/76	1200
4. Προσότσανης/Ξηροποτάμου-Πετούσας	741/Β/80	2750
5. Κορυλόβου-Προφ. Ηλίας-Γκόλα/ Καλλιφύτου Δράμας	744/Β/77	2480
6. Πρινολόφου-Μαυροκορδάτου/Πλατανιάς-Πτελεάς	540/Β/90	3900
7. Αετοράχη/Παρανεστίου	759/Β/77	3250
8. Παρθένου Δάσους-Σύλλης	234/Β/87	5312.2
Δασαρχείο Νευροκοπίου		
1. Κάτω Νευροκοπίου	698/Β/82	5626.4
Δ. Δ. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ		
1. Πηγή Βουτσάνι/Καλυμνίων	617/Β/78	800
2. Τέλενδρος/Καλυμνίων	617/Β/78	450
3. Μόντε Ρίτο-Σταυρού/Καλυμνίων	617/Β/78	350
4. Λακκί-Αλίπας/Λέρου	617/Β/78	1500
5. Κισσός-Γκίνα/Λίνδου Ρόδου	625/Β/78	370

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
6. Αγ. Πάντες-Κοράκια/Καλύμνου	622/B/78	450
7. Μασσάρων-Καλάθου	671/B/82	420
8. Βάναντα-Βροχούντα-Στίοι-Αυλώνα-Τρίστομο/ Ολύμπου-Καρπάθου	925/B/89	1750
9. Αγ. Ιωάννης-Λημνιώνας-Μολά-Σκάλα/Μενετών Καρπάθου	464/B/81	200
10. Ενοποίηση Τσαμπίκα-Φαληράκι-Προφ. Ηλίας- Ψαλλίδι/Αρχαγγέλου-Αφάντου-Ρόδου	671/B/82	2936.4
11. Ενοποίηση Μόντε Σμίθ-Μιραμάρε-Παραλιακή έκταση Ρόδου-Ιλυσσού-Κρεμαστής-Παραδεισίου	646/B/80	3300
12. Ερημονήσια Σέσκλια-Νιμός/Σύμης	706/B/82	650
13. Ντιά-Παστός-Φλασκούνια/Βολάδος Καρπάθου	757/B/82	400
14. Αγριελιά-Βίγλες-Θυμιανός-Ρίχτης-Παναγιά Στυλω- τή/Κεφάλου Κώ	577/B/91	675
15. Αγ. Ιωάννης Θεολόγος-Τραπεζίνα-Προφ. Ηλίας/ Νίσυρος	577/B/91	960
16. Αγγυναρωπή-Γαλομάνδρα-Πύθος-Αλυκή-Βάι/ Πυλίου-Ασφενδίου-Κώ	441/B/92	437.5
17. Άσπρη Πέτρα-Πούα/Σπόων Καρπάθου	757/B/82	600
18. Καστέλλο-Μακρύς Γυαλός/Μενετών Καρπάθου	1018/B/76	200
19. Προφ. Ηλίας-Κατσουνδριά-Μεσόβουνο-Άμπελλα/Κώς	577/B/91	2160
20. Λαγούδι-Κοναριό/Ασφενδίου-Πυλίου Κώ	758/B/86	1368.7
21. Ενοποίηση Κέφαλος-Καμήλα & Λιμνιώνα-Σφακιά/ Κεφάλου Κώ	758/B/86	687.5
22. Αγ. Φωκάς-Ψαλλίδι/Κώς	723/B/86	1901.3
23. Βουνοκαλάθου/Λαέρμων-Λάρδου-Καλάθου Ρόδου	442/B/83	3400
24. Χόρτη/Λάρδου Ρόδου	437/B/81	650
Δ. Δ. ΕΒΡΟΥ		
Δασαρχείο Αλεξανδρουπόλεως		
1. Τριών Βρύσεων/Δαδιάς-Μικρού Δερείου	748/B/76	11000
2. Δέλτα Έβρου	674/B/91	4600
3. Δρυμού/Νίψας	757/B/82	534
4. Πυλαία/Καβησού-Φερρών	342/B/87	650
5. Αλωνούδια/Αλώνια-Σαμοθράκης	444/B/83	500
6. Κατσαμπάς/Σαμοθράκης	540/B/90	1900
Δασαρχείο Διδυμοτείχου		
1. Βότσης/Ασβεστάδων	594/B/86	1330
2. Άγγελος/Κομάρων	779/B/76	1300
3. Πλούτος/Ζώνης	707/B/76	7500
4. Καλός Γυαλός/Πλάτης-Άρζου-Ριζίων	354/B/90	400
Δασαρχείο Σουφλίου		
1. Πούλια/Μικρού Δερείου-Σουφλίου	343/29-6-87	1930
2. Δαδιάς-Λυκόφης-Λευκίμης	305/24-4-86	7160
3. Ζιώγα-Καλύβια/Δαδιάς-Σουφλίου	305/24-4-86	1178
Δ. Δ. ΕΥΒΟΙΑΣ		
Δασαρχείο Αλιβερίου		
1. Πόρτο Λάφια-Καψάλα/Στύρων	83/14-2-85	1200
2. Ορεινός Όγκος/Αγλαδερής-Οκτωνιάς-Αυλωναρίου	499/19-7-88	1200

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
3. Δήμου Καρύστου και Κοιν. Καλυβίων Κατσαρωνίου-Μαρμαρίου	700/25-7-80	1700
4. Αργυρώ-Προφ. Ηλίας-Παναγιά/Αλιβερίου-Αργυρό- Πρασίνου	683/24-5-76	5440
5. Δήμος Αλιβερίου-Κοιν. Αγ. Λουκά-Γαβαλά	439/7-7-92	1560.5
6. Πεύκο-Αγ. Ιωάννης-Αγ. Παύλος και νήσος	111/Β/81	1650
7. Τσιρλονέρι-Ορτάρι/Κύμης-Κοιν. Βιτάλου	499/Β/88	212.5
Δασαρχείο Ιστιαίας		
1. Ασμηνίου-Γερακιούς-Γαλατσώνας-Αβγαριάς		796
2. Σίμιας-Γαλατσάδων-Κοματριάδων/Καστανιώτισσας		2500
Δασαρχείο Λίμνης		
1. Ροβιών		1700
2. Ιερά Μονή Γαλατάκη	944/Β/76	900
Δασαρχείο Χαλκίδας		
1. Αγριλίτσα-Καταβόθρα-Καλαμάκι/Ψαχνών	540/28-8-90	550
2. Παλιοπλάτανα/Δαφνώντος-Παγώντος-Καμαρίτσας	699/26-5-76	2500
3. Μαυρολίβαδο-Βιργινή-Κούτος/Παγώντος- Αγ. Σοφίας-Άτταλης	689/24-5-76	2500
4. Κληματαριά-Κούτουπας-Πελεκάνια/Γλυφάδας	437/23-7-81	500
5. Λουκισίων	617/14-7-78	1650
6. Ολυμπος-Μαδαρή-Ράχη/Θεολόγου-Μίστρου Γυμνού-Ερέτριας	717/29-9-82	1900
7. Στενής Χαλκίδας	700/25-7-80	677
Δ. Δ. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ		
Δασαρχείο Καρπενησίου		
1. Κοκκάλια-Χαντζιάρη/Κοκκαλίων-Πετραλώνων- Διποτάμου	698/Β/82	2250
2. Βίνιανης-Μαραθιάς/Κερασοχωρίου-Φραγκίστας	749/Β/86	2500
3. Προυσού	707/Β/86	1150
4. Ρόβια-Καραβάκι/Καρπενησίου	393/Β/76	1070
Δασαρχείο Φουρνά		
1. Βελούχι-Αγ. Τριάδος	923/Β/76	1200
2. Στροφή Κατοίκου-Καστανοράχη/Φουρνών-Χοχλιά	1512/Β/76	1364.8
3. Μάρτσα-Κοκκινόβρυση/Κλειστού	708/Β/80	690
4. Μπεσιώτη-Μέγδοβα-Λαχανόρεμα/Μαυρομάτας	376/Β/81	1045
Δ.Δ. ΖΑΚΥΝΘΟΥ		
1. Βραχίωνα/Γυρίου-Μαριών	575/Β/76	1020
Δ. Δ. ΗΛΕΙΑΣ		
Δασαρχείο Αμαλιάδας		
1. Γουλά-Μελίσσι-Καλαμάκι/Δαφνιώτισσας-Κεραμιδιάς	429/Β/84	1000
Δασαρχείο Ολυμπίας		
1. Ζαχοβούνο-Πρεσκαβίτα/Καλλιθέας-Λιβαδακίων- Αμυγδαλεών	599/Β/76	1350
2. Κάτω Σαμικού-Ξηροχωρίου-Σμέρνας-Γραϊκα-Βρίνας	541/Β/90	1800
3. Κιβούρια-Λιόρδα-Αλώνι/Καλιδόνας-Ροδινών-Σχίνων	595/Β/86	560
Δασαρχείο Πύργου		
1. Δένδρο-Πέττα-Γουβαλάρια/Ξηροκάμπου-Καμένας	441/Β/92	537.5

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
2. Κουκουναρίτσα/Πελεκουσιών-Καράτουλα- Κουτσουχέρας-Χειμαδιού	903/B/76	1000
Δ. Δ. ΗΜΑΘΙΑΣ		
Δασαρχείο Βέροιας		
1. Αγ. Αθανάσιος/Αγκαθιάς	527/B/86	1000
2. Αγ. Γεώργιος/Παλατιτσίων	647/B/78	1240
3. Δέλτα Αλιάκμονα/Κλειδίου	378/B/81	1200
4. Αγ. Μαρίνας-Αγ. Γεωργίου	378/B/81	1200
5. Ριζωμάτων	677/B/78	1670
6. Χαράδρας	919/B/84	1570
7. Κωστοχωρίου	481/B/90	2440
8. Ξηρολείβαδου		1480
9. Μικρής Σάντας	481/B/90	1240
Δασαρχείο Νάουσας		
1. Δημοτικό Δάσος Νάουσας	265/B/88	1720
2. Κάτω Βέρμιο-Σέλι	365/B/89	3000
Δ. Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		
1. Κερί-Φαράγγι-Αλμυρό/Μαράθου-Τυλισσού-Ρογδιάς	494/B/84	1500
2. Δάσος Βιάννου-Αμύρων/Βιάννου-Αμύρων- Κεφαλόβρυσου	604/B/76	1300
3. Ξηροκαμάρες-Πυργιά/Μοχού-Ποταμίων-Χερσονήσου	652/B/76	1700
4. Βίγλα-Κρύο Νερό/Αντισκαρίου	683/B/76	1750
5. Όφις Μαριάς-Επανωσήφη/Μεταξοχωρίου	245/B/78	100
Δ. Δ. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ		
1. Βάλτος-Καλάγκα-Λιγιά/Ηγουμενίτσας	67468/1450/6-4-88	1780
2. Βαράθι-Μαυρουδίου	173947/2593/20-8-85	1750
3. Γκοριλας-Χάβος-Αγ. Κυριακή-Παραμυθιά	28221/2694/19-3-74	2300
4. Παλαίικαστρο/Αράχοβας-Ελατάς	184532/3617/29-10-85	2350
5. Ραβενής-Μαλουνίου/Πέντε Εκκλησιών	74993/2381/17-5-88	2500
Δ. Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
Δασαρχείο Θεσσαλονίκης		
1. Σείχ Σου/Θεσ/νίκης-Συκεών-Νεαπόλεως-Χορτιάτη	175599/3003/5-7-80	5100
2. Δέλτα Αξιού/Χαλάστρας	73220/2096/26-4-88	2150
3. Τσαϊρι/Επανωμής	157931/2789/27-6-84	500
4. Ωραιοκάστρου-Νεοχωρούδας	71227/1580/30-6-92	1850
Δασαρχείο Λαγκαδά		
1. Προφήτη-Νυμφόπετρας	423/B/83	1050
2. Δημόσιο Δάσος Φλαμουρίου	423/B/83	4700
3. Ζαγκλιβερίου	673/B/85	2000
4. Λίμνη Λαγκαδά	398/B/83	2100
5. Κλαδερή/Ασκού-Σοχού	583/B/83	1850
6. Εξαλόφου-Πολυδενδρίου-Χρυσανγής	914/B/82	1800
Δασαρχείο Σταυρού		
1. Παραλίμνιοδάσος Πλατάνων/Απολλωνίας	85396/616/19-1-86	500
2. Ταουσάν λόφος (λαγοπλαγιά)/Φιλαδελφίου	161838/2-6-82	500
3. Δημ. Δάσος Ασπροβάλτας-Στεφανινών και κοινοτικό Δάσος Στεφανινών/Ασπροβάλτα-Στεφανινά	159347/12-6-83	4550
4. Εκβολής Ρύχειου-Βόλβη/Μικρή Βόλβη	67971/1243/3-7-91	669

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
Δ. Δ. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ		
Δασαρχείο Κόνιτσας		
1. Πάδων	925/B/89	2080
2. Γοργοποτάμου-Πληκατίου	381/β/88	6220
3. Κέδρος-Παπίγκου/Παπίγκου	308/B/77	840
4. "Χαράδρας Αώου"/Κόνιτσας-Ελευθέρου-Παπίγκου	527/B/86	3600
Δασαρχείο Μετσόβου		
1. Φλαμπουραρίου-Βοβούσας	594/B/86	861
2. Μετσόβου-Χρυσοβίτσας-Γρεβενιτίου	757/B/76	1500
Δασαρχείο Ιωαννίνων		
1. Προσήλιο-Ρετίνα/Δημ. Δελβινακίου	757/T.B. 76	1525
2. Αγ. Αθανάσιος-Σπιτούρα/Ασπραγγέλων-Ελάτης	18/T.B. 85	710
3. Αγ. Παρασκευή-Κρανιές/Πραμάντων	494/T.B. 85	1440
4. Παρλέντζι-Αβαλος/Βρυσοχωρίου-Ηλιοχωρίου	452/T.B. 85	3900
5. Κάλουτα-Νικούλιτσα/Καλαριτών	673/T.B. 85	1500
6. Κουμούλα-Μακραλέξη/Λάβδανης-Αγ. Μαρίνας	342/T.B. 87	1350
7. Ελάφου-Αρδοσης-Ρωμανού-Δερβιλιάνων/ Κουπάκια	687/T.B. 94	1400
Δ. Δ. ΚΑΒΑΛΑΣ		
Δασαρχείο Θάσου		
1. Λιμεναρίων-Θεολόγου-Ποταμιάς-Πρίνου-Μαριών	161276/2-7-82	3174.4
2. Καλλιράχης-Μαριών	38098/2286/15-5-76	2400
Δασαρχείο Καβάλας		
1. Στενά Νέστου-Κοιν. Κεχροκάμπου	733/B/76	1125
2. "Κεστενέ Νταγ" Ν. -Καρβάλης/ (Ελαφοχωρίου) Επ. Νέστου	771/B/88	1985
3. Περιοχή Παγκαίου Ορους	610/B/79 και 757/B/82	3500
4. "Κοτζά Ορμάν" Νέστου	132/B/86	7800
5. Αγίου Τιμοθέου, Κούπια κ.λ.π.-Δήμος Καβάλας-Κοιν. Αμυγδαλέωνα	733/B/76	2430
Δ. Δ. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ		
Δασαρχείο Μουζακίου		
1. Ι.Μ. Αγ. Γεωργίου-Σπηλιά Καραϊσκάκη/ Κοιν. Μαυρομματίου και Ελληνοκάστρου	246/B/83	572.5
2. Αγ. Γεώργιος-Κερασούλες/Αμυγδαλής	769/B/76	1250
3. Ανθηρού	270/B/77	1700
Δασαρχείο Καρδίτσας		
1. Λογγιές/Καταφυγίου	183/B/83	840
2. Μπέσια-Ρεύστα	318/B/81	1730
3. Δημ. Δάσος και όρια Αγράφων	698/B/82	1682.5
Δ. Δ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ		
1. "Τρία Αλώνια"-Μαντάνι-Βουνοπικά/Επταχωρίου	464B/81	1000
2. "Αρρενών"/Γράμμου	527B/86	3200
3. Καταφίκη, Μεγάλη Πέτρα-Σκάλα Γράμμου	522B/86	1100
4. Ψωριάτικο-Τσάρνο	527B/86	4100

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
5. Λίμνη, Βουνό Καστοριάς	648B/91	6300
6. Προφ. Ηλίας/Κούπος-Καστανιές	376/81	2700
7. Αλιάκμονα, Καλοχωρίου-Νεστορίου	404B/81	1650
Δ. Δ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ		
1. Ψηλός Παντοκράτωρ	600/B/76	600
2. Παντοκράτωρ Βίγλα	600/B/76	350
Δ.Δ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ		
Δασαρχείο Αργοστολίου		
1. Βούλιστα/Φάρσων-Δαυγάτων-Διλινάτων	540/28-8-90	1400
2. Νεοχωρίου/Κομιτάτων-Καρυάς-Νεοχωρίου-Αγ. Ευφημίας	644/7-8-91	1040
3. Όρος Καστέλι-Μπλαλαστή/Θηναίας-Ζόλα-Λιβαδίου	631/24-7-79	1080
4. Βουνό Άτρος/Αγ. Νικολάου-Πόρου	441/7-7-92	1787.5
5. Λειβάδι/Ληξουρίου	720/31-5-76	80
6. Λεύκη/Λεύκης-Σταυρού-Ανωγής (Ιθάκης)	401/20-6-84	1100
Δ. Δ. ΚΙΛΚΙΣ		
Δασαρχείο Κιλκίς		
1. Καμίνια/Κοιν. Λειψυδρίου,Καμπάνας,Δημ. Κιλκίς		1080
2. Υψωμα Καμπάνη/Δημ. Κιλκίς & Κοιν. Μεγ. Βρύσης,Κρηστώνος		1462.5
3. Ερείπια Ελαχωρίου/Κοιν. Ροδώνος, Αμαράντων, Κεντρικού & Αντιγονείας	706/B/76	1500
4. Παλμίτσι-Κάμπος/Κοιν. Ευζώνων & Μικρού Δάσους	698/B/76	1310
5. Γαλλικός Ποταμός/Κοιν. Επταλόφου-Κορωνούδας- Τερπύλλου-Αναβριτού	281/B/80	2070
Δασαρχείο Γουμένισσας		
6. Γρίπας/Φανού	178/B/89	1876
7. Ειδομένης/Αλτσάκι	84/B/77	80
Δ. Δ. ΚΟΖΑΝΗΣ		
Δασαρχείο Κοζάνης		
1. Λαμπανίτσα/Αρδασας-Βλάστης	350/17-5-93	4360
2. Λαριού/Αιανής-Ρυμνίου-Μικροβάλτου- Τρανόβαλτου	354/12-6-90	2305
3. Κουρί/Πτολεμαΐδος	769/12-6-76	3000
4. Κουρί-Αγ. Ελευθέριος/Κοζάνης-Πτελεάς- Δρεπάνου	405/25-6-81	4200
5. Κορώνα/Μεσοβουνίου	729/30-8-79	900
6. Δόβρα-Βάλτα/Φλάσπουρο/Προσήλιου- Τριγωνικού-Πολυρράχου-Μεταξά	499/28-5-80	6300
7. Ντενλέ-Μπουρνού-Καψάλη/Πολύμλου	412,414/10-8-87	3050
8. Αβουζιανή-Μονή Αγ. Βαρβάρας-Μπλασιά/ Βελβεντού-Καταφυγίου	405/9-7-81	2400
9. Καρυχωρίου-Σπηλιάς	859/7-12-84	1600
10. Προφ. Ηλίας/Φούφας	711/B/79	400
Δασαρχείο Τσοτυλίου		
1. "Τσερβένα-Μπούρινος"/Δημ. Σιάτιστας- Παλαιοκάστρου	698/B/82	1425

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
2. "Βουνό Σιάτιστας"/Μικροκάστρου Καλονερίου	698/Β/82	1540
3. "Πράσινα"/Κοιν. Εράτυρας,Γαλατινής-Καλονερίου	433/Β/85	2300
4. "Ν. Σπάρτη/Δημ. Τσοτυλίου-Βροντής	180/Β/89	2000
5. Βουχωρίνα/Κοιν. Βουχωρίνας-Κρημηνίου-Κορυφής	403/Β/80	1520
6. "Αγ. Σωτήρα"/Κοιν. Αγ. Σωτήρας-Μόρφης- Αυγερινού-Βυθού-Πενταλόφου	178/Β/89	2200
Δ. Δ. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ		
Δασαρχείο Κορίνθου		
2. "Βουνό Σιάτιστας"/Μικροκάστρου Καλονερίου	698/Β/82	1540
3. "Πράσινα"/Κοιν. Εράτυρας,Γαλατινής-Καλονερίου	433/Β/85	2300
4. "Ν. Σπάρτη/Δημ. Τσοτυλίου-Βροντής	180/Β/89	2000
5. Βουχωρίνα/Κοιν. Βουχωρίνας-Κρημηνίου-Κορυφής	403/Β/80	1520
6. "Αγ. Σωτήρα"/Κοιν. Αγ. Σωτήρας-Μόρφης- Αυγερινού-Βυθού-Πενταλόφου	178/Β/89	2200
1. Μεγαλοβούνι-Λόφος Παναγιάς-Μονή Βράχου/ Νεμέας	338/7-4-79	4000
2. Γιδόμανδρα/Λαύκας	689/24-5-76	800
3. Νυφίτσα-Δαφνιάς-Γκαλγκούνι/Κλενιάς- Αγ. Βασιλείου, Στεφανίου,Αγιονορίου	689/24-5-76	1500
4. Γκράβα-Λακκα-Πόκα/Κλημεντίου-Καισαρίου- Μποζιακα-Γονούσας-Κρυονερίου	594/1-7-80	1300
5. Γεράνεια-Γαρβάτι/Λουτρακίου-Περαχώρας	628/30-8-88	1700
Δασαρχείο Ξυλοκάστρου		
1. Μπουτσίου/Καρυάς	903/Β/76	660
Δ. Δ. ΚΥΚΛΑΔΩΝ		
1. Κόλυμπος-Φαράλι/Ν. Ανδρου	171/1-3-78	470
2. Στενιές-Μ. Αγ. Νικολάου	551/16-6-77	650
3. Στενό-Κορθίου-Ανδρου	698/21-9-82	1700
4. Ακρο Β.Δ. πλευρά/Ανω Σύρου	600/30-4-76	300
5. Ορος Χαρακα/Γαυριου Ανδρου	600/30-4-76	500
6. Συνετίου Ανδρου	668/18-7-80	250
7. Ανεμόμυλοι-Ψαθηκάλαμος-Προφ. Ηλίας/Ιου	600/30-4-76	3700
8. Αγ. Σερης-Καμπούρι/Κεας	499/19-7-88	550
9. Κάτω μεριά/Ιουλίδας Κέας	499/19-7-88	1100
10. Κορρησιας Κεας	499/19-7-88	600
11. Ακρωτήριο-Οντζιά-Κορρησίας/Κεας	499/19-7-88	700
12. Μακρόνησος/Κορρησιας-Κέας	522/21-7-86	700
13. Πράσο/Κιμώλου	574/5-10-83	820
14. Γουρνάδο Καλογήρου-Παχαινα-Φλακοτη/ Τριοβασάλου-Μήλου	520/30-5-79	680
15. Τιγάνι-Προφ. Ηλίας/Ανω Μερας Μυκόνου	540/28-8-90	650
16. Δήλος/Μυκονιών	433/11-7-85	400
17. Φολέγανδρου	410/20-6-84	400
18. Ράχη Πολιχνίου/Σαγκριου-Νάξου	860/25-11-88	480
19. Ζα/Κορωνού Νάξου	79616/2871/1-7-93	480
20. Τρούλος/Φιλοτιου Νάξου	430/13-8-87	1200

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
21. Προφ. Ηλίας/Δαμαριώνος Νάξου	659/7-8-79	150
22. Φανάρι/Φιλοτίου Νάξου	698/21-9-82	346.2
23. Μπάλλα/Μελάνων-Εγγάρων-Κινυδαρου Νάξου	433/10-7-85	350
24. Νοτια/Παροικια Πάρου	143/26-2-77	400
25. Άγιος Χαράλαμπος/Πάρου	435/15-7-85	500
26. Άγιοι Πάντες/Λευκών-Κωστούς-Πάρου	659/7-8-79	600
27. Προφήτης Ηλίας/Απολλωνίας Σίφνου	318/3-6-81	150
28. Αγ. Μαρίνα/Αύδου-Καστέλλας-Καλλονής Τήνου	859/7-12-84	775
29. Πάνορμος/Πύργου Τήνου	341/30-5-84	270
30. Φάρος/Ακρωτηρίου-Οιας/Θήρας	2544/21-7-94 Ν. Κυκλάδων	250
31. Κένταρχος-Γαλήνη/Σέριφος	2314/8-7-94 Ν. Κυκλάδων	800
32. Χώρα-Αγ. Κυριακή/Σέριφος	2314/8-7-94 Ν. Κυκλάδων	200
Δ. Δ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ		
Δασαρχείο Γυθείου		
1. Λουτσάκα-Χαμοσπηλιά-Πέρα Βρύση	925/29-12-89	900
Δασαρχείο Μολάων		
1. Βοντάς-Ντάρτιζα/Απιδέας-Γουβών Αγ. Δημήτριος-Ζάρακος	398/8-7-83	7500
2. Χαβαλας-Κορογώνας-Χειμαρίτσα/ Παπαδιανικών-Φοινικών	443/16-7-85	1500
3. Βάβιλα-Κούνος/Καστανέας-Νεάπολης	455/19-7-85	1000
4. Πραταγος/Ελικας-Αγ. Νικολάου	458/23-7-85	2000
5. Ζάρακος	793/23-8-77	3000
6. Κουρκουλα-Μολάων	599/30-4-76	800
Δασαρχείο Σπάρτης		
1. "Αναδασώσεις"/Ποταμιά,Βασιλικής-Βασιλακίου	175651/2999/5-7-80	500
2. "Κάμπος"/Καρνές	219443/3377/9-7-77	1000
3. Κουφοβουνίου-Τσικουλίου/Βαμβακούς-Καστανίτσας	599/Β/76	800
4. "Βρεσθενών"/Σελλασίας & Βρισθενών	80880/3260/6-7-88	800
Δ. Δ. ΛΑΡΙΣΑΣ		
Δασαρχείο Αγιάς		
1. Πολυδενδρίου	599/Β/76	3529.8
2. Μαυροβούνι/Σκλήθρου	430/Β/87	1091.5
3. Δασιά Πλατάνια/Σκήτης-Αμυγδαλής-Ποταμιάς	599/Β/76	803.9
Δασαρχείο Ελασσόνας		
1. Αυλές-Βλάχα/Λόφος-Ασπρόχωμα-Καλύβια	101632/2588/10-7-86	2000
2. Σιόποτο-Δούλος-Παληάμπελα/ Κοκκινοπυλός-Καλύβια	30194/1561/19-4-76	6000
3. Ρεύμα-Βρύση-Γκούρας/Ελασσόνα- Συκαμινέα-Καρυά	179647/3179/13-4-85	4100
4. Σουβλόπετρα-Καραούλια-Μαγούλα-Κόκκα/ Κρανέα-Λουτρό-Ακρη-Γιαννωτά	160269/3204/9-7-81	3050
5. Δρυμού-Λυκουδίου-Μικρ. Ελευθεροχωρίου	162512/3206/9-7-81	1900
6. Αγιονερίου-Ευαγγελισμού-Παλαιοκάστρου	75257/3065/23-7-91	1700
7. Δολίχης-Λιβαδίου	160270/3205/9-5-81	2800
8. Βερδικούσας-Πραιτωρίου-Συκέας	75258/5066/23-7-91	2350

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
Δασαρχείο Λάρισας		
1. Πάτημα-Κυρά Αποσκιά/Φαρσάλων	748/7-6-76	210
2. Ασπρόπετρα-Αηλιά/Καλλιπεύκης	925/29-12-89	2250
3. Λατόμι-Λουσφάκ-Κουλούρια/Δαμασίου-Δένδρων	464/7-8-81	4600
4. Δέλτα Πηνειού/Στομίου	319/22-5-84	370
5. Τσαϊρα-Γκόλιανη/Ραψάνης	869/7-12-84	470
6. Μαυροβούνι/Αγναντερές-Λάρισας	89953/2708/10-7-87	2300
Δ. Δ. ΛΑΣΙΘΙΟΥ		
1. Πευκοδάσος/Μεσελέρων	976/27-7-76	500
2. Αγ. Σαράντα/Αγ. Ιωάννου Ιεράπετρας	744/5-8-77	1000
3. Γιάννα Κορυφή-Πενταχέρης-Ρεθυμνιώτη/Κρούστα-Πρίνας	744/5-8-77	1000
4. Οξυά/Αγ. Νικολάου Ελούντας	797/23-8-77	1000
5. Βουνάρι-Τραχίλα/Ζάκρου Σητείας	797/23-8-77	1000
6. Σταυρός/Νεαπόλεως	671/15-9-82	1000
7. Κατσελιό/Βρουχά Μεραμπέλλου	692/23-7-80	1000
8. Μαραυγάδες/Μύθων-Ανατολής-Μαλλών Ιεράπετρας	706/24-9-82	1000
9. Ανάβλοχο/Βραχασίου	708/27-9-82	1000
10. Κεφάλαια/Χρυσοπηγής και Δάφνης	757/11-10-82	1000
11. Ελληνική Κεφάλαια/Ρούσας-Εκκλησιάς	757/11-10-82	700
12. Μακρυγιάννη-Ανδρομύλας/Λιθινών	757/11-10-82	700
13. Λιόπετρο/Χαμεζίου-Σκοπής	757/11-10-82	600
14. Πλατυβόλια/Αχλαδίων	757/11-10-82	400
15. Χανδριανή Κεφάλαια/Χανδράς-Ζήρου-Απιδίων-Αρμένων	757/11-10-82	500
16. Νησί Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι	562/27-9-83	490
17. Αλμυρός/Αγ. Νικολάου-Κριτσάς	375/12-6-84	150
18. Τοπλού/Παλαικάστρου	499/24-7-84	1300
19. Μοναστηράκι/Παχειάς Άμμου-Κάτω Χωρίου	180913/4826Π.Ε./4-1-85	700
20. Λερή/Καλαμαύκας Ιεράπετρας	409/4-7-85	235
21. Πέρα Αγκάλες-Σπαθινόπετρες/Κατσιδονίου Σητείας	566/24-9-85	630
22. Βαθύ-Φρουζί/Κριτσάς-Καλού Χωριού	510/27-7-84	400
23. Λουρές/Μαρώνιας-Σταυρωμένου	779/10-6-76	1000
24. Χαλάσια/Ζενίων-Έξω Ποταμών-Μέσα Λασιθίου	779/10-6-76	1100
25. Θύλακας/Αγ. Νικολάου-Κριτσάς	779/10-6-76	1000
26. Πλαγιές/Αγ. Τριάδας Σητείας	566/24-9-85	360
Δ. Δ. ΛΕΣΒΟΥ		
1. Κάκαβος/Θάνους Λήμνου	578/4-8-89	870
2. Πολιόχνη-Θυμαρέλια/Λιβαδοχωρίου-Αγ. Δημητρίου-Αττικής Λήμνου	578/4-8-89	2000
3. Παλαιόκαστρο-Αλεπότρυπες-Βουτσάδικα/Παναγίας-Πλάκας Λήμνου	578/4-8-89	1200
4. Πλάϊ-Κορακιά-Παρθενόμυτος/Μούδρου Λήμνου	578/4-8-89	660
5. Άγιος Σώζων-Λιμνιώνας/Καμινίων-Φυσίνης Λήμνου	578/4-8-89	860
6. Ξερολιμνί/Βατούσας-Σκαλοχωρίου	759/9-8-77	1050
7. Πλακωρτά-Βουνάρι-Κουφού-Ράχη-Καμάρα/Πελόπης	406/29-3-76	500
8. Προφ. Ηλίας/Πολιχνίτου	406/29-3-76	430
9. Σκαμνιούδα/Αντίσας	406/29-3-76	600

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
10. Απολιθωμένα/Σιγρίου 11. Βαθειά Κουλάδα-Κελέμια/Άντισσας 12. Μίτακας-Αγ. Αθανάσιος-Αγ. Ιωάννης/Κορνού, Κάσπακα, Μύρινας Λήμνου 13. Βουνί-Παλαιόκαστρο/Κατάλακου-Σαρδών-Δάφνης Λήμνου 14. Κώμη-Τούρλες-Χορταρολίμνη/Ρωμανού-Ρουσσοπουλίου Καλλιόπης Λήμνου 15. Δίβολο-Ακόθι/Λουτρών ν. Λέσβου 16. Κούτρα-Χωράφι Αγριάς-Χωραφέλια/Αγιάσου ν. Λέσβου 17. Μέσορος/Άγρα ν. Λέσβου 18. Λακαρνούς/Σκοπέλου ν. Λέσβου 19. Κουκουβαγιές-Αχλαδιές/Δαφίων-Φύλιας ν. Λέσβου 20. Λογαράς/Πλωμαρίου ν. Λέσβου 21. Κόκκινα-Κούκβας-Κιχρινιά-Αγουρόσυκο/Βρίσας 22. Μαλιόντας-Ταβάρι-Κρούσο/Μεσότοπου ν. Λέσβου 23. Αχλάδα-Περιστεριές-Μανούλος/Μανταμάδου	406/29-3-76 406/29-3-76 578/4-8-89 578/4-8-89 578/4-8-89 360/6-6-84 602/4-10-85 469/16-7-84 627/20-7-78 628/21-7-79 625/19-7-78 706/24-8-79 625/19-7-78 273/2-6-87	300 400 710 585 950 300 700 600 600 620 600 900 900 1000
Δ. Δ. ΛΕΥΚΑΔΑΣ		
1. Κοιν. Εγκλουβή- Φαρνά	443/Β/85	3200
Δ. Δ. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		
Δασαρχείο Βόλου		
1. Νησί Παλαιό Τρίκερι/Βόλου	441/7-7-92	300
2. Δάσος Παλαιάς Μιντζέλας/Πουρίου	354/12-6-90	2300
3. Βράχος /Αργαλαστή-Συκή	599/6-7-79	1100
4. Σαρακηνός-Καλιακούδα-Λουμπάρδα/Μακρυνίτσα	599/6-7-79	2100
5. Λιγαρόρεμα-Ροδιά/Βόλου-Διμηνιού	234/8-5-87	1000
6. Αγ. Δημήτριο-Ιταμο-Κεφαλές/Καλαμακίου-Βουριχτίου	234/8-5-87	1100
7. Ντελιχανής-Καρασσου/Γλαφυρών-Αγ. Γεωργίου Φερρών	481/24-7-90	1700
8. Δάσος Ι.Μ. Φλαμπουρίου/Κεραμιδίου	354/12-6-90	1800
Δασαρχείο Σκοπέλου		
1. Παλούκι/Σκοπέλου	156/Β/86	2000
2. Κάβος Γουρούνι/Γλώσσας	156/Β/86	430
3. Πύργος-Κάστρο-Αγ. Χαράλαμπος/Σκιάθου	458/Β/89	1100
Δασαρχείο Αλμυρού		
1. Φαρδυκόλη-Περία/Βρύναινας-Αγ. Ιωάννου	920/Β/84	540
2. Γκράντζια/Πτελεού-Σούρπης	409/Β/80	1246
3. Χολόρεμα/Αλμυρού-Κροκίου	468/Β/90	1300
4. Βαθύ Γκρέκι/Κοκωτών-Ι.Μ. Ξενιάς	240/Β/87	1310
5. Πλάτανος	240/Β/87	1470
Δ. Δ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ		
Δασαρχείο Καλαμάτας		
1. Λίμνη Ντιβάρι-Βάλτος/Πύλου-Ρωμανού	674/7-8-91	5200

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
2. Αμυγδαλίτσα/Μανιακίου-Μεταμόρφωσης-Μεταξάδας	674/7-8-91	1000
3. Αγ. Νικόλαος/Πύλου-Μεθώνης-Κανούργιου Χωρίου	696/25-5-76	1100
4. Λυκοδήμος/Σουλγηγαρίου-Καστανιών	771/26-10-88	1400
5. Ντουμπίτσα-Κεντρέας-Βριμπίτσα/Εξωχωρίου	604/Β/76	1000
6. Άνω Γλιάτα/Αμφιθέας-Μάδρας-Ηλέκτρας	561/23-9-85	1900
7. Καλλιγά/Τρικόρφου-Κεφαλινού-Δραΐνας-Κορομηλέας	276/4-6-87	2000
8. Τούμπα/Πλατανόβρυσης-Κεφαλοβρύσου-Κουτηφάρη-Αριστομένου	768/25-10-88	1000
9. Λαδά/Καρβελίου	768/25-10-88	1500
Δασαρχείο Κυπαρισσίας		
1. Σκοτωμένου-Πετραλέξη-Αγριλιά/Γαργαλιάνων-Βάλτας-Φυλιατρών	696/25-5-76	1100
2. Ραντάϊκα-Αγ. Νικόλαος/Σέλλα-Ροδιάς	527/24-7-86	1200
3. Ευρετή-Αγ. Νικόλαος/Μουζακίου	527/24-7-86	1000
Δ. Δ. ΞΑΝΘΗΣ		
Δασαρχείο Ξάνθης		
1. Δρυμού (Χαϊντούς)/Καρυόφυτου	448/Β/77	2200
2. Κενταύρου-Πάχνης/Μύκης-Εχίνου-Κοτύλης	714/Β/77	4000
3. Γέρακα-Ωραίου/Γέρακα-Ωραίου-Σταυρούπολης	778/Β/82-464/Β/84	3270
4. Παναγιάς-Καλαμούς-Ταξιαρχών	893/Β/76	1050
5. Φυλιων-Σημάντρων/Σελέρου	561/Β/85	460
6. Ντομούζ Ορμάν	458/Β/85	2900
7. Λάγους (Βιστωνίδας)	666/Β/78	446
8. Δάσος Νέστου (Κοτζά Ορμάν)	132/Β/86	7800
9. Δασοχωρίου (Φωνή της Αμερικής)/Ερασμίου	778/Β/82	930
Δασαρχείο Σταυρουπόλεως		
1. Στενά Νέστου Αριστερής Οχθής ποτ. Νέστου	977/Β/76	2123.1
2. "Τσανάκτερε" κοιν.Καρυοφύτων	392/Β/89	900
Δ. Δ. ΠΕΙΡΑΙΑ		
Δασαρχείο Πειραιά		
1. Ορος Περδίκας/Αίγινας	959/21-7-76	850
2. Αυλέμων-Αγ. Γεώργιος-Ενταχο-Θαλάρια/Κυθήρων	698/21-9-82	3000
3. Νησί Αγκίστρι	441/7-7-92	900
Δ. Δ. ΠΕΛΛΑΣ		
Δασαρχείο Αριδαίας		
1. Δημ. δάση άνω Κορυφής-Δράγος-Ορμης/Ορμης-Σαρακηνών	739/3-6-76	3200
2. Μπλοτσια/Νοτίας Περίκλειας	132/27-3-86	2400
3. Πίνοβο/Νότίας	121/3-3-87	2800
Δασαρχείο Έδεσσας		
1. Έλος-Λίμνη Άγρα/Άγρα-Νησίου-Βρυτών	674/7-8-91	500
2. Λειβαδίτσι-Τοβαρίτσι/Φλαμουριάς-Γραμματικού	415/22-6-84	500
3. Ν.Δ. Κλιτύων Όρους Πάϊκου/Γιαννιτσών-Μυλότοπου	769/12-6-76	1550
4. Αραβησσού	627/20-7-78	900
5. Τριγκά/Γιαννιτσών	625/19-7-78	1700
6. Έδεσσας/Σωτήρας	646/31-7-79	1050

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
7. Σκάρπατα-Παναγίτσα-Σκαλάκια-Νησιού-Βρυτών/ Παναγίτσας-Βρυτών	602/2-7-80	500
8. Σαάκ/Κρύας Βρύσης	925/29-12-89	450
9. Περιοχή Αρχοντικού-Δαμιανού-Μεσιανού/Γιαννιτών	717/29-9-82	2000
Δ. Δ. ΠΕΡΙΑΣ		
1. Ανήλιο-Παλιοζαζάκου-Φτέρη-Λειβαδιού- Σκοτεινών/Μηλέας-Λόφου-Λειβαδιού- Πλατανόρευμα	779/16-6-76	5000
2. Κοιν. Σφενδάμης-Καταχά/Παλοκού Ελευθεροχωρίου-Ν. Αγαθουπόλεως	668/18-7-80	1690
3. Κοιν. Α. Βροντούς/Καρίτσης-Δίου	628/30-8-88	1816
4. Κοιν. Ανω Παλαιού Κεραμιδίου/Εξοχής- Αρωνα-Κατερίνης-Μοσχοπόταμου	399/15-6-88	1005
5. Αγ. Ιωάννης-Τρόχαλο/Λιτοχωρίου	706/24-9-82	1226.2
6. Μεσαίο-Λαπουση-Γκρίζος/Ρητίνης	706/24-9-82	1439
7. Στεργίου-Αλιάκμων/Αιγινίου	497/18-7-88	1776
8. Ξυλαμίδι-Παλαιόκαστρο-Κοκκαλα/ Ροακίων	398/8-7-83	784
9. Δημόσιο δάσος Κάτω Ολύμπου/ Παντελεήμονα-Σκοτίνας	485/23-7-84	997
10. Βαρικό-Καλύβια/Πόρων	561/23-9-85	400
11. Αλυκή Κίτρους/Πύδνας	177/31-3-88	1784
12. Περιοχή Μικρής Μηλιάς-Παλαιοστάνης	314/25-5-88	1400
Δ. Δ. ΠΡΕΒΕΖΑΣ		
1. "Λεκατσά-Δύο Βρύσες" Κοιν. Μυρσίνη	604/Β/76	660
Δ. Δ. ΡΕΘΥΜΝΟΥ		
1. Πετρε/Γερανίου-Κάτω Βαλσαμόνερου	30682/1595/19-4-76	1150
2. Βρυσίνας/Αρμένων-Καρέ-Σελίου-Πρασών	30682/1595/19-4-76	1700
3. Προφ. Ηλίας/Αγγαλιανών-Πρίνου-Αλφα	161757/3167/16-7-81	1100
4. Νίδα/Ανωγειών	161978/3183/16-7-81	1500
Δ. Δ. ΡΟΔΟΠΗΣ		
1. Μαυροματίου-Λίμνη Μητρικού/Ιμέρου-Μαυροματίου	130/Β/12-2-79	1900
2. "Χατησίου"/Κοσμίου	601/Β/30-4-76	1350
3. "Κουρού Τσαϊ"/Πολυάνθου	601/Β/30-4-76	2450
4. "Φαναρίου-Πορτο Λάγος"	666/Β/78	400
5. "Καρλικ"/Αδας-Πόας-Φωλεάς	601/Β/76	1550
6. "Αναδασώσεων-Ισμάρου"	607/Β/8-7-78	800
7. "Αρριανών Ν. Σάντας"	601/Β/30-4-76	912.5
Δ. Δ. ΣΑΜΟΥ		
1. Ασπρος Βράχος-Δενδριάς/Αμπέλου Μαντηλάτων	779/16-6-76	1330
2. Τουρκομυλωνά/Βαθέος	698/21-9-82	620
3. Χαμούλι-Γιαζί/Πλατάνου-Νεοχωρίου-Κουμαϊίκων	341/30-5-84	500
4. Ονιφι-Κερεμέ/Αγ. Κηρύκου	528/27-7-88	500
5. Μηλιώντα/Καραβοστάμου-Αρεθούσας	528/27-7-88	1100
6. Κακά Ραθίδια-Πινάκι-Κάστος-Τραπάλου/ Μαγγανίτου-Καρμινναγρίου	747/5-6-76	1020
7. Ξηντα, Κάμπου-Διτογράμμου/Ραχων- Αγ. Πολύκαμπου	698/21-9-82	1000

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
8. Χαλαρη-Γεμελια/Ραχων	528/27-7-88	1200
9. Πλαγιά/ Χρυσοστόμου Ικαρίας	397/6-8-87	500
10. Περδικίου/Ικαρίας	397/6-8-87	500
11. Αγ. Πολυκάρπου-Λαψαχάδων-Ικαρίας	397/6-8-87	500
12. Αγ. Κηρύκου/Ικαρίας	397/6-8-87	800
13. Δάφνη Ικαρίας	397/6-8-87	800
14. Ραχών Ικαρίας	397/6-8-87	500
15. Χρυσοστόμου	528/27-7-88	500
16. Κρεμαστή Φρανταλου	521/26-7-88	500
Δ. Δ. ΣΕΡΡΩΝ		
Δασαρχείο Νιγρίτας		
1. Γέφυρα Γκουλιαμαράκας/Νιγρίτας	759/9-8-77	825
2. Καλομπαρη-Παχωνια-Κουτουπια χωραφια/ Νιγρίτας-Θερμλων-Λαγκαδίου	384/27-7-87	2570
3. Αγιαννης-Ανάθεμα-Δάκρυσμα-Καγιάμπαση/ Καστανοχωρίου-Αηδονοχωρίου	717/29-9-82	3000
4. Τερπνής Νικόκλειας	348/6-7-87	2310
Δασαρχείο Σερρών		
1. Δοβράκι-Ασπρη Πέτρα/Κορμιστής-Ηλιοκομης	778/14-10-82	1470
2. Νταμάρια-Κωστα Βρύση/Χρυσου-Μονόβρυσης	493/13-4-76	1080
3. Τσουράκι-Γέφυρα/Αμφιπολης	493/13-4-76	220
4. Βάλτα-Λαζεικα-Σερραϊκά/Αχινού-Ιβηρων	493/13-4-76	835
5. Κορφοβούνι-Λούτρα-Μαγγίλα/Στρυμονικού- Καλόκαστρου	493/13-4-76	564
6. Κουτμος-Σκιάδα-Κουκουρα/Νέων Κερδυλίων	759/9-8-77	816
7. Χείμαρρος Ζαγόρου-Παλαιά Ζίχνη/Ζαγωρου- Αγ. Χριστόφορου-Ν. Ζίχνης-Αναστασίας	759/9-8-77	980
8. Προφήτης Ηλίας/Πενταπόλεως	625/19-7-78	960
9. Χριστού-Μελενε-Μελενεκιτσιου-Σκοτούσας	618/14-7-78	1485
10. Μεγαλόκαμπος-Πτελέα-Μακίνα/Νέου Σκοπου- Νεοχωρίου	591/30-6-80	1200
11. Μυρτιά-Ξηρόκαμπος-Χαλάσματα/Χειμάρρου- Λιθοτόπου	602/2-7-80	910
12. Λουγγάς-Κάβα Τζίκια-Ντερμέντερεσι/Κρηνίδος- Φυλλίδος	405/9-7-81	830
13. Βίρος-Ι. Μ. Αγ. Νικολάου/Σερρών-Οινούσας- Επτάμυλων	706/24-9-82	870
14. Απλιάδες-Ασβοι-Μελάκια-Μάλισσα-Πουρνάρι/ Ροδολιβούς-Δομιρου-Αγγίστας-Μυρίνης	147/5-4-83	2300
15. Πετρωτό Φαράγγι-Αλμυρα/Αλιστράτης	603/19-9-86	1200
16. Αγροτική περιοχή Θολου/Νέας Πέτρας	626/31-10-83	600
17. Καλιας-Ηλιοκομης/Πρωτης-Ηλιοκομης	626/31-10-83	800
18. Λαπατκα-Ραστανικ-Μπαιρια/Μεσσοράχης- Σφελινου-Μανδηλίου-Λευκοθέας	626/31-10-83	2080
19. Αγριανής	233/29-4-85	1480
20. Ερ. Μακρυώτισσας-Αμπέλια-Νησί-Ριζανα/		

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
Ζευγολατείου	531/28-7-86	1200
21. Μεσολακκιάς-Παλαιοκόμης	446/30-6-88	1250
Δασαρχείο Σιδηροκάστρου		
1. Δημ. δάσος Κρούσης-Θεοδώριου/Ανατολής	398/8-7-83	2300
2. Βαμβακόφυτου-Γεφυρουδιού-Καμαρωτού-Χορτερού/Σιδηρόκαστρον	630/7-7-80	2650
Δ. Δ. ΤΡΙΚΑΛΩΝ		
Δασαρχείο Καλαμπάκας		
1. Κατάφυτου-Ανθούσας	95128/1693/5-6-86	1867.4
2. Έλατος-Σεκάρες/Στεφανίου	698/Β/76	4437
3. Καλομοίρας/Καστανιάς	868/Β/82	720
4. Καναλάκι/Καστρακίου-Βλαχάβας	741/Β/80	700
5. Αρκουδόρεμα-Πλαστήρα/Σπαθάδων	349/Β/85	855
6. Γερακαρίου	464/Β/81	2000
Δασαρχείο Τρικάλων		
1. "Πηνειάδας"	76526/2351/30-6-92	730
2. "Φαρκαδόνας"	89090/2676/2-6-89	1106
3. "Βίγλας"	21324/1466/28-4-69	300
4. "Ελληνοκάστρου"	171602/2287/24-6-85	1100
Δ. Δ. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ		
Δασαρχείο Αταλάντης		
1. Καραγκιόζη-Ασπρογιές/Αταλάντης	698/21-9-82	2100
2. Κοκκίνη/Λάρυμνας	458/13-6-89	750
3. Σβαρνιάς/Ελάτειας	365/16-5-89	700
Δασαρχείο Λαμίας		
1. Προφ. Ηλίας-Ι.Μ.Αντίνιτσας/Λαμίας	834/Β/76	3550
2. Σπερχειού/Λιανοκλαδίου-Λαδικού-Ροδωνιάς-Ζηλευτού-Υπάτης	856/Β/76	600
3. Τυμφρηστού/Πιτσωτά-Περίβλεπτου-Νεοχωρίου-Μερκάδας- Τυμφρ. Πιτσίου	834/Β/76	7600
4. Τσαμαδόραχη-Τρία δέντρα/Ομβριακής Παναγίας-Δομοκού	834/Β/76	1300
5. Γαλατά-Κακάρα/Πουρναρίου Γερακίου -Δομοκού	319/Β/84	1900
6. Φραντζή-Δύο Βουνών	357/Β/87	960
7. Οίτης-Παύλιανης	384/Β/87	1400
8. Σαπουνάς/Νεράϊδας	856/Β/76	1700
9. Νεράϊδας/Λογγιτσίου	578/Β/87	1230
10. Ορους Καλλιδρόμου/Θερμοπυλών	856/Β/76	2000
11. Πλατανιάς/Κομνήνης-Ρεγγινίου-Κ.Βούρλων	759/Β/77	3500
12. Στύρφακας/Μοσχοκαρυάς	698/Β/82	1003.6
13. Μπουγάζι-Γαλάζια/Περιβολίου-Αγ. Στεφάνου	3/Β/82	1750
14. Κατενίτσα-Βερτζιανό/Αμφίκλειας	491/Β/80 και 561/Β/85	600
15. Παληοκαϊτσα-Θερμάκια/Μακρυρράχης	1602/Β/81	800
16. Γόλινες/Ομβριακής-Νέας Μάκρης-Λεύκας	319/Β/84	1250
17. Υδροβίων πτηνών/Σπερχειού	343/Β/87	1225

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
Δασαρχείο Σπερχειάδας		
1. Αγ. Θεόδωρος-Γαύρος/Γαρδικίου-Λευκάδος-Καμπίων	256/2-5-88	1255
2. Γαλινά/Παλαιοβραχας-Καλλιθέας- Σπερχειάδας	747/12-12-85	1350
3. Αν. Κλιτύς- Ορος Τυμφρηστού/Πιτσιωτών Μερκάδας	834/25-6-76	7600
Δ. Δ. ΦΛΩΡΙΝΑΣ		
1. "Σφήκας"/Πρεσπών	757/Β/82	6700
2. "Καλέ"/Ανω Κλεινών	757/Β/82	1800
3. "Υψωμα 1033"/Ν. Φλώρινας	757/Β/82	500
4. Σκοπιάς	713/Β/79	210
5. Σκοπού	540/Β/90	4800
6. "Καρά Ντουρού"/Κλειδίου	633/Β/78	950
7. "Αμπέλια"/Αμυνταίου	788/Β/77	2600
8. Μανιακίου	757/Β/82 & 442/Β/83	440
9. "Χίντσκο Χειμάδι"/Λιμνοχωρίου	450/Β/83	3040+100 Υδάτινη επ.
10. Νυμφαίου	467/Β/84	1000
11. Πολυποτάμου	418/Β/84	1500
12. Αμενοχωρίου-Τριποτάμου	463/Β/84	800
13. Φλάμπουρου	468/Β/90	650
14. Βροντιρού	468/Β/90	900
Δ. Δ. ΦΩΚΙΔΑΣ		
Δασαρχείο Άμφισσας		
1. Ξηροτύρι/Γαλαξιδίου-Πεντεορίων	464/Β/81	1300
2. Άγιοι Πάντες/Δήμου Δελφών- Κοιν. Δεσφίνας,-Χρύσου	343/Β/87	2400
3. Καστελλίου/Καλοσκοπής	592/Β/85	1200
4. Ρεκάς/Προσηλίου	528/Β/88	3300
5. Βουνιχώρας/Αγ. Ευθυμίας	305/Β/86	2100
Δασαρχείο Λιδορική		
1. Μακρυά Ράχη, Δρυοδάσος Πενταγίων/ Κοκκινου- Πενταγίων-Τριστένου	732/12-9-91	3420
2. Μονατηριακό δάσος Μ. Βαρυακοβής/ Τειχίου- Ευπαλίου	426/5-5-79	1200
3. Ξηροβούνι/Καλλιθέας-Δαφνοχωρίου- Ελαίας- Μακρυνής	253/4-5-81	1480
4. Λευκαδιτίου/Συκέας	540/4-7-86	2894
5. Καναλάκια-Ψηλά Πλατάνια-Κρίκα- Λαπατόλακκα/ Πενταγίων-Κερασιά	795/17-6-76	2000
Δ. Δ. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ		
Δασαρχείο Αρναίας		
1. Σκουριές-Καστέλι-Κακκαβός/ Μεγ. Παναγιάς- Γονατίου-Ιερισσού-Σταγείρων	977/27-7-76	3500
2. Μπροστόμνιτσα/Στρατονίκης	435/29-6-84	2400
3. Χολομώντα/Αρναίας	435/19-8-87	1650
4. Παραλίες-Μεγάλη Αμμούδα/Αμουλιανής	959/21-7-76	325
5. Κρυονερίου-Καλογερικού/Σταγείρων-Στρατονίκης	976/27-7-76	2800

ΠΙΝΑΚΑΣ (συνέχεια)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΔΑΣΩΝ/ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	ΦΕΚ/ ΥΠ. ΑΠΟΦΑΣΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
------------------------------------	-----------------------------	------------------------

6. Ντόνια-Κωτάκη/Αρναίας-Παλαιοχωρίου	574/5-10-83	1200
Δασαρχείο Κασσάνδρας		
1. Παλιούρι/Παλιουρίου-Αγ. Παρασκευής	570/25-7-91	2500
2. Καλλανδρείας-Φούρκας	354/12-6-90	1500
3. Αγ. Δημήτριος/Ν.Φώκαιας-Ν. Αθύτου	353/15-5-89	850
4. Αναστασίτικο/Κασσανδρινού	353/15-5-89	1000
Δασαρχείο Πολυγύρου		
1. Προφ. Ηλίας-Τσουκαλά-Ξυλογουρνά/Πολυγύρου	717/29-9-82	2100
2. Κτήμα Καρά/Ν. Μαρμαρά	1090/6-9-76	1700
3. Αγ. Προδρόμου/Βάβδου	713/28-8-79	2000
4. Κατσικά/Πετραλώνων-Κρήνης	630/7-7-80	1990
5. Δρουγαντέλη Ν. Μαρμαρά/ΣιθωνίαςΣυκέας-Σάρτης	154/31-3-87	8500
Δ. Δ. ΧΑΝΙΩΝ		
1. Ριάφια-Πιακί-Ορμος Μένιες/Αφράτων-Ροδώπου	923/15-7-76	2300
2. Μονή Γουβερνέτου/Χωρδακίου	594/19-9-86	1000
3. Κισσάμου/Λουσακίων-Γραμβούσας-Πλατάνου	360/6-6-84	1625
4. Βάθης-Αμυγδαλοκεφαλιού-Κεφαλιού	348/8-7-87	1950
5. Στύλου-Κατωχωρίου/	458/23-7-85	1050
6. Βάμου-Βρυσών	365/16-5-89	763
Δ. Δ. ΧΙΟΥ		
1. Κουρουνίων-Νεικτουρίων	409/14-7-83	775
2. Αγ. Μαρκέλλα-Εζουσα/Βολισσού-Πυραμάς- Παρπαριάς-Τρύπων	713/28-8-79	637.5
3. Κορακίες-Αυγάρι/Παρπαριάς	409/14-7-83	500
4. Ζυγώματα/Βολισσού-Ποταμιάς	713/28-8-79	610
5. Κύμινας/Βολισσού-Πισπιλούντος-Φυτών-Σπαρτούντος	713/28-8-79	675
6. Πραστά-Περδίκας/Βολισσού-Σιδηρούντας	409/14-7-83	675
7. Μοναστήρι Οινουσών	666/10-8-78	274.6
8. Μιτσούρας-Σκαφη/Πιτυούς	569/25-7-91	1357
9. Αγ. Ιωάννης-Τριπατε/Βροντάδων-Καρυών	713/28-8-79	530
10. Σχινώνας-Μαγιάτικο/Αρμολιών-Ελατας- Πυργίου-Βέσσης	464/12-7-84	750
11. Μερικούντα-Λιμένες/Εστών	713/28-8-79	1150
12. Ξερόκαμπος-Φτελιά/Ψαρών	441/7-7-92	1230

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12. Προστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΔΑΣΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	Φ.Ε.Κ.
1	Αταλαντονήσου	Αταλάντης	1850	1041/B/20-10-77
2	Όσσας	Λάρισας	263770	88/B/19-2-85
3	Κόζιακα	Τρικάλων	483600	527/B/17-8-92
4	Βορείων Σποράδων	Σκοπέλου	54640	156/B/10-4-86
5	Σερρών	Σερρών	246000	1587/B/13-12-75
6	Σαπιέντζας	Καλαμάτας	8500	1041/B/20-10-77
7	Δία	Ηρακλείου	12500	474/B/24-5-77
	ΣΥΝΟΛΟ		1070860	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.13. Κρατικά εκτροφεία θηραμάτων.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΔΑΣΙΚΗ ΑΡΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	Φ.Ε.Κ.
1	Καλουσίου	Πατρών	1023	779/B/16-6-76
2	Σαραντάπηχου	Ξυλοκάστρου	1020	175/B/10-2-76
3	Πάρνηθας	Πάρνηθας	1140	393/B/23-3-76
4	Θοδωρού	Χανίων	697	706/B/27-5-76
5	Αγίων Πάντων	Λασιθίου	300	16238/988/1-4-69
6	Αντιμήλου	Κυκλάδων	7950	290/B/3-3-76
7	Αμφίκλειας	Λαμίας	2500	406/B/29-3-76
8	Αγάθωνος	Λαμίας	960	245/B/24-3-78
9	Μπαλάνου	Μουζακίου	22	1326/B/31-12-77
10	Τάμτες	Γρεβενών	500	406/B/29-3-76
11	Κουρί	Κοζάνης	1300	157/B/6-2-76
12	Αγίου Νικολάου	Νάουσας	1200	451/B/6-4-76
13	Χρυσοπηγής	Σερρών	980	166/B/9-2-76
14	Χρυσούπολης	Καβάλας	10	419/B/31-3-76
15	Αγίου Παντελεήμονα	Φλώρινας	3050	224/B/21--2-76
16	Βουτύρου	Καρπενησίου	1000	157/B/6-2-76
17	Σουβάρδου	Καλαβρύτων	2904	977/B/27-7-76
18	Δαφνιώτισσας	Αμαλιάδας	30	173/B/26-3-81
19	Κίρκης	Αλεξανδρούπολης	5000	280/B/12-5-88
20	Παράδεισος Αρμένων	Ρεθύμνου	20	528/B/27-7-88
	ΣΥΝΟΛΟ		31606	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.14. Προστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τη σύμβαση της Βαρκελώνης.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΔΙΟΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (ΝΟΜΟΣ)	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
1	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ-ΜΥΤΙΚΑ	Πρέβεζας	66
2	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΠΕΥΚΙΑΣ- ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	Κορίνθου	27.5
3	ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ	Μαγνησίας	
4	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ	Χανίων	4850
5	ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ ΣΙΓΡΙ ΛΕΣΒΟΥ	Λέσβου	
6	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΝΗΣΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ	Μαγνησίας	3000
7	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΟΥΝΙΟΥ	Αττικής	3500
8	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΒΑΪ	Λασιθίου	20
9	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ	Πρέβεζας-Άρτας	25000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.15. Προστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως βιογενετικό απόθεμα.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (ΝΟΜΟΣ)	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
1	ΠΑΡΘΕΝΟ ΔΑΣΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ	Δράμας	550
2	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ (ΠΥΡΗΝΑΣ)	Πιερίας	4000
3	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΑΙΝΟΥ (ΠΥΡΗΝΑΣ)	Κεφαλληνίας	2862
4	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ (ΠΥΡΗΝΑΣ)	Χανίων	4850
5	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΙΤΗΣ (ΠΥΡΗΝΑΣ)	Φθιώτιδος	3010
6	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΙΝΔΟΥ (ΠΥΡΗΝΑΣ)	Γρεβενών	3393
7	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ (ΔΑΣΟΣ ΚΕΔΡΩΝ)	Φλώρινας	12
8	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΟΥΡΙ-ΑΛΜΥΡΟΥ	Μαγνησίας	100
9	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΔΑΣΟΥΣ ΟΞΥΑΣ ΧΑΪΝΤΟΥ ΚΟΥΛΑ	Ξάνθης	18
10	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΔΑΣΟΥΣ ΛΕΣΙΝΙΟΥ	Αιτωλοακαρνανίας	46
11	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΔΑΣΟΥΣ ΑΕΙΦΥΛΛΩΝ ΠΛΑΤΑΝΩΝ ΝΗΣΟΥ ΣΑΠΙΕΝΤΖΑΣ	Μεσσηνίας	24
12	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ	Πέλλας	192
13	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΔΑΣΟΥΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ ΕΜΠΩΝΑ ΡΟΔΟΥ	Δωδεκανήσου	135
14	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ	Ζακύνθου	χερσαία: 450 θαλάσ.: 2000
15	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ ΓΡΑΜΜΟΥ	Καστοριάς	30

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.16. Προστατευόμενες περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως απόθεμα βιόσφαιρας, τους έχει απονεμηθεί το ευρωδίπλωμα, ή έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς.

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	A.B. ¹	Eu ²	Μ.Π.Κ. ³
1	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ	+		
2	ΦΑΡΑΓΓΙ ΣΑΜΑΡΙΑΣ	+	+	
3	ΟΡΟΣ ΑΘΩΣ			+
4	ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΗ-ΜΕΤΕΩΡΑ			+

¹ Απόθεμα Βιοσφαίρας (Unesco)

² Ευρωδίπλωμα

³ Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς (Unesco)

5. ΔΙΚΤΥΟ ΦΥΣΗ 2000

Το Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000, γνωστό ως «Natura 2000», είναι ένα Ευρωπαϊκό Δίκτυο που συνίσταται από προστατευόμενες περιοχές και αποτελεί τον πυρήνα της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση της φύσης. Αυτό το σχεδιασμένο “οικολογικό δίκτυο περιοχών” για τη εφαρμογή της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ πρέπει να τεθεί σε πλήρη λειτουργία ως το 2004.

Το Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση της φύσης. Ο στόχος αυτού του συνεκτικού οικολογικού δικτύου προστατευόμενων φυσικών περιοχών, είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας μέσω της διατήρησης ορισμένων τύπων οικοτόπων (250 περίπου) και άγριων ειδών χλωρίδας (430 περίπου) και πανίδας (200 περίπου) σε όλη την Ευρώπη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ένα ελάχιστο επίπεδο προδιαγραφών για τη διατήρηση της φύσης μέσω δύο Οδηγιών για την άγρια φύση που εφαρμόζονται από όλα τα κράτη- μέλη της Ένωσης. Η “Οδηγία για τα πτηνά” του 1979 (Birds Directive) και η “Οδηγία για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας” του 1992 (Habitats Directive), προσπαθούν να απογράψουν τη δραματική απώλεια σε τύπους οικοτόπων και σε είδη χλωρίδας και πανίδας στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ δίνεται μεγάλη έμφαση στην προστασία των ενδιαιτημάτων τόσο για τα ίδια, όσο και για τα είδη που απειλούνται και υπάρχουν σ’ αυτά.

Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να καθορίσουν τις **Ειδικές Περιοχές Διατήρησης** (Special Areas of Conservation-SACs) για όλους τους τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και για όλα τα είδη χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας. Το **Δίκτυο των Ειδικών Περιοχών Διατήρησης -SACs** που προκύπτει, μαζί με τις **Περιοχές Ειδικής Προστασίας -SPAs** για τα πτηνά σύμφωνα με την αντίστοιχη Οδηγία, θα αποτελέσουν το Δίκτυο «Natura 2000».

Στην Ελλάδα προτάθηκαν για να συμπεριληφθούν στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000, από την επιστημονική ομάδα του έργου των “οικοτόπων”, στις αρμόδιες Ελληνικές αρχές, (ΥΠΕΧΩΔΕ και Υπουργείο Γεωργίας), συνολικά 296 περιοχές. Οι περιοχές αυτές αποτελούν τον λεγόμενο επιστημονικό κατάλογο. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνονται περιοχές όπως Εθνικά Πάρκα, Αισθητικά δάση, Βιογενετικά αποθέματα, Υγρότοποι Ramsar, Σημαντικές Περιοχές για τα Πτηνά, κ.λπ.

Ο εθνικός κατάλογος που αποστάλθηκε τελικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιλαμβάνει 264 περιοχές συνολικής έκτασης περίπου 3.170.165 εκτάρια (Πίνακας 5.1).

Στα πλαίσια των εργασιών που πραγματοποιούνται για το Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000, πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 5 και 6 Φεβρουαρίου του 1998, το πρώτο σεμινάριο για τη Μεσογειακή Βιογεωγραφική Ζώνη, του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000. Αντίστοιχα σεμινάρια με αυτό πραγματοποιούνται και για τις άλλες βιογεωγραφικές ζώνες, της Αλπικής, της Μακαρονησιακής, της Ηπειρωτικής και της Ατλαντικής περιοχής, σε αντίστοιχες ευρωπαϊκές χώρες.

Ο σκοπός της πραγματοποίησης αυτών των σεμιναρίων είναι να γίνει η επιλογή των περιοχών του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 που έστειλαν οι χώρες μέλη της Ε.Ε., σε Κοινοτικό Επίπεδο. Για τη Μεσογειακή Βιογεωγραφική περιοχή θα ακολουθήσουν δύο ακόμη συναντήσεις, η πρώτη καθορίστηκε για τις αρχές του 1999, έτσι ώστε να οριστικοποιηθεί ο κατάλογος των περιοχών κοινοτικής σημασίας της Μεσογειακής Βιογεωγραφικής Ζώνης.

Μετά τα αποτελέσματα του πρώτου Μεσογειακού Βιογεωγραφικού Σεμιναρίου, κατά τη διάρκεια του οποίου οριστικοποιήθηκαν οι κατάλογοι αναφοράς για τους τύπους οικοτόπων και για τα είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντούν στα κράτη μέλη, προέκυψε για την Ελλάδα ότι θα πρέπει να αποσταλούν επιπλέον των 264 περιοχών του εθνικού καταλόγου, τουλάχιστον άλλες τρεις περιοχές του επιστημονικού καταλόγου οι οποίες περιλαμβάνουν είδη και οικοτόπους της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, μοναδικά όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη. Επίσης παρέμεινε σε εκκρεμότητα η υποβολή πρόσθετων περιοχών σημαντικών για το είδος *Monachus monachus*.

Οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές εξέφρασαν θετική άποψη για το θέμα και επεξεργάζονται τα στοιχεία για την υποβολή των πρόσθετων περιοχών στην Ε.Ε. στο επόμενο Βιογεωγραφικό Σεμινάριο της Μεσογειακής περιοχής.

Σε ότι αφορά την πρόοδο των εργασιών του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 στις άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος. Τα 15 κράτη μέλη πρότειναν έως σήμερα να συμπεριληφθεί στο Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 το 12% περίπου του κοινοτικού εδάφους (6.116 τοποθεσίες). (στοιχεία από DGXI Ο. Diana, 1998).

Σήμερα το Δίκτυο *Natura 2000* αφορά ήδη, περίπου το 12%, ίσως και το 15% στο εγγύς μέλλον, του κοινοτικού εδάφους και θα ασκεί στο εξής μεγάλη επιρροή στις πολιτικές ανάπτυξης της γης και διαχείρισης του ευρωπαϊκού χώρου. Επίσης, δεν θα περιορίζεται σε περιοχές- πυρήνες εξαιρετικής αξίας όσον αφορά τη φυσική κληρονομιά, αλλά θα περιλαμβάνει ρυθμιστικές περιοχές και οικολογικούς διαδρόμους, που είναι απαραίτητοι για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών.

Αποτελεί μία σημαντική πρόκληση όχι μόνο για τα 15 κράτη μέλη αλλά και για τις χώρες αυτές που θα θέσουν υποψηφιότητα για μελλοντική ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προσφέρει πραγματικές ευκαιρίες για:

- σημαντική αύξηση του αριθμού των περιοχών διατήρησης της φύσης στην Ευρώπη
- ενσωμάτωση των στόχων διατήρησης της φύσης σε τομεακές πολιτικές, όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός, η αγροτική ανάπτυξη και η Κοινή Γεωργική Πολιτική
- κινητοποίηση των χρηματοοικονομικών πόρων σε τοπικό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο για να μπορεί το Δίκτυο να λειτουργήσει σωστά
- δημιουργία θέσεων εργασίας στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού και της ψυχαγωγίας με προοπτικές για αειφόρο ανάπτυξη

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1. Προτεινόμενες περιοχές στο Δίκτυο ΦΥΣΗ2000.- Εθνικός Κατάλογος.

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
1	GR1110001	DELTA EVROU	9218
2	GR1110002	DASOS DADIAS-SOUFLI	7465
3	GR1110003	TREIS VRISES	9912
4	GR1110004	FENGARI SAMOTHRAKIS	9603
5	GR1110005	VOUNA EVROU	42370
6	GR1120003	OROS CHAIDOU-KOULA & GYRO KORYFES	3489
7	GR1120004	AISTHITIKO DASOS NESTOU	2336
8	GR1130006	POTAMOS FILIOURIS (ANO ROUS)	1669
9	GR1130007	POTAMOS KOMSATOS (ANO ROUS)	424
10	GR1130008	MARONEIA-SPILAION	
11	GR1130009	LIMNES & LIMNOTHALASSES TIS THRAKIS-EVRYTERI PERIOCHI	28049
12	GR1130010	LIMNES VISTONIS, ISMARIS-LIMNOTHALASSES PORTO LAGOS, ALYKI PTELEA, XIROLIMNI, KARATZA	14647
13	GR1140001	DASOS FRAKTOU	1088
14	GR1140002	RODOPI (SIMYDA)	6709
15	GR1140003	PERIOCHI ELATIA	7156
16	GR1140004	KORYFES OROUS FALAKRO	9845
17	GR1140007	PARTHENO DASOS KENTRIKIS RODOPIS	569
18	GR1150001	DELTA NESTOU KAI LIMNOTHALASSES KERAMOTIS	9459
19	GR1150005	KORYFES OROUS PANGAIO	10344
20	GR1150008	ORMOS POTAMIAS	279
21	GR1150009	KOLPOS PALAIΟΥ-ORMOS ELEFThERON	1174
22	GR1150010	DELTA NESTOU & LIMNOTHALASSES KERAMOTIS-EVRYTERI PERIOCHI	22247
23	GR1210001	OROS VERMIO	25553
24	GR1210002	STENA ALIAKMONA	3623
25	GR1220001	LIMNES VOLVI KAI LAGKADA-EVRYTERI PERIOCHI	26947
26	GR1220002	DELTA AXIOU-LOUDIA-ALIAKMONA-EVRYTERI PERIOCHI	33674
27	GR1220003	STENA RENTINAS-EVRYTERI PERIOCHI	2905
28	GR1220004	LIMNOTHALASSA EPANOMIS	690
29	GR1220005	LIMNOTHALASSA ANGELOCHORIOU	377
30	GR1220009	LIMNES VOLVI KAI LANGADA KAI STENA RENTINAS	15671
31	GR1220010	DELTA AXIOU-LOUDIA-ALIAKMONA-ALYKI KITROUS	13763
32	GR1230001	LIMNI PIKROLIMNI	1089
33	GR1230002	YDROCHARES DASOS MOURION	775
34	GR1240001	KORYFES OROUS VORAS	40326
35	GR1240002	ORI TZENA	12579
36	GR1240003	OROS PAIKO	35263
37	GR1240004	LIMNI AGRA	1250
38	GR1240005	STENA APSALOU-MOGLÉNITSAS	6110
39	GR1240006	LIMNI KAI FRAGMA AGRA	1386

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
40	GR1250001	OROS OLYMPOS	19138
41	GR1250002	PIERIA ORI	16640
42	GR1250003	OROS TITAROS	5325
43	GR1250004	ALYKI KITROUS-EVRYTERI PERIOCHI	1440
44	GR1250005	ETHNIKOS DRYMOS OLYMPOU	4595
45	GR1260001	LIMNI KERKINI-KROUSIA-KORYFES OROUS BELES	82951
46	GR1260002	EKVOLES POTAMOU STRYMONA	1297
47	GR1260003	AI GIANNIS	446
48	GR1260004	KORYFES OROUS MENOIKIO-OROS KOUSKOURAS	22614
49	GR1260005	KORYFES OROUS ORVILOS	4915
50	GR1260007	ORI VRONTOUS-LAILIAS	6834
51	GR1260008	TECHNITI LIMNI KERKINIS	10995
52	GR1260009	KOILADA TIMIOU PRODROMOU - MENOIKION	26512
53	GR1270001	OROS CHOLOMONTAS	15542
54	GR1270002	OROS ITAMOS-SITHONIA	18227
55	GR1270004	LIMNOTHALASSA AGIOU MAMA	633
56	GR1270005	OROS STRATONIKON	8057
57	GR1270007	AKROTIRIO ELIA-AKROTIRIO KASTRO	226
58	GR1270008	PALIOURI	184
59	GR1270009	PLATANITSI-SYKIA	589
60	GR1270010	AKROTIRIO PYRGOS-ORMOS KYPSAS	302
61	GR1270012	TAXIARCHIS - POLYGYROS	21248
62	GR1310001	VASILITSA	8012
63	GR1310002	ETHNIKOS DRYMOS PINDOU	3294
64	GR1310003	ETHNIKOS DRYMOS PINDOU (VALIA KALDA). (EVRYTERI PERIOCHI).	6838
65	GR1320001	LIMNI KASTORIAS	4732
66	GR1320002	KORYFES OROUS GRAMMOS	34468
67	GR1330001	OROS VOURINO (MESIANO NERO)	764
68	GR1340001	ETHNIKOS DRYMOS PRESPON	26620
69	GR1340003	ORI VARNOUNTA	6071
70	GR1340004	LIMNES VEGORITIDA-PETRON	12568
71	GR1340005	LIMNES CHIMADITIDA-ZAZARI	4064
72	GR1340006	OROS VERNON-KORYFI VITSI	8201
73	GR1410001	PERIOCHI LIMNIS TAVROPOU	2982
74	GR1410002	AGRAFA	9753
75	GR1420001	KATO OLYMPOS	12248
76	GR1420003	AISTHITIKO DASOS OSSAS	19519
77	GR1420004	KARLA - MAVROVOUNI - KEFALOVRYSO VELESTINOU	42605
78	GR1420005	AISTHITIKO DASOS KOILADAS TEMPON	1336

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
79	GR1420006	OROS MAVROVOUNI	36454
80	GR1430001	OROS PILIO	31751
81	GR1430002	KOURI ALMIROU	100
82	GR1430003	SKIATHOS: KOUKOUNARIES	57
83	GR1430004	ETHNIKO THALASSIO PARKO ALONNISOU - VOREION SPORADON, ANATOLIKI SKOPELOS	249128
84	GR1430005	NISIA KYRA PANAGIA PIPERI PSATHOURA KAI GYRO NISIDES	12701
85	GR1440001	ASPROPOTAMOS	20092
86	GR1440002	KERKETIO OROS (KOZIAKAS)	50427
87	GR1440003	ANTICHASIA ORI - METEORA	60620
88	GR1440004	STENA KALAMAKIOU	474
89	GR1440005	POTAMOS PINIOS - ANTICHASIA ORI	55220
90	GR2110001	AMVRAKIKOS KOLPOS, DELTA LOUROU KAI ARACHTHOU (EVRYTERI PERIOCHI)	28777
91	GR2110002	ORI ATHAMANON (TZOUMERKA)	21954
92	GR2110003	KOILADA ACHELOOU	9082
93	GR2110004	AMVRAKIKOS KOLPOS	21239
94	GR2120001	EKVOLES (DELTA) KALAMA	8531
95	GR2120002	ELOS KALODIKI	787
96	GR2120003	LIMNI LIMNOPOULA PARAMYTHIAS	579
97	GR2120004	STENA KALAMA	1820
98	GR2120005	YGROTOPOS EKVOLON (DELTA) KALAMA	5521
99	GR2130001	ETHNIKOS DRYMOS VIKOU-AOOU	12793
100	GR2130002	KORYFES OROUS SMOLIKAS	19975
101	GR2130004	KENTRIKO TMIMA ZAGORIOU	33112
102	GR2130006	PERIOCHI METSOVOU (ANILIO-KATARA)	7328
103	GR2130007	OROS LAKMOS (PERISTERI)	20122
104	GR2130008	OROS MITSIKELI	8436
105	GR2140001	EKVOLES ACHERONTA KAI STENA ACHERONTA	4549
106	GR2140003	PARAKTIA THALASSIA ZONI APO PARGA EOS AKROTIRIO AGIOS THOMAS (PREVEZA)	1555
107	GR2210001	PARAKTIA ZONI VOREIODYTIKIS ZAKYNTHOU	2054
108	GR2210002	KOLPOS LAGANA ZAKYNTHOU KAI NISIDES MARATHONISI KAI PELOUZO	4970
109	GR2210003	NISOI STROFADES	525
110	GR2220001	KALON OROS KEFALONIAS	2566
111	GR2220002	ETHNIKOS DRYMOS AINOI	2779
112	GR2220003	ESOTERIKO ARCHIPELAGOS IONIOU	88405
113	GR2220004	PARAKTIA THALASSIA ZONI APO ARGOSTOLI EOS VLACHATA (KEFALONIA)	1016
114	GR2230001	LIMNOTHALASSA ANTINIOTI (KERKYRA)	190
115	GR2230002	LIMNOTHALASSA KORISSION (KERKYRA)	2357
116	GR2230003	ALYKI LEFKIMIS (KERKYRA)	243
117	GR2230004	NISOI PAXI KAI ANTIPAXI	5649

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
118	GR2230005	PARAKTIA THALASSIA ZONI APO KANONI EOS MESONGI (KERKYRA)	489
119	GR2240001	LIMNOTHALASSES STENON LEFKADAS (PALIONIS-AVLIMON) KAI ALYKES LEFKADAS	2142
120	GR2240002	PERIOCHI CHORTATON (LEFKADA)	1255
121	GR2310001	DELTA ACHELOOU, LIMNOTHALASSA MESOLONGIOU-AITOLIKOU, EKVOLES EVINOY KAI NISOI ECHINADES	34941
122	GR2310004	OROS PANAITOLIKO	18541
123	GR2310005	OROS VARASOVA	1446
124	GR2310006	LIMNES VOULKARIA KAI SALTINI	3236
125	GR2310007	LIMNI AMVRAKIA	2205
126	GR2310008	LIMNI OZEROS	1258
127	GR2310009	LIMNES TRICHONIDA KAI LYSIMACHIA	14279
128	GR2320001	LIMNOTHALASSA KALOGRIAS, DASOS STROFILIAS KAI ELOS LAMIAS	3523
129	GR2320002	OROS CHELMOS KAI YDATA STYGOS	17492
130	GR2320003	FARANGI VOURAIOU	2176
131	GR2320004	AISTHITIKO DASOS KALAVRYTON	1683
132	GR2320005	ORI MARMPAS KAI KLOKOS, FARANGI SELINOYNTA	6042
133	GR2320006	ALYKI AIGIOY	32
134	GR2320007	OROS PANACHAIKO	12218
135	GR2320008	OROS ERYMANTHOS	19331
136	GR2320009	SPILAIK KASTRION	308
137	GR2320010	ZOYMPATA-AGIOS CHARALAMPOS-MARMPAS-KLOKOS	10762
138	GR2330002	OROPEDIO FOLOIS	9741
139	GR2330003	EKVOLES (DELTA) PINEIOY	946
140	GR2330004	OLYMPIA	315
141	GR2330005	THINES KAI PARALIAIKO DASOS ZACHAROS, LIMNI KAIKFA	3147
142	GR2330006	LIMNOTHALASSA KOTYCHI	1647
143	GR2330007	PARAKTIA THALASSIA ZONI APO KALOGRIA EOS KYLLINI	6253
144	GR2330008	THALASSIA PERIOCHI KOLPOY KYPARISSIAS	5137
145	GR2410002	ETHNIKOS DRYMOS PARNASSOY	3695
146	GR2420001	OROS OCHI - KAMPOS KARYSTOY - POTAMI - AKROTIRIO KAFIREFS	15735
147	GR2420002	DIRFYS: DASOS STENIS - DELFI	1298
148	GR2420004	MEGALO KAI MIKRO LIVARI - DELTA XIRIA - YDROCHARES DASOS AG. NIKOLAOU	1008
149	GR2420006	SKYROS: OROS KOCHYLAS	4097
150	GR2430001	OROS TYMFRISTOS (VELOUCHI)	3408
151	GR2440002	KOILADA KAI EKVOLES SPERCHEIOY - MALIAKOS KOLPOS	47544
152	GR2440003	FARANGI GORGOPOTAMOY	523
153	GR2440004	ETHNIKOS DRYMOS OITIS	9115
154	GR2440005	YGROTOPOS EKVOLON (DELTA) SPERCHIOY	3966
155	GR2450001	ORI VARDOUSIA	19372
156	GR2450002	OROS GKIONA	21878

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
157	GR2450005	NOTIOANATOLIKOS PARNASSOS - ETHNIKOS DRYMOS PARNASSOU - DASOS TITHOREAS	18421
158	GR2510003	AKRONAFPLIA KAI PALAMIDI	356
159	GR2520001	OROS MAINALO	22672
160	GR2520002	LIMNI TAKA	1033
161	GR2520003	PERIOCHI PARALIOU ASTROUS KAI LIMNOTHALASSAS MOUSTOU	366
162	GR2520005	MONI ELONAS KAI CHARADRA LEONIDIOU	7000
163	GR2530001	KORYFES OROUS KYLLINI (ZIREIA) KAI CHARADRA FLAMPOURITSA	23422
164	GR2530002	LIMNI STYMFALIA	1309
165	GR2530003	AKROKORINTHOS	590
166	GR2530004	OROS OLIGYRTOS	8630
167	GR2530005	ORI GERANIA	6836
168	GR2540001	ORI GIDOVOUNI, CHIONOVOUNI, GAIDOUROVOUNI, KORAKIA, KALOGEROVOUNI, KOULOCHERA KAI PERIOCHI MONEMVASIAS	28820
169	GR2540003	EKVOLES EVROTA	5445
170	GR2540005	LAGKADA TRYPIS	1588
171	GR2550001	FARANGI NEDONA	1242
172	GR2550003	NISOI SAPIENTZA KAI SCHIZA, AKROTIRIO AKRITAS	11405
173	GR2550004	LIMNOTHALASSA PYLOU (DIVARI) KAI NISOS SFAKTIRIA	3481
174	GR2550005	THINES KYPARISSIAS	1040
175	GR2550006	OROS TAYGETOS	53364
176	GR2550007	THALASSIA PERIOCHI STENOY METHONIS	983
177	GR3000001	OROS PARNITHA	14901
178	GR3000004	VRAVRONA	2764
179	GR3000005	SOUNIO - NISIDA PATROKLOU	5603
180	GR3000006	YMITTOS - AISTHITIKO DASOS KAISARIANIS - LIMNI VOULIAGMENIS	8836
181	GR3000008	ANTIKYTHIRA - PRASSONISI KAI LAGOUVARDO	7172
182	GR3000009	ETHNIKOS DRYMOS PARNITHAS	4021
183	GR3000010	NISIDES KYTHIRON: PRASONISI, DRAGONERA, ANTIDRAGONERA	989
184	GR4110001	LIMNOS: CHORTAROLIMNI - LIMNI ALYKI	17776
185	GR4110002	AGIOS EFSTRATIOS	5409
186	GR4110003	LESVOS: DYTIKI CHERSONISOS - APOLITHOMENO DASOS	20972
187	GR4110004	LESVOS: KOLPOS KALLONIS	17475
188	GR4110005	LESVOS: KOLPOS GERAS, ELOS NTIPI KAI OROS OLYMPOS	11200
189	GR4110006	YGROTOPOI CHORTAROLIMNI KAI ALYKI LIMNOY	1302
190	GR4110007	PARAKTIOI YGROTOPOI KOLPOU KALLLONIS	6461
191	GR4120001	SAMOS: ALYKI	301
192	GR4120002	SAMOS: OROS AMPELOS (KARVOUNIS)	4850
193	GR4120003	SAMOS: OROS KERKETEFIS - MIKRO KAI MEGALO SEITANI - DASOS KASTANIAS KAI LEKKAS	6400
194	GR4120004	IKARIA - FOURNOI	13251
195	GR4130001	VOREIA CHIOS KAI NISOI OINOUSES	36490

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
196	GR4210001	KASOS KAI KASONISIA	15730
197	GR4210002	KENTRIKI KARPATOS: KALILIMNI - LASTHOS - KYRA PANAGIA	9297
198	GR4210003	VOREIA KARPATOS KAI SARIA	8791
199	GR4210004	KASTELLORIZO KAI NISIDES RO KAI STRONGYLI	1500
200	GR4210005	RODOS: AKRAMYTIS, ARMENISTIS, ATTAVYROS	27430
201	GR4210006	RODOS: PROFITIS ILIAS - EPTA PIGES - PETALOUDES	11184
202	GR4210007	NISYROS KAI STRONGYLI	4231
203	GR4210008	KOS: AKROTIRIO LOUROS - LIMNI PSALIDI - OROS DIKAIOS - ALYKI	9916
204	GR4210009	ASTYPALAIA: ANATOLIKO TMIMA, GYRO NISIDES KAI OFIDOUSA	7825
205	GR4210010	ARKOI, LEIPSOI, AGATHONISI KAI VRACHONISIDES	12406
206	GR4210011	VRACHONISIA NOTIOU AIGAIΟΥ: VELOPOULA, FALKONERA, ANANES, CHRISTIANA, PACHEIA, FTENO, MAKRA, ASTAKIDONISIA, SYRNA-	5258
207	GR4210012	VRACHONISIDES ASTYPALAIAS (KOUNOPOI, FTENO, KATSAGRELI) KAI TRIA NISIA (MESONISI, PLAKIDA, STEFANIA)	2488
208	GR4210013	VRACHONISIDES VOREIOU DODEKANISOU: LIADI & GLAROS AMORGOU, PIGANOUSA LEROU, PITTA AGATHONISI & FRAGKOS	764
209	GR4220001	ANDROS: ORMOS VITALI KAI KENTRIKOS OREINOS OGGOS	7288
210	GR4220002	ANAFI: CHERSONISOS KALAMOS - ROUKOUNAS	1143
211	GR4220003	SANTORINI: NEA KAI PALIA KAMENI - PROFITIS ILIAS	1230
212	GR4220004	FOLEGANDROS ANATOLIKI MECHRI DYTIKI SIKINO	7422
213	GR4220005	AKTES DYTIKIS MILOU	9363
214	GR4220006	NISOS POLYAIGOS	3480
215	GR4220007	NISOS ANTIMILOS	1279
216	GR4220008	SIFNOS: PROFITIS ILIAS MECHRI DYTIKES AKTES	1885
217	GR4220009	NOTIA SERIFOS	4531
218	GR4220010	VOREIODYTIKI KYTHNOS: OROS ATHERAS KAI AKROTIRIO KEFALOS	3516
219	GR4220011	ANATOLIKI KEA	7194
220	GR4220012	VOREIA AMORGOS KAI KYNAROS, LEVITHA, MAVRIA	4760
221	GR4220013	MIKRES KYKLADES: APO KERO MECHRI IRAKLEIA	13414
222	GR4220014	KENTRIKI KAI NOTIA NAXOS: ZEFS KAI VIGLA EOS MAVROVOUNI	8668
223	GR4220016	NISOS PAROS: PETALOUDES	98
224	GR4220017	NISOI DESPOTIKO KAI STRONGYLO	2628
225	GR4220018	SYROS: OROS SYRINGAS OS PARALIA	783
226	GR4220019	TINOS: MYRSINI - AKROTIRIO LIVADA	2005
227	GR4220020	PROFITIS ILIAS (MILOS)	1020
228	GR4310002	GIOUCHTAS - FARANGI AGIAS EIRINIS	716
229	GR4310003	NISOS DIA	1337
230	GR4310004	DYTIKA ASTEROUSIA (APO AGIOFARANGO OS KOKKINO PYRGO)	2922
231	GR4310005	ASTEROUSIA (KOFINAS)	16173
232	GR4310006	DIKTI: OMALOS VIANNOU (SYMI - OMALOS)	3939
233	GR4310007	DYTIKA ASTEROUSIA	3403
234	GR4310008	ANATOLIKA ASTEROUSIA	25074

a/a	SITECODE	SITE NAME	AREA
235	GR4310009	KROUSONAS - VROMONERO IDIS	7876
236	GR4320002	DIKTI: OROPEDIO LASITHIOU, KATHARO, SELENA, KRASI, SELEKANOS	33875
237	GR4320003	NISOS CHRYSI	631
238	GR4320004	MONI KAPSA (FARANGI KAPSA KAI GYRO PERIOCHI)	986
239	GR4320005	OROS THRYPTIS KAI GYRO PERIOCHI	8587
240	GR4320006	VOREIOANATOLIKO AKRO KRITIS: DIONYSADES, ELASA KAI CHERSONISOS SIDERO (AKRA MAVROVOUNI - VAI - AKRA PLAKOS)	15783
241	GR4320008	NISOS KOUFONISI	570
242	GR4320009	AISTHITIKO DASOS VAI	19
243	GR4320010	LAZAROS KORYFI - MADARA DIKTIS	10896
244	GR4320011	DIONYSADES NISOI	506
245	GR4330002	OROS KEDROS	4703
246	GR4330003	KOURTALIOTIKO FARANGI - MONI PREVELI - EVRYTERI PERIOCHI	3642
247	GR4330004	PRASIANO FARANGI - PATSOS - SFAKORYAKO REMA - PARALIA RETHYMNOU KAI EKVOLI GEROPOTAMOU	13810
248	GR4330005	IDI OROS	39353
249	GR4330006	ZOROS - AGATHI - KEDROS	6021
250	GR4340001	IMERI KAI AGRIA GRAMVOUSA - TIGANI KAI FALASARNA - PONTIKONISI	5544
251	GR4340002	NISOS ELAFONISOS	392
252	GR4340003	CHERSONISOS RODOPOU - PARALIA MALEME	8753
253	GR4340004	ELOS - TOPOLIA - SASALOS - AGIOS DIKAIOS	7350
254	GR4340005	SOUGIA - BARDIA - FARANGI LISSOU MECHRI ANYDROUS	3397
255	GR4340006	LIMNI AGIAS - PLATANIAS - REMA KAI EKVOLI KERITI - KOILADA FASAS	1211
256	GR4340007	FARANGI THERISSOU	498
257	GR4340008	LEFKA ORI	53878
258	GR4340010	DRAPANO (VOREIOANATOLIKES AKTES) - PARALIA GEORGIPOULIS - LIMNI KOURNA	4430
259	GR4340011	FRE - TZITZIFES - NIPOS	1218
260	GR4340012	ASFENDOU - KALLIKKRATIS	15171
261	GR4340013	NISOI GAVDOS KAI GAVDOPOULA	6290
262	GR4340014	ETHNIKOS DRYMOS SAMARIAS	5068
263	GR4340015	APENANTI PARALIA APO NISOS ELAFONISOS (APO CHRYSOSKALITISSA MECHRI AKROTIRIO KRIOS)	2654
264	GR4340016	METERIZIA - AGIOS DIKAIOS - TSOUNARA - VITSILIA LEFKON OREON	2210

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2. Τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδ. 92/43/ΕΟΚ που απαντούν στην Ελλάδα

NATURA code	CORINE code	P	Description
			Open sea and tidal areas
1110	11.25		Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time
1120	11.34	*	Posidonia beds
1130	13.2		Estuaries
1140	14		Mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide
1150	21	*	Lagoons
1160	-		Large shallow inlets and bays
1170	-		Reefs
1210	17.2		Annual vegetation of drift lines
1240	18.22		Vegetated sea cliffs of the Mediterranean coasts (with endemic Limonium spp.)
			Atlantic and continental salt marshes and salt meadows
1310	15.11		Salicornia and other annuals colonizing mud and sand
			Mediterranean and thermo-Atlantic salt marshes and salt meadows
1410	15.15		Mediterranean salt meadows (Juncetalia maritimi)
1420	15.16		Mediterranean and thermo-Atlantic halophilous scrubs (Arthrocnemum fruticosae)
			Salt and gypsum unland steppes
1510	15.18	*	Salt steppes (Limonietalia)
			Sea dunes of the Atlantic, North Sea and Baltic coasts
2110	16.211		Embryonic shifting dunes
2120	16.212		Shifting dunes along the shoreline with Ammophila arenaria (white dunes)
2130	16.221 -> 16.227	*	Fixed dunes with herbaceous vegetation (grey dunes)
2190	16.31 -> 16.35		Humid dune slacks
2195	16.35		<i>Dune-slack reedbeds and sedgebeds</i>
			Sea dunes of the Mediterranean coast
2210	16.223		Crucianellion maritimae fixed beach dunes
2220	16.224		Dunes with Euphorbia terracina
2230	16.228		Malcolmietalia dune grasslands
2250	16.27	*	Dune juniper thickets (Juniperus spp.)
2260	16.28		Dune sclerophyllous scrubs (Cisto-Lavenduletalia)
2270	16.29 x 42.8	*	Wooded dunes with Pinus pinea and/or Pinus pinaster
			Standing water

NATURA code	CORINE code	P	Description
3120	22.11 x 22.34		Oligotrophic waters containing very few minerals of West Mediterranean sandy plains with Isoetes
3130	22.12 x (22.31 & 22.32)		Oligotrophic waters in medio-European and perialpine area with amphibious vegetation: Littorella or Isoetes or annual vegetation on exposed banks (N
3140	22.12 x 22.44		Hard oligo-mesotrophic waters with benthic vegetation of Chara formations
3150	22.13		Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition-type vegetation
3170	22.34	*	Mediterranean temporary ponds
			Running water
3220	24.221 & 24.222		Alpine rivers and the herbaceous vegetation along their banks
3240	24.224		Alpine rivers and their ligneous vegetation with Salix elaeagnos
3260	24.4		Floating vegetation of Ranunculus of plain, submountainous rivers
3280	24.53		Constantly flowing Mediterranean rivers: Paspalo-Agrostidion and hanging curtains of Salix and Populus alba
3290	-		Intermittently flowing Mediterranean rivers
			Temperate heath and temperate scrub
4060	31.4		Alpine and subalpine heaths
4090	31.7		Endemic oro-Mediterranean heaths with gorse
			Sub-mediterranean and temperate scrub
5110	31.82		Stable Buxus sempervirens formations on calcareous rock slopes (Berberidion p.)
5130	31.88		Juniperus communis formations on calcareous heaths or grasslands
			Mediterranean arborescent matorral
5210	32.131 -> 32.135		Mediterranean arborescent matorral: Juniper formations
5211	32.131		<i>Juniperus oxycedrus arborescent matorral</i>
5212	32.132		<i>Juniperus phoenicea arborescent matorral</i>
5213	32.133		<i>Juniperus excelsa</i> and <i>J. foetidissima</i> arborescent matorrals
5214	32.134		<i>Juniperus communis arborescent matorral</i>
5230	32.18	*	Matorral with Laurus nobilis
			Thermo-Mediterranean and pre-steppe brush
5310	32.216		Laurel thickets
5320	32.217		Low formations of euphorbia close to cliffs
5330	32.22 -> 32.26		Thermo-Mediterranean and pre-steppe brush: all types
5331	32.22		<i>Tree-spurge formations</i>
5332	32.23		<i>Diss-dominated garrigues</i>
			Phrygana
5420	33.3		Sarcopoterium spinosum phrygana
5430	33.4		Cretan, Sardinian, Italian and Balearic phrygana formations (Euphorbieto-Verbascion)
			Natural grasslands
6110	34.11	*	Karstic calcareous grasslands (Alyso-Sedion albi)
6170	36.41 -> 36.45		Alpine calcareous grasslands
6173	36.43		<i>Calciphilous stepped and garland grasslands</i>

NATURA code	CORINE code	P	Description
6175	36.45		<i>Oro-Mediterranean stripped grasslands</i>
			Semi-natural dry grasslands and scrubland facies
6210	34.31 -> 34.34	*	Semi-natural dry grasslands on calcareous substrates (<i>Festuco Brometalia</i>)(*important orchid sites)
6211	34.31	*	<i>Sub-continental steppic grasslands</i>
6220	34.5	*	Pseudo-steppe with grasses and annuals (<i>Thero-Brachypodietea</i>)
6230	35.1	*	Species-rich <i>Nardus</i> grasslands, on siliceous substrates in mountain areas and submountain areas, in continental Europe
			Sclerophyllus grazed forests (dehesas)
6310	32.11		Sclerophyllous grazed forests (dehesas) with <i>Quercus suber</i> and/or <i>Quercus ilex</i>
			Semi-natural tall-herb humid meadows
6420	37.4		Mediterranean tall-herb and rush meadows (<i>Molinio-Holoschoenion</i>)
6430	37.7 & 37.8		Eutrophic tall herbs
6432	37.8		<i>Subalpine and alpine tall herb communities</i>
			Mesophile grasslands
6510	38.2		Lowland hay meadows (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
			Sphagnum acid bogs
7130	52.1 & 52.2	*	Blanket bog (*active only)
7132	52.2	*	<i>Upland blanket bogs</i>
			Calcareous fens
7210	53.3	*	Calcareous fens with <i>Cladium mariscus</i> and <i>Carex davalliana</i>
7230	54.2		Alkaline fens
			Scree
8140	61.4		Balkan screes
			Rocky slopes with chasmophytic vegetation
8210	62.1 & 62.1A		Chasmophytic vegetation on rocky slopes : calcareous sub-types
8216	62.16		<i>Eu-mediterranean greek calcareous cliffs</i>
8217	62.17		<i>Aegean calcareous cliffs</i>
8218	62.18		<i>Southern greek montane cliffs</i>
8219	62.19		<i>Central greek montane cliffs</i>
821A	62.1A		<i>Northern greek calcareous cliffs</i>
8220	62.2		Chasmophytic vegetation on rocky slopes : siliceous sub-types
8230	62.3		Pioneer vegetation of rock surfaces
8240	62.4	*	Limestone pavements
			Other rocky habitats
8310	65		Caves not open to the public
8320	-		Fields of lava and natural excavations
8330	-		Submerged or partly submerged sea caves
			Forests of Temperate Europe

NATURA code	CORINE code	P	Description
9110	41.11		Luzulo-Fagetum beech forests
9120	41.12		Beech forests with Ilex and Taxus , rich in epiphytes (Ilici-Fagion)
9130	41.13		Asperulo-Fagetum beech forests
9140	41.15		Subalpine beech woods with Acer and Rumex arifolius
9150	41.16		Calcareous beech forests (Cephalanthero-Fagion)
9170	41.26		Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests
9180	41.4	*	Tilio-Acerion ravine forests
91B0	41.86		Fraxinus angustifolia woods
91E0	44.3	*	Residual alluvial forests (Alnion glutinoso-incanae)
91F0	44.4		Mixed oak-elm-ash forests of great rivers
			Mediterranean deciduous forests
9250	41.85		Quercus trojana woods (Italy and Greece)
9260	41.9		Chestnut woods
9270	41.1A X 42.17		Hellenic beech forests with Abies borisii-regis
9280	41.1B		Quercus frainetto woods
9290	42.A1		Cypress forests (Acero-Cupression)
92A0	44.17		Salix alba and Populus alba galleries
92C0	44.7		Oriental plane woods (Platanion orientalis)
92D0	44.8		Thermo-Mediterranean riparian galleries (Nerio-Tamariceteae) and south-west Iberian Peninsula riparian galleries (Securinegion tinctoriae)
			Mediterranean sclerophyllus forests
9310	41.7C		Cretan Quercus brachyphylla forests
9320	45.1		Olea and Ceratonia forests
9340	45.3		Quercus ilex forests
9350	45.5		Quercus macrolepis forests
9370	45.7	*	Palm groves of Phoenix
9380	45.8		Forest of Ilex aquifolium
			Temperate mountainous coniferous forests
9410	42.21 -> 42.23		Acidophilous forests (Vaccinio-Piceetea)
9530	42.61 -> 42.66	*	Mediterranean pine forests with endemic black pines
9536	42.66	*	<i>Pallas's pine forests</i>
9540	42.8		Mediterranean pine forests with endemic Mesogean pines, including Pinus mugo and Pinus leucodermis
9560	42.A2 -> 42.A5 & 42.A8	*	Endemic Mediterranean forests with Juniperus spp.
9562	42.A3	*	<i>Grecian juniper woods</i>
9563	42.A4	*	<i>Stinking juniper (Juniperus foetidissima) woods</i>
9580	42.A71 -> 42.A73	*	Taxus baccata woods

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3. Είδη χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ που απαντούν στην Ελλάδα.

Code	P	Name species
		BRYOPHYTA
1386	Y	<i>Buxbaumia viridis</i>

		PTERIDOPHYTA
1419	Y	<i>Botrychium simplex</i>
1428	Y	<i>Marsilea quadrifolia</i>
1426	Y	<i>Woodwardia radicans</i>

		ANGIOSPERMAE
1842	*	<i>Androcymbium rechingeri</i>
1766	*	<i>Anthemis glaberrima</i>
1748	Y	<i>Asyneuma giganteum</i>
1605	*	<i>Bupleurum capillare</i>
1606	*	<i>Bupleurum kakiskalae</i>
1897	*	<i>Carex panormitana</i>
1770	*	<i>Centaurea alba</i> ssp. <i>heldreichii</i>
1830	*	<i>Centaurea alba</i> ssp. <i>princeps</i>
1806	*	<i>Centaurea attica</i> ssp. <i>megarensis</i>
1776	*	<i>Centaurea kalambakensis</i>
1778	*	<i>Centaurea lactiflora</i>
1780	*	<i>Centaurea niederi</i>
1799	*	<i>Centaurea peucedanifolia</i>
1901	*	<i>Cephalanthera cucullata</i>
1478	*	<i>Consolida samia</i>
1663	*	<i>Convolvulus argyrothamnus</i>
1786	*	<i>Crepis crocifolia</i>
1902	Y	<i>Cypripedium calceolus</i>
1432	*	<i>Globularia stygia</i>
1433	*	<i>Hypericum aciferum</i>
1495	*	<i>Iberis arbuscula</i>
1718	*	<i>Linaria hellenica</i>
1697	*	<i>Micromeria taygetea</i>
1683	Y	<i>Nepeta dirphya</i>
1684	*	<i>Nepeta sphaciotica</i>
1685	Y	<i>Origanum dictamnus</i>
1481	Y	<i>Paeonia clusii</i> ssp. <i>rhodia</i>
1482	Y	<i>Paeonia parnassica</i>
1896	Y	<i>Phoenix theophrasti</i>
1440	Y	<i>Polygonum praelongum</i>
1459	*	<i>Silene holzmannii</i>
1463	*	<i>Silene orphanidis</i>
1671	Y	<i>Solenanthes albanicus</i>
1672	*	<i>Symphytum cycladense</i>
1732	*	<i>Veronica oetaea</i>
1436	Y	<i>Zelkova abelicea</i>

Code	P	Name species
		MAMMALS
		<i>CHIROPTERA</i>
1308	Y	Barbastella barbastellus
1310	Y	Miniopterus schreibersii
1323	Y	Myotis bechsteinii
1307	Y	Myotis blythi
1316	Y	Myotis capaccinii
1321	Y	Myotis emarginatus
1324	Y	Myotis myotis
1306	Y	Rhinolophus blasii
1305	Y	Rhinolophus euryale
1304	Y	Rhinolophus ferrum-equinum
1303	Y	Rhinolophus hipposideros
1302	Y	Rhinolophus mehelyi
		<i>RODENTIA</i>
1335	Y	Spermophilus citellus
		<i>CETACEA</i>
1351	Y	Phocaena phocaena
1349	Y	Tursiops truncatus
		<i>CARNIVORA</i>
1352	Y	Canis lupus
1352	*	<i>Canis lupus</i>
1355	Y	Lutra lutra
1361	Y	Lynx lynx
1366	*	Monachus monachus
1354	*	Ursus arctos
		<i>ARTIODACTYLA</i>
1372	Y	Capra aegagrus
1371	Y	Rupicapra rupicapra balcanica
		REPTILES
		<i>TESTUDINATA</i>
1224	*	Caretta caretta
1220	Y	Emys orbicularis
1222	Y	Mauremys caspica
1219	Y	Testudo graeca
1217	Y	Testudo hermanni
1218	Y	Testudo marginata
		<i>OPHIDIA</i>
1279	Y	Elaphe quatuorlineata
1293	Y	Elaphe situla
1296	*	Macrovipera schweizeri
1298	Y	Vipera ursinii
		AMPHIBIANS
		<i>ANURA</i>
1188	Y	Bombina bombina
1193	Y	Bombina variegata
		<i>CAUDATA</i>
1167	Y	Triturus carnifex
1171	Y	Triturus karelinii
1176	Y	Mertensiella luschani

Code	P	Name species
		FISHES
		AGNATHA
		<i>PETROMYZONIFORMES</i>
1098	Y	Eudontomyzon spp.
		GNATHOSTOMA
		ACIPENSERIFORMES
1101	*	Acipenser sturio
		<i>ATHERINIFORMES</i>
1152	Y	Aphanius fasciatus
1992	*	Valencia letourneuxi
		<i>CLUPEIFORMES</i>
	Y	Alosa caspia vistonica
	Y	Alosa macedonica
1103	Y	Alosa fallax
		<i>CYPRINOFORMES</i>
1130	Y	Aspius aspius
1141	Y	Chalcalburnus chalcoides
1149	Y	Cobitis taenia
1144	Y	Cobitis trichonica
1122	Y	Gobio uranoscopus
1117	*	Ladigesocypris ghigii
1131	Y	Leuciscus souffia
1129	Y	Phoxinellus spp.
1134	Y	Rhodeus sericeus amarus
1146	Y	Sabanjewia aurata
1121	Y	Scardinius graecus
		<i>PERCIFORMES</i>
1155	Y	Knipowitschia panizae
1160	Y	Zingel streber
		<i>SALMONIFORMES</i>
1108	Y	Salmo macrostigma
		<i>SILURIFORMES</i>
1150	Y	Silurus aristotelis
		INVERTEBRATES
		ARTHROPODA
		<i>INSECTA</i>
1085	Y	Buprestis splendens
1078	*	Callimorpha quadripunctaria
1088	Y	Cerambyx cerdo
1074	Y	Eriogaster catax
1065	Y	Euphydryas aurinia
1043	Y	Lindenia tetrphylla
1083	Y	Lucanus cervus
1060	Y	Lycaena dispar
1089	Y	Morimus funereus
1037	Y	Ophiogomphus cecilia
1084	*	Osmoderma eremita
1087	*	Rosalia alpina
		MOLLUSCA
		<i>BIVALVIA</i>
1032	Y	Unio crassus

6. ΔΙΚΤΥΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6.1 ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ

Οι πληροφορίες του παρόντος κεφαλαίου δίδονται όπως παρουσιάζονται στην έκδοση "Φορείς που έχουν σχέση με το περιβάλλον, κατάλογος μη κυβερνητικών οργανώσεων". Η έρευνα αυτή χρηματοδοτήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ και πραγματοποιήθηκε από την Ομάδα Περιβάλλοντος του Ινστιτούτου Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας (ΙΑΑΚ) του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ). Για εκτενέστερες πληροφορίες μπορεί κανείς να ανατρέξει στην αντίστοιχη έκδοση (βλ. Πρόλογο).

Οι κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων που ασχολούνται με θέματα Περιβάλλοντος και έχουν αντίστοιχη αρμοδιότητα και δράση παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.1.1.

Σε 8 Περιφέρειες (Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Ιονίων Νήσων, Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης, Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας) της χώρας υπάρχουν τμήματα "Περιβάλλοντος" ανήκοντα στην Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας. Επίσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υπάρχει τμήμα "Χωροταξίας και Πολεοδομικού Σχεδιασμού", και στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υπάρχει "Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας".

Στις 53 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας η δομή της διοικητικής διάρθρωσης ποικίλλει. Στις περισσότερες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις υπάρχουν τμήματα "Περιβάλλοντος" ή "Προστασίας Περιβάλλοντος", ή υπάρχουν γραφεία "Περιβάλλοντος" ανήκοντα σε τμήματα Πολεοδομίας. Επίσης σε κάποιες υπάρχουν τμήματα ή γραφεία όπως "Υγειονομικής Προστασίας Περιβάλλοντος", "Νομαρχιακή Επιτροπή Περιβάλλοντος, Υγείας, Κοινωνικής Πρόνοιας και Ποιότητας Ζωής", "Τεχνικών Υπηρεσιών", "Εγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και Εφαρμογή τους", "Εκπόνησης και Ελέγχου Περιβαλλοντικών Μελετών, "Ελέγχου Πηγών Ρύπανσης - Υγειονομικής Προστασίας Περιβάλλοντος", "Χημικών Αναλύσεων", "Χωροταξικού Σχεδιασμού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού".

Όσον αφορά τους Δήμους της χώρας στην πλειονότητά τους (299) δεν έχουν τμήματα ή γραφεία σχετικά με το Περιβάλλον. Μόλις οι 128 Δήμοι διαθέτουν σχετικές διευθύνσεις, τμήματα, γραφεία, ή επιτροπές. Στο μεγαλύτερο ποσοστό αυτών υπάρχουν τμήματα, γραφεία, ή επιτροπές "Περιβάλλοντος", και "Πρασίνου", ενώ σε μικρότερο υπάρχουν τμήματα, γραφεία ή επιτροπές "Υγιεινής Χώρων και Εξωραϊσμού Κοινοχρήστων Χώρων", "Τεχνικής Υπηρεσίας", "Πολεοδομικού Σχεδιασμού".

Τέλος, στη χώρα μας υπάρχουν 19 ερευνητικά κέντρα - ιδρύματα σχετικά με το περιβάλλον, και παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.1.2.

Πίνακας 6.1.1.: Κεντρικές Υπηρεσίες Υπουργείων (Πηγή: Φορείς που έχουν σχέση με το περιβάλλον, κατάλογος μη κυβερνητικών οργανώσεων, 1997)

Υπουργείο Αιγαίου

Διεύθυνση: Δ/νση Περιφερειακής Ανάπτυξης

Τμήμα: 1. Τμήμα Εθνικών-Κοινοτικών Προγραμμάτων, 2. Τμήμα Επενδύσεων, 3. Τμήμα Πρωτογενούς-Δευτερογενούς Τομέα

Υπουργείο Ανάπτυξης

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας-Δ/νση Βιομηχανικής Χωροθεσίας και Περιβάλλοντος

Τμήμα: Β'

Τμήμα: Γ'

Διεύθυνση: Δ/νση Λατομείων Μαρμάρων και Αδρανών Υλικών

Τμήμα: Λατομείων Αδρανών Υλικών

Τμήμα: Λατομείων Μαρμάρων

Διεύθυνση: Δ/νση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών

Τμήμα: Α' (Μεταλλευτικών Ορυκτών)

Τμήμα: Β' (Βιομηχανικών Ορυκτών)

Τμήμα: Εγκατάστασης Μεταλλείων Βιομηχανικών Ορυκτών

Διεύθυνση: Δ/νση Υδατικού Δυναμικού και Φυσικών Πόρων

Τμήμα: Εδαφικών και Θαλάσσιων Πόρων

Τμήμα: Προγραμματισμού

Διεύθυνση: Επιθεώρηση Μεταλλείων Βόρειας Ελλάδας

Τμήμα: Α' Ασφαλείας και Αδειών Εκμετάλλευσης

Διεύθυνση: Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδας

Τμήμα: Α'

Υπουργείο Γεωργίας

Διεύθυνση: Δ/νση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας

Τμήμα Ανάπτυξης Θηραματικής Οικονομίας

Τμήμα: Τμήμα Διοίκησης Θήρας και Προστασίας Θηραμάτων

Τμήμα: Τμήμα Δασικού Περιβάλλοντος, Εθνικών Δρυμών και Δασικής Αναψυχής

Τμήμα: Τμήμα Ορεινών Βοσκοτόπων

Διεύθυνση: Δ/νση Αναδασώσεων και Ορεινής Υδρονομίας

Τμήμα Αναδασώσεων

Τμήμα Δασικών Φυτωρίων και Σποροπαραγωγής

Τμήμα Δασοτεχνικής Διευθέτησης Χειμάρρων

Τμήμα Λευκοκαλλιέργειας

Διεύθυνση: Δ/νση Μεταποίησης, Τυποποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου Προϊόντων Φυτικής Παραγωγής

Τμήμα: Γραφείο Βιολογικών Προϊόντων Φυτικής Προέλευσης

Διεύθυνση: Δ/νση Προστασίας Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα Αλλαγής Χρήσης Δασικών Γαιών

Διεύθυνση: Δ/νση Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα Εμπραγμάτων Δικαιωμάτων

Τμήμα: Τμήμα Νομικών Υποθέσεων

Τμήμα Πρόληψης και Καταστολής Πυρκαγιών Δασών

Διεύθυνση: Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής

Τμήμα: Τμήμα Ολοκληρωμένης και Βιολογικής Καταπολέμησης

Διεύθυνση: Δ/νση Σχεδιασμού Εγγειοβελτιωτικών Έργων και Αξιοποίησης Εδαφοϋδατικών Πόρων

Τμήμα: Τμήμα Προστασίας Αρδευτικών Υδάτων

Διεύθυνση: Δ/νση Υδατοκαλλιέργειών και Εσωτερικών Υδάτων

Τμήμα: Τμήμα Προστασίας Υδάτινων Οικοσυστημάτων

Διεύθυνση: Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα Οικολογικής Προστασίας

Τμήμα: Τμήμα Προστασίας από Γεωργικές Δραστηριότητες

Τμήμα: Τμήμα Προστασίας Γεωργικού Περιβάλλοντος από Εξωγεωργικές Δραστηριότητες

Τμήμα: Τμήμα Χωροταξίας

Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

Διεύθυνση: Ελληνική Αστυνομία - Δ/ση Γενικής Αστυνόμευσης

Τμήμα: Τμήμα 1ο

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Διεύθυνση: Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού

Διεύθυνση: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία - Δ/ση Κλιματολογίας

Τμήμα: Τμήμα Κλιματικών Δημοσιεύσεων

Τμήμα: Τμήμα Συνοπτικής Κλιματολογίας

Διεύθυνση: Επιτελείο ΥΕΘΑ - Δ/ση Κοινωνικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων

Τμήμα: Τμήμα Κοινωνικών Δραστηριοτήτων

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας

Διεύθυνση: Δ/ση Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα 1ο

Τμήμα: Τμήμα 2ο

Τμήμα: Τμήμα 3ο

Τμήμα: Τμήμα 4ο

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Βόλου

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Ελευσίνας

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Θεσσαλονίκης

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Ισθμίων

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Καβάλας

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Νεάπολης Βοιών

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Πατρών

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Πειραιώς

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Πύλου

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Σύρου

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Διεύθυνση: Λιμεναρχείο Χανίων

Τμήμα: Περιφερειακός Σταθμός Καταπολέμησης της Ρύπανσης

Υπουργείο Εξωτερικών

Διεύθυνση: Β' Γενική Δ/ση, Β3 Δ/ση

Διεύθυνση: Γ' Γενική Δ/ση, Γ3 Δ/ση

Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

Διεύθυνση: Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών

Τμήμα: Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος

Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης

Διεύθυνση: Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τομέας Αέριας Ρύπανσης

Τμήμα: Τομέας Ρύπανσης Επιφανειακών Νερών

Τμήμα: Τομέας Στερεών Αποβλήτων και Ελέγχου Διατήρησης Φυσικού Περιβάλλοντος

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

Διεύθυνση: Γενική Δ/ση Αερομεταφορών

Τμήμα: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας-Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος

Διεύθυνση: Δ/ση Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων

Τμήμα: Τμήμα Περιοδικού Τεχνικού Ελέγχου

Υπουργείο Οικονομικών

Διεύθυνση: Γενικό Χημείο του Κράτους - Γ' Χημική Υπηρεσία Αθηνών

Τμήμα: Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων

Τμήμα: Κεντρικό Συντονιστικό Εργαστήριο Νερών Δικτύου ΥΠΕΧΩΔΕ

Τμήμα: Χημική Υπηρεσία Αλεξανδρούπολης

Τμήμα: Χημική Υπηρεσία Ιωαννίνων

Τμήμα: Χημική Υπηρεσία Λειβαδιάς

Τμήμα: Χημική Υπηρεσία Πατρών

Τμήμα: Χημική Υπηρεσία Ρόδου

Διεύθυνση: Δ/ση Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα Α' Περιβάλλοντος

Τμήμα: Τμήμα Β' Επικινδύνων Ουσιών και Παρασκευασμάτων

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Διεύθυνση: Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς - Δ/ση Απασχόλησης

Τμήμα: Τμήμα Οικολογίας

Διεύθυνση: Δ/ση Σπουδών Α'θμιας Εκπαίδευσης

Τμήμα: Τμήμα Α'

Διεύθυνση: Δ/ση Σπουδών Α'θμιας Εκπαίδευσης - Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Διεύθυνση: Δ/ση Σπουδών Β'θμιας Εκπαίδευσης

Τμήμα: Τμήμα Α', Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Διεύθυνση: Δ/ση Σπουδών Β'θμιας Εκπαίδευσης - Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Διεύθυνση: Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος

Τμήμα:

Διεύθυνση: Γενική Δ/ση Πολεοδομίας

Τμήμα:

Διεύθυνση: Γενική Δ/ση Προγραμματισμού και Έργων

Τμήμα:

Διεύθυνση: Δ/ση Ειδικών Έργων Αναβάθμισης Περιοχών

Τμήμα: Τμήμα Β'

Τμήμα: Τμήμα Γ'

Τμήμα: Τμήμα Γ' (Γραφείο Ρεμάτων)

Διεύθυνση: Δ/ση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης-Θορύβου

Τμήμα: Τμήμα Αυτοκινήτων και Εσωτερικών Καύσεων

Τμήμα: Τμήμα Βιομηχανιών

Τμήμα: Τμήμα Καταπολέμησης Θορύβου, Δονήσεων και Ακτινοβολιών

Τμήμα: Τμήμα Κυκλοφορίας

Διεύθυνση: Δ/ση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου

Τμήμα: Τμήμα Καυσίμων

Τμήμα: Τμήμα Ποιότητας Ατμόσφαιρας

Διεύθυνση: Δ/ση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού

Τμήμα: Τμήμα Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων

Τμήμα: Τμήμα Εργαστηρίων
Τμήμα: Γραφείο Εθνικού Περιβαλλοντικού Δικτύου και Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος
Τμήμα: Γραφείο Έργων Υποδομών και Δικτύων
Τμήμα: Τμήμα Διαχείρισης και Φυσικού Περιβάλλοντος
Τμήμα: Τμήμα Νερών
Διεύθυνση: Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού
Τμήμα: Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών
Διεύθυνση: Δ/νση Χωροταξίας
Τμήμα: Τμήμα Γενικής Χωροταξικής Πολιτικής και Σχεδιασμού
Τμήμα: Τμήμα Δικτύων και Συστημάτων Τεχνικής Υποδομής
Τμήμα: Τμήμα Μελέτης Ζωνών Ειδικού Σχεδιασμού
Τμήμα: Τμήμα Οικιστικής Δομής
Τμήμα: Τμήμα Στοιχείων Δημογραφικής, Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάλυσης
Τμήμα: Τμήμα Χρήσεων Γης και Χωρικής Οργάνωσης των Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
Διεύθυνση: Οργανισμός Αθήνας
Τμήμα: Τμήμα Α΄ Ρυθμιστικού Σχεδίου
Τμήμα: Τμήμα Β΄ Σχεδιασμού
Τμήμα: Τμήμα Γ΄ Περιβάλλοντος
Διεύθυνση: Οργανισμός Θεσσαλονίκης
Τμήμα: Τομέας Πολεοδομικού και Αστικού Σχεδιασμού
Τμήμα: Τομέας Προστασίας Περιβάλλοντος
Τμήμα: Τομέας Χωροταξικού Σχεδιασμού

Υπουργείο Πολιτισμού

Διεύθυνση: Δ/νση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα Ι΄ Μελετών Προϊστορικών Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα ΙV΄ Τοπογράφησης και Φωτομετρίας
Τμήμα: Τμήμα ΙΙ΄ Μελετών Κλασικών Ελληνιστικών Ρωμαϊκών Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα ΙΙΙ΄ Εκτέλεσης Αναστηλωτικών Έργων
Διεύθυνση: Δ/νση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα Έργων
Τμήμα: Τμήμα Μελετών Βυζαντινών Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα Μελετών Μεταβυζαντινών Μνημείων
Διεύθυνση: Δ/νση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα Χώρων
Διεύθυνση: Δ/νση Κλασικών Αρχαιοτήτων
Τμήμα: Τμήμα Αρχαιολογικών Χώρων
Διεύθυνση: Δ/νση Λαϊκού Πολιτισμού
Τμήμα: Τμήμα Νεωτέρων Μνημείων

Διεύθυνση: Δ/νση Πολιτιστικών Κτιρίων και Αναστήλωσης Νεωτέρων Μνημείων
Τμήμα: Τμήμα Β΄ Πολιτιστικών Κτιρίων
Τμήμα: Τμήμα Γ΄ Αναστήλωσης Νεωτέρων Μνημείων

Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

Διεύθυνση: Δ/νση Υγιεινής Περιβάλλοντος
Τμήμα: Τμήμα Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Ραδιενέργειας
Τμήμα: Τμήμα Υγειονομικού Ελέγχου Υδάτων και Αποβλήτων
Τμήμα: Τμήμα Υγιεινής Οικισμών

Πίνακας 6.1.2 : Ερευνητικά Κέντρα - Ιδρύματα σχετικά με το περιβάλλον (Πηγή: *Φορείς που έχουν σχέση με το περιβάλλοντ, κατάλογος μη κυβερνητικών οργανώσεων, 1997*)

1.	Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
2.	Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας
3.	Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
4.	Εθνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΚΘΕ)
5.	ΕΚΕΦΕ "ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ"
6.	Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
7.	Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης
8.	Ερευνητικό Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών (ΕΙΤΧΗΔ)
9.	Ερευνητικό Ινστιτούτο Χημικής Μηχανικής και Χημικών Διεργασιών Υψηλής Θερμοκρασίας (ΕΙΧΗΜΥΘ/ΙΤΕ)
10.	Εταιρεία Ανάπτυξης της Ναυτικής Τεχνολογίας (ΕΑΝΤ Α.Ε.)
11.	Εταιρεία Διαχείρισης και Ανάπτυξης-Τεχνολογικό Πάρκο Θεσσαλονίκης ΑΕ (ΕΔΑΠ/ΤΠΘ ΑΕ)
12.	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ)
13.	Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής Δομής και Λέιζερ (ΙΗΔΛ/ΙΤΕ)
14.	Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης (ΙΘΑΒΙΚ)
15.	Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας (ΙΜΒΒ/ΙΤΕ)
16.	Ιχθυοκαλλιεργητικό Κέντρο Αχελώου Α.Ε. (ΙΧΘΥΚΑ Α.Ε.)
17.	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)
18.	Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ)
19.	Κέντρο Τεχνολογίας και Εφαρμογών Στερεών Καυσίμων (ΚΤΕΣΚ)-Παράρτημα Πτολεμαΐδας

6.2 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το νομικό πλαίσιο για το φυσικό περιβάλλον διαμορφώνεται από τις διεθνείς συμβάσεις, τις κοινοτικές πράξεις και την ελληνική νομοθεσία.

Ι. Διεθνείς Συμβάσεις, Κανονισμοί, και Κοινοτικές Πράξεις

Σύμβαση Ραμσάρ: Στρατηγικό Σχέδιο 1997-2002

Η διεθνής Σύμβαση Ραμσάρ έχει ως αποστολή τη διατήρηση και συνετή χρήση των υδροτόπων, μέσω εθνικών δράσεων και διεθνούς συνεργασίας ως μέσων για να επιτευχθεί η αειφορική ανάπτυξη σε όλον τον κόσμο. Το στρατηγικό σχέδιο 1997-2002 είναι ένα κείμενο 26 σελίδων, που ψηφίστηκε κατά την 6^η Συνάντηση των Συμβαλλόμενων Μερών στο Brisbane της Αυστραλίας, τον Μάρτιο του 1996. Στην εισαγωγή του κειμένου, τονίζεται η ανάγκη να ενσωματωθεί η διατήρηση της βιοποικιλότητας των υδροτόπων στην αειφορική ανάπτυξη (συνετή χρήση). Οι γενικοί σκοποί του στρατηγικού σχεδίου εκφράζονται ως εξής:

1. Να συνυπογράψουν τη Σύμβαση ακόμη περισσότερα κράτη από όλο τον κόσμο
2. Να επιτευχθεί η συνετή χρήση των υδροτόπων, με την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη των Οδηγιών του Ραμσάρ για Συνετή Χρήση (Ramsar Wise Use Guidelines)
3. Να επαυξηθεί η συνειδητοποίηση των υδροτοπικών αξιών και λειτουργιών, παγκοσμίως και σε όλα τα επίπεδα
4. Να ενισχυθούν οι δυνατότητες των συναφών ιδρυμάτων σε κάθε συμβαλλόμενη χώρα, να συμβάλουν στη διατήρηση και τη συνετή χρήση των υδροτόπων
5. Να διασφαλιστεί η διατήρηση όλων των υδροτόπων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των υδροτόπων διεθνούς σημασίας (κατάλογος Ραμσάρ)
6. Να ενταχθούν στον κατάλογο Ραμσάρ οι υδροτόποι που πληρούν τα κριτήρια της Σύμβασης, ιδιαίτερα δε οι τύποι που υπο-εκπροσωπούνται στον κατάλογο και διασυννοριακοί υδροτόποι
7. Να κινητοποιηθεί διεθνής συνεργασία και οικονομική βοήθεια για διατήρηση και συνετή χρήση υδροτόπων, με άλλες συμβάσεις και φορείς, κυβερνητικούς και μη
8. Να παρασχεθούν στη Σύμβαση οι απαιτούμενοι μηχανισμοί και πόροι

Οι παραπάνω σκοποί εξειδικεύονται σε λειτουργικούς (επιχειρησιακούς) σκοπούς (operational objectives), οι οποίοι με τη σειρά τους αναλύονται σε δράσεις.

Η Σύμβαση Ραμσάρ, αφενός με τις τεχνικές οδηγίες α. για σχεδιασμό διαχείρισης υδροτόπων και β. για συνετή χρήση, με τις οποίες έχει τροφοδοτήσει τα συμβαλλόμενα μέρη και αφετέρου με το φάσμα δυνατών ενεργειών που θέτει σε αυτά ως πρόκληση, μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου, υποδεικνύει πολύτιμες κατευθύνσεις προς την εφαρμογή της παρούσας στρατηγικής.

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας

Παρά τα βήματα που κάνει κάθε χώρα της ΕΕ για την προστασία του φυσικού της περιβάλλοντος, η γενική κατάσταση διατήρησης ενός συγκεκριμένου αριθμού οικοτόπων και ειδών, επιδεινώνεται προοδευτικά, με κίνδυνο να οδηγήσει σε μη αναστρέψιμη απώλεια για τη βιοποικιλότητα της ΕΕ. Για την πρόληψη αυτού του κινδύνου, η Οδηγία προβλέπει την ίδρυση ενός ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου για τα κράτη-μέλη της ΕΕ, το οποίο θα περιλαμβάνει και θα συνδέει τους χώρους στους οποίους εμφανίζονται αυτοί οι ευρωπαϊκοί ενδιαφέροντος, τύποι οικοτόπων και αυτά τα απειλούμενα είδη φυτών και ζώων: το Δίκτυο “Φύση 2000” (ΑΜΦΙΒΙΟΝ 1997).

Μέχρι τον Ιούλιο του 1998 θα έχει καταρτισθεί ο κατάλογος των περιοχών που προτείνονται για ένταξη στο δίκτυο. Από τότε και μέχρι τον Ιούνιο του 2004, τα κράτη μέλη οφείλουν να χαρακτηρίσουν επίσημα τις προεπιλεγμένες περιοχές ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης. Παράλληλα συντάσσονται ειδικά σχέδια διαχείρισης για κάθε περιοχή. Η Οδηγία καθορίζει ότι κάθε κράτος-μέλος της ΕΕ επιφορτίζεται με τη διατήρηση των φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών μετά των ενδιατημάτων τους που αναφέρονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ της Οδηγίας, σε μια ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης με τη θέσπιση ειδικών διαχειριστικών μέτρων κατά περίπτωση. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των μέτρων αυτών θα πρέπει να προχωρούν με την ενημερωμένη συμμετοχή και τη συναίνεση των τοπικών φορέων και των άμεσα ενδιαφερομένων (ΑΜΦΙΒΙΟΝ 1997).

Στον κατάλογο που έχει προτείνει η χώρα μας περιλαμβάνονται όλοι οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας που βρίσκονται στον ελληνικό χώρο, καθώς και πολλές υγροτοπικές περιοχές που περιλαμβάνουν τύπους οικοτόπων και είδη της Οδηγίας.

Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των άγριων πουλιών

Η εν λόγω Οδηγία, αφορά στη διατήρηση όλων των ειδών άγριων πουλιών που ζουν και μετακινούνται μέσα στο ευρωπαϊκό έδαφος και έχει αντικείμενο την προστασία και τη διαχείρισή τους. Αντιμετωπίζει τη διατήρηση των πουλιών ως συμβολή στην εκπλήρωση Κοινοτικών στόχων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της αρμονικής οικονομικής ανάπτυξης στο σύνολο της Κοινότητας και στη θεώρηση του ευρωπαϊκού χώρου ως ενιαίου και συνεχούς. Επιπλέον, τα μέτρα προστασίας που προτείνει, τοποθετούνται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο προστασίας και διαχείρισης των φυσικών πόρων, ως αναπόσπαστο μέρος των ευρωπαϊκών λαών. Έτσι, προβλέπονται:

- η διαφύλαξη, συντήρηση ή αποκατάσταση των βιοτόπων τους
- μέτρα ειδικής διατήρησης που αφορούν τον βιότοπο των ειδών του παραρτήματος Ι (τα πλέον χρήζοντα προστασίας), καθώς και των τακτικά εμφανιζόμενων αποδημητικών ειδών που δεν περιλαμβάνονται σε αυτό.
- η δημιουργία ενός δικτύου Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), μέσα στις οποίες τα κράτη-μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν την ακεραιότητα και τη μη διατάραξη των βιοτόπων των πουλιών.
- η απαγόρευση της θανάτωσης, σύλληψης και κατοχής των πουλιών, καταστροφής των φωλιών, συλλογή και κατοχή των αυγών και σκόπιμης ενόχλησης, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της αναπαραγωγής.

- η απαγόρευση του εμπορίου ζωντανών ή νεκρών πουλιών και τμημάτων τους.
- Ειδικές ρυθμίσεις για τη θήρα.

Η ανάγκη προστασίας των υγροτόπων, ιδιαίτερα αυτών που έχουν διεθνή σημασία, μνημονεύεται ιδιαίτερα (άρθρο 4, παρ. 2). Όλες οι ΖΕΠ που έχουν ορισθεί στη χώρα μας (26) περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο των περιοχών που προτείνονται για ένταξη στο Δίκτυο “Φύση 2000”. Γενικά μπορεί να ειπωθεί ότι η μεγάλη πλειονότητα των αξιόλογων ελληνικών υγροτόπων, με τα είδη και τους οικοτόπους που περιλαμβάνουν και ανεξαρτήτως εάν είναι ή όχι διεθνούς σημασίας, έχει περιληφθεί στον κατάλογο των περιοχών που είναι υποψήφιος για ένταξη στο Δίκτυο.

N. 2204/1994 κύρωση διεθνούς σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα

Η διεθνής Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα υπογράφηκε στο Ρίο Ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας στις 5 Ιουνίου 1992 και κυρώθηκε από τη χώρα μας τον Απρίλιο του 1994. Γενικός της σκοπός είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η αειφορική χρήση των συστατικών της και ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των πλεονεκτημάτων που θα προκύψουν από τη χρήση των γενετικών πόρων. Η συνυπογραφή της σύμβασης δεσμεύει τη χώρα μας σε πολλές σχετικές υποχρεώσεις, όπως για παράδειγμα την καταγραφή της βιοποικιλότητας που διαθέτει, την παρακολούθηση της κατάστασής της, τον εντοπισμό απειλών, τις υπερεθνικές συνεργασίες όπου αυτό καθίσταται αναγκαίο, τη λήψη μέτρων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας in-situ και ex-situ, την προώθηση συναφών προγραμμάτων επιστημονικής έρευνας, τεχνικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού και άλλες δράσεις. Επιπλέον, υπάρχει επίσημη συνεργασία της Σύμβασης με τη Σύμβαση Ραμσάρ, για τον καλύτερο χειρισμό των θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Είναι ευνόητο, ότι καθώς οι υγρότοποι είναι κατά κόρον οικοσυστήματα με πλούσια βιοποικιλότητα, πολλές από τις προβλεπόμενες από τη Σύμβαση ενότητες ενεργειών, αφορούν άμεσα και τους υγροτόπους. Το άρθρο 6 προβλέπει, αφενός την ανάπτυξη, από κάθε συμβαλλόμενο μέρος, εθνικών στρατηγικών, σχεδίων ή προγραμμάτων για τη διατήρηση και αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας και αφετέρου, την κατά το δυνατόν ενσωμάτωση τη διατήρηση και αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας στα σχετικά τομεακά και διατομεακά σχέδια, προγράμματα και πολιτικές.

Σύμβαση Ουάσιγκτον (CITES) για το διεθνές εμπόριο απειλούμενων ειδών

Η Ελλάδα επικύρωσε τη σύμβαση αυτή το 1992, και το Υπουργείο Γεωργίας είναι αρμόδιο για την εφαρμογή της. Η ορθή εφαρμογή της απαιτεί δράσεις σε πολλά πεδία, όπως οι νομικές κυρώσεις, εγκαταστάσεις φιλοξενίας ζώων, διάχυση της επιστημονικής γνώσης και πληροφόρησης στο κοινό και εφαρμογή της νομοθεσίας.

Σύμβαση Βαρκελώνης για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση

Η Ελλάδα επικύρωσε τη Σύμβαση της Βαρκελώνης το 1979. Εννέα παράκτιες και θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας έχουν χαρακτηριστεί ως Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές σύμφωνα με το Πρωτόκολλο της Γενεύης που υπογράφηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βαρκελώνης (επικυρώθηκε από την Ελλάδα το 1987).

Επιπλέον, η Ελλάδα έχει επικυρώσει και όλα τα άλλα πρωτόκολλα και πράξεις υπό τη Σύμβαση αυτή, τα οποία αφορούν στην προστασία της Μεσογείου θάλασσας από τη ρύπανση. Αυτό συμβαδίζει με τη σημασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων για την ελληνική πολιτική και την ειδική μέριμνα που τους αποδίδεται.

Σύμβαση της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης

Η Ελλάδα την επικύρωσε το 1983. Καθώς η σύμβαση αυτή καλύπτει σχεδόν τα ίδια είδη με τη σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εφαρμογή της βασίζεται στις ίδιες δραστηριότητες. Το Εθνικό Εστιακό Σημείο της είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ. Τα άρθρα της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα που σχετίζονται με τη Σύμβαση της Βέρνης είναι τα ίδια με αυτά των προαναφερθέντων κοινοτικών οδηγιών.

Σύμβαση της Βόννης (Σύμβαση για τα μεταναστευτικά είδη άγριων ζώων, 1979)

Η παρούσα Σύμβαση δεν έχει ακόμη επικυρωθεί από την Ελλάδα, αλλά εφαρμόζεται αφού έχει επικυρωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα υπέγραψε τη Συμφωνία για τα Κητώδη της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας, και πρόκειται να υπογράψει και την Αφρικανική-Ευρασιατική Συμφωνία για τα Παρυδάτια Πτηνά.

Σύμβαση για την καταπολέμηση της Απερήμωσης

Η Σύμβαση αυτή σχετίζεται έμμεσα με τη διατήρηση των συστατικών της βιοποικιλότητας, ιδιαίτερα μέσω της λήψης μέτρων που προωθούν την προστασία των ενδιαιτημάτων και των οικοσυστημάτων από τις επιπτώσεις της διάβρωσης του εδάφους και της υποβάθμισης της βλάστησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα, αφού η απερήμωση είναι έντονη σε μεγάλο μέρος της χώρας εξαιτίας της αλληλεπίδρασης των ιδιαίτερων τοπογραφικών, γεωλογικών και κλιματικών συνθηκών, ορισμένων κτηνοτροφικών πρακτικών, και των συχνών πυρκαγιών στα μεσογειακά οικοσυστήματα. Μία Εθνική Επιτροπή εργάζεται για τη σύνταξη Εθνικής Στρατηγικής για την καταπολέμηση της Απερήμωσης.

Κανονισμός 2078/92 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις μεθόδους γεωργικής παραγωγής που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και με τη διατήρηση του φυσικού χώρου

Ο τρόπος που συχνά ασκούνται οι γεωργικές δραστηριότητες και κυρίως ορισμένες εντατικές μέθοδοι παραγωγής που εφαρμόζονται κατά τις τελευταίες δεκαετίες, προκαλούν σοβαρά προβλήματα, όπως η υποβάθμιση των εδαφών, η ρύπανση και η κατάχρηση των υδατικών πόρων, καθώς και η μείωση της βιοποικιλότητας. Ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 2078/92 του Συμβουλίου προβλέπει την εφαρμογή προγραμμάτων που ενθαρρύνουν τους γεωργούς να εφαρμόζουν φιλικές προς το φυσικό περιβάλλον μεθόδους καλλιέργειας της γης. Τα εν λόγω προγράμματα προβλέπουν την οικονομική ενίσχυση των γεωργών που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτά. Οι μέθοδοι και πρακτικές τις οποίες ο Κανονισμός θεωρεί φιλικές προς το περιβάλλον (και ενισχύει οικονομικά), προσδιορίζονται ως ακολούθως:

- Σημαντική μείωση χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων
- Εκτατική καλλιέργεια και παραγωγή χορτονομής
- Εκτατικοποίηση της ζωικής παραγωγής
- Μέθοδοι παραγωγής που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων, στη διατήρηση του φυσικού χώρου και αγροτικού τοπίου
- Συντήρηση εγκαταλειμμένων γαιών
- Μακροπρόθεσμη παύση καλλιέργειας
- Διαχείριση γαιών για δημόσια χρήση και πρόσβαση του κοινού
- Ευαισθητοποίηση και κατάρτιση των γεωργών σε θέματα συναφή με την εφαρμογή του Κανονισμού

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό ότι η εφαρμογή των ανωτέρω αγροπεριβαλλοντικών μέτρων σε ζώνες περιμετρικά των υδροτόπων, αλλά και στην ευρύτερη λεκάνη απορροής, μπορεί να συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη μείωση της υποβάθμισής τους από γεωργικές δραστηριότητες. Το Υπουργείο Γεωργίας έχει ήδη υποβάλλει σχέδιο πρότασης προγράμματος προς την ΕΕ, σκοπός του οποίου είναι η προστασία υδροτόπων ιδιαίτερης σημασίας (περιοχές του Δικτύου “Φύση 2000”).

II. Υπερεθνικά και διεθνή στρατηγικά κείμενα

Κάποιες από τις νομοθετικές πράξεις, με την ευρύτητα των προσανατολισμών και στόχων τους και τον μεγάλο αριθμό δράσεων που προβλέπουν, ουσιαστικά δημιουργούν στρατηγικά πλαίσια.

Στρατηγική για τους Μεσογειακούς υδροτόπους

Κείμενο 18 σελίδων που εγκρίθηκε από τους εκπροσώπους Μεσογειακών κρατών, Γραφείου Ραμσάρ, περιβαλλοντικών οργανώσεων, επιστημονικών ιδρυμάτων κ.λπ. οι οποίοι συμμετείχαν στη Συνδιάσκεψη για τους Μεσογειακούς Υδροτόπους (Βενετία, 5-9 Ιουνίου 1996). Η συνδιάσκεψη αυτή απετέλεσε την τελική φάση του κοινοτικού έργου "Πρωτοβουλία για τους Μεσογειακούς Υδροτόπους" (γνωστού και ως MedWet) το οποίο διεξήχθη με τη συνεργασία των κυβερνήσεων Ελλάδος, Ιταλίας, Γαλλίας, Ισπανίας και Πορτογαλίας, του Γραφείου Ραμσάρ, των διεθνών οργανώσεων WWF και Wetlands International, του Βιολογικού Σταθμού Tour du Valat και του ΕΚΒΥ. Ο συνολικός σκοπός της στρατηγικής είναι “η αναχαίτιση και η αντιστροφή της απώλειας και υποβάθμισης των υδροτόπων της Μεσογείου ως συμβολή στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της αειφορικής ανάπτυξης της περιοχής”. Οι οκτώ γενικοί σκοποί είναι σε μεγάλο βαθμό ανάλογοι αυτών του Στρατηγικού Σχεδίου Ραμσάρ και της παρούσας στρατηγικής.

5ο Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το πρόγραμμα αυτό επιδιώκει να επιτύχει μια σταθερότερη ισορροπία μεταξύ κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης αφενός και πόρων και αναγεννητικής ικανότητας της φύσης αφετέρου. Προς τούτο καθορίζει επτά τομείς προτεραιότητας μεταξύ των οποίων είναι και η αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων (εδάφους, υδάτων, φυσικών περιοχών και παράκτιων ζωνών). Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί μια πρωτοπόρο προσέγγιση στα θέματα της ανάπτυξης και του περιβάλλοντος, καθώς:

- εστιάζεται στις δραστηριότητες που προκαλούν την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και την εξάντληση των φυσικών πόρων, αντί να αναμένει να προκύψουν πρώτα τα προβλήματα
- προσπαθεί να αποτελέσει έναυσμα για αλλαγές στις υπάρχουσες τάσεις και πρακτικές που βλάπτουν το περιβάλλον, ώστε να διασφαλίσει την κοινωνικό-οικονομική ευημερία και ανάπτυξη για τις μελλοντικές γενιές
- αποβλέπει στην επίτευξη των αλλαγών αυτών στην κοινωνική συμπεριφορά, μέσω της πληρέστερης δυνατής συμμετοχής σύμφωνα με το πνεύμα της κοινής ευθύνης, όλων των τομέων της κοινωνίας, στους οποίους περιλαμβάνεται και η Δημόσια Διοίκηση, οι δημόσιες και ιδιωτικές επιχειρήσεις και το ευρύ κοινό
- προσδιορίζει τα διευρυμένα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος

Επιπλέον, θέτει γενικούς στρατηγικούς στόχους (ως το 2000) για τους οικοτόπους, τις παράκτιες ζώνες, την ποιότητα και ποσότητα του νερού και τη βιοποικιλότητα, αρκετοί από τους οποίους βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη.

Ειδικά για τους υδροτοπικούς πόρους έχει εκδοθεί ειδική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (βλέπε κατωτέρω).

Συνετή χρήση και διατήρηση των υδροτόπων

Κείμενο 59 σελίδων του 1995 που αποτελεί “Ανακοίνωση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο”. Στην εισαγωγή αναφέρονται επί λέξει τα εξής: “Αυτή η Ανακοίνωση της Επιτροπής προσφέρει μια στρατηγική βάση για τη διατύπωση μιας πολιτικής που θα αποβλέπει στην αειφορική χρήση των υδροτοπικών πόρων και τη διατήρηση των λειτουργιών και αξιών τους για τις επόμενες γενιές”. Είναι φανερό ότι η Ανακοίνωση διέπεται από τις οικείες αντιλήψεις που υιοθετήθηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Ραμσάρ μεταξύ των οποίων είναι και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι γενικοί σκοποί της πολιτικής της ΕΕ για τους υδροτόπους, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από την ανακοίνωση, είναι:

- η μη περαιτέρω απώλεια υδροτοπικής έκτασης
- η μη περαιτέρω υποβάθμιση των υδροτόπων
- η συνετή χρήση τους
- η ανόρθωση και αποκατάσταση των υδροτοπικών λειτουργιών
- η διεθνής συνεργασία και ενέργειες που προωθούν τη συνετή χρήση και διατήρηση των υδροτόπων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά στα κράτη-μέλη να διατυπώσουν την εθνική πολιτική τους για τους υδροτόπους παίρνοντας ως βάση αυτό το κείμενο, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως το 1996.

Πανευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιολογική ποικιλότητα και την ποικιλότητα του τοπίου

Στη συνδιάσκεψη “Περιβάλλον για την Ευρώπη” (Σόφια, 24 Απριλίου 1995), οι υπουργοί περιβάλλοντος 55 ευρωπαϊκών κρατών, ενστερνίστηκαν την εν λόγω στρατηγική, ως μια καινοτόμο προσέγγιση για την πρόληψη, την ανάσχεση και την αντιστροφή της υποβάθμισης των αξιών της βιοποικιλότητας και της ποικιλότητας του τοπίου στην Ευρώπη. Η στρατηγική, που δηλώνει και την υποστήριξη της Ευρώπης προς τη Σύμβαση της Βιοποικιλότητας, ενισχύει τα υπάρχοντα μέτρα και προσδιορίζει επιπλέον μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά την ερχόμενη εικοσαετία. Οι γενικοί σκοποί είναι: α. Να μειωθούν ουσιαστικά οι απειλές που υφίσταται η βιοποικιλότητα και η ποικιλότητα του τοπίου της Ευρώπης, β. Να αυξηθεί η ανθεκτικότητα και η δυνατότητα ανάκαμψής τους, γ. Να ενισχυθεί η οικολογική συνοχή της Ευρώπης ως συνόλου και δ. Να διασφαλιστεί η συμμετοχή του κοινού στην προστασία της Ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας και ποικιλότητας τοπίου.

Μεσογειακή Στρατηγική για την Προστασία της Φύσης

Κείμενο που συντάχθηκε από το Γραφείο του Μεσογειακού Προγράμματος του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (WWF) και συνοδεύεται από πενταετές Σχέδιο Δράσης (1996-2001). Το φυσικό περιβάλλον χωρίζεται για λειτουργικούς λόγους στις θεματικές ενότητες, “Δάση”, “Γλυκό νερό”, “Θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές”, “Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενίσχυση ανθρώπινης και υλικοτεχνικής υποδομής”, ενώ εξετάζονται και θέματα που αφορούν το περιβάλλον γενικότερα, δηλαδή ο τουρισμός, τα οικονομικά του περιβάλλοντος, το εμπόριο άγριας ζωής, ενέργεια και μεταφορές, γεωργία και περιβάλλον. Για κάθε μία από τις θεματικές ενότητες, περιγράφονται, η υφιστάμενη κατάσταση και οι απειλές, οι κυβερνητικές και τομεακές πολιτικές, η πείρα του WWF και οι τρέχουσες δραστηριότητές του, τα εμπλεκόμενα και επωφελούμενα μέρη και το περίγραμμα του Σχεδίου Δράσης. Οι δράσεις αυτές αναλύονται περαιτέρω και κοστολογούνται στο Σχέδιο Δράσης. Πολλές καίριες δράσεις που αποσκοπούν στη διαχείριση και την προστασία των υγροτόπων περιλαμβάνονται αναπτύσσονται κάτω από τις θεματικές ενότητες “Γλυκό νερό” και “Θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές” και συμφωνούν με τις δράσεις που προτείνονται από την παρούσα στρατηγική.

III. Εθνικό Νομοθετικό και Θεσμικό Πλαίσιο

Το νομοθετικό πλαίσιο της Ελλάδας είναι σύνθετο, αφού υπάρχουν πολλές αρμόδιες αρχές με επιμέρους αρμοδιότητες.

Νόμος 1650/1986

Λειτουργεί ως το γενικό πλαίσιο που περιβάλλει τα περισσότερα θέματα σχετικά με τη βιοποικιλότητα και θέτει τις κύριες κατευθύνσεις για τη διατήρηση των συνιστωσών της βιοποικιλότητας. Περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα παρακάτω ζητήματα:

- Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, το περιεχόμενό τους και τις σχετικές διαδικασίες. Οι ΜΠΕ είναι υποχρεωτικές για τις περισσότερες

κατηγορίες δραστηριοτήτων (κατασκευή εγκαταστάσεων, δρόμων κλπ.), και εκπονούνται σύμφωνα με ειδικές προδιαγραφές. Μία άλλη σχετική κατηγορία μελετών είναι οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ), οι οποίες απαιτούνται για την ίδρυση νέων προστατευόμενων περιοχών, ή για την τεκμηρίωση διαχειριστικών σχεδίων των υπαρχόντων. Οι ΕΠΜ προσδιορίζουν τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες, τις χρήσεις γης, τα όρια, το προστατευτέο αντικείμενο, και ειδικά μέτρα προστασίας.

- Μέτρα εναντίον της ρύπανσης από όλες τις πηγές.
- Προστασία της φύσης και του τοπίου. Ορίζει τις κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών (Εθνικά Πάρκα, Περιοχές Προστασίας της Φύσης, Περιοχές Αυστηρής Προστασίας της Φύσης, Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί-Τοπία-Συστατικά Τοπίων, και περιοχές Οικοανάπτυξης) και τη διαδικασία χαρακτηρισμού τους.
- Προστασία άγριων ζώων και φυτών και των ενδιαιτημάτων τους
- Καθορισμός ζωνών όπου απαιτείται ειδική περιβαλλοντική υποστήριξη και ζωνών ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Νόμος 1468/1950

Για τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

Νόμος 996/1971

Για τους Εθνικούς Δρυμούς, τα Αισθητικά Δάση και τα Μνημεία της Φύσης.

Νόμος 177/1975

Για τις Περιοχές Ελεγχόμενου Κυνηγιού.

Προεδρικό Διάταγμα 67/81

Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ'αυτών. Στα παραρτήματα περιλαμβάνει 916 φυτά, 82 ασπόνδυλα και 139 σπονδυλωτά ως προστατευόμενα είδη.

Υπουργική Απόφαση 414985/29.11.85

Για τα μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας (74 μη θηρεύσιμα είδη).

Υπουργική Απόφαση 180755/4425 28.3.1979

Περί καθορισμού ωφελίμων θηραμάτων και απαγόρευση θήρας ορισμένων πτηνών απειλούμενων με πλήρη αφανισμό (4 θηλαστικά και 120, συν όλα τα μικρότερα από 17 εκατοστά, πτηνά, ορίζονται ως ωφέλιμα, μη θηρεύσιμα είδη).

ΑΛΙΕΙΑ

Υπάρχει μεγάλος αριθμός Προεδρικών Διαταγμάτων και άλλων νομοθετημάτων που ρυθμίζουν αλιευτικά θέματα, το σπουδαιότερο από τα οποία είναι ο Μεσογειακός Κανονισμός 1626/94/ΕΟΚ για τις αλιευτικές δραστηριότητες.

Ορισμένες από τις σημαντικότερες ρυθμίσεις αφορούν:

- άδειες σκαφών, με στόχο τη σταθεροποίηση του αλιευτικού στόλου στα σημερινά επίπεδα και τον περιορισμό της εισόδου στην αλιεία
- περιορισμούς στις ανεμότρατες και τα συρόμενα εργαλεία
- ρύθμιση της χρήσης δικτύων
- το ελάχιστο αλιεύσιμο μέγεθος ψαριών και οστράκων ανάλογα με το είδος
- απαγορευμένες περιοχές/εποχές

ΓΕΩΡΓΙΑ

- Π.Δ. 80/1990, σχετικά με την "προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας". Σκοπός του Π.Δ. είναι η προστασία και η διατήρηση του εγχωρίου αβελτίωτου γενετικού υλικού των καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και των αγρίων προγόνων τους ή συγγενών τους ειδών. Με το Π.Δ. ιδρύεται εθνικό σύστημα διατήρησης και προστασίας φυτογενετικών πόρων καλλιεργούμενων ειδών με συντονιστικό-εκτελεστικό όργανο την Τράπεζα Διατήρησης Γενετικού Υλικού του ΕΘ.Ι.Α.ΓΕ. Με το άρθρο 9 του Π.Δ., ως ζώνες προστασίας ορίζονται περιοχές που αυτοφύονται άγρια συγγενή των καλλιεργούμενων είδη, μέσα στις οποίες διασφαλίζεται η διατήρηση της υπάρχουσας γενετικής ποικιλομορφίας και η δυνατότητα να συνεχισθεί η εξέλιξη τους. Τέλος το Π.Δ. καθορίζει τη διαδικασία ανάθεσης σχετικών μελετών, καθορισμού ζωνών προστασίας και των διαχειριστικών μέτρων εντός αυτών.
- Π.Δ. 434/30.11.95, ΦΕΚ 248 Α'/95 σχετικά με "Μέτρα για τη διατήρηση και προστασία αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων". Το ως άνω Π.Δ. είναι αντίστοιχο του Π.Δ. 80/1990 αλλά, φυσικά, αναφέρεται στην κτηνοτροφία. Μέχρι σήμερα, 43 ιθαγενείς φυλές αγροτικών ζώων έχουν αναγνωρισθεί επισήμως και μέτρα για την προστασία τους βρίσκονται υπό αξιολόγηση.
- Νόμος 1546/1985, περί "Οργάνωσης, παραγωγής και εμπορίας του πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών". Ο νόμος αυτός ρυθμίζει την παραγωγή, διακίνηση και εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού και την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των δημιουργών των ποικιλιών που συμπεριλαμβάνονται στους εθνικούς καταλόγους των ποικιλιών. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται οι βελτιωμένες ποικιλίες που είναι μοναδικές, ομοιόμορφες και σταθερές.
- Υ.Α. 396851/22.10.92 για την "εγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών, ποικιλιών καρποφόρων δένδρων, θάμνων και λοιπών μικρών καρποφόρων".
- Υ.Α. 396943/24.11.92 για την "εγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών, ποικιλιών αμπέλου".
- Υ.Α. 329360/5.4.94 για την "εγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών, ποικιλιών κηπευτικών ειδών".
- Υ.Α. 433374/16.12.94 για την "εγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών, ποικιλιών καλλιεργούμενων ειδών". Αφορά στις αροτραίες καλλιέργειες.

ΔΑΣΗ

Νόμος 998/79 "Για την προστασία των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας"

Σκοπός του νόμου είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών και των δασικών εκτάσεων γενικά. Ως δάσος νοείται κάθε έκταση η οποία καλύπτεται ολικά ή σποραδικά από αυτοφυή

ξυλώδη φυτά, τα οποία αποτελούν οργανική ενότητα, και η οποία μπορεί να προσφέρει προϊόντα ή να συμβάλλει στη διατήρηση της φυσικής ή βιολογικής ισορροπίας ή να εξυπηρετήσει τη διαβίωση του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον.

Τα μέτρα διαχείρισης αφορούν τη φωτογράφιση των δασών, τη χαρτογράφηση, τη σύνταξη δασολογίου, την κατασκευή δασικών δρόμων και την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων, την ανανέωση και βελτίωση των δασών, την αντιμετώπιση των πυρκαγιών, τις δασώσεις και αναδασώσεις (Άρθρο 11). Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις συνιστούν εθνικό κεφάλαιο, η προστασία του οποίου αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και των πολιτών.

Καμία δραστηριότητα που παραβιάζει την υποχρέωση αυτή δεν ασκείται, παρά μόνο αν εμπίπτει στις εξαιρέσεις που ορίζει ο νόμος. Οι εξαιρέσεις αυτές αφορούν την εκχέρσωση δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων για αγροτικές χρήσεις, τη διάνοιξη οδών, την οικιστική επέκταση, τις τουριστικές εγκαταστάσεις, τη βιομηχανία, την εξορυκτική δραστηριότητα, τα δημόσια έργα κ.λπ. (Άρθρα 45-61). Οι εξαιρέσεις αυτές πραγματοποιούνται με προϋποθέσεις και για εξαιρετικούς λόγους.

7. ΕΡΕΥΝΑ, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

7.1. ΕΡΕΥΝΑ

ΧΛΩΡΙΔΑ

Πηγές και βάσεις δεδομένων

Απαραίτητη προϋπόθεση για να καθορισθούν οι προτεραιότητες μέτρων για τη διατήρηση της ποικιλότητας της χλωρίδας είναι η ακριβής γνώση της χωροδιάταξης, του ενδημισμού, της σπανιότητας και της κατάστασης διατήρησης των φυτικών ειδών. Οι πληροφορίες αυτές είναι διάσπαρτες σε δημοσιεύσεις διαφόρων ερευνητών, σε εκδόσεις διαφόρων "χλωρίδων" και σε καταλόγους απειλούμενων ειδών. Δεν έχει εκδοθεί ως σήμερα ολοκληρωμένη «Ελληνική Χλωρίδα». Η εικόνα αυτή τα τελευταία χρόνια έχει βελτιωθεί με την έκδοση του Κόκκινου Βιβλίου των σπάνιων και απειλούμενων φυτών της Ελλάδας (Phitos κ.ά. 1995) και του πρώτου Τόμου της Flora Hellenica (Strid κ.ά. 1997).

Πηγές για την ελληνική χλωρίδα αποτελούν οι γενικά αποδεκτές ως βασικές και πρότυπες "χλωρίδες" και οι χλωριδικοί κατάλογοι, καθώς και οι πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά ή βιβλία καθώς και οι διδακτορικές διατριβές. Οι δημοσιεύσεις που αφορούν την ελληνική χλωρίδα (περίοδος 1753-1994) ανέρχονται σε περίπου 10.000 σύμφωνα με την πρόσφατα εκδοθείσα ανασκόπηση της βιβλιογραφίας της Flora Hellenica.

Παρά το πλήθος δημοσιεύσεων, λείπει η συνολική εικόνα της ελληνικής χλωρίδας. Σχετικά στοιχεία μπορούν να βρεθούν στη Flora Europaea (Χλωρίδα της Ευρώπης, 5-τομο έργο). Σημαντική πληροφορία περιλαμβάνεται σε "χλωρίδες" και χλωριδικούς καταλόγους επιμέρους περιοχών, όπως ο χλωριδικός κατάλογος της Κρήτης, της Σάμου, του Αγίου Ορους, κ.α. Η ολοκλήρωση της Flora Hellenica, της οποίας ο 1ος τόμος εκδόθηκε πρόσφατα, αναμένεται να αποτελέσει πολύ σημαντική πηγή πληροφόρησης.

Οι πιο πρόσφατες εκδόσεις για την ελληνική χλωρίδα είναι οι ακόλουθες:

- Το έργο Mountain Flora of Greece (Ορεινή Χλωρίδα της Ελλάδας) εκδόθηκε ο πρώτος τόμος το 1986. (Strid, A. ed.) και ο δεύτερος το 1991 (Strid, A. & Kit-Tan eds). Περιλαμβάνει μόνο τις περιοχές με υψόμετρο μεγαλύτερο των 1.400 m.
- Το MedChecklist είναι χλωριδικός κατάλογος των χωρών της Μεσογείου δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί (εκδότης Greuter Βοτανικό Μουσείο Βερολίνου).
- Το έργο και συνεπώς και η έκδοση του Τόμου με τίτλο: The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece (1995) από τους D. Phitos, A. Strid, S. Snogerup, και W. Greuter περιλαμβάνει 263 είδη και υποείδη αγγειόσπερμων φυτών της Ελλάδας τα οποία ταξινομούνται με βάση τις κατηγορίες της IUCN. Αποτελεί τη βάση αναφοράς για τα απειλούμενα είδη φυτών της Ελλάδας και αναμένεται να συμπληρωθεί στα επόμενα έτη.
- Το έργο Flora Hellenica αποσκοπεί στην απογραφή και μελέτη των διαφόρων βοτανικών συλλογών που υπάρχουν στα Μουσεία εντός και εκτός Ελλάδος, καθώς και στη δημιουργία μιας τράπεζας δεδομένων για το σύνολο της ελληνικής χλωρίδας. Είναι έργο πολύτομο, που η περάτωσή του θα διαρκέσει τουλάχιστον μία δεκαετία και θα περιλαμβάνει το σύνολο των ανώτερων φυτών που απαντούν στην Ελλάδα. Συντονίζεται από τα Βοτανικά εργαστήρια των Πανεπιστημίων της Πάτρας, Βερολίνου και Κοπενχάγης.

Οι πληροφορίες που ακολουθούν για την υπάρχουσα και σε εξέλιξη γνώση για τα είδη φυτών τα οποία περιλαμβάνονται σε Red Books, και διαθέτουν στοιχεία για την

Ελληνική Χλωρίδα, προέρχονται κυρίως από τα αρχεία του Θεματικού Κέντρου για τη Φύση (ETC/NC Core Team Task 7.5.4).

Βάσεις Δεδομένων σε Παγκόσμιο επίπεδο (Global level)

- IUCN Red List of Threatened Plants (1997). Το World Conservation Monitoring Centre (WCMC) έχει εκδόσει το πρώτο κόκκινο βιβλίο για τα φυτά σε παγκόσμιο επίπεδο, σε συνεργασία με την IUCN- Species Survival Commission's Plant Specialist Groups, το Royal Botanic Garden Edinburgh και άλλα Βοτανικά Ινστιτούτα. Περιλαμβάνει 33.730 τάξα. Για καθένα από αυτά δίνεται το όνομα είδους, γένους, οικογένειας, την κατηγορία κινδύνου σε παγκόσμιο επίπεδο και σε εθνικό επίπεδο, την χωροδιάταξη σε επίπεδο χώρας, τον ενδημισμό, κ.λπ.
- Preliminary Global Red List of Lichens (1996). Ο κατάλογος αυτός συντάχθηκε από τη Διεθνή Επιτροπή για την Διατήρηση των Λειχήνων (ICCL), την ομάδα ειδικών της International Association of Lichenologists (IAL), σε συνεργασία με την IUCN, και θεωρείται ακόμη προκαταρκτικός.
- World Red List of most Endangered Bryophytes (1996). Ο επίσημος κατάλογος των περισσότερο απειλούμενων Βρυοφύτων του κόσμου εκδόθηκε από την International Association of Bryologists/ IUCN Bryophyte Specialist Group το 1994. Ο τελικός κατάλογος περιλαμβάνει τα 50 περισσότερο κινδυνεύοντα είδη του κόσμου, με πληροφορίες σχετικές με την εξάπλωση τους, τα ενδιαιτήματα τους, τους κινδύνους που τα απειλούν, κ.λπ.

Βάσεις Δεδομένων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (European level)

- United Nations- Economic Commission for Europe (UN-ECE) European Red List of Globally Threatened Animals and Plants (1991). Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει φυτά και ζώα, εκδόθηκε από την Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη του ΟΗΕ (European Commission for Europe of the United Nations), και αποτελεί την πρώτη αναθεώρηση των τάξα (είδη και υποείδη), που απαντούν στην Ευρώπη και κινδυνεύουν με εξαφάνιση σε παγκόσμια κλίμακα.
- European Red List on Plants (on -going initiatives). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένα μεγάλο μέρος της έρευνας, έχει επιτευχθεί στα πλαίσια της Σύμβασης της Βέρνης, ειδικά για τα φυτά της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Το EUROPLANT Specialist group της IUCN, ενθαρύνει την ανθεώρηση όλων των εθνικών "κόκκινων" καταλόγων σύμφωνα με τις νέες κατηγορίες της IUCN, ενώ παράλληλα έχει διαπιστωθεί η ανάγκη για συντονισμό όλων των σχετικών προσπαθειών που γίνονται για τη συμπλήρωση των "κόκκινων καταλόγων" σε υπερεθνικό επίπεδο από το Planta Europa, το Flora of North-west Europe και το Euro-Mediterranean initiative in Plant Systematics.
- Red Data Book of European Bryophytes (1995). Η καταγραφή έγινε από την European Committee for Conservation of Bryophytes (EECB), με χρησιμοποίηση των κατηγοριών της IUCN του 1978. Καταγράφονται 1537 είδη και υποείδη, από τα οποία τα 158 θεωρούνται απειλούμενα.

Βάσεις Δεδομένων σε Περιφερειακό επίπεδο (Regional level)

- United Nations Environmental Programme (UNEP)-Mediterranean Action Plan initiative on Endangered or Threatened Species (1995). Ο προκαταρκτικός κατάλογος περιλαμβάνει 105 είδη φυτών και ζώων κινδυνευόντων ή απειλούμενων που απαντούν σε χώρες της Μεσογείου, και έχει γίνει με συνεργασία του MED RAC/SPA (Mediterranean Action Plan- Regional Activity Centre/ Special Protected Areas) και του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Βάσεις Δεδομένων σε Εθνικό επίπεδο (National level)

Οι σημαντικότερες βάσεις δεδομένων αποκλειστικά για την ελληνική χλωρίδα είναι οι ακόλουθες:

- The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece (1995). Περιλαμβάνει 263 είδη και υποείδη αγγειόσπερμων φυτών της Ελλάδας τα οποία ταξινομούνται με βάση τις κατηγορίες της IUCN του 1978. Δημοσιεύθηκε στις αρχές του 1996 (παρότι αναφέρεται ως έκδοση του 1995) με χρηματοδότηση του WWF, από τους D. Phitos, A. Strid, S. Snogerup, και W. Greuter.
- Το σύστημα βάσεων δεδομένων της Flora Hellenica το οποίο αναπτύχθηκε για τη διαχείριση της πληθώρας των δεδομένων για την ελληνική χλωρίδα που χρησιμοποιούνται για τη συγγραφή της Flora Hellenica. Το 1994 η βάση δεδομένων περιλάμβανε στοιχεία για 5.605 είδη. Ο πρώτος τόμος εκδόθηκε το 1997 από τον A. Strid, (ed).
- Η βάση δεδομένων των ενδημικών, σπάνιων και απειλούμενων φυτών της ελληνικής χλωρίδας («Chloris») του Πανεπιστημίου Αθηνών στο πλαίσιο Προγράμματος Υποστήριξης Ερευνητικού Δυναμικού (ΠΕΝΕΔ). Περιλαμβάνει πληροφορίες για την ταξινομική θέση, την εξάπλωση, την κατάσταση διατήρησης, το καθεστώς προστασίας, και τη βιβλιογραφία περίπου 2000 φυτικών τάξεων της Ελλάδας και περιλαμβάνει όλα τα απειλούμενα και προστατευόμενα ελληνικά τάξα, καθώς και τα περισσότερα (>90 %) από τα ενδημικά τάξα. Εκδόθηκε το 1996 από τον Κ. Γεωργίου και συνεργάτες, υπό μορφή έκθεσης προς την ΓΓΕΤ.
- Η οικολογική βάση δεδομένων για τη χλωριδική ποικιλότητα της Ελλάδας που αναπτύχθηκε στο Εργαστήριο Οικολογίας Φυτών του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Παρέχει πληροφορίες σε ότι αφορά την οικολογική κατάσταση των φυτών της Ελλάδας. Μέχρι σήμερα περιλαμβάνει 2.080 φυτικά τάξα της ορεινής κυρίως χλωρίδας (Γ. Ιατρού και συνεργάτες, σε εξέλιξη).
- Η βάση δεδομένων BIOGREECE περιλαμβάνει στοιχεία στις "Τυποποιημένες Μορφές Δεδομένων" (Standard Data Forms) για κάθε περιοχή του εθνικού καταλόγου αλλά και του επιστημονικού καταλόγου. Οι περιοχές αυτές είναι προτεινόμενες προς ένταξη στο Δίκτυο NATURA 2000. Στη βάση αυτή περιλαμβάνονται στοιχεία για τα 40 είδη φυτών της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ που απαντούν στην Ελλάδα, καθώς και για περίπου 1852 "άλλα και ελληνικά σημαντικά είδη", τα οποία περιελήφθησαν ως σημαντικά λόγω των Κινήτρων Α (Κόκκινος Κατάλογος), Β (Ενδημικά), C (κατάλογοι Διεθνών Συμβάσεων), D (Σπάνια κ.λπ.).
- Η «Τράπεζα δεδομένων για το ελληνικό φυσικό περιβάλλον» η οποία δημιουργήθηκε από ομάδα επιστημόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου με συνεργασία και άλλων ειδικών επιστημόνων και με τη χρήση ερωτηματολογίων, στο πλαίσιο του προγράμματος MEDSPA (ECE, DGXI), (Επιστ. Υπευθ. Κ. Χατζημπίρος, Γ. Σφήκας). Στην τελική της φάση περιλαμβάνει 5.517 φυτικά τάξα, το σύνολο σχεδόν των ανώτερων φυτών της Ελλάδας, καθώς και την περιγραφή 430 βιοτόπων (βιότοποι CORINE).

Επιπλέον των προαναφερθέντων βάσεων δεδομένων, υπάρχουν και ορισμένες εξειδικευμένες βάσεις, όπως ο Κατάλογος των Ελληνικών Υγροτόπων ως Φυσικών Πόρων του ΕΚΒΥ, ή οι βάσεις δεδομένων των δασικών ινστιτούτων και των Herbaria. Από την απογραφή των συλλογών δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας (Φυτώκα και Γεράκης 1998α) που πραγματοποίησε το ΕΚΒΥ στα πλαίσια του συμφώνου συνεργασίας του με το ΥΠΕΧΩΔΕ κατά τα έτη 1997-1998, προκύπτει ότι διατηρούνται 45 συλλογές δεδομένων για την χλωρίδα από διάφορους φορείς (ερευνητικά ινστιτούτα, υπηρεσίες, περιβαλλοντικές οργανώσεις) (Πίνακας 7.1.1.). Επίσης, προκύπτει ότι για την περιγραφή της χλωρίδας έχουν συνολικά χρησιμοποιηθεί 28 παράμετροι (Πίνακας 7.1.2.).

Ερευνητικά Ιδρύματα

Η έρευνα της ελληνικής χλωρίδας στην Ελλάδα διεξάγεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ) και σε Ερευνητικά Ιδρύματα. Έρευνα επίσης διεξάγεται σε Πανεπιστήμια ή Ερευνητικά Ιδρύματα του εξωτερικού (π.χ., Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης, Βοτανικός Κήπος και Μουσείο του Βερολίνου), καθώς και από ανεξάρτητους έλληνες και ξένους ερευνητές. Εταιρείες όπως η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και η Ελληνική Βοτανική Εταιρεία προωθούν την έρευνα. Herbaria διαθέτουν τα περισσότερα ερευνητικά ιδρύματα και υπάρχουν πολλές προσωπικές συλλογές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Τα περισσότερα προβλήματα είναι αντίστοιχα αυτών της πανιδικής έρευνας. Παρακάτω παρατίθεται προκαταρκτικός κατάλογος των ερευνητικών ιδρυμάτων της Ελλάδας και γίνεται αναφορά στα ιδρύματα που διαθέτουν herbaria:

Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Βιολογίας
 - Τομέας Βοτανικής (Εργαστήριο Γενικής Βοτανικής)
 - Τομέας Οικολογίας και Ταξινομικής (Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής)
 - Herbarium Βοτανικού Μουσείου Πανεπιστημίου Αθηνών
 - Βοτανικός Κήπος Ιουλίας και Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους
- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας
 - Τομέας Βιολογίας Φυτών: Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής
 - Εργαστήριο Φυσιολογίας Φυτών
 - Herbarium Βοτανικού Μουσείου Πανεπιστημίου Πατρών (100.000 δείγματα)
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Βιολογίας,
 - Τομέας Βοτανικής: Εργαστήριο Βοτανικής
 - Εργαστήριο Συστ.Βοτανικής και Φυτογεωγραφίας
 - Herbarium Βοτανικού Μουσείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Γεωπονίας
- Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Βιολογίας
 - Τομέας Βιολογίας Οργανισμών, Πληθυσμών και Περιβάλλοντος και Θαλάσσιας Βιολογίας
 - Ομάδες Θαλάσσιας Βιολογίας, Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας Φυτών, Οικολογίας Χερσαίων Οικοσυστημάτων, Πληθυσμιακής Γενετικής και Εξελικτικής Βιολογίας.
 - Τομέας Εφαρμοσμένης Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας
 - Ομάδες Βιοτεχνολογίας, Φυτοπροστασίας και Τεχνολογίας Ενζύμων
 - Herbarium Πανεπιστημίου Κρήτης (Μ. Δαμανάκης)

- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Γεωπονίας Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής

Ερευνητικά Ιδρύματα

- Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικών Ερευνών (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.)

Ερευνητικά Φυτοτεχνικά Ιδρύματα (7)

- Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (Μ.Α.Ι.Χ.)

- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (herbarium)

ΜΥΚΗΤΕΣ

Έρευνα πάνω στους μύκητες πραγματοποιείται στα ακόλουθα εργαστήρια (με τις αντίστοιχες συλλογές αναφοράς):

- Πανεπιστήμιο Αθηνών - Τμήμα Βιολογίας - Τομέας Οικολογίας & Ταξινομικής (Συλλογή Καλλιεργειών Μυκήτων ATHUM, Μυκητολογικό Ερμπάριο)
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης, Τμήμα Γεωπονίας, Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας
- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Εργαστήριο Γεωργικής Μικροβιολογίας
- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Εργαστήριο Φυτοπαθολογίας
- Πανεπιστήμιο Πατρών - Εργαστήριο Μικροβιολογίας
- Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Συλλογή Καλλιεργειών Φυτοπαθογόνων Μυκήτων BPIC)
- Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Αθηνών (Υπουργείο Γεωργίας)
- Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης (Υπουργείο Γεωργίας)
- Ινστιτούτο Φυτοπροστασίας Βόλου (ΕΘΙΑΓΕ)
- Ινστιτούτο Φυτοπροστασίας Θεσσαλονίκης (ΕΘΙΑΓΕ)
- Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Εργ. Κλινικής Αλλεργιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Πνευμονολογική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μέχρι σήμερα έχουν βρεθεί περί τα 2.000 είδη μυκήτων. Πρόσφατα γίνεται σημαντική προσπάθεια προς την ανάπτυξη της μυκητολογικής έρευνας, ιδίως μέσω της βελτίωσης της μυκητολογικής συλλογής ATHUM του Παν. Αθηνών.

ΠΑΝΙΔΑ

Πηγές και βάσεις δεδομένων

Το σημαντικότερο συγκεντρωτικό έργο είναι το "Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλοζώων της Ελλάδας" (Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία και Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία) στο οποίο καταγράφεται το σύνολο των γνωστών σπονδυλωτών με πληθυσμιακά και άλλα στοιχεία για τα απειλούμενα και σπάνια είδη. Οι κύριες πηγές πληροφορίας για την ελληνική πανίδα είναι οι μεμονωμένες εργασίες Ελλήνων και ξένων ερευνητών, οι διδακτορικές διατριβές με πανιδικό αντικείμενο, τα αποτελέσματα ερευνητικών προγραμμάτων και η σειρά FAUNA GRAECIAE της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας (ΕΖΕ). Το πληρέστερο σχετικό βιβλιογραφικό αρχείο είναι αυτό του Κέντρου Απογραφής της Ελληνικής Πανίδας της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (Ε.Ο.Ε.) διαθέτει το πληρέστερο αρχείο για την ορνιθοπανίδα της Ελλάδας.

Πρόσφατα, δημιουργήθηκαν ορισμένες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για την ελληνική πανίδα, κυριότερες εκ των οποίων είναι:

- Η «Τράπεζα δεδομένων για το ελληνικό φυσικό περιβάλλον» η οποία δημιουργήθηκε από ομάδα επιστημόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου με τη συνεργασία και άλλων ειδικών επιστημόνων και με χρήση ερωτηματολογίων, στο πλαίσιο του προγράμματος MEDSPA (ECE, DGXI). Αρχή της βάσης αυτής ήταν η δημιουργία του αρχείου των βιοτόπων CORINE (CORINE Biotopes Database) για την Ελλάδα, το οποίο διαρθρώθηκε, διευρύνθηκε και συμπληρώθηκε.
- Η βάση δεδομένων BIOGREECE. Είναι μία βάση περιοχών με τα στοιχεία των τυποποιημένων δελτίων δεδομένων (Standard Data Forms) για τις περιοχές του ελληνικού εθνικού καταλόγου περιοχών προτεινόμενων προς ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000. Η βάση αυτή δημιουργήθηκε στα πλαίσια του έργου "Inventory, Identification, Evaluation and Mapping of the Habitat Types and Flora and Fauna Species in Greece (Directive 92/43/EEC)", ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπουργείο Γεωργίας, 1994-1995. Το έργο υλοποιήθηκε με συντονισμό από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (EKBY) του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και ομάδες εργασίας από το Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης και το Παν/μιο Πατρών.
- GRFAUNA της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας. Περιλαμβάνει στοιχεία χωροδιάταξης κ.λπ. για όλα τα σπονδυλωτά και ορισμένα ασπόνδυλα της Κρήτης.
- Βάση δεδομένων του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας του Παν/μίου Κρήτης για την πανίδα της νότιας Ελλάδας, με δεδομένα για την χωροδιάταξη όλων των σπονδυλωτών και πολλών ασπόνδυλων.

Επιπλέον, υπάρχουν και ορισμένες μικρότερες βάσεις δεδομένων με στοιχεία για ορισμένα είδη, οι οποίες δημιουργήθηκαν από περιβαλλοντικές οργανώσεις και άλλα ιδρύματα (π.χ. για τη Μεσογειακή Φώκια από τη Mom-Εταιρία για τη μελέτη και προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, για την αρκούδα από τον ΑΡΚΤΟΥΡΟ κλπ.), καθώς επίσης και διεθνείς βάσεις δεδομένων, όπως αυτή του World Conservation Monitoring Centre για τα απειλούμενα είδη ζώων, που περιέχουν δεδομένα για την πανίδα της Ελλάδας.

Τέλος, από την απογραφή των συλλογών δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας (Φυτώκα και Γεράκης 1998α) που πραγματοποίησε το ΕΚΒΥ στα πλαίσια του συμφώνου συνεργασίας του με το ΥΠΕΧΩΔΕ κατά τα έτη 1997-1998, προκύπτει ότι διατηρούνται 50 συλλογές δεδομένων για την πανίδα από διάφορους φορείς (ερευνητικά ινστιτούτα, υπηρεσίες, περιβαλλοντικές οργανώσεις) (Πίνακας 7.1.1.). Επίσης, προκύπτει ότι για την περιγραφή της πανίδας έχουν συνολικά χρησιμοποιηθεί 22 παράμετροι (Πίνακας 7.1.2.).

Ερευνητικά Ιδρύματα

Πανιδική έρευνα πραγματοποιείται:

- α) στα τμήματα Βιολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πάτρας και Κρήτης, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, στις σχολές Γεωπονίας του Παν. Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, στην Κτηνιατρική και Δασολογική Σχολή του Παν. Θεσσαλονίκης, στο Τμήμα Περιβάλλοντος του Παν. Αιγαίου, καθώς και στο Τμήμα Ιχθυοκομίας-Αλιείας του ΤΕΙ Μεσολογίου

- β) στα ερευνητικά ινστιτούτα του Εθνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών, το Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης και το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο
- γ) στα ερευνητικά ιδρύματα του ΕΘΙΑΓΕ (π.χ. Ινστιτούτα Φυτοπροστασίας, Ινστιτούτα Δασικών Ερευνών, Ινστιτούτα Βάμβακος, Σιτηρών κ.λπ.)
- δ) από Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, όπως η Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, η Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, ο Αρκτούρος, η ΕΠΟ κ.λπ.
- ε) από ιδιωτικού δικαίου ιδρύματα όπως το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
- στ) από ιδιώτες ερασιτέχνες υψηλού επιπέδου ζωολογικής κατάρτισης και ξένους επιστήμονες που εργάζονται για λογαριασμό ξένων Πανεπιστημίων και Μουσείων

Υπάρχουν περίπου 300 Έλληνες ερευνητές που περιλαμβάνουν ερασιτέχνες, μεταπτυχιακούς φοιτητές, μεταδιδακτορικούς ερευνητές, ερευνητές Ινστιτούτων και μέλη ΔΕΠ των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ. Η πλειοψηφία των ζωολόγων ερευνητών είναι μέλη του επιστημονικού φορέα που ασχολείται με το σύνολο των τάξεα της ελληνικής πανίδας, της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας (ΕΖΕ).

Οι περισσότερες επιστημονικές δημοσιεύσεις που αφορούν στην ελληνική πανίδα γίνονται σε ξένα περιοδικά. Τα παραδείγματα ελληνικών επιστημονικών περιοδικά είναι τα *Biologia gallo-hellenica*, *Annales Musei Goulandris*, *BIOS*, *Entomologia hellenica*, Χρονικά του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου, Θαλασσογραφικά και Ελληνικό Ζωολογικό Αρχείο, Γεωλογική Έρευνα, Γεωτεχνική Έρευνα, Δασική Έρευνα, Επετηρίδες Πανεπιστημιακών Τμημάτων.

Αποτελέσματα ερευνών δημοσιεύονται επίσης και σε ημιεπιστημονικές εκδόσεις, όπως ο Οϊωνός, η Φύση, το Ενημερωτικό Δελτίο της Ελληνικής Ζωολογικής Εταιρείας κ.ά. Σημαντικός όγκος ερευνών περιέχεται σε διδακτορικές διατριβές και τεχνικές εκθέσεις. Σημαντικές επιστημονικές εκδόσεις αποτελούν επίσης η σειρά *FAUNA GRAECIAE* της ΕΖΕ (7 τόμοι έως σήμερα) και το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλοζώων της Ελλάδας (ΕΖΕ και ΕΟΕ, 1992).

Η χρηματοδότηση της έρευνας προέρχεται κυρίως από εξωτερικούς χρηματοδότες και ιδιαίτερα στα πλαίσια προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (LIFE, MAST, FAR), ενώ σε μικρότερο ποσοστό χρηματοδοτούνται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, το ΥΠΕΧΩΔΕ, το Υπ. Γεωργίας, την τοπική αυτοδιοίκηση κλπ. Το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοδοτήσεων αφορά σε διαχειριστικές μελέτες, ενώ ελάχιστα ποσά δίνονται για τη Συστηματική και Βιογεωγραφική έρευνα.

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑΤΑ

Η έρευνα στο επίπεδο των ενδιαιτημάτων είναι σχετικά ανεπτυγμένη, ιδιαίτερα όσον αφορά στη φυτοκοινωνιολογία και την οικολογία. Η έρευνα πραγματοποιείται από επιστήμονες σε όλα τα Τμήματα Βιολογίας, Περιβάλλοντος, Γεωπονίας και Δασοπονίας όλων των ελληνικών πανεπιστημίων, στα ερευνητικά ιδρύματα (ΕΘΙΑΓΕ, ΕΚΘΕ, ΙΘΑΒΙΚ και ΙΔΕ), καθώς επίσης από ξένους επιστήμονες.

Από την απογραφή των συλλογών δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας (Φυτώκα και Γεράκης 1998α) που πραγματοποίησε το ΕΚΒΥ στα πλαίσια του συμφώνου συνεργασίας του με το ΥΠΕΧΩΔΕ κατά τα έτη 1997-1998, προκύπτει ότι διατηρούνται 53 συλλογές δεδομένων για ενδιαιτήματα (τύπους οικοτόπων ή μονάδες βλάστησης) από διάφορους φορείς (ερευνητικά ινστιτούτα, υπηρεσίες, οικολογικές οργανώσεις) (Πίνακας 7.1.1.). Επίσης, προκύπτει ότι για την περιγραφή τους έχουν συνολικά χρησιμοποιηθεί 32 παράμετροι (Πίνακας 7.1.2.). Από το σύνολο των συλλογών δεδομένων που απογράφηκαν το μεγαλύτερο ποσοστό (50%) αφορούν δασικά οικοσυστήματα, ακολουθούν τα παράκτια (30%), τα εκβολικά (26%), τα αγροτικά (24%), τα ποτάμια (21%), τα θαλάσσια (20%), και τέλος τα λιμναία οικοσυστήματα (14%).

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η έρευνα της θαλάσσιας βιοποικιλότητας πραγματοποιείται συνήθως στο πλαίσιο εφαρμοσμένων μελετών. Ένα από τα παλαιότερα και πιο ειδικά ερευνητικά κέντρα της Ελλάδας είναι το ΕΚΘΕ. Ασχολείται με όλα τα ζητήματα της θαλάσσιας οικολογίας και της εφαρμοσμένης θαλάσσιας έρευνας, και διαθέτει ένα ωκεανογραφικό σκάφος, το "Αιγαίο" (62 μέτρα). Το ΙΘΑΒΙΚ διαθέτει επίσης ένα ωκεανογραφικό σκάφος, το "Φιλία" (26 μέτρα), και πραγματοποιεί έρευνα η οποία περιλαμβάνει και το γενετικό επίπεδο.

Το Ζωολογικό Εργαστήριο και Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει επίσης πρωτοπόρο ρόλο στη μελέτη του θαλάσσιου ζωοπλαγκτού και του ζωοβένθους, ενώ τα αντίστοιχα εργαστήρια των Πανεπιστημίων της Θεσσαλονίκης, Κρήτης, Θεσσαλίας, και της Πάτρας συμμετέχουν ενεργά με έρευνες βενθικές και ιχθυολογικές. Το Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών Δημόκριτος έχει θέσει μεταξύ των προτεραιοτήτων του τη μελέτη του θαλάσσιου φυτοπλαγκτού. Στον ίδιο τομέα το Εργαστήριο Υδατικών Οικοσυστημάτων του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, έχει αυξανόμενη συμβολή τα τελευταία χρόνια. Δύο άλλα κέντρα, το Ιχθυοκαλλιεργητικό Κέντρο Αχελώου και το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας Καβάλας (που ανήκει στο ΕΘΙΑΓΕ), παρόλο τον εφαρμοσμένο προσανατολισμό τους, δραστηριοποιούνται επίσης σε έργα που σχετίζονται με καταγραφή θαλασσίων οργανισμών.

Σήμερα η Ελλάδα διαθέτει στα παραπάνω κέντρα 40 περίπου έμπειρους ειδικούς που ασχολούνται σε θέματα θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας και με τις δημοσιεύσεις τους συμβάλλουν στην πληρέστερη περιγραφή της βιοποικιλότητας των ελληνικών θαλασσών. Από αυτούς, περισσότεροι από το ένα τρίτο περίπου (15) ασχολούνται με τα ασπόνδυλα ζώα του βένθους. Σε ίσο αριθμό (10) ακολουθούν οι ομάδες ειδικών που ασχολούνται με το μεσοζωοπλαγκτόν και τα ψάρια και, τέλος, υπάρχουν πέντε ή λιγότεροι ειδικοί για το φυτοπλαγκτόν, το μακροφυτοβένθος, τα θαλάσσια θηλαστικά και τη γενετική πληθυσμών. Ένας ή δύο ερευνητές ασχολούνται με το μειοβένθος, το μικροφυτοβένθος και το μικροζωοπλαγκτόν.

Διεθνή περιοδικά που εκδίδονται στην Ελλάδα και περιέχουν εργασίες που σχετίζονται με την Ελληνική θαλάσσια βιοποικιλότητα είναι τα *Biologia Gallo-Hellenica*, *Thalassographica*, *Bios* (Macedonia, Greece), *Annales Musei Goulandris*. Ο κύριος όγκος όμως των αποτελεσμάτων της έρευνας που σχετίζεται με τη θαλάσσια βιοποικιλότητα δημοσιεύεται σε υψηλής στάθμης διεθνή περιοδικά.

Τα ακόλουθα συνέδρια έχουν μακρά ιστορία στην Ελλάδα: Πανελλήνιο Συμπόσιο Ωκεανογραφίας και Αλιείας, Πανελλήνιο Συνέδριο Ιχθυολόγων και Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η αγροτική ποικιλότητα είναι ένα ακόμη εθνικώς σημαντικό θέμα και έχει αρχίσει να αναπτύσσεται πριν από 60-70 έτη. Το Εθνικό Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ), το οποίο επιβλέπεται από το Υπ. Γεωργίας, είναι το πιο σημαντικό ερευνητικό ίδρυμα στον χώρο αυτό. Αποτελείται από μεγάλο αριθμό ινστιτούτων που εξειδικεύονται σε ορισμένες ερευνητικές περιοχές, τα οποία κατανέμονται σε ολόκληρη την Ελλάδα. Τα πιο σημαντικά ινστιτούτα, όσον αφορά στη βιοποικιλότητα οικονομικής σημασίας φυτών, είναι τα εξής:

- Υποτροπικών Φυτών και Ελέας-Χανιά
- Αρωματικών Φυτών-Θεσσαλονίκη
- Σιτηρών-Θεσσαλονίκη
- Βάμβακος και Βιομηχανικών Φυτών-Σίνδος
- Κτηνοτροφικών Φυτών και Βοσκών-Λάρισα
- Φυλλοβόλων Δένδρων-Νάουσα
- Αμπέλου-Λυκόβρυση Αττικής
- Αμπελουργίας, Λαχανοκομίας, Ανθοκομίας-Ηράκλειο
- Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών-Σίνδος
- Αμπέλου, Οπωροκηπευτικών-Γαστούνη Ηλείας
- Καπνολογικό - Δράμας

Τα Ινστιτούτα του ΕΘΙΑΓΕ διαθέτουν στις περισσότερες περιπτώσεις συλλογές αναφοράς και μητρικές φυτείες, και συνεργάζονται με την Τράπεζα Γενετικού Υλικού (βλ. παρακάτω).

Υπό την εποπτεία του Υπ. Γεωργίας, έχουν δημιουργηθεί επίσης ορισμένα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Αγροτικών Ζώων που είναι αρμόδια για την τήρηση των γενεαλογικών βιβλίων των φυλών των αγροτικών ζώων καθώς και την παρακολούθηση/αξιολόγηση ζώων και φυλών. Αυτά είναι:

- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Αθηνών
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Δράμας
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Ιωαννίνων
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Καρδίτσας
- Κέντρο Γενετικής Βελτίωσης Διαβατών Θεσσαλονίκης

Στα παραπάνω ιδρύματα θα πρέπει να προστεθεί και το Ινστιτούτο του ΕΘΙΑΓΕ στον Άγιο Μάμα Χαλκιδικής και τα Εργαστήρια των Τομέων ή Τμημάτων του Γεωπονικού και Ζωικής Παραγωγής Πανεπιστημίου Αθηνών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ) έχει αρχίσει σχετικά πρόσφατα να ασχολείται με θέματα βιοποικιλότητας του αγροτικού χώρου.

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ

Με το θέμα αυτό ασχολούνται, λιγότερο ή περισσότερο όλα τα Πανεπιστημιακά Τμήματα Βιολογίας, Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Κτηνιατρικής και Περιβάλλοντος. Επίσης το Ινστιτούτο Αλιευτικών Ερευνών (ΕΘΙΑΓΕ) και το Ινστιτούτο Εσωτερικών Υδάτων (ΕΚΘΕ), και το Πυρηνικό Κέντρο Δημόκριτος.

Πίνακας 7.1.1.: Συλλογές δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας και φορέας που τις διατηρεί (Με βάση πληροφορίες δελτίων που έφθασαν στο ΕΚΒΥ έως το τέλος του 1998)

Μη κρατικές οργανώσεις

Φορέας	Τίτλος συλλογής δεδομένων
1. Mom / Ελληνική Ένωση για την Έρευνα και Προστασία της Φώκας	Monachus
2.	
3. OikoTechnics Institute	European Light Dosimetry NETwork ELDONET
4.	
3. Άμεση Επέμβαση για την Προστασία της Άγριας Φύσης	Γυπαετός (<i>Gypaetus barbatus</i>) - Νεκροφάγα πουλιά
4. Αρκτούρος	Συλλογή για τον βιότοπο της Καφέ Αρκούδας
5. Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης	Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης Ελληνική Φύση Περιοχές Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
6. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία	Αρχείο απειλουμένων Σπονδυλωτών της Ελλάδας Αρχείο απειλουμένων, προστατευμένων και ενδημικών ειδών ζώων της Ελλάδας Αρχείο δεδομένων για την πανίδα της Ελλάδας Αρχείο πληροφοριών Βιοποικιλότητας Αρχείο συλλογών Ζωολογικού Μουσείου Παν/μίου Αθηνών Βιβλιογραφία της Πανίδας της Ελλάδας
7. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία	Σημαντικές Περιοχές για τα πουλιά
8. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων	BIOGREECE 95 (Βιοποικιλότητα της Ελλάδας 1995) Απογραφή των Ελληνικών Υγροτόπων ως Φυσικών Πόρων (GRIN) Turboveg (Greece), Συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τη βλάστηση της Ελλάδας Προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδος MedWet - Απογραφή υγροτόπων της Μεσογείου MedWet- Οργανώσεις, φορείς, υπηρεσίες, ιδρύματα, πρόσωπα που ασχολούνται με υγροτόπους της Μεσογείου Υδρολογικά δεδομένα για την πεδιάδα της Θεσσαλίας - Λίμνη Κάρλα Ειδική απογραφή των αλυκών της Ελλάδας

	Παρακολούθηση υγροτόπων Ποιότητα επιφανειακών υδάτων της Ελλάδας: βιβλιογραφικές αναφορές και ερευνητές Υγρότοποι της Χαλκιδικής από ιστορικο-αρχαιολογική άποψη Περιβαλλοντική νομοθεσία της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
9. Ελληνικό Κέντρο Νομικής Προστασίας Περιβάλλοντος (ΕΛΚΕΝΟΠΠ)	Νομική προστασία περιβάλλοντος
10. Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (ΚΣΕ)	Βιολογία, Οικολογία και Διαχείριση των Θηραματικών πληθυσμών Καταγραφή δραστηριοτήτων των κυνηγετικών οργανώσεων Καταγραφή της κυνηγετικής κάρπωσης και διαχρονική παρακολούθηση των θηραματικών πληθυσμών στην Ελλάδα Νομικό πλαίσιο της Θήρας και των προστατευμένων περιοχών της Ελλάδας Σχέδια Διαχείρισης της Ορεινής Περδικάς (<i>Alectoris graeca</i>), Νησιωτικής Πέρδικας (<i>Alectoris chukar</i>), Αγριόχοιρου (<i>Sus scrofa</i>), Ζαρκαδιού (<i>Capreolus capreolus</i>) Το κυνήγι από την αρχαιότητα έως σήμερα
11. Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας	Herbarium Goulandrionum (Ath) Ornis Database Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ερπετολογικά δεδομένα Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ορνιθολογικά δεδομένα Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Συλλογή Εντόμων Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Συλλογή Μαλακίων
12. Παγκόσμιο Ταμείο για την Φύση - WWF Ελλάς	Λαγγόνα - Νανόχηννα Τα αρπακτικά πουλιά της Δαδιάς
13. ΣΤ' Κυνηγετική Ομοσπονδία (Μακεδονίας & Θράκης)	Βιβλιογραφία σχετική με Οικολογία και Διαχείριση θηραματικών ειδών Καταγραφή ειδών Πτηνοπανίδας σε Υγροτόπους της Μακεδονίας & Θράκης Μητρώο κυνηγών Μακεδονίας - Θράκης

14. Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας	Καταγραφή αναπαραγωγικής δραστηριότητας Θαλάσσιας χελώνας <i>Caretta caretta</i> Καταγραφή εμφανίσεων νεκρών, ασθενών ή τραυματισμένων θαλάσσιων χελωνών Καταγραφή Παραλιών
--	---

Ινστιτούτα έρευνας

Φορέας	Τίτλος Συλλογής δεδομένων
1. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας	Ανάλυση θαλάσσιας πλαγκτού στον κόλπο της Καβάλας Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Αλιευτικής Έρευνας Πανίδα και χλωρίδα του Στρυμονικού κόλπου Συλλογή αβιοτικών δεδομένων κόλπου Καβάλας Συλλογή αβιοτικών δεδομένων Λιμνοθαλασσών Νέστου Συλλογή αβιοτικών δεδομένων Στρυμονικού κόλπου και κόλπου Ιερισσού Σύνθεση υποθαλάσσιας πανίδας στο Β Αιγαίο
2. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών	Καταγραφή τύπων οικοτόπων, θάμνων και δέντρων της Κρήτης Κούσκουρα Αρναία Η Μυκοχλωρίδα της Ελλάδας
3. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Εγγείων Βελτιώσεων	Μετρήσεις Παροχής Ποταμού Αξιού Συλλογή Μετεωρολογικών δεδομένων
4. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Εδαφολογίας Αττικής	Γεωσκώληκες ως πεδο-Βιοδείκτες Συλλογή Δεδομένων / καταγραφές εδαφικών πόρων
5. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Εδαφολογίας Θεσ/νίκης - Τμήμα Χαρτογρ & Ταξιν Εδαφών	Γονιμότητα εδαφών και ορθολογική χρήση λιπασμάτων
6. ΕΘΙΑΓΕ, Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Μ & Θράκης	Μορφολογικά - Φυσιολογικά - Χημικά χαρακτηριστικά Φυτογεωγραφικά - οικογεωγραφικά - εθνοβοτανικά δεδομένα

Φωτογραφικό υλικό

Οδηγός δεδομένων (ΕΘΙΑΓΕ Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Μ & Θράκης)

7. ΕΘΙΑΓΕ, Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Βόλου Συλλογή εντόμων	
8. Εργαστ Χημικής Οικολογίας, Ινστιτούτο Βιολογίας, ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος"	Σύγχρονες προοπτικές στον τομέα της βιολογικής αντιμετώπισης επιβλαβών για τις καλλιέργειες οργανισμών με την βοήθεια της επιστήμης της πληροφορικής
9. Ινστιτούτο Βιολογίας ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος"	Θρεπτικά άλατα και θειούχες ενώσεις Οικολογία Φυτοπλαγκτού των Ελληνικών Θαλασσών
10. Ινστιτούτο Θαλασσιών Βιολογικών Πόρων - Εθνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών	Αφθονία βενθοπελαγικών ψαριών
11. Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας -Εθνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών	Αβιοτικά χαρακτηριστικά ελληνικών θαλασσών Θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα Ελλάδας

Εκπαιδευτικά ιδρύματα

Φορέας	Τίτλος Συλλογής δεδομένων
1. ΕΜΠ, Τμ Πολιτικών Μηχανικών, Τομ Υδατικών Πόρων, Υδραυλικής και Θαλάσσιας Μηχανικής	Βάση Δεδομένων για το Φυσικό Περιβάλλον της Ελλάδας
2. Επιτροπή Εκπαίδευσης και Έρευνας ΤΕΙ Μεσολογίου	Μελέτη του γόνου και των υπομεγεθών ψαριών της οικογένειας Mugilidae (Κεφαλοειδή) στη Λιμνοθάλασσα Μεσολογίου (Κλείσοβα)
3. Εργαστήριο Γεωργίας, Τμήμα Γεωπονία, Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, Πανεπ Θεσσαλίας	Συλλογή Εδαφολογικών δεδομένων Ανατολικής Θεσσαλικής Πεδιάδας και δεδομένων συστημάτων χρήσης γης Συλλογή Γενετικού Υλικού Άγριων φυτών συγγενών προς τα καλλιεργούμενα Συλλογή Γενετικού Υλικού Βαμβακιού κατατεθειμένο στην Τράπεζα Γενετικού Υλικού Θεσσαλονίκης

	Συλλογή καλλιεργούμενων φυτών (field 4 seed collection)
4. Εργαστήριο Δασικής Βοτανικής - Γεωβοτανικής, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, ΑΠΘ	"Herbarium" Εργαστηρίου Δασικής Βοτανικής - Γεωβοτανικής "Δασοβοτανικός κήπος" Εργαστηρίου Δασικής Βοτανικής - Γεωβοτανικής "Φυτοκοινωνιολογικά δεδομένα " Εργαστηρίου Δασικής Βοτανικής - Γεωβοτανικής
5. Εργαστήριο Δασικών Βοσκοτόπων, Τμήμα Δασολογίας & Φυσ. Περιβάλλοντος, ΑΠΘ	Οικολογία, Οικοφυσιολογία, σχεδιασμός και διαχείριση λιβαδικού τοπίου (και περιβάλλοντος) Εδαφολογικά δεδομένα φυσικών οικοσυστημάτων Λιβαδική βλάστηση
6. Εργαστήριο Ζωολογίας, ΑΠΘ	River A River B
7. Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων	Land Use Αυτοφυή Φυτά της Μεσογειακής Περιοχής: Χρήση και Προστασία (MEDUSA) Βοτανικό Μουσείο (Herbarium) Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων
8. Τμήμα Ιχθυοκομίας - Αλιείας, ΤΕΙ Μεσολογίου	Monitoring Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου
9. Τομέας Βοτανικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών	Βάση δεδομένων των ενδημικών, σπάνιων, απειλούμενων και προστατευόμενων φυτών της ελληνικής χλωρίδας - Chloris
10. Τομέας Γεωφυσικής, Τμήμα Γεωλογίας ΑΠΘ	Δεδομένα σεισμών
11. Τομέας Ζωικής Παραγωγής, Τμήμα Γεωπονίας ΑΠΘ	Αυτοχθόνων Πληθυσμών Ιπποειδών Ελλάδος (ΑΠΙΕ)
12. Τομέας Μετεωρολογίας - Κλιματολογίας ΑΠΘ	Μετεωρολογικά και Κλιματικά στοιχεία του Μετεωρολογικού Σταθμού του ΑΠΘ
13. Τομέας Οικολογίας - Ταξινομικής Τμήμα Βιολογίας ΕΚΠΑ	Μεσογειακά και άλλα χερσαία οικοσυστήματα (UAECO)

Δημόσιες υπηρεσίες

Φορέας	Τίτλος Συλλογής δεδομένων
1. Γενική Γραμματεία Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος	Ταξινόμηση των γαιών της χώρας
2. Δ/νση Δασών Λασιθίου	Γενική Διαχείριση Δασικού Περιβάλλοντος στα αντικείμενα Έδαφος - Κλίμα- Νερό Γενική Διαχείριση Δασικού Περιβάλλοντος στα αντικείμενα της χλωρίδας και της πανίδας
3. Δ/νση Δασών Λέσβου	Δασικές πυρκαγιές Ν Λέσβου
4. Δ/νση Δασών Ν Ροδόπης	Καταγραφή εδαφολογικών-κλιματολογικών και υδρολογικών συνθηκών των δασικών οικοσυστημάτων Καταγραφή της χλωρίδας των δασικών οικοσυστημάτων
5. Δ/νση Δασών Πρέβεζας	Αβιοτικά Στοιχεία Οικοσυστημάτων Ν Πρέβεζας Βιοτικά στοιχεία Οικοσυστημάτων Νομού Πρέβεζας Χάρτες- Διαγράμματα - Αεροφωτογραφίες
6. Δ/νση Έρευνας Υπ Γεωργίας	Μετεωρολογικές παράμετροι Πορείες καλλιεργειών Φαινολογικά στοιχεία
7. Δασαρχείο Αλμυρού	Διαχείριση Δασών Επαρχίας Αλμυρού
8. Δασαρχείο Βέροιας	Άδειες θήρας Δασαρχείου Βέροιας Δασικά Συμπλέγματα Δασαρχείου Βέροιας
9. Δασαρχείο Ελασσόνας	Μελέτη Διαχείρισης του Δημοσίου Δάσους Κοκκινοπηλού Ελασσόνας 1989-1998 Μετεωρολογικά στοιχεία καθώς και εδαφολογικά στοιχεία Δασαρχείο Ελασσόνας
10. Δασαρχείο Θάσου	Απολογιστικά στοιχεία Δασαρχείου Θάσου Μελέτη Διαχείρισης Δασών ΝΘάσου
11. Δασαρχείο Καλαμπάκας	Ασπροπόταμος (Δασικό Σύμπλεγμα) Μαλανάσι (Δασικό Σύμπλεγμα)

	Χείμαρρος Κουφοξυλιάς περιοχής Χαλικίου Συμπλέγματος
	Χείμαρρος Μαλακασιώτης
12. Δασαρχείο Καρδίτσας	Διαχειριστική Έκθεση Δημοσίου Δάσους Αγράφων
13. Δασαρχείο Καρπενησίου	Διαχειριστικές Μελέτες Δασαρχείου Καρπενησίου Διαχειριστικές Μελέτες Δασαρχείου Καρπενησίου Χάρτες - Αεροφωτογραφίες Δασαρχείου Καρπενησίου
14. Δασαρχείο Κασσάνδρας	Αεροφωτογραφίες Δασαρχείου Κασσάνδρας Μελέτες Δασαρχείου Κασσάνδρας Μετεωρολογικός Σταθμός Δασαρχείο Κασσάνδρας Περιοχές και θέσεις που παρουσιάζουν οικολογικό ενδιαφέρον Χερσονήσου Κασσάνδρας Χάρτες Δασαρχείου Κασσάνδρας
15. Δασαρχείο Λαγκαδά	Άδειες θήρας Δασαρχείου Λαγκαδά Μηνύσεις για Δασικές παραβάσεις Δασαρχείου Λαγκαδά Παραγωγή ξυλείας Δασαρχείου Λαγκαδά Πυρκαγιές Δασαρχείου Λαγκαδά
16. Δασαρχείο Λάρισας	Διαχειριστική Μελέτη Δημοσίων Δασών Συμπλέγματος Όσσας 1990-1999
17. Δασαρχείο Ξυλοκάστρου	Άδειες θήρας Δασαρχείου Ξυλοκάστρου Αεροφωτογραφίες Δασαρχείου Ξυλοκάστρου Βιβλιογραφία Διαχειριστικές εκθέσεις δασικών συμπλεγμάτων περιφέρειας Δασαρχείου Ξυλοκάστρου Νομοθεσία Δασαρχείο Ξυλοκάστρου Χάρτες Δασαρχείου Ξυλοκάστρου
18. Δασαρχείο Πάρνηθας	Αξιολόγηση της Πάρνηθας ως φυσικό Οικοσύστημα

	Δασικές Πυρκαγιές στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας από το 1913 έως το 1996
	Δασική Αναψυχή στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας
	Ελαφοπανίδα στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας
	Μετεωρολογικές παρατηρήσεις στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας και κλιματικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής
	Ξήρανση Ελάτης στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας
	Συλλογή δεδομένων βιολογίας, οικολογίας και διαχείρισης του <i>Cervus elaphus</i> στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας
	Συλλογή δεδομένων πανίδας στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας
	Συλλογή δεδομένων χλωρίδας και βλάστησης στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας
	Συλλογή Χαρτών και αεροφωτογραφιών της περιοχής της Πάρνηθας
19. Δασαρχείο Πολυγύρου	Αβιοτικά Στοιχεία Διαχειριστικών Μελετών Δημοσίων Δασών Περιοχής Δασαρχείου Πολυγύρου
	Αεροφωτογραφίες Δασαρχείου Πολυγύρου
	Διαχειριστικές Μελέτες Δημοσίων Δασών Περιοχής Δασαρχείου Πολυγύρου
	Στατιστική πυρκαϊών Δασαρχείου Πολυγύρου
20. Δασαρχείο Τρικάλων	Θηράματα που φονεύθηκαν από κυνηγούς στην Ελεγχόμενη Κυνηγετική περιοχή Κόζιακα
21. Υπ. Γεωργίας, Γενική Δ/νση Αλιείας	Αλιευτική Νομοθεσία
	Ποιότητα επιφανειακών υδάτων
22. Υπ Γεωργίας, Δ/νση Αναδασώσεων ΔΟΥ Τμήμα Αναδασώσεων	Αναδασώσεις
23. Υπ Γεωργίας, Δ/νση Αναδασώσεων και ΔΟΥ Τμήμα Χειμάρρων	Συλλογή δεδομένων για τα έργα δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων
	Συλλογή δεδομένων για τις μελέτες δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων

24. Υπ Γεωργίας, Δ/νση Αναδασώσεων, Τμ Λευκοκαλλιέργειας	Απογραφή Δημοσίων και μη Δημοσίων Λευκώνων και Δενδροστοιχειών Λεύκης στην Ελλάδα
---	--

25. Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης, Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος	Παρακολούθηση Υδάτων
---	----------------------

Πίνακας 7.1.2. : Παράμετροι που καταγράφονται στις βάσεις δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον και για συναφή θέματα

Είδη πανίδας

1. Αβιοτικά δεδομένα τόπου
2. Αλιευτική απόδοση των αποθεμάτων
3. Ανάλυση ποιοτική και ποσοτική πλανκτού
4. Αναπαραγωγή / Αναγέννηση
5. Απειλές
6. Αύξηση
7. Βιβλιογραφία
8. Βιογεωγραφική περιοχή εμφάνισης
9. Δείκτες(Ποικιλότητας - αντοχής στη ξηρασία)
10. Εποχή εμφάνισης ειδών
11. Κατάσταση διατήρησης
12. Κινητικότητα βάση υψομέτρου
13. Κυνήγι
14. Μετακινήσεις πληθυσμών
15. Μορφή διαχείρισης
16. Οικονομία
17. Πλαίσιο προστασίας
18. Πληθυσμιακά στοιχεία
19. Πληροφορίες για τον οικότοπο του είδους
20. Σύνθεση αλιευμάτων
21. Τροφή ζώων
22. Χωρική κατανομή

Είδη χλωρίδας

1. Αβιοτικά δεδομένα τόπου
2. Αναπαραγωγή / Αναγέννηση
3. Απειλές
4. Αύξηση
5. Βιβλιογραφία
6. Βιογεωγραφική περιοχή εμφάνισης
7. Βιολογία σπερμάτων
8. Βιομορφή, αυξητική μορφή
9. Γενετικοί πόροι
10. Δείκτες(Ποικιλότητας - αντοχής στη ξηρασία)
11. Δηλητήρια
12. Διαχείριση
13. Έκταση
14. Εξάπλωση : τοποθεσίες στην Ελλάδα, κράτη εκτός Ελλάδας
15. Ιδιότητες (φαρμακευτικές, αρωματικές κλπ.)
16. Κατάσταση διατήρησης
17. Παραγωγικότητα
18. Περιγραφικά στοιχεία
19. Περιοχή προέλευσης είδους
20. Πλαίσιο προστασίας
21. Πληθυσμιακά στοιχεία

22. Πληροφορίες για τον οικότοπο του είδους
23. Προσαρμογές στη φωτιά
24. Προσαρμογή στην ξηρασία
25. Προστασία (εθνική / διεθνής νομοθεσία, παρουσία σε
26. Στοιχεία για τις σπορομερίδες της Τράπεζας Σπερμάτων
27. Φαινολογία
28. Χημικά στοιχεία

Οικότοποι ή ενδιαιτήματα ή μονάδες βλάστησης

1. Αβιοτικά δεδομένα τόπου
2. Απειλές
3. Αύξηση
4. Βελτίωση βιοτόπων
5. Βιβλιογραφία
6. Βιογεωγραφική περιοχή εμφάνισης
7. Βιοποικιλότητα
8. Γενετικοί πόροι
9. Διαχείριση
10. Διαχρονική εξέλιξη
11. Έκταση
12. Επίδραση της βόσκησης
13. Εξέλιξη της λιβαδικής βλάστησης
14. Ζωτικότητα
15. Κάλυψη – Χρήσεις γης
16. Κατάσταση διατήρησης
17. Κοινωνική δομή
18. Κοινωνικότητα
19. Μορφή διαχείρισης
20. Οικολογική κατάσταση
21. Οικονομία
22. Οικοτουριστική ανάπτυξη
23. Οικοφυσιολογικές παράμετροι
24. Παραγωγή (π.χ. είδος προϊόντων, διάθεση κλπ)
25. Πλαίσιο προστασίας
26. Πληθοκάλυψη
27. Πληροφορίες για τον οικότοπο του είδους
28. Προσαρμογή στην ξηρασία
29. Συνθήκες ιδιοκτησίας
30. Υποδομές
31. Φάση διαδοχής
32. Χωρική κατανομή

7.2 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Η Ενημέρωση και η Ευαισθητοποίηση του Κοινού θεωρείται καίριο στοιχείο στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά των ανθρώπων και τις δραστηριότητές τους, προωθώντας έτσι το αίτημα για προστασία.

Η ενημέρωση επικαλύπτεται σε αρκετά σημεία τόσο με την *εκπαίδευση* (δηλαδή τη μετάδοση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε ένα μεγάλο εύρος αντικειμένων που διενεργείται από συμβατικά εκπαιδευτικά ιδρύματα μέσα από γενικότερα και ολοκληρωμένα προγράμματα σπουδών), όσο και με την *κατάρτιση* (δηλαδή τη μετάδοση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μιας ομάδας ανθρώπων σε περιορισμένο αντικείμενο μέσω ενός ειδικά σχεδιασμένου προγράμματος ομιλιών, επιδείξεων και ασκήσεων).

Η ενημέρωση (στην αειφορική διαχείριση των υδροτόπων) εκείνων των κοινωνικών ομάδων ή του συνόλου του πληθυσμού που χρησιμοποιούν τις αξίες των υδροτόπων, έχει αποδειχθεί ότι είναι ένα από τα πολλά αποτελεσματικά μέσα που προωθούν τη διατήρηση.

Η ενημέρωση μπορεί να έχει προληπτικό ή και θεραπευτικό χαρακτήρα, να αφορά ένα πολύ ειδικό θέμα ή μια σειρά θεμάτων. Όμως για να είναι αποτελεσματική πρέπει να σχεδιάζεται και να εφαρμόζεται μέσω ειδικής διαδικασίας, μέσω ενός «μηχανισμού».

Ο μηχανισμός της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης περιλαμβάνει τρία κύρια στάδια: α) *σχεδιασμό* (ανάλυση, σύνθεση και προγραμματισμό), β) *διεξαγωγή* και γ) *αξιολόγηση*:

α) Σχεδιασμός

Ο σχεδιασμός ενός έργου ενημέρωσης, ο οποίος αποτελεί το πρώτο και κρίσιμότερο στάδιο, περιλαμβάνει την ανάλυση, τη σύνθεση και τον προγραμματισμό των ενεργειών που θα υλοποιηθούν.

Μέσω της ανάλυσης αναγνωρίζονται οι συνιστώσες εκείνες της προστασίας και διατήρησης των υδροτόπων στις οποίες μπορεί να έχει αποτελεσματικότητα η ενημέρωση. Διερευνάται η υπάρχουσα στάση και συμπεριφορά των κοινωνικών ομάδων, οι υπάρχουσες συνθήκες όσον αφορά τα φυσικά γνωρίσματα, την οικολογική, οικονομική και κοινωνική αξία, οι δυνατότητες αειφορικής ανάπτυξης, οι άνθρωποι και οι κοινωνικές ομάδες που εμπλέκονται, κ.λπ. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην εκτίμηση της ζήτησης για ενημέρωση καθώς και στις ανάγκες για ενημέρωση και της ανάλυσής τους. Από την επιτυχία της διαδικασίας αυτής εξαρτάται η αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης που θα πραγματοποιηθεί.

Την ανάλυση ακολουθεί η σύνθεση της δομής ενός έργου ενημέρωσης. Στο σημείο αυτό γίνεται η σύνδεση της ενημέρωσης με τις υπάρχουσες συνθήκες και με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Γίνεται η αναγνώριση των φορέων που μπορούν να προσφέρουν ενημέρωση στις ομάδες στόχους που έχουν οριστεί καθώς επίσης γίνεται αναγνώριση και των φορέων και προσώπων έχουν πείρα στα θέματα τα οποία θα πραγματευθεί το έργο ενημέρωσης. Εγκαθίστανται συνεργασίες ανάμεσα σε αυτούς, με σαφείς αρμοδιότητες και περιορισμούς. Οι ανάγκες για ενημέρωση που αναγνωρίστηκαν στην προηγούμενη διαδικασία, μεταφράζονται εδώ σε σκοπούς της

ενημέρωσης, δηλαδή σε μια συμπεριφορά που θα τεθεί σε εφαρμογή στην καθημερινή πρακτική των ατόμων μετά το τέλος της ενημέρωσης. Ο προσδιορισμός των σκοπών πρέπει να γίνει πολύ προσεκτικά, αφού αυτός καθορίζει το περιεχόμενο του έργου ενημέρωσης καθώς και την αξιολόγησή του. Η σύνθεση ενός έργου ενημέρωσης προϋποθέτει τον βέλτιστο συγκερασμό:

- παραγόντων που συνδέονται με τις ομάδες στόχους (διαθεσιμότητα, επίπεδο γνώσεων, κ.λπ.) και
- εξωτερικών παραγόντων (προϋπολογισμός, διαθέσιμη πείρα, κ.λπ.).

Ακολουθεί η επιλογή μεθόδων οι οποίες αρμόζουν στο συγκεκριμένο έργο και ακολουθεί ο προγραμματισμός και η οργάνωση του προγράμματος ενημέρωσης και των δράσεων που αυτό περιλαμβάνει.

β) Διεξαγωγή

Στο στάδιο αυτό υλοποιείται το έργο ενημέρωσης. Στο σύνολο του προγράμματος αλλά κυρίως στο στάδιο αυτό, απαραίτητη κρίνεται η ύπαρξη ενός συντονιστή, ο οποίος θα πρέπει:

- Να καταστήσει σαφές το πλαίσιο και τους σκοπούς του έργου.
- Να διασφαλίσει την έκφραση όλων των υφιστάμενων απόψεων, προσδοκιών και αναγκών μέσα από το έργο.
- Να χρησιμοποιεί τις ικανότητες των συμμετεχόντων ως υποστήριξη του έργου.
- Να φροντίζει την τήρηση του χρονοδιαγράμματος, με ευελιξία για τη δυνατότητα ανταπόκρισης σε ενδιαφέροντα θέματα τα οποία θα ανακύψουν.
- Να επανέρχεται ανά διαστήματα στους σκοπούς του έργου και να επιβεβαιώνει την αποδοχή τους.
- Να διευθετεί τα θέματα που προκύπτουν από τους περιορισμούς ή τις ιδιαιτερότητες που υπάρχουν.
- Να βρίσκει τρόπους υπερπήδησης δυσκολιών που προκύπτουν εξαιτίας διαφορετικών ενδιαφερόντων, απρόβλεπτων περιστατικών.

γ) Αξιολόγηση

Στο στάδιο της αξιολόγησης, που συχνά παραλείπεται, οι οργανωτές και οι εμπλεκόμενοι φορείς στο έργο θα πρέπει να μάθουν ποιες διαδικασίες ακολουθήθηκαν, ποια ήταν η αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης και κατά πόσον ήταν οικονομικά αποδοτική, κ.λπ. η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με διάφορους τρόπους, σε διάφορους χρόνους και σε σχέση με διάφορες συνιστώσες ενός έργου ενημέρωσης. Το πιο δύσκολο επίπεδο αξιολόγησης είναι αυτό της εκτίμησης κατά πόσον η ενημέρωση συνέβαλε στην άρση ή άμβλυνση των τυχόν προβλημάτων που υπήρχαν και έπρεπε να αντιμετωπισθούν με το πρόγραμμα της ενημέρωσης καθώς και στην αλλαγή στάσεων και τάσεων συμπεριφοράς των ομάδων στόχων του έργου.

Υφιστάμενη πείρα από δραστηριότητες και προγράμματα ενημέρωσης στην Ελλάδα

Εδώ και πολλά έτη διεξάγονται στην Ελλάδα δραστηριότητες και έργα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης,

α. Από υπηρεσίες και εκπαιδευτικά ιδρύματα με ειδικά ενδιαφέροντα και αρμοδιότητες, π.χ.

- ΥΠΕΧΩΔΕ, για την προστασία του περιβάλλοντος, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους Φύσης '95.
- Υπουργείο Γεωργίας-Γενική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, για την προστασία των δασών από τις πυρκαγιές.
- Υπουργείο Αιγαίου, για το φυσικό περιβάλλον στο Αιγαίο.
- Τμήμα Βιολογίας, ΑΠΘ, για την προστασία του αργυροπελεκάνου και για τη Λίμνη Κερκίνη.
- Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, εκθέσεις βιβλίων και ενημερωτικού υλικού για την προστασία του περιβάλλοντος.

β. Από περιβαλλοντικές οργανώσεις όπως π.χ.

- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, δημιουργία και παρουσίαση κινητής έκθεσης για τους υγροτόπους.
- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας, έκθεση για τα ελληνικά δάση.
- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-Ελλάς και Σύλλογος Προστασίας της Θαλάσσιας Χελώνας, για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας.
- Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας, για την προστασία του ομώνυμου είδους.
- Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών, για την προστασία του αργυροπελεκάνου και των Πρεσπών.
- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-Ελλάς, για τα αρπακτικά του Δάσους της Δαδιάς.
- Εταιρεία Ανακύκλωσης, για τη διαχείριση των απορριμμάτων.
- Οικολογική Ομάδας Βέροιας, για την ανακύκλωση.

Επιπλέον το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων, από την ίδρυσή του έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, αναπτύσσοντας σειρά δραστηριοτήτων (έκδοση εντύπων και αφισών, δημιουργία εκπαιδευτικών πακέτων, διαλέξεις, ημερίδες και παρουσιάσεις, φωτογραφικές εκθέσεις, ξεναγήσεις, κ.λπ.) καθώς και ολοκληρωμένων έργων ενημέρωσης, όπως α) εκστρατεία ενημέρωσης για τις Λίμνες Βόλβη και Κορώνεια στα πλαίσια του υποπρογράμματος MedWet, β) έργο ενημέρωσης περιοχών του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000, γ) έργο ενημέρωσης εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης και περιβαλλοντικών οργανώσεων για την ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική, κ.λπ.

Άλλες σχετικές δραστηριότητες είναι:

- α) Η επιλογή της υπογραφής Προγραμματικών Συμβάσεων μεταξύ του ΥΠΕΧΩΔΕ και Νομαρχιακών-Περιφερειακών Υπηρεσιών και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή μέτρων προτεραιότητας και τη λειτουργία προσωρινών Διαχειριστικών Σχημάτων, η οποία εξυπηρετεί ακριβώς την αναγκαιότητα ενεργού και ενημερωμένης συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στη διαχείριση των υγροτόπων. Μέχρι σήμερα έχουν υπογραφεί 33 Προγραμματικές Συμβάσεις για τη διαχείριση υγροτόπων (10 στις περιοχές Ραμσάρ και 23 σε άλλους υγροτόπους).

- β) Η δημιουργία Κέντρων ενημέρωσης και η υποστήριξη έργων οργανικής γεωργίας σε ορισμένες υδρολογικές λεκάνες όπως της Λίμνης Μικρής Πρέσπας, του Δέλτα του Αξιού, του Ταυρωπού κ.λπ.
- γ) Η Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα ENVIREG, διοργάνωσε τον Σεπτέμβριο 1995, δύο διημερίδες στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας- Θράκης με θέμα τη διαχείριση των υγροτόπων, με έμφαση στους υγροτόπους Ραμσάρ που βρίσκονται στα διοικητικά τους όρια (συνολικά 7 από τους 11 ελληνικούς υγροτόπους Ραμσάρ). Τις διημερίδες παρακολούθησαν στελέχη των αντίστοιχων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Το περιεχόμενο περιελάμβανε εισηγήσεις σχετικά με τις χρηματοδοτικές δυνατότητες έργων προστασίας φυσικού περιβάλλοντος, τη διαχείριση υδατικών πόρων, τα προβλήματα και τις προοπτικές των υγροτόπων Ραμσάρ της κάθε Περιφέρειας και τέλος, την παρουσίαση του «προγράμματος αξιοποίησης και λειτουργίας υποδομής προστατευόμενων περιοχών» του ΥΠΕΧΩΔΕ.
- δ) Κατά την εφαρμογή σχετικού κανονισμού δράσεων για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κανονισμός LIFE-NATURE), το ΥΠΕΧΩΔΕ και το Υπουργείο Γεωργίας παρέχουν συμπληρωματική χρηματοδότηση σε έργα που εκπονούνται από Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και Ερευνητικούς Φορείς και που πολύ συχνά περιλαμβάνουν ενημερωτικές δράσεις.
- ε) Το Υπουργείο Εργασίας προσβλέποντας στην ενίσχυση του ρεύματος εθελοντισμού και σε σχέση με την αύξηση θέσεων εργασίας πραγματοποιεί έργα κατάρτισης ανέργων επιστημόνων καθώς και μελών Περιβαλλοντικών Οργανώσεων.

7.3 ΜΗ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Η ενεργός συμμετοχή των πολιτών ή των οργανωμένων συνόλων και ακόμη περισσότερο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, στην προστασία του περιβάλλοντος, αποτελεί σύγχρονη απαίτηση της κοινωνίας μας. Οι περιπτώσεις ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος διαρκώς πληθαίνουν και η υιοθέτηση της πολιτικής «προστασία περιβάλλοντος – αειφορική ανάπτυξη» προϋποθέτει διεπιστημονική και ολοκληρωμένη προσέγγιση. Η ενεργός συμμετοχή εκφράζει την κοινωνική αναζήτηση για άλλης μορφής οικονομική ανάπτυξη και επιτρέπει την πρόληψη των καταστροφών έγκαιρα, προτού η δυσμενής περιβαλλοντική κατάσταση διαμορφωθεί κατά τρόπο οριστικό.

Στη χώρα μας περισσότερες από 150 οργανώσεις (βάσει καταγραφής που πραγματοποιεί από το 1991 το ΕΚΒΥ, αλλά και της καταγραφής που πραγματοποίησε το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών με χρηματοδότηση του ΥΠΕΧΩΔΕ), με έντονη ανομοιογένεια μεταξύ τους, εργάζονται και δραστηριοποιούνται για την προστασία της ελληνικής φύσης. Υπάρχουν οργανώσεις που χαρακτηρίζονται από ερασιτεχνική δομή και λειτουργία, οργανώσεις που δρουν περισσότερο ως πυρήνες διαμαρτυρίας, καθώς και άλλες με επαγγελματική δομή και μακρά πείρα, τοπικής, περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας. Επίσης, υπάρχουν οργανώσεις οι οποίες αποτελούν παραρτήματα διεθνών περιβαλλοντικών οργανώσεων στη χώρα μας. Οι δραστηριότητές τους μπορεί να εστιάζονται στην προστασία ενός συγκεκριμένου φυτικού ή ζωικού είδους, είτε μπορεί να έχουν μια ευρύτητα στη θεματολογία τους.

Εξαιτίας του γεγονότος ότι οι ελληνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικοί φορείς ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, το ΕΚΒΥ έθεσε, από την ίδρυσή του, υψηλή προτεραιότητα στην υποστήριξή τους με υλικό και κάθε είδους πληροφορίες. Επίσης συνεργάστηκε με το ανθρώπινο δυναμικό των οργανώσεων, για θέματα όπως, η παρακολούθηση των απειλών σε υδροτόπους, η απογραφή των ελληνικών υδροτόπων, η διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων, η καταγραφή του ανθρώπινου δυναμικού που εργάζεται κοντά σε υδροτοπικές περιοχές, κ.λπ. η συνεργασία αυτή είχε ως αποτέλεσμα την απόκτηση πείρας από τις τοπικές περιβαλλοντικές οργανώσεις και την ενίσχυση του ρόλου τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η στήριξη των περιβαλλοντικών οργανώσεων και η συνεργασία τους, διασφαλίστηκε βαθμιαία. Αρχικά (Δεκέμβριος 1991), η στάση των ελληνικών περιβαλλοντικών οργανώσεων απέναντι σε οργανισμούς όπως το ΕΚΒΥ αλλά και στη συνύπαρξή τους στον ίδιο χώρο, ήταν ιδιαίτερος επιφυλακτική. Και αυτό διότι ήταν πρόσφατες οι μνήμες και έντονα τα προβλήματα που είχαν προκύψει από την πρώτη προσπάθεια οργάνωσης του οικολογικού κινήματος στην Ελλάδα και τη δημιουργία και εξέλιξη των Οικολόγων Εναλλακτικών ως πολιτικό κόμμα.

Χρειάστηκαν περισσότερα από δύο έτη σκληρών προσπαθειών και δράσεων από πλευράς του ΕΚΒΥ για να πεισθούν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις ότι αυτό δεν είχε σκοπό να τις ανταγωνισθεί, αλλά αντιθέτως να βοηθήσει στις δράσεις τους με συμβουλές, υλικό ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, πληροφόρηση και επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα υπέρ της προστασίας της φύσης. Τελικά, αυτή η βοήθεια εκτιμήθηκε και οι οργανώσεις ανταποκρίθηκαν με ανεκτίμητες συνεισφορές στις δράσεις του ΕΚΒΥ.

Με βάση τα λεπτομερή στοιχεία του αρχείου κοινωνικών δεδομένων του ΕΚΒΥ, τα τελευταία έτη εκδίδεται κατάλογος με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ελλάδας και διαφόρων χωρών της Μεσογείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος διανέμεται στις ίδιες τις οργανώσεις, στις δημόσιες υπηρεσίες, τα πανεπιστήμια, τους φορείς αυτοδιοίκησης, κ.λπ. Έως σήμερα έχουν εκδοθεί 3 κατάλογοι. Πέραν αυτών των καταλόγων, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, σε έρευνα που έκανε το 1996 για τους φορείς που ασχολούνται με το περιβάλλον στην Ελλάδα, εξέδωσε σχετικό κατάλογο στον οποίο περιλαμβάνονται και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Επίσης, από το 1991 έως σήμερα οργανώθηκαν, αρχικά από το ΕΚΒΥ και στη συνέχεια από τις ίδιες τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, εννέα πανελλαδικές συναντήσεις, εκατό και πλέον περιβαλλοντικών οργανώσεων, σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας (Φανάρι Ροδόπης, Σιδηρόκαστρο, Ηγουμενίτσα, Βέροια, Χρυσούπολη, Αγρίνιο-Μεσολόγγι, Αλεξανδρούπολη, Βόλος, κ.λπ.). μέσα από τις συναντήσεις αυτές και μέσω των άτυπων καναλιών επικοινωνίας μεταξύ τους, διαπιστώθηκε η ανάγκη συντονισμού του έργου των οργανώσεων, με σκοπό την ενδυνάμωση του ρόλου τους, την ενίσχυση του έργου τους αλλά και τη φυγή από την απομόνωση των στενών ορίων της πόλης τους.

Η προώθηση της συνεργασίας και η δικτύωση των περιβαλλοντικών οργανώσεων άρχισε να προβάλλεται ως ζητούμενο, από την 4^η Πανελλαδική Συνάντηση καθώς και στις κατά τόπους περιφερειακές συναντήσεις τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, διερεύνησαν και επεξεργάστηκαν τρόπους και πρακτικές για τη συνένωση των ομάδων τους και τη δημιουργία ενός συνδέσμου περιβαλλοντικών οργανώσεων. Η προσπάθεια αυτή δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα κυρίως λόγω δυσκολιών τεχνικής φύσεως.

Όμως κατά τη διάρκεια της 6^{ης} συνάντησης των περιβαλλοντικών οργανώσεων, τον Νοέμβριο του 1995, προωθήθηκε η ίδρυση ειδικών συντονιστικών σχημάτων και οι προσκεκλημένοι υπουργοί εξέφρασαν τη διάθεσή τους να υποστηρίξουν οργανωμένες δράσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Στο δίκτυο που ιδρύθηκε, συμμετέχουν αρκετές περιβαλλοντικές οργανώσεις, ο αριθμός των οποίων με την πάροδο του χρόνου αυξάνει. Το δίκτυο αυτό συνεχίζει ως σήμερα τη λειτουργία του, με μια χαλαρή μορφή οργάνωσης και συντονίζεται από επταμελής γραμματεία. Η γραμματεία αυτή ορίζεται με ψηφοφορία από τις ίδιες τις περιβαλλοντικές οργανώσεις και η διάρκεια της θητείας της είναι ένα έτος. Οι δυσκολίες και τα προβλήματα που προέκυψαν κυρίως στην αρχή λειτουργίας αυτού του δικτύου ήταν και είναι πολλά και κυρίως οφείλονται σε εξωγενείς παράγοντες (έλλειψη οικονομικών πόρων, υλικοτεχνικής υποδομής, κ.λπ.) αλλά και σε εσωτερικές αδυναμίες των οργανώσεων.

Τα δύο τελευταία έτη, με την οικονομική στήριξη του ΥΠΕΧΩΔΕ η επταμελής γραμματεία των περιβαλλοντικών οργανώσεων, η οποία έχει την έδρα της στον Βόλο, έχει αποκτήσει τον ελάχιστο αναγκαίο εξοπλισμό για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της και του δικτύου καθώς επίσης και μια σειρά οργανώσεων που συμμετέχουν σε αυτό έχουν αποκτήσει Η/Υ και ηλεκτρονικές διευθύνσεις επικοινωνίας (e-mail) για τον καλύτερο συντονισμό και τη βελτιστοποίηση των εργασιών τους.

Όμως ιδιαίτερα σημαντικό βήμα αποτέλεσε η ψήφιση στο 9^ο συνέδριο των περιβαλλοντικών οργανώσεων, του καταστατικού τους βάσει του οποίου πάρθηκαν αποφάσεις για τις αρχές, τους σκοπούς αλλά και τα μέσα για την επίτευξη των σκοπών του δικτύου. Ορίστηκαν επίσης οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής των οργανώσεων στο δίκτυο. Σύμφωνα με το καταστατικό του δικτύου που ψηφίστηκε από 39 έως σήμερα οργανώσεις, τα όργανα του δικτύου είναι η Γενική Συνέλευση (το συνέδριο), η Επταμελής γραμματεία, η Εξελεγκτική Επιτροπή και οι Θεσμοθετημένες Επιτροπές, οι αρμοδιότητες των οποίων ορίζονται από το καταστατικό.

Παρόλες τις δυσκολίες και τα προβλήματα που προέκυψαν και που συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, η συμβολή τους στην προστασία και διατήρηση της ελληνικής φύσης ήταν περισσότερο από πολύτιμη. Η νομοθετική αναγνώριση των παρεμβάσεων τους θα απέδιδε ακόμη θετικότερα αποτελέσματα και είναι ίσως από ζητήματα που θα πρέπει να διερευνηθούν.

Πηγές χρηματοδότησης

Σημαντική παράμετρο στη λειτουργία των Π.Ο. αποτελεί βέβαια και το ζήτημα των πηγών χρηματοδότησης τους. Συχνά, η έλλειψη πόρων αποδεικνύεται καθοριστικός παράγοντας για την συνέχιση των δραστηριοτήτων μιας Π.Ο. που μοιραία οδηγείται είτε στην αυτοδιάλυση, είτε στην αδράνεια.

Παράλληλα, το ζήτημα των πηγών χρηματοδότησης συνδέεται ευθέως με το επίπεδο οργάνωσης των Π.Ο., εφόσον οι οργανώσεις με ευρύτερη εμβέλεια εξασφαλίζουν πόρους για τη λειτουργία τους και αναπτύσσουν νέες δραστηριότητες υιοθετώντας σταδιακά μια μορφή επαγγελματισμού. Αντιθέτως οι οργανώσεις με χαλαρή σύνδεση και ασυνεχή λειτουργία αντιμετωπίζουν δυσεπίλυτα προβλήματα χρηματοδότησης, που επιδρούν ανασχετικά στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα την αναπαραγωγή ενός φαύλου κύκλου.

Σύμφωνα με μικρές έρευνες που έχουν γίνει κατηγοριοποιήθηκαν οι πηγές χρηματοδότησης και κατά τα σχετικά μερίδια εκάστης των πηγών, ως εξής:

α) Εισφορές μελών: Αποτελεί τη συνηθέστερη πηγή χρηματοδότησης με τα γνωστά βεβαίως προβλήματα (όπως καθυστέρηση στην πληρωμή, κ.λπ) Οι οργανώσεις των οποίων το υψηλότερο ποσοστό των εσόδων τους προέρχεται απ'αυτήν την πηγή, διακρίνονται μεταξύ τους αφενός στις μικρές ομάδες ερασιτεχνικής δομής (με αντίστοιχα χαμηλά οικονομικά μεγέθη ως απόλυτο αριθμό) και αφετέρου στις ευρεία εμβέλειας οργανώσεις, των οποίων το σύστημα συνδρομών και εκτάκτων ενισχύσεων λειτουργεί αποδοτικά και απλώνεται σε ευρύ κοινωνικό φάσμα.

Η προσπάθεια των περισσότερων οργανώσεων για τη μείωση της εξάρτησής τους από αυτήν την πηγή αποτυπώνεται διαχρονικά στην εξέλιξη των σχετικών μεριδίων καθεμίας χρηματοδοτικής πηγής. Έτσι, το 1991 οι εισφορές μελών συνεισφέρουν κατά 75-100% στη διαμόρφωση των συνολικών εσόδων τους για το 61% των οργανώσεων ενώ το 1995 για το 53,5%.

β) Χορηγίες: Από αρκετές Π.Ο. γίνεται συστηματική προσπάθεια εύρεσης χορηγών, είτε στο χώρο των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων, είτε στο χώρο των διεθνών και ελληνικών ιδρυμάτων. Τα έως τώρα αποτελέσματα δεν είναι θεαματικά, υπάρχει

όμως σταθερά αυξητική τάση στον αριθμό των οργανώσεων, που ένα τμήμα των εσόδων τους προέρχεται από χορηγίες.

Συγκεκριμένα το 1991 υπήρχαν 24 οργανώσεις με έσοδα από χορηγίες, ενώ αντιστοίχως το 1995 υπήρχαν 38. Η ανάπτυξη του συστήματος χορηγιών σχετίζεται με τις εκάστοτε φορολογικές ρυθμίσεις που χρηματοδοτούν πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και άλλες δραστηριότητες. Η περιστολή ισχύος της σχετικής ευνοϊκής ρύθμισης που περιορίζει τις φοροαπαλλαγές μόνον στις περιπτώσεις που αφορούν κοινωφελείς οργανισμούς επέδρασε ανασχετικά στην ανάπτυξη του συστήματος χορηγιών. Ακριβώς για αυτό γίνεται προσπάθεια των Π.Ο. να επεκταθεί ο χαρακτηρισμός του κοινωφελούς στα μη κερδοσκοπικά σωματεία και εταιρείες, ως κίνητρο για τις επιχειρήσεις που προτίθενται να ενισχύσουν περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

γ) Εισπράξεις από εκδηλώσεις: Μια άλλη πιθανή πηγή χρηματοοικονομικών εισροών για τις Π.Ο. είναι η οργάνωση και διεξαγωγή εκδηλώσεων με περιβαλλοντικό περιεχόμενο, οι οποίες συνήθως είναι συναυλίες, εκθέσεις έντυπου και οπτικού υλικού, εκδρομές και ξεναγήσεις σε βιότοπους, πώληση προπαγανδιστικού υλικού κ.λπ.

Η ανάπτυξη αυτής της πηγής εσόδων προσκρούει στο χαμηλό οργανωτικό επίπεδο των περισσότερων Π.Ο. (ανεπάρκεια υποδομών, ασυνεχής ενασχόληση, χαμηλός βαθμός συσπείρωσης μελών, έλλειψη πόρων για χρηματοδότηση της οργάνωσης και προβολής των εκδηλώσεων, υπάρχουν όμως και 13 οργανώσεις με αντίστοιχα ποσοστά της τάξεως του 50-74%..

δ) Εισφορές από την Κεντρική Διοίκηση: Κατά τα τελευταία έτη έχει αρχίσει η χρηματοδότηση Π.Ο. από δημόσιους φορείς κυρίως από το ΕΤΕΡΠΣ του ΥΠΕΧΩΔΕ, δευτερευόντως δε από προγράμματα των κατά τόπους Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή και κονδύλια του Υπ. Γεωργίας. Αυτή η πηγή εσόδων τροφοδοτούσε κατά ένα τμήμα μόλις 7 οργανώσεις το 1992, σταδιακά όμως η συμμετοχή της αυξάνεται και για τα έτη 1994 και 1995 η αντίστοιχη εικόνα εμφανίζει 15 και 21 οργανώσεις να χρηματοδοτούνται εν μέρει από την Κεντρική Διοίκηση (μάλιστα για το 1995 έχουμε 4 οργανώσεις να αντλούν από εκεί το μέγιστο τμήμα των εσόδων τους).

Προοπτικά οι οικονομικές συναλλαγές Κ. Διοίκησης – ΠΟ αναμένεται να εξελιχθούν αυξητικά προσφάτως δε η προώθηση σχετικού Νομοσχεδίου αποπειράται να θεσμοποιήσει αυτήν την μορφή σχέσεων. Η προοπτική αυτή συνδέεται με την ανάγκη στελέχωσης των Π.Ο. από εξειδικευμένους κατά αντικείμενο επιστήμονες ούτως ώστε οι Π.Ο. να αναλαμβάνουν και να διεκπεραιώνουν σχετικά προγράμματα.

ε) Εισφορές από Τ.Α.: Παρόμοια εικόνα εμφανίζουν και οι εισφορές από τους ΟΤΑ προς τις Π.Ο., σε σαφώς μικρότερα μεγέθη όμως. Από το 1922 που 6 οργανώσεις έχουν ως μια εκ των πηγών εσόδων τους την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το 1995 ο αντίστοιχος αριθμός είναι 17 οργανώσεις, μόνον 4 όμως απ'αυτές αντλούν άνω του 50% των εσόδων τους από την συγκεκριμένη πηγή.

Η χρηματοδότηση από τους ΟΤΑ έχει δύο συνήθως μορφές, αφ' ενός την στήριξη παρεμβάσεων των Π.Ο. σχετικά με επίκαιρα περιβαλλοντικά προβλήματα της εκάστοτε περιοχής, αφ' ετέρου την ανάθεση μελετών για παρόμοια θέματα.

στ) Εισφορές από Ε.Ε.: Η χρηματοδότηση από την ΕΕ είναι προοπτικά μια πολύ σημαντική πηγή εσόδων για τις Π.Ο.

Η ΧΙ Δ/ση της ΕΕ, που χειρίζεται τα περιβαλλοντικά θέματα, έχει ενεργοποιήσει ένα πλέγμα σχετικών προγραμμάτων και με αιχμή την Κοινοτική Πρωτοβουλία LIFE χρηματοδοτεί περιβαλλοντικές οργανώσεις και φορείς απ' όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες. Προνομιακή αντιμετώπιση έχουν τα προγράμματα που αφορούν τη διάσωση ειδών της άγριας πανίδας και την διαχείριση βιοτόπων, ενέργειες για τις οποίες η χρηματοδότηση καλύπτει το 75% του συνολικού κόστους.

Στα προγράμματα αυτά ως Επιβλέπουσα ή Συνεργαζόμενη Αρχή συμμετέχουν συνήθως είτε το ΥΠΕΧΩΔΕ, είτε το Υπ. Γεωργίας.

Κατά το 1992, έξι οργανώσεις έτυχαν κοινοτικής χρηματοδότησης, 13 οργανώσεις το 1994 και 14 το 1995, ενώ έξι απ' αυτές αποκομίζουν άνω του 50% των εσόδων τους από την ΕΕ.

Βασική προϋπόθεση αύξησης των προαναφερόμενων μεγεθών αποτελεί η δημιουργία δικτύου πληροφόρησης όλων των Π.Ο., ούτως ώστε να είναι πλήρως και εγκαίρως ενήμερες περί των πιθανών ευκαιριών που παρουσιάζει το κοινοτικό πλαίσιο και συνακόλουθα η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ Π.Ο. αλλά και άλλων τοπικών φορέων κατά περίπτωση για την κατάθεση και υποστήριξη τεκμηριωμένων προτάσεων.

8. ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η αναγνώριση του ρόλου των γεωργών στη διαχείριση της υπαίθρου και στην προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πλέον πάγιο στοιχείο της κοινοτικής πολιτικής. Ήδη, οι προτάσεις που έχουν περιληφθεί στο Πρόγραμμα Δράσης 2000 προς την κατεύθυνση της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής του 1992, συμβάλλουν στη στήριξη των γεωργικών δραστηριοτήτων οι οποίες αποσυνδέονται περισσότερο από την παραγωγή και εστιάζονται στην παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών. Σκοπός της πολιτικής αυτής είναι μια υγιής αγροτική οικονομία στην οποία οι γεωργοί, εκτός από την ευθύνη τους να παράγουν τρόφιμα, θα αναλάβουν τον ρόλο του "αγρότη επιχειρηματία" που παρέχει υπηρεσίες στην τοπική κοινωνία, στις οποίες περιλαμβάνεται και η παροχή περιβαλλοντικών αγαθών.

Στη χώρα μας (όπως και στα υπόλοιπα κράτη μέλη) το κύριο εργαλείο έως αυτή τη στιγμή για την προώθηση αυτής της πολιτικής αποτελεί ο Κανονισμός 2078/92 ο οποίος θεσπίστηκε τον Μάιο του 1992, στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Μέσα από μια σειρά αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων που προτείνει (Πίνακας 8.1), έχει τους εξής σκοπούς:

- α. Τη χρησιμοποίηση μεθόδων γεωργικής παραγωγής που θα μειώνουν τη ρύπανση από τη γεωργία.
- β. Την εφαρμογή εκτατικών μεθόδων φυτικής παραγωγής και μετατροπή αρόσιμων γαιών σε εκτατικούς βοσκότοπους.
- γ. Την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, του φυσικού χώρου, του τοπίου, των φυσικών πόρων, των εδαφών και της γενετικής ποικιλότητας.
- δ. Τη διατήρηση των εγκαταλελειμμένων γεωργικών και δασικών εκτάσεων
- ε. Τη μακροχρόνια παύση της καλλιέργειας γεωργικών εκτάσεων
- στ. Τη διαχείριση των γαιών για δημόσια χρήση
- ζ. Την εκπαίδευση και κατάρτιση

Κάθε μέλος κράτος καταρτίζει και υποβάλλει για έγκριση στην αρμόδια Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα ή περισσότερα προγράμματα. Τα αγρο-περιβαλλοντικά αυτά προγράμματα εφόσον εγκριθούν τίθενται σε εφαρμογή κατά ζώνες, στο σύνολο της επικράτειας των κρατών μελών. Μπορεί δε να περιλαμβάνουν όλα τα μέτρα σχετικά με τη χρήση των εδαφών (Πίνακας 8.1) που προβλέπει το καθεστώς ενισχύσεων, εκτός αν υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση για να περιορισθούν τα προγράμματα σε μέτρα που αφορούν ειδικά γνωρίσματα μιας περιοχής.

Στη χώρα μας μέχρι τώρα έχουν εγκριθεί και βρίσκονται σε εφαρμογή τα εξής προγράμματα στα πλαίσια του παρόντος κανονισμού.

- α) Βιολογικής (οργανικής) γεωργίας
- β) Μακροχρόνιας παύσης καλλιέργειας γεωργικών γαιών.
- γ) Προστασίας και διατήρησης καλλιεργούμενων φυτών και φυλών ζώων που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και γενετική διάβρωση.
- δ) Μείωσης της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης στ Θεσσαλική πεδιάδα.

Πίνακας 8.1. Αγρο - περιβαλλοντικά μέτρα διαχείρισης των εδαφών τα οποία προτείνονται από τον Καν. 2078/92 [άρθρο 2 (1) (α)-(ζ)]

α)	Χαμηλές εισροές και βιολογική καλλιέργεια: να μειώσουν οι γεωργοί σημαντικά τη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, να συνεχίσουν τη μείωση που ήδη ανέλαβαν, να εφαρμόσουν ή να διατηρήσουν μεθόδους βιολογικής καλλιέργειας.
β)	Εκτατική καλλιέργεια και παραγωγή χορτονομής: να μεταστραφούν προς εκτατικότερες μορφές καλλιέργειας, περιλαμβανομένης και της παραγωγής χορτονομής (με μεθόδους άλλες από αυτές που καλύπτει η περίπτωση (α), στη διατήρηση εκτατικής Παραγωγής ή στην μετατροπή αρόσιμων γαιών σε εκτατικούς βοσκότοπους.
γ)	Εκτατικοποίηση της ζωικής παραγωγής: να μειώσουν τον αριθμό των βοοειδών ή αιγοπροβάτων ανά μονάδα επιφανείας βοσκής.
δ)	Άλλες φιλικές προς το περιβάλλον μέθοδοι παραγωγής: να χρησιμοποιούν άλλες μεθόδους παραγωγής που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων καθώς και της διατήρησης του φυσικού χώρου και του τοπίου, ή να εκτρέφουν ζώα των φυλών της περιοχής τους που απειλούνται με εξαφάνιση.
ε)	Διατήρηση εγκαταλελειμμένων γαιών: να διατηρούν τις εγκαταλελειμμένες γεωργικές ή δασικές εκτάσεις σε καλή κατάσταση.
στ)	Μακροπρόθεσμη παύση της καλλιέργειας: να προβούν στην παύση της καλλιέργειας των γεωργικών εκτάσεων για τουλάχιστον 20 έτη, προκειμένου να χρησιμοποιούνται για περιβαλλοντικούς σκοπούς, ιδίως για τη δημιουργία βιοτόπων ή εθνικών δρυμών ή για την προστασία των υδρολογικών συστημάτων.
ζ)	Πρόσβαση του κοινού: να επιτρέπουν την είσοδο περιπατητών σε ιδιωτική γεωργική έκταση

Εκτός από το τελευταίο πρόγραμμα όλα τα υπόλοιπα έχουν σαν σκοπό τους - πλην των άλλων - και τη διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας. Αναλυτικά τα προγράμματα αυτά έχουν ως εξής:

A. Πρόγραμμα βιολογικής γεωργίας

Το πρόγραμμα αυτό αφορά τη μετατροπή συμβατικών καλλιεργειών σε βιολογικές, χρησιμοποιώντας μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον, όπως αυτές καθορίζονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2092/91. Σκοποί του προγράμματος είναι:

- Η μείωση της ρύπανσης που προκαλεί η γεωργία
- Η προστασία της άγριας χλωρίδας και πανίδας
- Η προστασία της δημόσιας υγείας

Περιοχές εφαρμογής. Το πρόγραμμα καλύπτει εκμεταλλεύσεις οι οποίες βρίσκονται:

α) Ήδη κάτω από τον έλεγχο των Οργανισμών Πιστοποίησης Οργανισμών Βιολογικών Προϊόντων, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΟΚ) 2092/91 και οι οποίες γεωγραφικά κατανέμονται σε διάφορες περιοχές της χώρας.

β) Εντός των ορίων των περιοχών του Δικτύου Φύση 2000. Από τις 296 περιοχές του ως άνω δικτύου εξαιρούνται ορισμένες περιοχές, οι οποίες θα ενταχθούν σε ξεχωριστό πρόγραμμα λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, στα πλαίσια του παρόντος κανονισμού.

γ) Σε παράκτιες, παραλίμνιες και παραποτάμιες περιοχές.

- δ) Σε ορεινές περιοχές της ηπειρωτικής ενδοχώρας (υψόμετρο μεγαλύτερο των 600 μέτρων).
- ε) Σε ημιορεινές περιοχές της ηπειρωτικής ενδοχώρας (υψόμετρο μεταξύ 200 και 600 μέτρων).

Το σύνολο των εκτάσεων οι οποίες θα εντάσσονταν στο παρόν πρόγραμμα δεν θα υπερέβαιναν τα 60.000 στρμ. για την τριετία 1995-1997.

Δικαιούχοι. Δικαιούχοι για ένταξη στο πρόγραμμα είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα κάτοχοι γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι άμεσα υπεύθυνοι για τη διαχείριση της εκμετάλλευσης. Η ένταξη στο πρόγραμμα είναι τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας.

Β. Πρόγραμμα μακροχρόνιας παύσης καλλιέργειας γεωργικών γαιών

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί εφαρμογή σε επίπεδο χώρας του σκοπού της μακροχρόνιας παύσης καλλιέργειας γεωργικών εκτάσεων του Κανονισμού 2078/92. Σκοποί του προγράμματος είναι:

- Η δημιουργία βιοτόπων και βιολογικών πάρκων.
- Η προστασία υδρολογικών συστημάτων από τη ρύπανση γεωργικής προέλευσης.
- Η ποσοτική και ποιοτική προστασία των υδατικών πόρων.

Περιοχές εφαρμογής. Το πρόγραμμα αυτό είναι εθνικό (οριζόντιο) και εφαρμόζεται σε περιοχές διάσπαρτες σε όλη την επικράτεια. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι περιοχές που κατά κύριο λόγο θεωρούνται επιλέξιμες είναι αυτές που έχουν προταθεί για ένταξη στο δίκτυο "Φύση 2000".
- Περιοχές εκτός του δικτύου "Φύση 2000" μπορεί να είναι επιλέξιμες εφόσον:
 - Βρίσκονται σε περιοχές, στις οποίες το τοπίο έχει υποβαθμισθεί από τις επικρατούσες γεωργικές δραστηριότητες, όπως λ.χ. μονοκαλλιέργεια.
 - Βρίσκονται κοντά σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές του δικτύου "Φύση 2000" οι οποίες δέχονται πιέσεις από τον τουρισμό και χωροθετούνται ένθεν και ένθεν των κύριων αξόνων κίνησης του τουρισμού.
 - Βρίσκονται κοντά σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές του Δικτύου "Φύση 2000" στις οποίες ενδιαιτώνται είδη ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.
- Παραλίμνιες, παραποτάμιες και παράκτιες περιοχές. Ως τέτοιες θεωρούνται ζώνες πλάτους 150 m. εκατέρωθεν της κοίτης των ποταμών, 600 m. από την όχθη των λιμνών και 1000 m. από τις ακτές.

Δικαιούχοι. Δικαιούχοι είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, κάτοχος γεωργικής έκτασης για την οποία έχει την άμεση ευθύνη της διαχείρισής της. Η ένταξη στο πρόγραμμα είναι τουλάχιστον εικοσαετούς διάρκειας.

Γ. Πρόγραμμα προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας και της γενετικής ποικιλομορφίας (προστασία ποικίλων καλλιεργούμενων φυτών και φυλών ζώων που κινδυνεύουν με εξαφάνιση και γενετική διάβρωση)

Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από δύο υποπρογράμματα:

1. Το υποπρόγραμμα προστασίας και διατήρησης ειδών και ποικιλιών καλλιεργούμενων φυτών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση.
2. Το υποπρόγραμμα προστασίας και διατήρησης φυλών αγροτικών ζώων που κινδυνεύουν με εξαφάνιση.

Η εφαρμογή του προγράμματος αυτού αποσκοπεί:

- Στη διατήρηση των ποικιλιών των φυτών και των φυλών ζώων που κινδυνεύουν με γενετική διάβρωση.
- Στη διατήρηση του εκτατικού χαρακτήρα των παραπάνω.

Περιοχές εφαρμογής του. Περιοχή εφαρμογής του προγράμματος αποτελεί το σύνολο της χώρας, με προτεραιότητα στα νησιά και στην ορεινή-ημιορεινή ενδοχώρα.

Δικαιούχοι. Δικαιούχοι είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, κάτοχος γεωργικής έκτασης για την οποία έχει την άμεση ευθύνη της διαχείρισής της. Η ένταξη στο πρόγραμμα είναι τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας.

Εκτός από τα παραπάνω προγράμματα έχει συνταχθεί και υποβληθεί προς έγκριση ένα ακόμη πρόγραμμα με τίτλο "**Προστασία βιοτόπων ιδιαίτερης σημασίας (Δίκτυο Φύση 2000)**". Το Πρόγραμμα αφορά τη διαχείριση των εκτάσεων που βρίσκονται περιμετρικά των λιμνών Κορώνειας, Βόλβης, Δοϊράνης, Ισμαρίδας, Πετρών, Βεγορίτιδας, Κερκίνης, Πρεσπών, Ζάζαρης, Χειμαδίτιδας, Καστοριάς και Βιστωνίδας. Σκοποί του προγράμματος είναι:

- Η μείωση της ρύπανσης που προκαλεί η γεωργία από τα λιπάσματα και τα γεωργικά φάρμακα.
- Στην εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας στις παραπάνω περιοχές.
- Η ποσοτική και ποιοτική προστασία των υδατικών πόρων των υγροτόπων.
- Η αποκατάσταση του αγροτικού τοπίου και της βιοποικιλότητας των αγρο-οικοσυστημάτων στις παραλίμνιες αγροτικές ζώνες.

Το πρόγραμμα αυτό προβλέπεται να εφαρμοσθεί έως το τέλος του 2002 σε έκταση περίπου 58000 στρεμμάτων.

Η επιτυχία της πολιτικής της εναρμόνισης των γεωργικών δραστηριοτήτων με την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντική υποχρέωση της ΕΕ ως προς την Ατζέντα 21. Χωρίς την εφαρμογή και προώθηση των αγρο-περιβαλλοντικών προγραμμάτων, η μοναδική κληρονομιά του ελληνικού αγροτικού τοπίου και της βιοποικιλότητάς του, θα απειληθεί σοβαρά από τη συνεχιζόμενη εντατικοποίηση της παραγωγής ή από την εγκατάλειψή της. Σε ολόκληρη την Ευρώπη, η σύνδεση ορισμένων συστημάτων γεωργικής παραγωγής χαμηλής εντάσεως με υψηλά επίπεδα βιοποικιλότητας δείχνει ότι η αποσύνδεση του περιβαλλοντικού οφέλους από την παραγωγή είναι μόνο εν μέρει δυνατή.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Greutzburg, N. 1963. Παλαιογεωγραφική εξέλιξη της νήσου Κρήτης από το Μειόκαινο μέχρι σήμερα. Κρητικά Χρονικά ΙΕ-ΙΣΤ: 336-344.
- Greutzburg, N. 1966. Die Suduguishe Inselbrücke. Bau und geologische Vergangenheit. Erdkunde 20: 20-30.
- Γεωργίου, Κ. και συνεργάτες. 1996. CHLORIS: Ενδημικά, σπάνια και απειλούμενα φυτά της ελληνικής χλωρίδας. ΓΓΕΤ.
- IUCN/ SSC (Species Survival Committee), Mediterranean Islands Plant Specialist Group 1996. "Conservation of Mediterranean Island Plants. 1. Strategy for Action".
- IUCN-WWF. 1988. Biodiversity. The key role of plants. Plant Conservation Office, UK.
- Ιατρού, Γ. 1986. Συμβολή στη μελέτη της ενδημικής χλωρίδας της Πελοποννήσου. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών. 310 σελ.
- Ιατρού, Γ, Σ. Κοκκίνη, Κ. Γεωργίου, και Ι. Μπαζός. 1997. Τα φυτικά είδη του παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην Ελλάδα. Σελ. 441-488. Σε Ντάφης κ.άλ. 1997. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Το Έργο Οικοτόπων στην Ελλάδα: ΔΙΚΤΥΟ ΦΥΣΗ 2000. Συμβόλαιο αριθμός Β4-3200/84/756, Γεν. Διεύθυνση ΧΙ Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων. 932 σελ.
- Καζαντζίδης, Σ. 1997. Πουλιά. Σελ. 557-573. Σε Ντάφης κ.άλ. 1997. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Το Έργο Οικοτόπων στην Ελλάδα: ΔΙΚΤΥΟ ΦΥΣΗ 2000. Συμβόλαιο αριθμός Β4-3200/84/756, Γεν. Διεύθυνση ΧΙ Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων. 932 σελ.
- Κατσακιώρη, Μαρία (σύνταξη). 1998. Δράση πανελλήνιων και τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 7 σελ.
- Κίσκουρας, Δ. 1959. Περί της παλαιογεωγραφίας της Πελοποννήσου. Πελοποννησιακή Πρωτοχρονιά. Αθήνα.
- Λεγάκις Α. και συνεργάτες. 1997. Απειλούμενα, Προστατευόμενα και Ενδημικά Είδη Ζώων της Ελλάδας.
- Λεγάκις Α. και συνεργάτες. 1998. Πρώτη Εθνική αναφορά της Ελλάδας στη Σύμβαση για τη Βιολογική ποικιλότητα. 46 σελ.
- Ντάφης, Σ. Εύα Παπαστεργιάδου, Κ. Γεωργίου, Δ. Μπαμπαλώνας, Θ. Γεωργιάδης, Μαρία Παπαγεωργίου, Θάλεια Λαζαρίδου, και Βασιλική Τσιαούση. 1997. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Το Έργο Οικοτόπων στην Ελλάδα: ΔΙΚΤΥΟ ΦΥΣΗ 2000. Συμβόλαιο αριθμός Β4-3200/84/756, Γεν. Διεύθυνση ΧΙ Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων. 932 σελ.
- Παπαστεργιάδου, Εύα. 1998. Εκθεση για την κατάσταση διατήρησης της χλωρίδας στην Ελλάδα. (1997-1998) ΥΠΕΧΩΔΕ- ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη 95σελ. + 70σελ. Παραρτήματα (I, II, III).
- Phitos, D. A. Strid, S. Snogerup, W. Greuter (eds). 1995. The Red Data Book of rare and threatened plants of Greece. World Wide Fund for Nature. Athens. 527 p.
- Strid, A. & Kit Tan (eds) 1991: *Mountain flora of Greece*. 2. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Strid, A. (ed) 1997. Flora Hellenica. Vol. I Koeltz Scient. Books, 547 p.
- Strid, A. 1991. The Flora Hellenica project. Bot. Chronika 10: 81-94.
- Turrill, W.B. 1929. The Plant-life of the Balkan Peninsula. Oxford.

- Φυτώκα, Ν. Ελένη και Π. Α. Γεράκης (Συντονιστές έκδοσης). 1998α. Απογραφή των βάσεων δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 7 σελ. + 53 σελ. παραρτήματα.
- Φυτώκα, Ν. Ελένη και Π. Α. Γεράκης (Συντονιστές Έκδοσης). 1998β. Παρακολούθηση απειλών σε 10 περιοχές του Δικτύου "ΦΥΣΗ 2000". ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. ΤΟΜΟΣ 1. 276 σελ.
- Χατζηαραλάμπους, Έλενα (συντάκτης). 1998. Κατάσταση διατήρησης των ζώων στην Ελλάδα. ΥΠΕΧΩΔΕ-ΕΚΒΥ. Θεσσαλονίκη. 10 σελ. + 116 σελ. παραρτήματα.
- WCMC. 1993. Greece. Conservation status listing of plants. Compiled from the World Conservation Monitoring Centre Plants Database. Report.